תלמוד ירושלמי · סדר נזיקין

תלמוד ירושלמי עבודה זרה

ספריית אור ברסלב · or-breslev.co.il

תלמוד ירושלמי עבודה זרה

מקור הטקסט: ספריא · רישיון: לפי המהדורה: נחלת הכלל או Creative Commons

התכנים שלפניכם נאספו, מוינו, סוננו ונערכו בעמל רב ובמסירות על ידי צוות פרויקט 'אוצריא' (otzaria.org).

לקריאה באתר, עם המפרשים והמקורות ליד כל שורה: https://or-breslev.co.il/library/תלמוד-ירושלמי-עבודה-זרה/
הקובץ נוצר ב־21 בנובמבר 2026 מגרסה v39-202611200317 של הספרייה.

תוכן העניינים

פרק א 5
הלכה א 5
הלכה ב 8
הלכה ג 9
הלכה ד 10
הלכה ה 11
הלכה ו 12
הלכה ז 13
הלכה ח 14
הלכה ט 14
הלכה י 16
פרק ב 16
הלכה א 16
הלכה ב 18
הלכה ג 21
הלכה ד 24
הלכה ה 26
הלכה ו 26
הלכה ז 26
הלכה ח 28
הלכה ט 31
פרק ג 33
הלכה א 33
הלכה ב 35
הלכה ג 36
הלכה ד 37
הלכה ה 38
הלכה ו 39
הלכה ז 41
הלכה ח 42
הלכה ט 42
הלכה י 43
הלכה יא 43
הלכה יב 44
הלכה יג 44
הלכה יד 44
פרק ד 44
הלכה א 44
הלכה ב 46
הלכה ג 46
הלכה ד 47
הלכה ה 48
הלכה ו 49
הלכה ז 49
הלכה ח 50
הלכה ט 50
הלכה י 51
הלכה יא 52
הלכה יב 52
פרק ה 53
הלכה א 53
הלכה ב 54
הלכה ג 54
הלכה ד 55
הלכה ה 56
הלכה ו 56
הלכה ז 57
הלכה ח 57
הלכה ט 57
הלכה י 58
הלכה יא 58
הלכה יב 59

הלכה יג 60
הלכה יד 61
הלכה טו 61

פרק א

הלכה א

משנה: לִפְנֵי אֵידֵיהֶן שֶׁל גּוֹיִם שִׁלשָׁה יָמִים אָסוּר לָשֵׂאת וְלָתֵת עִמָּהֶן לְהַשְׁאִילָן וְלִשְׁאוֹל מֵהֶן לְהַלְווֹתָן וְלִלְווֹת מֵהֶן לְפָרְעָן וְלִפָּרַע מֵהֶן. רִבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר נִפְרָעִין מֵהֶן מִפְּנֵי שֶׁהוּא מֵצֵר לוֹ. אָמְרוּ לוֹ אַף עַל פִּי שֶׁמֵּצֵר הוּא עַכְשָׁיו שָׂמֵחַ הוּא לְאַחַר זְמָן: רִבִּי יִשְׁמָעֵאל אוֹמֵר שִׁלשָׁה יָמִים לִפְנֵיהֶם וּשְׁלשָׁה יָמִים לְאַחֲרֵיהֶם אָסוּר. וַחֲכָמִים אוֹמְרִים לִפְנֵי אֵידֵיהֶן אָסוּר לְאַחַר אֵידֵיהֶן מוּתָּר:

הלכה: לִפְנֵי אֵידֵיהֶן שֶׁלְּגוֹיִם כול'. רִבִּי חָמָא בַּר עוּקְבָּה שָׁמַע כּוּתְלְהוֹן מִכָּא וְהָבִיאוּ לַבּוֹקֶר זִבְחֵיכֶם לִשְׁלשֶׁת יָמִים מַעֲשְׂרוֹתֵיכֶם. אָמַר לֵיהּ רִבִּי יוֹסֵי. אֵין כֵּינִי אֶפִּילוּ בַּגָּלְיוֹת. דְּתַנֵּי. נָחוּם הַמָּדִי אוֹמֵר. יוֹם אֶחָד בַּגָּלְיוֹת אָסוּר. מַאי כְדוֹן. תַּמָּן בָּדְקוּ וּמָצְאוּ שֶׁהֵן עוֹשִׂין צָרְכֵיהֶן לְיוֹם אֶחָד וְאָסְרוּ יוֹם אֶחָד. בְּרַם הָכָא בָּדְקוּ וּמָצְאוּ שֶׁעוֹשִׂין צָרְכֵיהֶן לִשְׁלשָׁה יָמִים. וְאָסְרוּ לָהֶן שְׁלשָׁה יָמִים.

מַה מְקַיֵּים רִבִּי יוֹסֵי אָהֳן קְרִייָה וְהָבִיאוּ לַבֹּקֶר זִבְחֵיכֶם וגו'. בְּמַלְכוּת יָרְבָעָם הַכָּתוּב מְדַבֵּר. כֵּיוָן שֶׁמָּלַךְ יָרְבָעָם עַל יִשְׂרָאֵל הִתְחִיל מְפַתֶּה אֶת יִשְׂרָאֵל וְאוֹמֵר לָהֶן. בּוֹאוּ וְנַעֲבוֹד עֲבוֹדָה זָרָה. עֲבוֹדָה זָרָה וַותְרָנִית הִיא. הָדָא הוּא דִכְתִיב נַעֲלֶה בִיהוּדָה וּנְקִיצֶינָּה וְנַבְקִיעֶנָּה אֲלֵינוּ וְנַמְלִיךְ מֶלֶךְ בְּתוֹכָהּ אֵת בֶּן טָבְאַל. אָמַר רִבִּי אַבָּא. חִיזְּרוּ בְּכָל הַמִּקְרָא וְלֹא מָצִינוּ מָקוֹם שֶׁשְּׁמוֹ טָבְאַל. אֶלָּא שֶׁעוֹשֶׂה טוֹבָה עִם עוֹבְדָיו. הַתּוֹרָה אָמְרָה וּבָחוֹר אוֹתוֹ מִכָּל שִׁבְטֵי יִשְׂרָאֵל לִי לְכֹהֵן. וַעֲבוֹדָה זָרָה אוֹמֶרֶת וַיַּעַשׂ כֹּהֲנִים מִקְצוֹת הָעָם. אָמַר רִבִּי לָא. מִן הַקּוֹצִים שֶׁבָּעָם וּמִפְּסוֹלֶת שֶׁבָּעָם. הַתּוֹרָה אָמְרָה לֹא יָלִין חֶלֶב חַגִּי עַד בּוֹקֶר. וַעֲבוֹדָה זָרָה אָמְרָה וְהָבִיאוּ לַבֹּקֶר זִבְחֵיכֶם. הַתּוֹרָה אָמְרָה בְּיוֹם זִבְחֲכֶם יֵאָכֵל וּמִמָּחֳרָת. וַעֲבוֹדָה זָרָה אָמְרָה לִשְׁלשֶׁת יָמִים מַעֲשְׂרוֹתֵיכֶם. הַתּוֹרָה אָמְרָה לֹא תִזְבַּח עַל חָמֵץ דַּם זִבְחִי. וַעֲבוֹדָה זָרָה אָמְרָה וְקַטֵּר מֵחָמֵץ תּוֹדָה. הַתּוֹרָה אָמְרָה כִּי תִדּוֹר נֶדֶר לַיהוָה אֱלֹהֶיךָ לֹא תְאַחֵר לְשַׁלְּמוֹ. וַעֲבוֹדָה זָרָה אָמְרָה וְקִרְאוּ נְדָבוֹת הַשְׁמִיעוּ. אָמַר רִבִּי יוּדָן אֲבוֹי דְרִבִּי מַתַּנְיָה. לֹא בָא הַכָּתוּב אֶלָּא לְהַזְכִּיר גְּנַיִין שֶׁל יִשְׂרָאֵל. יוֹם מַלְכֵּינוּ הֶחֱלוּ שָׂרִים חֲמַת מִיַּיִן מָשַׁךְ יָדוֹ אֶת לוֹצְצִים. יוֹם שֶׁמָּלַךְ יָרְבָעָם עַל יִשְׂרָאֵל אֲתוֹן כָּל יִשְׂרָאֵל לְגַבֵּיהּ בְּפַתֵּי רַמְשָׁא. אָמְרוּ לֵיהּ. קוּם עֲבוֹד עֲבוֹדָה זָרָה. אָמַר לוֹן. אֲפַתֵּי רַמְשָׁא הוּא אֲשַׁתֵּי וְלָא אַשְׁתֵּי. כָּל עַמָּא שְׁתוּ אֶלָּא אִם אַתּוּן בְּעָן אָזְלוֹן וַאֲתוֹן בְּצַפְרָא. הָדָא הִיא דִכְתִיב כִּי קָרְבוּ כַתַּנּוּר לִבָּם בְּאָרְבָּם כָּל הַלַּיְלָה יָשֵׁן אוֹפֵיהֶם. כָּל הַלַּיְלָה לֹא יָשֵׁן אוֹפֵיהֶם. בּוֹקֶר הוּא בוֹעֵר כְּאֵשׁ לֶהָבָה. בְּצַפְרָא אֲתוֹן לְגַבֵּיהּ. אָמַר לוֹן. כְּדוֹן אֲנָא יָדַע דְּאַתּוּן בְּעָן אֶלָּא דַאֲנָא דְחִיל מִסַּנְהֶדְרִין דִּידְכוֹן דְּלָא יְקַטְלוּנְנִי.

אָמְרוּ לֵיהּ. אֲנָן קָטְלִין לוֹן. הַהִיא דְכְתִיב כּוּלָּם יַחַמוּ כַּתַּנּוּר וְאָכְלוּ אֶת שׁוֹפְטֵיהֶם. רִבִּי לֵוִי אָמַר. הֲרָגוּם. הֵיךְ מַה דְתֵימַר כִּי יִמָּצֵא חָלָל. רִבִּי לָא אָמַר. הוֹרִידָן מִגְּדוּלָּתָן. יוֹם מַלְכֵּינוּ הֶחֱלוּ שָׂרִים חֲמַת מִיָּין. יוֹם שֶׁנַּעֲשׂוּ בּוֹ שָׂרִים חוּלִין. מִי גָרַם לָהֶן. חֲמַת מִיָּין. שֶׁהָיוּ לְהוּטִין אַחַר הַיַּיִן. מָשַׁךְ יָדוֹ אֶת לוֹצְצִים. כַּד הֲוָה חֲמִי בַּר נַשׁ כָּשֵׁר הֲוָה מֵייתִיב גַּבֵּיהּ תְּרֵין לֵיצָנִין וְאָמְרִין לֵיהּ. אֵי זֶה דּוֹר חָבִיב מִכָּל הַדּוֹרוֹת. אֲמַר לָהֶן. דּוֹר הַמִּדְבָּר. וְאִינּוּן אָמְרִין לֵיהּ. וְלָא עָבְדוֹן עֲבוֹדָה זָרָה. וְהוּא אֲמַר לוֹן. בְּגִין דַּחֲבִיבִין לָא אִיתְעַנְּשׁוֹן. וְהִינּוּן אָמְרִין לֵיהּ. חֲשִׁי. דְּמַלְכָּא בְעֵי מֵיעֲבַד כֵּן. וְלָא עוֹד אֶלָּא אִינּוּן עָבְדוֹן חַד וְדֵין עָבַד תְּרֵין. וַיָּשֶׂם אֶת הָאֶחָד בְּבֵיתאֵל וְאֶת הָאֶחָד נָתַן בְּדָן.

גַּסּוּת רוּחוֹ שֶׁלְּיָרְבְעָם הִיא הֶחֱלִיטָתוּ. אָמַר רִבִּי יוֹסֵי בַּר יַעֲקֹב. בְּמוֹצָאֵי שְׁמִיטָּה מָלַךְ יָרְבְעָם עַל יִשְׂרָאֵל. הָדָא הִיא דְכְתִיב מִקֵּץ שֶׁבַע שָׁנִים בְּמוֹעֵד שְׁנַת הַשְּׁמִיטָּה בְּחַג הַסּוּכּוֹת. בְּבוֹא כָל יִשְׂרָאֵל לֵרָאוֹת אֶת פְּנֵי יְיָ אֱלֹהֶיךָ בַּמָּקוֹם אֲשֶׁר יִבְחָר תִּקְרָא אֶת הַתּוֹרָה הַזֹּאת נֶגֶד כָּל יִשְׂרָאֵל בְּאָזְנֵיהֶם. אָמַר. אֲנָא מִיתְבָּעֵי מִיקָּרֵי קָאִים אֲנָא. וְאִינּוּן אָמְרִין. מַלְכָּא דְאַתְרָא קַדָּם. וְאִין מִיקָּרֵי תִּינָיֵין גְּנַאי הוּא לִי. וְאִין לָא נִיקְרֵי בִּיזָּיוֹן הוּא לִי. וְאִין מַרְפִּינוֹן אָזְלוֹן סָלְקוֹן אִינּוּן שַׁבְקוֹן יָתֵי. אָזְלִין לוֹן גַּבֵּי רְחַבְעָם בֶּן שְׁלֹמֹה. הָדָא הִיא דְכְתִיב אִם יַעֲלֶה הָעָם הַזֶּה לַעֲשׂוֹת זְבָחִים בְּבֵית יְיָ בִּירוּשָׁלַם יָשׁוּב לֵב הָעָם הַזֶּה אֶל אֲדֹנֵיהֶם אֶל רְחַבְעָם. מֶה עֲשָׂה. עָשָׂה שְׁנֵי עֶגְלֵי זָהָב וְכָתַב עַל לִיבָּן. וַהֲרָגוּךְ. אָמַר. כָּל מֶלֶךְ דִּיקוּם יִסְתַּכַּל בּוֹן. אָמַר רִבִּי חוּנָה. חוֹבֵר חֲבָרִים מְחוּכָּם. כָּל מִי שֶׁהָיָה חוֹבְרוֹ הָיָה חוֹבְרוֹ. אָמַר רִבִּי חוּנָה. וְשַׁחֲטָה שׁוֹטִים הֶעְמִיקוּ. שֶׁהֶעֱמִיק בְּרֶשַׁע. אֲמַר. כָּל דִּמְפָרְסֵים אֲנָא קְטִיל לֵיהּ.

אָמַר רִבִּי אַבִּין בַּר כָּהֲנָא. אַף שַׁבָּתוֹת וְיָמִים טוֹבִים מָצִינוּ שֶׁבָּדָה לָהֶם יָרְבְעָם מִלִּיבּוֹ. הָדָא הִיא דְכְתִיב וַיַּעַשׂ יָרְבָעָם חָג בַּחוֹדֶשׁ הַשְּׁמִינִי בַּחֲמִשָּׁה עָשָׂר יוֹם לַחוֹדֶשׁ כֶּחָג אֲשֶׁר בִּיהוּדָה וַיַּעַל עַל הַמִּזְבֵּחַ כֵּן עָשָׂה בְּבֵית אֵל לִזְבּוֹחַ בַּחוֹדֶשׁ אֲשֶׁר בָּדָה מִלִּיבּוֹ. מלבד כְּתִיב. כְּמַה דְאַתְּ אֲמַר מִלְּבַד שַׁבְּתוֹת יְיָ.

תַּנֵּי. עֲבַר וְנָשָׂא וְנָתַן עִמּוֹ מוּתָּר. רִבִּי יַעֲקֹב בַּר אָחָא רִבִּי יוֹסֵי בְּשֵׁם רִבִּי יוֹחָנָן. וַאֲפִילּוּ בְיוֹם אֵידוֹ. וְתַנֵּי כֵן. בַּמֶּה דְבָרִים אֲמוּרִים. בְּגוּי שֶׁאֵינוֹ מַכִּירוֹ. אֲבָל בְּגוּי הַמַּכִּירוֹ מוּתָּר מִפְּנֵי שֶׁהוּא כְמַחֲנִיף לָהֶן. תַּנֵּי. נִכְנַס לְעִיר וּמְצָאָן שְׁמֵחִין שֶׁמֵּחַ עִמָּהֶן מִפְּנֵי שֶׁאֵינוֹ אֶלָּא כְמַחֲנִיף לָהֶן.

חַד דּוּקֵינָר אוֹקִיר לְרִבִּי יוּדָן נְשִׂיָּיא חַד דִּיסְקוֹס מָלֵא דֵינָרִין. נְסַב חַד מִינְּהוֹן וְשָׁלַח לֵיהּ שְׁאָרָא. שָׁאַל לְרִבִּי שִׁמְעוֹן בֶּן לָקִישׁ. אָמַר. יוֹלִיךְ הֲנָיֶיהּ לְיַם הַמֶּלַח. הֲרֵי בְמַכִּירוֹ הֲרֵי לְשֶׁעָבַר. וְרֵישׁ לָקִישׁ אָמַר. יוֹלִיךְ הֲנָאָה לְיַם הַמֶּלַח. אָמַר רִבִּי אַבָּהוּ. וַאֲנִי לֹא שְׁאָלַנִי רַבָּן גַּמְלִיאֵל בְּרִבִּי. מָהוּ לֵילֵךְ לִירִיד. וְאָסַרְתִּי לוֹ. וְהָתַנֵּי. הוֹלְכִין לִירִיד וְלוֹקְחִין מִשָּׁם עֲבָדִים

וּשְׁפָחוֹת. רֵישׁ לָקִישׁ אָמַר. לֹא סוֹף דָּבָר עֲבָדִים יִשְׂרָאֵל אֶלָּא אֲפִילוּ גּוֹיִם. מִפְּנֵי שֶׁמְּקָרְבָן תַּחַת כַּנְפֵי הַשְּׁכִינָה. מַאי כְדוֹן. רַבָּן גַּמְלִיאֵל אָדָם קָטָן הָיָה וּבִיקֵּשׁ רִבִּי אַבָּהוּ לְגוֹדְרוֹ. אֲבָל רִבִּי יוּדָן נְשִׂיָּיא אָדָם גָּדוֹל הָיָה וּבִיקֵּשׁ רֵישׁ לָקִישׁ לְגָדְרוֹ הַדָּבָר.

נִיחָא מִלְּהַשְׁאִיל. מִלְּשָׁאוֹל מֵהֶן. מִפְּנֵי שֶׁהוּא כְמַשְׁאִיוֹ שָׁם. נִיחָא מִלְּהַלְווֹתָן. מִלְּהַלְווֹת מֵהֶן. מִפְּנֵי שֶׁהוּא כְמַשְׁאִיוֹ שָׁם. נִיחָא מִלְּפוֹרְעָן. מִלִּיפָּרַע מֵהֶן. שֶׁלֹּא יֹאמַר. עֲבוֹדָה זָרָה שֶׁלּוֹ סְיִיעָה. רִבִּי בָּא בַּר טָבְלַיי בְּשֵׁם רַב. אִם הָיְתָה מִלְוָה אוֹבֶדֶת מוּתָּר. וְתַנֵּי כֵן. מִלְוָה אוֹבֶדֶת בְּעֵדִים. אֵין מִלְוָה אוֹבֶדֶת בִּשְׁטָר. אֲפִילּוּ מִלְוָה בִשְׁטָר אוֹבֶדֶת הִיא. שֶׁלֹּא בְכָל שָׁעָה אָדָם זוֹכֶה לִפְרוֹעַ חוֹבוֹ. מַאי כְדוֹן. מִלְוָה אוֹבֶדֶת שֶׁלֹּא בְמַשְׁכּוֹן. אֵין מִלְוָה אוֹבֶדֶת בְּמַשְׁכּוֹן. אַשְׁכַּח תַּנֵּי עַל קַדְמִיתָא. מִלְוָה אוֹבֶדֶת בְּעֵדִים. אֵין מִלְוָה אוֹבֶדֶת בִּשְׁטָר.

תַּמָּן תַּנִּינָן. רִבִּי יוּדָה אוֹמֵר. אִשָּׁה לֹא תִסּוּד מִפְּנֵי שֶׁנִּיבּוּל הוּא לָהּ. רִבִּי חֲנִינָה וְרִבִּי מָנָא. חַד אָמַר. בְּסִיד שֶׁהוּא מַתִּירָתוֹ בְמוֹעֵד נֶחְלְקוּ. אֲבָל בְּסִיד שֶׁמַּתִּירָתוֹ לְאַחַר הַמּוֹעֵד אָסוּר. וְחָרָנָה אָמַר. בְּסִיד שֶׁהִיא מַתִּירָתוֹ לְאַחַר הַמּוֹעֵד נֶחְלְקוּ. אֲבָל בְּסִיד שֶׁמַּתִּירָתוֹ בְתוֹךְ הַמּוֹעֵד מוּתָּר. וְלָא יָדְעִין מָאן אָמַר דָּא וּמָאן אָמַר דָּא. מִן מַה דְאָמַר רִבִּי חֲנִינָה רִבִּי יוֹסֵי בְשֵׁם רִבִּי יוֹחָנָן. רִבִּי יְהוּדָה כְדַעְתֵּיהּ. כְּמַה דְרִבִּי יְהוּדָה אָמַר תַּמָּן. נִיבּוּל שָׁעָה נִיבּוּל. כֵּן הוּא אָמַר הָכָא. צָרַת שָׁעָה צָרַת. הֲווֹי דוּ אָמַר. בְּסִיד שֶׁהוּא מוּתָּר בְּתוֹךְ הַמּוֹעֵד נֶחְלְקוּ. אֲבָל בְּסִיד שֶׁהוּא מוּתָּר לְאַחַר הַמּוֹעֵד אָסוּר.

אוּמָנִים יִשְׂרָאֵל שֶׁהָיוּ עוֹשִׂין עִם הַגּוֹי בָּאִידָּן בְּתוֹךְ בֵּיתוֹ אָסוּר. בְּתוֹךְ בָּתֵּיהֶן מוּתָּר. רִבִּי שִׁמְעוֹן בֶּן אֶלְעָזָר אוֹמֵר. בַּמֶּה דְּבָרִים אֲמוּרִים. בְּתָלוּשׁ מִן הַקַּרְקַע. אֲבָל בִּמְחוּבָּר לַקַּרְקַע אָסוּר. בְּעִיר אֲחֶרֶת בֵּין כָּךְ וּבֵין כָּךְ מוּתָּר. מָהוּ בֵּין כָּךְ וּבֵין כָּךְ מוּתָּר. בֵּין בְּתָלוּשׁ בֵּין בִּמְחוּבָּר בֵּין בְּשָׂכִיר בֵּין בְּקִיבּוֹלֶת. אָמַר רִבִּי לָא. בֵּין בְּתָלוּשׁ בֵּין בִּמְחוּבָּר וּבִלְבַד בְּקִיבּוֹלֶת. רִבִּי שִׁמְעוֹן בַּר כַּרְסָנָה בְשֵׁם רִבִּי אָחָא. בְּשַׁבָּת וּבְאֵבֶל וּבַעֲבוֹדָה זָרָה הֲלָכָה כְרִבִּי שִׁמְעוֹן בֶּן אֶלְעָזָר.

חֲבֵרַיָּיא אָמְרֵי. טַעֲמֵיהּ דְּרִבִּי יִשְׁמָעֵאל מִשּׁוּם בְּרֵיהּ דְּמוֹעֲדָא. אָמַר רִבִּי בָּא. כֵּיוָן שֶׁהוּא יוֹדֵעַ שֶׁאָסוּר לָךְ לִישָּׂא וְלִיתֵּן עִמּוֹ הוּא מְמַעֵט בְּשִׂמְחַת אִידוֹ. מַה מַפְקָה מִבֵּינֵיהוֹן. לְמִכּוֹר לוֹ דְּבָרִים שֶׁאֵינָן מִתְקַיְּימִין. עַל דַּעַת חֲבֵרַיָּיא אָסוּר. עַל דַּעַת רִבִּי בָּא מוּתָּר. אָמַר רִבִּי יוּדָן. קַרְיָיא מְסַיֵּיעַ לְמַה דְאָמְרֵי חֲבֵרַיָּיא. וּבְיוֹם עֶשְׂרִים וְאַרְבָּעָה לַחוֹדֶשׁ הַשְּׁבִיעִי נָאֶסְפוּ בְנֵי יִשְׂרָאֵל בְּצוֹם וּבְכִי וּבְשַׂקִּים וַאֲדָמָה עֲלֵיהֶם. וְלָמָּה לֹא אָמַר בְּעֶשְׂרִים וּשְׁלֹשָׁה. מִשּׁוּם בְּרֵיהּ דְּמוֹעֲדָא. אֵין נֵימַר דַּהֲוָה בְשׁוּבְתָא לֵית יְכִיל דְּאִתְּ מְחַשֵּׁב וְאַתְּ מַשְׁכַּח צוֹמָא רַבָּא בְּחַד בְּשׁוֹבָא. וּמַה בָהּ וְלֵית רִבִּי חוֹנְיָה מֵיקַל לְמָאן דְּמַעֲבֵר לֵיהּ מִן אַתְרֵיהּ. אָמַר רִבִּי יוֹחָנָן בַּר מַדְרֵיָיא. אֲנָא חֲשַׁב יָתְהּ וְלָא הֲוָה בְשׁוּבְתָא.

הלכה ב

משנה: אֵילּוּ אֵידֵיהֶן שֶׁל גּוֹיִם קָלֶנְדָּס וְסַטֶרְנַלְיָא וּקְרָטֵסִים וְיוֹם גֵּינִיסְיָא שֶׁל מְלָכִים וְיוֹם הַלֵּידָה וְיוֹם הַמִּיתָה דִּבְרֵי רִבִּי מֵאִיר. וַחֲכָמִים אוֹמְרִים כָּל מִיתָה שֶׁיֵּשׁ בָּהּ שְׂרֵיפָה יֶשׁ בָּהּ עֲבוֹדָה זָרָה. וְשֶׁאֵין בָּהּ שְׂרֵיפָה אֵין בָּהּ עֲבוֹדָה זָרָה.

הלכה: אֵילּוּ הֵן אֵידֵיהֶן שֶׁלְּגוֹיִם כול'. רַב אָמַר. עֵידֵיהֶן. וּשְׁמוּאֵל אָמַר. אֵידֵיהֶן. מָאן דְּאָמַר. עֵידֵיהֶן. וְעֵידֵיהֶם הֵמָּה. מָאן דְּאָמַר. אֵידֵיהֶן. כִּי קָרוֹב יוֹם אֵידָם. רַב אָמַר. מְאַבְּרִים. וּשְׁמוּאֵל אָמַר. מְעַבְּרִין. מָאן דְּאָמַר. מְאַבְּרִין. מוֹסִיפִין לָהּ אֵבֶר. מָאן דְּאָמַר. מְעַבְּרִין. כְּאִשָּׁה עוֹבָרָה. רַב אָמַר. יְאוּתוּ. וּשְׁמוּאֵל אָמַר. יְעוּתוּ. מָאן דְּאָמַר. יְאוּתוּ. אַף בְּזֹאת נֵאוֹת לָכֶם. מָאן דְּאָמַר. יְעוּתוּ. לָדַעַת לָעוּת אֶת יַעֲף דָּבָר.

רַב אָמַר. קָלֶנְדָּס אָדָם הָרִאשׁוֹן הִתְקִינוֹ. כֵּיוָן דַּהֲמָא לֵילְיָיא אֲרִיךְ אָמַר. אֵי לִי. שֶׁמָּא שֶׁכָּתוּב בּוֹ הוּא יְשׁוּפְךָ רֹאשׁ וְאַתָּה תְּשׁוּפֶנּוּ עָקֵב שֶׁמָּא יָבוֹא לְנַשְּׁכֵינִי. וָאוֹמַר אַף חוֹשֶׁךְ יְשׁוּפֵנִי. כֵּיוָן דַּהֲמָא אִימְּמָא אֲרִךְ אָמַר. קָלֶנְדָּס. קָלוֹן דִּיאוֹ. וְאִיתָא כְּמָאן דְּאָמַר. בְּתִשְׁרֵי נִבְרָא הָעוֹלָם. בְּרֵם כְּמָאן דְּאָמַר. בְּנִיסָן נִבְרָא הָעוֹלָם. יְדַע הֲוָה. אָמַר רִבִּי יוֹסֵי בֵּירִבִּי בּוּן. מָאן סָבַר. בְּרֹאשׁ הַשָּׁנָה נִבְרָא הָעוֹלָם. רַב. דְּתַנֵּי בְתִקְיעָתָא דְּבֵי רַב. זֶה הַיּוֹם תְּחִילַּת מַעֲשֶׂיךָ זִכָּרוֹן לְיוֹם רִאשׁוֹן כול'. הֲוֵי. בְּרֹאשׁ הַשָּׁנָה נִבְרָא הָעוֹלָם.

רִבִּי יוֹחָנָן לֹא אָמַר כֵּן. אֶלָּא מַלְכוּת מְצָרַיִם וּמַלְכוּת רוֹמֵי הָיוּ עוֹשִׂין מִלְחָמָה אֵילּוּ עִם אֵילּוּ. אָמְרוּ. עַד מָתַי אָנוּ הוֹרְגִין בְּפוֹלֶמוֹס זֶה עִם זֶה. בּוֹאוּ וּנְתַקֵּין שֶׁכָּל מַלְכוּת שֶׁתֹּאמַר לְשַׁר צָבָא שֶׁלָּהּ. פּוֹל עַל חַרְבְּךָ. וְיִשְׁמַע לָהּ. תִּתְפּוֹס הַמַּלְכוּת תְּחִילָּה. דְּמִצְרַיִם לֹא שָׁמַע לוֹן. דִּרוֹמֵי הֲוָה תַמָּן חַד גְּבַר סָב וַהֲוָה שְׁמֵיהּ יֵינוֹבְרִיס וַהֲווּ לֵיהּ תְּרֵיסָרֵי בָנֵי. אָמְרוּ לֵיהּ. שְׁמַע לָן וְאָנוּ עוֹשִׂין בָּנֶיךָ דּוּכּוֹסִין וְאֵיסְטְרָטֵלִיטִין. וְשָׁמַע לוֹן. בְּגִין כֵּן צָוְוחִין לֵיהּ. קָלֶנְדָּס יֵינוֹבְרִיס. מִן יוֹמָא דְּבַתְרֵיהּ מִתְאַבְּלִין עֲלוֹי מֵילְנֵי אִימֵּירָא. אָמַר רִבִּי יוּדָן עַנְתּוֹדְרַיָּיא. מָאן דְּזָרַע טְלוֹפְחִין בְּהַהוּא יוֹמָא לָא מַצְלְחִין.

רַב אָמַר. קָלֶנְדָּס אָסוּרָה לַכֹּל. רִבִּי יוֹחָנָן אָמַר. אֵין אָסוּרָה אֶלָּא לְפַלְחִין בָּהּ. סַטֶרנַלְיָיה אָסוּרָה לַכֹּל. רִבִּי יוֹחָנָן אָמַר. בֵּין קָלֶנְדָּס בֵּין סַטֶרנַלְיָיה אֵינָהּ אָסוּרָה אֶלָּא לְפַלְחִין בָּהּ. חֲבֵרַיָּיא בְעוּ. נַשֵּׁי דְּפַלְחִין כְּפַלְחִין. רִבִּי אַבָּהוּ בְעֵי. וְהָדָא טַקְסִיס דְּקָיְסָרִין מִכֵּיוָן דְּסוֹגְיָיא שְׁמַרְיָין כְּפַלְחִין הִיא. הָדָא טַקְסִיס דְּדוּקִים צְרִיכָה. רִבִּי בֵּיבִי שְׁלְחֵיהּ רִבִּי זְעִירָא דִּיזְבּוֹן לֵיהּ עֲזִיל קְטָן מִן סַטֶרנַלְיָיה דְּבֵייְשָׁן. אֲתָא גַבֵּי רִבִּי יוֹסֵי. סָבַר דְּמוֹרָה לֵיהּ כְּהָדָא דְּרִבִּי יְהוֹשֻׁעַ בֶּן לֵוִי שָׂרֵי. וְהוֹרֵי לֵיהּ כְּהָדָא דְּרִבִּי יוֹחָנָן אֲסִיר. רַב אָמַר. קָלֶנְדָּס לִפְנֵי תְקוּפָה שְׁמוֹנָה יָמִים. סַטֶרנַלְיָיא לְאַחַר תְּקוּפָה שְׁמוֹנָה יָמִים. אָמַר רִבִּי יוֹחָנָן. פְּרוֹקְטוֹ רֹאשָׁהּ שֶׁלִּתְקוּפָה.

רִבִּי בָּא בְּשֵׁם רַב. שְׁלֹשָׁה זְמַנִּים בְּבָבֶל. וּשְׁלֹשָׁה זְמַנִּים בְּמָדַיי. שְׁלֹשָׁה זְמַנִּים בְּבָבֶל. מהורי וכנוני וכנוותה. שְׁלֹשָׁה בְּמָדַיי. נוסרדי ותירייסקי ומהירקנה. רִבִּי הוּנָא בְשֵׁם רַב נַחְמָן בַּר יַעֲקֹב. נרוז בבי בְּאָדָר בְּפָרָס בְּעֶשְׂרִים בְּאָדָר בְּמָדַי.

סַטוּרנַלְיָיא. שִׁנְאָה טְמוּנָה. שׁוֹנֵא נוֹקֵם נוֹטֵר. הֵיךְ מַה דְּאַתְּ אָמַר וַיִּשְׁטֹם עֵשָׂו אֶת יַעֲקֹב. אָמַר רִבִּי יִצְחָק בֵּירִבִּי לָעְזָר. בְּרוֹמֵי צְוָוחִין לֵיהּ. סָנַטוֹרֵייהּ דְּעֵשָׂו.

וְקָרְטָסִיס. יוֹם שֶׁתְּפָשָׁה בּוּ רוֹמֵי מַלְכוּת. וְלֹא כְבָר תַּנְיְתָהּ. אָמַר רִבִּי יוֹסֵי בֵּירִבִּי בּוּן. פַּעַם שְׁנִיָּיה. אָמַר רִבִּי לֵוִי. יוֹם שֶׁנִּתְחַתֵּן שְׁלֹמֹה לְפַרְעֹה נְכֹה מֶלֶךְ מִצְרַיִם יָרַד מִיכָאֵל וְנָעַץ קָנֶה בַּיָּם וְהֶעֱלָה שִׁלְעָטוּט וְנַעֲשָׂה חוֹרֶשׁ גָּדוֹל וְזֶה הוּא כַּרְךְ גַּדוֹל שֶׁבְּרוֹמֵי. יוֹם שֶׁהֶעֱמִיד יָרְבְעָם שְׁנֵי עֶגְלֵי זָהָב בָּאוּ רוֹמָס וְרוֹמִילֶס וּבָנוּ שְׁנֵי צְרִיפִים בְּרוֹמֵי. יוֹם שֶׁנִּסְתַּלֵּק בּוֹ אֵלִיָּהוּ הוּעֲמַד מֶלֶךְ בְּרוֹמֵי. וּמֶלֶךְ אֵין בֶּאֱדוֹם נִצָּב מֶלֶךְ.

יוֹם גֵּינִיסְיָא שֶׁל מְלָכִים. וְיָהִי בַּיּוֹם הַשְּׁלִישִׁי יוֹם הֻלֶּדֶת אֶת פַּרְעֹה.

יוֹם הַלֵּידָה וְיוֹם הַמִּיתָה. עַד כָּאן לְצִיבּוּר. מִיכָּן וָאֵילָךְ לְיָחִיד. וּכְתִיב בְּשָׁלוֹם תָּמוּת וּבְמִשְׂרְפוֹת אֲבוֹתֶיךָ הָרִאשֹׁנִים וגו'. כֵּינִי מַתְנִיתָא. כָּל מִיתָה שֶׁיֵּשׁ בָּהּ עִישׂוּן וּשְׂרֵיפָה יֵשׁ בָּהֶן עֲבוֹדָה זָרָה. וְשֶׁאֵין בָּהּ עִישׂוּן וּשְׂרֵיפָה אֵין בָּהּ עֲבוֹדָה זָרָה.

הלכה ג

משנה: יוֹם תִּגְלַחַת זְקָנוֹ וּבְלוֹרִיתוֹ יוֹם שֶׁעָלָה בוֹ מִן הַיָּם וְיוֹם שֶׁיָּצָא בוֹ מִבֵּית הָאֲסוּרִים וְגוֹי שֶׁעָשָׂה מִשְׁתֶּה לִבְנוֹ אֵינוֹ אָסוּר אֶלָּא אוֹתוֹ הַיּוֹם וְאוֹתוֹ הָאִישׁ.

הלכה: יוֹם תִּגְלַחַת זְקָנוֹ כול'. מַה. אוֹתוֹ הַיּוֹם בִּלְבַד. אוֹ אוֹתוֹ הַיּוֹם בְּכָל שָׁנָה. וְהָתַנֵּי. תִּגְלַחְתּוֹ וְתִגְלַחַת בְּנוֹ אָסוּרָה. תִּיפְתָּר שֶׁגִּילְּחוּ שְׁנֵיהֶן כְּאַחַת. וְהָתַנֵּי. מִשְׁתֵּיהוּ וּמִשְׁתֵּה בְנוֹ אָסוּרָה. תִּיפְתָּר שֶׁגִּילְּחוּ שְׁנֵיהֶן כְּאַחַת שֶׁנִּשְׂאוּ נָשִׁים. וְהָתַנֵּי. לֵידָתוֹ וְלֵידַת בְּנוֹ אָסוּרָה. אִית לָךְ מֵימַר. שֶׁנּוֹלְדוּ שְׁנֵיהֶן כְּאַחַת. תִּיפְתָּר בְּהַהוּא דְּלָא אַסְפִּיק מֵיעַבַד בְּיוֹמֵיהּ עַד דְּאִיתְיְלִיד לֵיהּ בַּר וַעֲבַד כְּחָדָא.

תַּנֵּי. לֹא יִשְׁלַח לוֹ חֲבֵירוֹת מְכוּרוֹת לַחֲנָווֹנִי מִפְּנֵי שֶׁהוּא כְּטוֹעֲנוֹ טַעֲנַת חִנָּם. לֹא יִסְרֵב אָדָם בַּחֲבֵירוֹ לְאָרְחוֹ בְּשָׁעָה שֶׁאֵינוֹ רוֹצֶה. לֹא יַרְבֶּה לוֹ בְּתִקְרוֹבֶת בְּשָׁעָה שֶׁהוּא יוֹדֵעַ שֶׁאֵינוֹ מְבַקֵּשׁ. מָהוּ בְּתִקְרוֹבֶת. רְחִיץ בְּזָווי אוֹחֲרֵי. וּבִירוּשָׁלַם הָיָה הוֹפֵךְ עֵיכְלֵיהּ דִּימִינָא לִשְׂמָאלָא.

תַּנֵּי. עִיר שֶׁיֵּשׁ בָּהּ גּוֹיִם וְיִשְׂרָאֵל. אִם נוֹתְנִין הַגּוֹיִם לַגַּבָּאִין גּוֹבִין מֵהֶן וּמִיִּשְׂרָאֵל. וּמְפָרְנְסִין עֲנֵיֵי גּוֹיִם וַעֲנֵיֵי יִשְׂרָאֵל. וּמְבַקְּרִין חוֹלֵי גּוֹיִם וְחוֹלֵי יִשְׂרָאֵל. נוֹחֲמִים אֲבֵילֵי גּוֹיִם וַאֲבֵילֵי יִשְׂרָאֵל. וְקוֹבְרִין מֵיתֵי גּוֹיִם וּמֵיתֵי יִשְׂרָאֵל. וּמַכְנִיסִין כֵּלֵי גּוֹיִם וְכֵלֵי יִשְׂרָאֵל. מִפְּנֵי דַרְכֵי שָׁלוֹם. גִּירְדָּאֵי שְׁאָלוֹן לְרִבִּי אִמִּי. יוֹם מִשְׁתֶּה שֶׁלְּגוֹיִם מָהוּ. וּסְבַר מֵימַר לוֹן מִן הָדָא. מִפְּנֵי

דַּרְכֵי שָׁלוֹם. אָמַר לֵיהּ רִבִּי בָּא. וְהָתַנֵּי רִבִּי חִייָה. יוֹם מִשְׁתֶּה שֶׁלְּגוֹיִם אָסוּר. אָמַר רִבִּי אִמִּי. אִילּוּלֵא רִבִּי בָּא הָיָה לָנוּ לְהַתִּיר עֲבוֹדָה זָרָה שֶׁלָּהֶן. וּבָרוּךְ הַמָּקוֹם שֶׁרִיחֲקָנוּ מֵהֶם.

הלכה ד

משנה: עִיר שֶׁיֵּשׁ בָּהּ עֲבוֹדָה זָרָה חוּצָה לָהּ מוּתָּר. הָיָה חוּצָה לָהּ עֲבוֹדָה זָרָה תּוֹכָהּ מוּתָּר. מַהוּ לֵילֵךְ לְשָׁם בִּזְמַן שֶׁהַדֶּרֶךְ מְיוּחֶדֶת לְאוֹתוֹ מָקוֹם אָסוּר. וְאִם הָיָה יָכוֹל לְהַלֵּךְ בָּהּ לְמָקוֹם אַחֵר מוּתָּר. עִיר שֶׁיֵּשׁ בָּהּ עֲבוֹדָה זָרָה וְהָיוּ בָהּ חֲנוּיוֹת מְעוּטָרוֹת וְשֶׁאֵינָן מְעוּטָרוֹת זֶה הָיָה מַעֲשֶׂה בְּבֵית שְׁאָן וְאָמְרוּ חֲכָמִים הַמְעוּטָרוֹת אֲסוּרוֹת וְשֶׁאֵינָן מְעוּטָרוֹת מוּתָּרוֹת:

הלכה: עִיר שֶׁיֵּשׁ בָּהּ עֲבוֹדָה זָרָה כולי. הָא תוֹכָהּ אָסוּר. מִפְּנֵי שֶׁיֵּשׁ בָּהּ צֶלֶם אֶחָד יְהֵא תוֹכָהּ אָסוּר. רֵישׁ לָקִישׁ אָמַר. בֵּירִיד שָׁנוּ. וּמַה בֵּין תּוֹכָהּ לְחוּצָה לָהּ. תּוֹכָהּ שֶׁנִּגָּנֶה מִן הַמֶּכֶס אָסוּר. חוּצָה לָהּ מוּתָּר שֶׁלֹּא נִגָּנֶה מִן הַמֶּכֶס. וְאִם הָיָה חוּצָה לָהּ נִגָּנֶה מִן הַמֶּכֶס אַף חוּצָה לָהּ אָסוּר. וְהָתַנֵּי. הוֹלְכִין לִירִיד וְלוֹקְחִין מִשָּׁם עֲבָדִים וּשְׁפָחוֹת וּבְהֵמָה. רֵישׁ לָקִישׁ אָמַר. לֹא סוּף דָּבָר עֲבָדִים יִשְׂרָאֵל אֶלָּא אֲפִילּוּ עֲבָדִים גּוֹיִם. שֶׁמִּקְרָבָן תַּחַת כַּנְפֵי שְׁכִינָה. וְהָתַנֵּי. לָקַח מִשָּׁם כְּסוּת תִּשְׁתָּרֵף. בְּהֵמָה תֵּעָקֵר. מָעוֹת יוֹלִיכֵם לַיָּם הַמֶּלַח. נִיחָא כְּסוּת תִּישָׁרֵף. מָעוֹת יוֹלִיכֵם לַיָּם הַמֶּלַח. בְּהֵמָה תֵּיעָקֵר. וְהָתַנֵּי. הוֹלְכִין לִירִיד וְלוֹקְחִין מֵהֶן עֲבָדִים וּשְׁפָחוֹת וּבְהֵמָה. רִבִּי שִׁמְעוֹן בֶּן לָקִישׁ אָמַר. לֹא סוּף דָּבָר עֲבָדִים יִשְׂרָאֵל אֶלָּא אֲפִילּוּ עֲבָדִים גּוֹיִם. שֶׁמִּקְרָבָן תַּחַת כַּנְפוֹת שָׁמַיִם. תִּיפְתַּר יִשְׂרָאֵל יִשְׂרָאֵל. וְהָתַנֵּי. הַמּוֹכֵר עַבְדּוֹ לַגּוֹיִם דְּמָיו אֲסוּרִין. עוֹד הִיא תִּיפְתַּר יִשְׂרָאֵל יִשְׂרָאֵל. יִשְׂרָאֵל שֶׁהוֹלֵךְ לִירִיד לוֹקְחִין מִמֶּנּוּ מִפְּנֵי שֶׁהוּא כְּמַצִּיל מִיָּדָן. וּבַחֲזִירָה אָסוּר שֶׁנִּגָּנֶה מַחְמַת עֲבוֹדָה זָרָה. וּבַגּוֹיִם בֵּין הוֹלְכִין בֵּין בָּאִין מוּתָּר. רִבִּי בָּא בְּרֵיהּ דְּרִבִּי חִייָה בַּר בָּא בְּשֵׁם רִבִּי יוֹחָנָן. אִם הָיָה פּוּנְדָּק מוּתָּר. רִבִּי זְעִירָא בָּעֵי. בֵּירִיד אָסוּר וּבְפוּנְדָּק מוּתָּר. דִּילְמָא בִּפְרָגְמַטֵיָא אָמְרָהּ רִבִּי יוֹחָנָן. אֲתָא רִבִּי בָּא בְּרֵיהּ דְּרִבִּי חִייָה בַּר בָּא בְּשֵׁם רִבִּי יוֹחָנָן. אִם הָיָה פּוּנְדָּק מוּתָּר בִּפְרַקְמַטֵיָא. אָמַר רִבִּי יוֹחָנָן.

רִבִּי אַבָּהוּ בְּשֵׁם רִבִּי יוֹחָנָן. הֶחֱלִיף בְּהֵמָה בָּעֲבוֹדָה זָרָה אֲסוּרָה. רַב חִסְדָּא בָּעֵי. אִילּוּ הִשְׁתַּחֲוָה לָהּ לֹא אָסְרָהּ. מִפְּנֵי שֶׁהֶחֱלִיף בְּהֵמָה בָּעֲבוֹדָה זָרָה אָסְרָהּ. דִּילְמָא בִּפְרַגְמַטְיָא שֶׁנִּכְנְסָה קוֹדֶם לִירִיד אִיתְאֲמַרַת. אֲתָא רִבִּי זְעִירָא רִבִּי אַבָּהוּ בְּשֵׁם רִבִּי יוֹחָנָן. הֶחֱלִיף בְּהֵמָה בָּעֲבוֹדָה זָרָה אָסְרָהּ. בִּפְרַגְמַטְיָא שֶׁנִּכְנְסָה קוֹדֶם לִירִיד אִיתְאֲמַרַת. אָמַר רִבִּי אַבָּהוּ. אָסוּר לַעֲשׂוֹת חֲבִילָה בִירִיד. וְתַנֵּי כֵן. לֹא יִשְׁאַל בִּשְׁלוֹמוֹ בְּמָקוֹם שֶׁהוּא מִתְחַשֵּׁב. מְצָאוֹ לְפִי דַּרְכּוֹ שׁוֹאֵל בִּשְׁלוֹמוֹ בְּכוֹבֶד רֹאשׁ.

רִבִּי חִייָה בַּר וָוה שְׁלַח מִיזְבּוֹן לֵיהּ סַנְדָּל מִן יְרִידָה דִּצּוֹר. אָמַר לֵיהּ רִבִּי יַעֲקֹב בַּר אָחָא. וְאַתְּ מִלּוֹקְחֵי יְרִיד. אָמַר לֵיהּ. וְאַתְּ לֹא לָקַחְתְּ קִלּוֹסְקִין מִיָּמֶיךָ. אָמַר לֵיהּ. שַׁנְיָיא הִיא. דָּמַר

רִבִּי יוֹחָנָן. לֹא אָסְרוּ דָבָר שֶׁהוּא חַיֵּי נֶפֶשׁ. רִבִּי שִׁמְעוֹן בֶּן יוֹחָנָן שָׁלַח שָׁאַל לְרִבִּי שִׁמְעוֹן בֶּן יוֹצָדָק. לֵית אַתְּ בְּדִיק לֵיהּ אָהֳלָן יְרִידָה דְצוֹר מָהוּ. אֲמַר לֵיהּ. אֵין. יְהַב תַּרְתֵּין לִיטְרִין דְּפִילְפְּלִין לְאִיסְקרנדה. עָאַל וַאֲשְׁכַּח כְּתִיב תַּמָּן. אֲנָא דִּיקְלָטְיָאנוּס מַלְכָּא שְׁכְנִית אָהֳלָן יְרִידָה דְצוֹר לְגַדְיָה דְאֲרַקְלְיֵס אָחִי תְּמַנְיָא יוֹמִין. רִבִּי יִצְחָק בַּר נַחְמָן שָׁאַל לְרִבִּי חֲנִינָה. יְרִיד עֲזָה מָהוּ. אֲמַר לֵיהּ. הֲלַכְתְּ לְצוֹר מִיָּמֶיךָ וְרָאִית יִשְׂרָאֵל וְגוֹי שֶׁהֵן שׁוּתְפִין בִּקְדֵירָה וְאֵינוֹ חוֹשֵׁשׁ שֶׁמָּא נִיעֵר הַגּוֹי בִּקְדֵירָה. וְקַשְׁיָא. הוּא שָׁאַל לֵיהּ דָּא וּמַגִּיב לֵיהּ דָּא. אֶלָּא בְּגִין דְּלֵית רִבִּי חֲנִינָה אֲמַר מִילָּה דְּלָא שְׁמָעָהּ מִיּוֹמוֹי בְּגִין כֵּן הוּא שָׁאַל לֵיהּ דָּא וּמַגִּיב לֵיהּ דָּא. אֲתָא רִבִּי יוֹסֵי בֵּירִבִּי בּוּן אַבָּא בַּר בַּר חָנָה בְּשֵׁם רִבִּי יוֹחָנָן. לֹא אָסְרוּ אֶלָּא כְּגוֹן יְרִידָה שֶׁלְּבוֹטְנָה. וְתַנֵּי כֵן. ג' יְרִידִין הֵן. יְרִיד עֲזָה יְרִיד עַכּוֹ יְרִידָה שֶׁלְּבוֹטְנָה. וְהַמְּחוּוָּר שֶׁבְּכוּלָּן יְרִיד בּוֹטְנָה.

מָהוּ לֵילֵךְ לָשֶׁם. אִם הָיָה אַכְסַנַאי אָסוּר. בֶּן עִיר מוּתָּר. שְׁיָירָה מוּתָּר. שֶׁכֵּן דֶּרֶךְ שְׁיָירָה לֵילֵךְ בְּכָל מָקוֹם.

בְּמַה מְעוּטָּרוֹת. רִבִּי יוֹחָנָן אָמַר. בַּהֲדַס. רִבִּי שִׁמְעוֹן בֶּן לָקִישׁ אָמַר. בִּשְׁאָר כָּל הַמִּינִין. עַל דַּעְתֵּיהּ דְּרִבִּי יוֹחָנָן הַכֹּל אָסוּר. עַל דַּעְתֵּיהּ דְּרִישׁ לָקִישׁ אֵינוֹ אָסוּר אֶלָּא הַתּוֹסֶפֶת. הֵיךְ עֲבִיד. הָיָה לָמוּד לְהוֹצִיא ה' קוּפּוֹת וְהוֹצִיא עֶשֶׂר. אֵין תֵּימַר. מִשֵּׁם עִיטּוּר. אָסוּר. אֵין תֵּימַר. מִשֵּׁם פְּרַקְסִים מוּתָּר.

הלכה ה

משנה: אֵילּוּ דְבָרִים אָסוּר לְמָכוֹר לַגּוֹיִם אִיצְטְרִיבִּילִין וּבְנוֹת שׁוּחַ בִּפְטוֹטְרוֹתֵיהֶן וּלְבוֹנָה וְתַרְנְגוֹל הַלָּבָן. רִבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר מוֹכֵר הוּא לוֹ תַּרְנְגוֹל לָבָן בֵּין הַתַּרְנְגוֹלִין. בִּזְמַן שֶׁהוּא בִּפְנֵי עַצְמוֹ קוֹטֵעַ אֶצְבָּעוֹ וּמוֹכְרוֹ שֶׁאֵין מַקְרִיבִין חֹסֶר לַעֲבוֹדָה זָרָה. וּשְׁאָר כָּל הַדְּבָרִים סְתָמָן מוּתָּר וּפֵירוּשָׁן אָסוּר. רִבִּי מֵאִיר אוֹמֵר אַף דָּקָל טָב וְחָצָד וְנִיקְלָבִים אָסוּר לְמָכוֹר לַגּוֹיִם׃

הלכה: אֵילּוּ דְבָרִים אֲסוּרִין. שִׁמְעוֹן בַּר בָּא בְּשֵׁם רִבִּי יוֹחָנָן. בְּנוֹת שׁוּחַ בִּפְטוֹטְרוֹתֵיהֶן וְאִיצְטְרוֹבִּילִין בְּמָטוּטָלוֹתֵיהֶן.

וּלְבוֹנָה. תַּנֵּי. אִם הָיְתָה חֲבִילָה מוּתָּר. וְכַמָּה הִיא חֲבִילָה. רִבִּי יְהוּדָה בֶּן בְּתֵירָה אוֹמֵר. חֲבִילָה שֶׁל לְבוֹנָה אֵין פָּחוֹת מֵחֲמִשָּׁה מִינִין. אִם הָיָה כוֹמֵר אָסוּר. רוֹפֵא מוּתָּר. תַּגָּר מוּתָּר. תַּגָּר חָשׁוּד אָסוּר.

אֲנָן תְּנַן. תַּרְנְגוֹל לָבָן. תַּנֵּי רִבִּי חִייָה. תַּרְנְגוֹל סְתָם. מַתְנִיתִין צְרִיכָה לְמַתְנִיתָה דְּרִבִּי חִייָה. וּמַתְנִיתָה דְּרִבִּי חִייָה צְרִיכָה לְמַתְנִיתִין. אִילּוּ תַנֵּי לָן וְלֹא תַנֵּי רִבִּי חִייָה הֲוִינָן אָמְרִין. לֹא אָמְרוֹן אֶלָּא תַּרְנְגוֹל לָבָן. אֲבָל תַּרְנְגוֹל סְתָם אֲפִילּוּ בֵּינוֹ לְבֵין עַצְמוֹ מוּתָּר. הֲוֵי צוֹרְכָה לְמַתְנִיתָה דְּרִבִּי חִייָה. אוֹ אִילּוּ תַנָּא רִבִּי חִייָה וְלֹא תַנִּינָן אֲנָן הֲוִינָן אָמְרִין. לֹא אָמְרוֹן אֶלָּא

תַּרְנְגוֹל סְתָם. הָא תַרְנְגוֹל לָבָן אֲפִילוּ בֵּינוֹ לְבֵין הַתַּרְנוֹגַלִּין אָסוּר. הֲוֵי צוֹרְכָה לְמַתְנִיתִין וְצוֹרְכָה לְמַתְנִיתָא דְּרִבִּי חִיָּיה. אָמַר רִבִּי בּוּן בַּר חִיָּיה. תַּרְנְגוֹל לִמְכוֹר. מוֹכֵר לוֹ תַּרְנְגוֹל לָבָן. תַּרְנְגוֹל לָבָן לִמְכוֹר. נִימַר בֵּינוֹ לְבֵין עַצְמוֹ אָסוּר. בֵּינוֹ לְבֵין הַתַּרְנוֹגַלִּין מוּתָּר. רִבִּי בּוּן בַּר חִיָּיה בָּעֵי. רָאָה תַּרְנוֹגַלִּין רוֹעִין בָּאַשְׁפָּה וְתַרְנְגוֹל לָבָן בֵּינֵיהֶן וְאָמַר. שֶׁלִּמִּי. כְּמִי שֶׁסַּיִּים. הָיָה חָסֵר. קְרָיָיא אָמַר. שֶׁמַּקְרִיבִין חָסֵר לָעֲבוֹדָה זָרָה. וְכִי תַגִּישׁוּן עִוֵּר לִזְבוּחַ אֵין רָע. הָדָא אָמְרָה. שֶׁמַּקְרִיבִין חָסֵר לָעֲבוֹדָה זָרָה.

רִבִּי מֵאִיר אוֹמֵר. אַף דֶּקֶל טָב וְחָצָד וְנַקְלְבִיס אָסוּר לִמְכוֹר לַגּוֹיִם. רִבִּי חָמָא בַּר עוּקְבָּה אָמַר. קוֹרְיוֹטָה. רִבִּי לָעְזָר בֵּירִבִּי יוֹסֵי אָמַר. מִין הוּא וּשְׁמוֹ חַצְדָּא. עָבַר וּמָכַר. יָיבֹה כַּיי דְּמַר רִבִּי לָעְזָר. עָבַר וּבָנָה מוּתָּר. וְכָא עָבַר וּמָכַר מוּתָּר.

הלכה ו

משנה: מְקוֹם שֶׁנָּהֲגוּ לִמְכוֹר בְּהֵמָה דַקָּה לַגּוֹיִם מוֹכְרִין. מְקוֹם שֶׁנָּהֲגוּ שֶׁלֹּא לִמְכוֹר אֵין מוֹכְרִין וְאַל יְשַׁנֶּה אָדָם מִפְּנֵי הַמַּחֲלוֹקֶת. וּבְכָל מָקוֹם אֵין מוֹכְרִין לָהֶם בְּהֵמָה גַּסָּה עֲגָלִים וּסְיָיחִים שְׁלֵמִין וּשְׁבוּרִין. רִבִּי יְהוּדָה מַתִּיר בַּשְּׁבוּרָה בֶּן בְּתֵירָא מַתִּיר בַּסּוּס׃

הלכה: מְקוֹם שֶׁנָּהֲגוּ לִמְכוֹר בְּהֵמָה דַקָּה כול׳. מַה וּמוּתָּר לְגַדֵּל. אָמַר רִבִּי בָּא. כְּגוֹן מָהִיר שֶׁהוּא שִׁשָּׁה עָשָׂר מִיל עַל שִׁשָּׁה עָשָׂר מִיל. הֲוון בָּעֵיי מֵימַר. מָאן דְּמַר. מוּתָּר לִמְכוֹר מוּתָּר לְגַדֵּל. וּמָאן דְּמַר. אָסוּר לִמְכוֹר אָסוּר לְיַיחֵד. רִבִּי יוֹנָה רִבִּי לָעְזָר בְּשֵׁם רַב. וַאֲפִילוּ כְּמָאן דְּמַר. מוּתָּר לִמְכוֹר אָסוּר לְיַיחֵד. מַה בֵּין לִמְכוֹר מַה בֵּין לְיַיחֵד. בְּשָׁעָה שֶׁמּוֹכְרָהּ לוֹ כְּבָהֶמְתּוֹ שֶׁלְּגוּי הִיא. בְּשָׁעָה שֶׁהוּא מְיַיחֲדָהּ לוֹ כִּבְהֶמְתּוֹ שֶׁלְּיִשְׂרָאֵל הִיא וְהוּא חָשׁוּד עָלֶיהָ.

מְקוֹם שֶׁנָּהֲגוּ שֶׁלֹּא לִמְכוֹר אֵין מוֹכְרִין. לָמָּה. מִפְּנֵי שֶׁמּוֹצִיאָהּ מִידֵי גִיזָה. הַגַּע עַצְמָךְ שֶׁהָיְתָה עֵז. מִפְּנֵי שֶׁמּוֹצִיאָהּ מִידֵי בְכוֹרָה. הַגַּע עַצְמָךְ שֶׁהָיְתָה זָכָר. מִפְּנֵי שֶׁמּוֹצִיאוֹ מִידֵי מַתָּנוֹת. מֵעַתָּה חִיטִּין אַל יִמְכּוֹר לוֹ מִפְּנֵי שֶׁמּוֹצִיאוֹ מִן הַחַלָּה. יַיִן וְשֶׁמֶן אַל יִמְכּוֹר לוֹ מִפְּנֵי שֶׁמּוֹצִיאָן מִן הַבְּרָכָה.

בְּכָל מָקוֹם אֵין מוֹכְרִין לָהֶם בְּהֵמָה גַּסָּה. לָמָּה. בְּהֵמָה גַּסָּה יֵשׁ בָּהּ חִיּוּב חַטָּאת וּבְהֵמָה דַקָּה אֵין בָּהּ חִיּוּב חַטָּאת. וְאֵינוֹ חוֹלֵב וְאֵינוֹ גוֹזֵז. אָמַר. תַּמָּן הִיא מִתְחַיֶּבֶת. בְּרַם הָכָא הוּא מִתְחַיֵּב. מִכֵּיוָן שֶׁהוּא מוֹכְרָהּ לוֹ לֹא כִּבְהֶמְתּוֹ שֶׁלְּגוֹי הִיא. רִבִּי אִמִּי בַּבְלָיָיא בְּשֵׁם רַבָּנִין דְּתַמָּן. פְּעָמִים שֶׁמּוֹכְרָהּ לוֹ לְנִיסָּיוֹן וְהוּא מַחֲזִירָהּ לְאַחַר ג׳ יָמִים וְנִמְצָא עוֹבֵד עֲבוֹדָה בִּבְהֶמְתּוֹ שֶׁלְּיִשְׂרָאֵל. מֵעַתָּה לְנִיסָּיוֹן אָסוּר שֶׁלֹּא לְנִיסָּיוֹן מוּתָּר. זוֹ מִפְּנֵי זוֹ.

עָבַר וּמָכַר קוֹנְסִין אוֹתוֹ. כְּשֵׁם שֶׁקּוֹנְסִין לוֹ לַהֲלָכָה כָּךְ קוֹנְסִין לוֹ לְמַנְהָג. וּמְנַיִין שֶׁקּוֹנְסִין לוֹ לְמַנְהָג. חַד בַּר נַשׁ זְבִין גְּמַלֵּיהּ לַאֲרַמְאֵי. אֲתָא עוֹבְדָא קוֹמֵי רֵישׁ לָקִישׁ וּקְנָסֵיהּ בְּדִיפְלָא בְּגִין דְּיַחְזוֹר לֵיהּ גְּמַלָּא. אָמַר רִבִּי יוֹסֵי בֵּירִבִּי בּוּן. לְסִרְסוּר קְנָס וַהֲווּ צָוְוחִין לֵיהּ בְּרָא דְמִסַּרְסַר

לְאֲרָמָאֵי. רִבִּי שִׁמְעוֹן בֶּן לָקִישׁ כְּרִבִּי יוּדָה. דְּתַנֵּי בְשֵׁם רִבִּי יוּדָה. הַלּוֹקֵחַ בְּהֵמָה מִן הַגּוֹי וְיָלְדָה בְּכוֹר מַעֲלֶה עִמּוֹ בְּשָׁוְויוֹ וְנוֹתֵן חֲצִי דָמִים לַכֹּהֵן. נְתָנָהּ לוֹ בְקַבָּלָה מַעֲלֶה עִמּוֹ עַד כַּמָּה דְמִים בְּשָׁוְויוֹ וְנוֹתֵן כָּל הַדָּמִים לַכֹּהֵן. וַחֲכָמִים אוֹמְרִים. הוֹאִיל וְאָצְבַּע הַגּוֹי בָּאֶמְצַע נִפְטָרָה מִן הַבְּכוֹרָה. רוֹבָהּ דְּרִבִּי שִׁמְעוֹן בֶּן לָקִישׁ מִדְּרִבִּי יוּדָה. מַה דָּמַר רִבִּי יוּדָה מְשׁוּם הֵילְכוֹת בְּכוֹרָה. וּמַה דָּמַר רִבִּי שִׁמְעוֹן בֶּן לָקִישׁ לְהֵילְכוֹת בְּהֵמָה גַּסָּה.

רִבִּי יְהוּדָה מַתִּיר בַּשְּׁבוּרָה. לֹא אָמַר רִבִּי יְהוּדָה אֶלָּא בַּשְּׁבוּרָה שֶׁאֵינָהּ יְכוֹלָה לְהִתְרַפּוֹת. אָמְרוּ לוֹ. וַהֲלֹא הוּא מֵבִיא לָהּ זָכָר וְהוּא רוֹבָעָהּ וְהִיא יוֹלֶדֶת. אָמַר לָהֶן. אַף אֲנִי לֹא אָמַרְתִּי אֶלָּא בְּסוּס זָכָר שֶׁאֵינוֹ יָכוֹל לְהִתְרַפּוֹת. אָמְרוּ לוֹ. וַהֲלֹא מֵבִיא לוֹ נְקֵבָה וְהִיא רוֹבַעַת מֻמָּנוּ וְהִיא יוֹלֶדֶת. רַב אַבִּין בְּשֵׁם רַבָּנִין דְּתַמָּן. זֹאת אוֹמֶרֶת שֶׁאָסוּר לְהַמְצִיא לָהֶן עוּבָּרִין. תַּמָּן תַּנִּינָן. הַלּוֹקֵחַ עוּבַּר חֲמוֹרוֹ שֶׁלְּנָכְרִי וְהַמּוֹכֵר לוֹ אַף עַל פִּי שֶׁאֵינוֹ רַשַּׁאי. וְהַמִּשְׁתַּתֵּף לוֹ וְהַמְקַבֵּל מִמֶּנּוּ וְהַנּוֹתֵן לוֹ בְקַבָּלָה פָּטוּר מִן הַבְּכוֹרָה. רִבִּי חַגַּיי בָּעָא קוֹמֵי רִבִּי יוֹסֵי. לֵית הָדָא אָמְרָה שֶׁאָסוּר לְהַמְצִיא לָהֶן עוּבָּרִין. אָמַר לֵיהּ. כְּבָר קְדָמָךְ רַב אַבִּין בְּשֵׁם רַבָּנִין דְּתַמָּן. זֹאת אוֹמֶרֶת שֶׁאָסוּר לְהַמְצִיא לָהֶן עוּבָּרִין.

בֶּן בְּתֵירָה מַתִּיר בַּסּוּס. לֹא אָמַר בֶּן בְּתֵירָה אֶלָּא בְּסוּס זָכָר שֶׁהוֹרֵג בְּעָלָיו בַּמִּלְחָמָה. וְיֵשׁ אוֹמְרִים. שֶׁרָץ אַחַר הַנְּקֵיבוֹת. וְיֵשׁ אוֹמְרִים. שֶׁעוֹמֵד וּמַשְׁתִּין. מַה בֵּינֵיהוֹן. סְרִיס. מָאן דְּאָמַר. שֶׁרָץ אַחַר הַנְּקֵיבוֹת. אֵינוּ רָץ. וּמָאן דְּאָמַר. עוֹמֵד וּמַשְׁתִּין. אַף זֶה עוֹמֵד וּמַשְׁתִּין. רִבִּי תַּנְחוּם בַּר חִייָה. לְכְשֶׁיְּזַקְּנוּ כּוֹדְנוּ בָּרִיחַיִם. רִבִּי יוֹסֵי בֵּירִבִּי בּוּן בְּשֵׁם רִבִּי הוּנָא. בֶּן בְּתֵירָה וְרִבִּי נָתָן שְׁנֵיהֶם אָמְרוּ דָּבָר אֶחָד. דְּתַנֵּי. הוֹצִיא מִן הַבְּהֵמָה וּמִן הַחַיָּה וּמִן הָעוֹפוֹת בֵּין חַיִּים בֵּין מֵתִים חַיָּיב. רִבִּי נָתָן אוֹמֵר. מֵתִים חַיָּיב. חַיִּים פָּטוּר. וְרַבָּנָן אִית לְהוֹן. חַיָּיב חַטָּאת. וְאִינּוּן מְתִיבִין לֵיהּ אָכֵן. כְּשִׁיטָתוֹ הֵשִׁיבוּהוּ. כְּשִׁיטָתָךְ שֶׁאַתָּה אוֹמֵר מְשׁוּם שְׁבוּת. אוֹף אֲנָא אִית לִי. לְכְשֶׁיְּזַקְּנוּ כּוֹדְנוּ לָרֵיחַיִם. רִבִּי אוֹמֵר. אֲנִי שֶׁאָסוּר מְשׁוּם שְׁנֵי דְבָרִים. מְשׁוּם כְּלֵי זַיִן וּמְשׁוּם בְּהֵמָה גַּסָּה. וְתַנֵּי כֵן. חַיָּה גַּסָּה כִּבְהֵמָה דַקָּה. מָאן תַּנְיָתָהּ. רִבִּי. דִּבְרֵי חֲכָמִים. רִבִּי בִּיסְנָא רִבִּי חָנָן בַּר בָּא בְשֵׁם רַב. חַיָּה גַּסָּה כִּבְהֵמָה גַּסָּה.

הלכה ז

משנה: אֵין מוֹכְרִין לָהֶם דּוּבִּין וַאֲרָיוֹת וְכָל דָּבָר שֶׁיֵּשׁ בּוֹ נֶזֶק לָרַבִּים וְאֵין בּוֹנִין עִמָּהֶם בָּסִילְקִי גַּרְדּוֹן וְאִיסְטַדְיָא וּבִימָה. אֲבָל בּוֹנִים עִמָּהֶם בִּימִיסְיָאוֹת וּמֶרְחֲצָאוֹת. הִגִּיעוּ לְכִפָּה שֶׁמַּעֲמִידִין בָּהּ עֲבוֹדָה זָרָה אָסוּר לִבְנוֹתָהּ:

הלכה: אֵין מוֹכְרִין לָהֶם דּוּבִּין וַאֲרָיוֹת כול'. הָא דָבָר שֶׁאֵין בּוֹ נִיזְקָא לָרַבִּים מוּתָּר. מַתְנִיתִין דִּרְבִּי. דְּתַנֵּי. הָרוֹאֶה אֶת הַנְּחָשִׁים וְאֶת הַחֲבָרִים מוֹקִיוֹן מוּפְיוֹן מוּלְיוֹן מִילָרִין מִילָרִיה סְגִילָרִין סְגִילָרִיָּה. הֲרֵי זֶה אָסוּר מְשׁוּם מוֹשַׁב לֵצִים. שֶׁנֶּאֱמַר וּבְמוֹשַׁב לֵצִים לֹא

יָשָׁב. וְכוּלָּן מֵבִיאִין לִידֵי בִיטּוּל תּוֹרָה. שֶׁנֶּאֱמַר כִּי אִם בְּתוֹרַת יְיָ חֶפְצוֹ. הָעוֹלֶה לַתֵּיאַטְרוֹן אָסוּר מִשּׁוּם עֲבוֹדָה זָרָה. דִּבְרֵי רִבִּי מֵאִיר. וַחֲכָמִים אוֹמְרִים. בְּשָׁעָה שֶׁהֵן מְזַבְּלִין אָסוּר מִשּׁוּם עֲבוֹדָה זָרָה. וְאִם לָאו אָסוּר מִשּׁוּם וּמוֹשַׁב לֵצִים בִּלְבַד. הָעוֹלֶה לַתֵּיאַטְרוֹן וְצָווּח. אִם לְצוֹרֶךְ הָרַבִּים מוּתָּר. וְאִם מִתְחַשֵּׁד הוּא אָסוּר. הַיּוֹשֵׁב בְּאִיצְטַדְיִן הָרֵי זֶה שׁוֹפֵךְ דָּמִים. רִבִּי נָתָן מַתִּיר מִפְּנֵי שְׁנֵי דְבָרִים. מִשּׁוּם שֶׁצָּווּח וּמַצִּיל אֶת הַנְּפָשׁוֹת. וּמֵעִיד עַל הָאִשָּׁה שֶׁתִּינְשֵׂא. עָבַר וּבָנָה. רִבִּי לְעָזָר אָמַר. מוּתָּר. אָמַר רִבִּי מָנָא. לֹא מִסְתַּבְּרָא כְּאָהֳלִין סוֹבָרָה דְּלֹא אָסוּר דְּהוּא חַיֵּיד כָּל הָדָא כִיפְתָּא.

הלכה ח

משנה: אֵין מוֹכְרִין לָהֶם בִּמְחוּבָּר לַקַּרְקַע אֲבָל מוֹכֵר הוּא מִשֶּׁיִּקָּצֵץ. רִבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר מוֹכֵר הוּא לוֹ עַל מְנָת לָקוֹץ.

הלכה: אֵין מוֹכְרִין לָהֶם בִּמְחוּבָּר לַקַּרְקַע כול'. רִבִּי בּוּן בַּר חִייָה בָּעֵי. אַף בְּהֵמָה גַסָּה בַּמַּחֲלוֹקֶת מוֹכֵר לוֹ עַל מְנָת לִשְׁחוֹט. אַשְׁכַּח תַּנֵּי. אַף בְּהֵמָה גַסָּה בַּמַּחֲלוֹקֶת. רִבִּי יוּדָה אוֹמֵר. מוֹכֵר לוֹ עַל מְנָת לִשְׁחוֹט.

הלכה ט

משנה: אֵין מַשְׁכִּירִין לָהֶן בָּתִּים בְּאֶרֶץ יִשְׂרָאֵל וְאֵין צָרִיךְ לוֹמַר שָׂדוֹת. וּבְסוּרְיָא מַשְׁכִּירִין לָהֶם בָּתִּים אֲבָל לֹא שָׂדוֹת. וּבְחוּץ לָאָרֶץ מוֹכְרִין לָהֶם בָּתִּים וּמַשְׁכִּירִין שָׂדוֹת דִּבְרֵי רִבִּי מֵאִיר. רִבִּי יוֹסֵי אוֹמֵר אַף בְּאֶרֶץ יִשְׂרָאֵל מַשְׁכִּירִין לָהֶם בָּתִּים אֲבָל לֹא שָׂדוֹת. וּבְסוּרְיָא מוֹכְרִים בָּתִּים וּמַשְׁכִּירִין שָׂדוֹת. וּבְחוּצָה לָאָרֶץ מוֹכְרִין אֵילוּ וְאֵילוּ׃

הלכה: אֵין מַשְׁכִּירִין לָהֶן בָּתִּים כול'. רִבִּי זְעִירָה בְּשֵׁם רִבִּי יוֹסֵי בֶּן חֲנִינָה רִבִּי אַבָּא רִבִּי חִייָה בְּשֵׁם רִבִּי יוֹחָנָן. לֹא תְחָנֵּם לֹא תִתֵּן לָהֶם חֵן. לֹא תְחָנֵּם לֹא תִתֵּן לָהֶם מַתָּנַת חִנָּם. לֹא תְחָנֵּם לֹא תִתֵּן לָהֶם חֲנָייָה בָּאָרֶץ. וְהָתַנִּינָן. רִבִּי יוֹסֵי אוֹמֵר. אַף בְּאֶרֶץ יִשְׂרָאֵל מַשְׁכִּירִין לָהֶן בָּתִּים. בַּיִת אֵין מָצוּי לְהִתְבָּרֵךְ מִתּוֹכוֹ שָׂדֶה מָצוּי לְהִתְבָּרֵךְ מִתּוֹכוֹ. הוֹרֵי רִבִּי יוֹסֵי בֵּירִבִּי בּוּן שֶׁאָסוּר לְהַשְׁכִּיר לָהֶן קִבּוּרָה בְּאֶרֶץ יִשְׂרָאֵל עַל שֵׁם לֹא תִתֵּן לָהֶם חֲנָייָה בָּאָרֶץ.
לֹא תְחָנֵּם לֹא תִתֵּן לָהֶם מַתָּנַת חִנָּם. וְהָתַנֵּי. מַעֲשֶׂה בְרַבָּן גַּמְלִיאֵל שֶׁהָיָה מְהַלֵּךְ בַּדֶּרֶךְ וְרָאָה קְלוֹסְקִין אַחַת מוּשְׁלֶכֶת בַּדֶּרֶךְ. אָמַר לְטַבִּי עַבְדּוֹ. טוּל לָךְ קְלוֹסְקִין זוּ. רָאָה גּוֹי אֶחָד בָּא כְנֶגְדּוֹ. אָמַר לוֹ. מַכְגֵּיי. טוּל לָךְ קְלוֹסְקִין זוּ. רָץ אַחֲרָיו רִבִּי אִילְעַאי. אָמַר לוֹ. מַה שְׁמְךָ. אָמַר לוֹ. מַכְגֵּיי. וּמֵאַיִין אַתָּה. אָמַר לוֹ. מִן הָעֲיָירוֹת שֶׁלְבוּרְגְנִין. וּמַכִּירְךָ הוּא רַבָּן גַּמְלִיאֵל מֵימֶיךָ. אָמַר לוֹ. לֹא. כְּיוָון רַבָּן גַּמְלִיאֵל בְּרוּחַ הַקּוֹדֶשׁ. וְלָמַדְנוּ מִמֶּנּוּ שִׁלְשָׁה דְּבָרִים. לָמַדְנוּ שֶׁאֵין מַעֲבִירִין עַל הָאוֹכְלִין. וְשֶׁחֲמִיצוֹ שֶׁלְנָכְרִי מוּתָּר לְאַחַר הַפֶּסַח מִיָּד. וְשֶׁהוֹלְכִין אַחַר

רוֹב עוֹבְרֵי דְרָכִים. רִבִּי יַעֲקֹב בַּר זַבְדִּי בְשֵׁם רִבִּי אַבָּהוּ. הָדָא דְתֵימַר. בָּרְאשׁוֹנָה. אֲבָל עַכְשָׁיו מַעֲבִירִין עַל הָאוֹכְלִין מִפְּנֵי הַכְּשָׁפִים.

עִם כְּשֶׁהוּא יוֹצֵא מִגְּזִיב בָּא אֶחָד לְהִישָׁאֵל לוֹ עַל נִדְרוֹ. אָמַר לָזֶה שֶׁהָיָה מְהַלֵּךְ עִמּוֹ. תֹּאמַר שֶׁשָּׁתִינוּ רְבִיעִית יַיִן בְּאִיטַלְקִי. אָמַר לוֹ. הֵין. אָמַר לַשּׁוֹאֵל. טַיֵּיל עִמָּנוּ עַד שֶׁנְּפִיג אֶת יֵינֵינוּ. כֵּיוָן שֶׁהִגִּיעוּ לְסוּמַקְהּ שֶׁלְצוֹר יָרַד רַבָּן גַּמְלִיאֵל וְנִתְעַטֵּף וְיָשַׁב לוֹ וְהִתִּיר לוֹ אֶת נִדְרוֹ. מִדְּבָרָיו לָמַדְנוּ שֶׁרְבִיעִית יַיִן מְשַׁכֶּרֶת וְשֶׁהַדֶּרֶךְ מֵפִיגָה אֶת הַיַּיִן. וְאֵין נִשְׁאָלִין נְדָרִים וְלֹא מוֹרִים שְׁתוּיֵי יַיִן. וְלֹא מַפִּירִין נְדָרִים מְהַלְכִין אֶלָּא עֲטוּפִין וְיוֹשְׁבִין. אָמַר רִבִּי יוֹחָנָן. כָּךְ פָּתַח לוֹ יֵשׁ בּוֹטָה כְּמַדְקְרוֹת חָרֶב וגו'. לְאֶחָד שֶׁנָּדַר מִן הַכָּבֵד. וַוי דְיֵיכוּל. וַוי דְלָא יֵכוּל. אֵין אֲכִיל הוּא עֲבַר עַל נִידְרֵיהּ. וְאֵין לָא אֲכִיל הוּא חָטָא עַל נַפְשֵׁיהּ. כֵּיצַד יַעֲשֶׂה. יַלֵּךְ אֶצֶל חֲכָמִים וְיַתִּירוּ לוֹ אֶת נִדְרוֹ. דִּכְתִיב וּלְשׁוֹן חֲכָמִים מַרְפֵּא.

לֹא תְחָנֵּם לֹא תִתֵּן לָהֶם חֵן. וְהָתַנֵּי. מַעֲשֶׂה בְרַבָּן גַּמְלִיאֵל שֶׁהָיָה מְטַיֵּיל בְּהַר הַבַּיִת וְרָאָה אִשָּׁה אַחַת גּוֹיָה וּבִירֵךְ עָלֶיהָ. וְכִי דַּרְכּוֹ שֶׁלְרַבָּן גַּמְלִיאֵל לְהַבִּיט בַּנָּשִׁים. אֶלָּא דֶּרֶךְ עַקְמוּמִית הָיְתָה כְּגוֹן אָהֳלִין פסוורוס שֶׁהִבִּיט בָּהּ שֶׁלֹּא בְטוֹבָתוֹ וּבִירֵךְ עָלֶיהָ. וְלֹא כֵן אָמַר רִבִּי זְעוּרָה בְּשֵׁם רִבִּי יוֹסֵי בֶּן חֲנִינָה רִבִּי בָּא רִבִּי חִייָה בְּשֵׁם רִבִּי יוֹחָנָן. לֹא תְחָנֵּם לֹא תִתֵּן עֲלֵיהֶם חֵן. מַה אָמַר. אַבַסְקַנְטָה. לֹא אָמַר אֶלָּא. בָּרוּךְ שֶׁכָּךְ לוֹ בְּרִיוֹת נָאוֹת בְּעוֹלָמוֹ. שֶׁכֵּן רָאָה אֲפִילוּ חֲמוֹר נָאֶה אוֹ גְּמַל נָאֶה סוּס נָאֶה אוֹמֵר. בָּרוּךְ שֶׁכָּךְ לוֹ בְּרִיוֹת נָאוֹת בְּעוֹלָמוֹ.

רִבִּי שִׁמְעוֹן רִבִּי אַבָּהוּ בְּשֵׁם רִבִּי יוֹסֵי בַּר חֲנִינָה. גּוֹדֶלֶת יִשְׂרָאֵל לֹא תְגַדֵּל אֶת הַנָּכְרִית מִשֵּׁם לֹא תִתֵּן עֲלֵיהֶם חֵן. וְלֹא יֵעָשֶׂה יִשְׂרָאֵל שׁוּשְׁבִין לְגוֹי מִשּׁוּם לֹא תִתְחַתֵּן בָּם. רִבִּי יִצְחָק בַּר גּוּפְתָּא בְעָא קוֹמֵי רִבִּי מָנָא. לֵילֵךְ לְבֵית הַמִּשְׁתֶּה שֶׁלּוֹ אָסוּר. לְהֵיעָשׂוֹת לוֹ שׁוּשְׁבִין לֹא כָל שֶׁכֵּן. אָמַר לֵיהּ. לִיתֵּן עֲלֵיהֶם בְּלֹא תַעֲשֶׂה.

רִבִּי סִימוֹן הָיוּ לוֹ נוֹטְעֵי כְרָמִים בְּהַר הַמֶּלֶךְ. שָׁאַל לְרִבִּי יוֹחָנָן. אָמַר לֵיהּ. יְבוֹרוּ וְאַל תַּשְׁכִּירֵם לְגוֹי. שָׁאַל לְרִבִּי יְהוֹשֻׁעַ. מָהוּ לְהַשְׁכִּירָן לְגוּי. וְשָׁרָא לֵיהּ רִבִּי יְהוֹשֻׁעַ מִקּוֹם שֶׁאֵין יִשְׂרָאֵל מְצוּיִין. כְּהָדָא בְסוּרְיָא. הָדָא סוּרְיָא נִישְׁמְעִינָהּ מִן הָדָא. רִבִּי חַגַּיי נְחַת לְחָמֵץ. אֲתוֹן וּשְׁאָלוֹן לֵיהּ. אִילֵּין דְּבַר עַשְׁתּוֹר בְּגִין דְּלֵית יִשְׂרָאֵל שְׁכִיחִין וַאֲנָן מוֹגְרִין לָעַמְמִין מָהוּ לְעַשֵּׂר עַל יְדֵיהֶם. שָׁלַח שָׁאַל לְרִבִּי זְעִירָא. שָׁאַל רִבִּי זְעִירָא לְרִבִּי אִמִּי. אָמַר לֵיהּ. רִבִּי. מָהוּ לְעַשֵּׂר. אָמַר לֵיהּ. אֵינוֹ צָרִיךְ לְעַשֵּׂר עַל יְדֵיהֶם. מִנָּהּ אַתְּ ר' שמעון לְהַשְׁכִּיר כְּרִבִּי יוֹסֵי. וְעוֹד מִן הָדָא דְּמַר רִבִּי חֲנִינָה ר' אבהו בְּרֵיהּ דְּרִבִּי אַבָּהוּ. אַבָּא הֲוָה לֵיהּ עוֹבְדָא וּשְׁלַח שָׁאַל לְרִבִּי חִייָה לְרִבִּי יָסָא לְרִבִּי אִמִּי וְהוֹרוֹן לֵיהּ לְהַשְׁכִּיר כְּרִבִּי יוֹסֵי. הָא לְעַשֵּׂר אֵין מְעַשְּׂרִין עַל יְדֵיהֶן.

הלכה י

משנה: אַף בִּמְקוֹם שֶׁאָמְרוּ לְהַשְׁכִּיר לֹא לְבֵית דִּירָה אָמְרוּ מִפְּנֵי שֶׁהוּא מַכְנִיס לְתוֹכוֹ עֲבוֹדָה זָרָה שֶׁנֶּאֱמַר וְלֹא תָבִיא תוֹעֵבָה אֶל בֵּיתֶךָ וְהָיִיתָ חֵרֶם כָּמֹהוּ וגו'. וּבְכָל מָקוֹם לֹא יַשְׁכִּיר לוֹ אֶת הַמֶּרְחָץ מִפְּנֵי שֶׁהִיא נִקְרֵאת עַל שְׁמוֹ׃

הלכה: אַף בִּמְקוֹם שֶׁאָמְרוּ לְהַשְׁכִּיר כול'. הָא בְמָקוֹם שֶׁנָּהֲגוּ לְמְכוֹר מוֹכֵר לוֹ אֲפִילוּ בֵּית דִּירָה וּמַשְׁכִּיר לוֹ אֲפִילוּ בֵּית דִּירָה. רִבִּי אָחָא רִבִּי תַּנְחוּם בַּר חִייָה בְּשֵׁם רִבִּי לְעָזָר בֵּירִבִּי יוֹסֵי. וַאֲפִילוּ תֵּיבָה קְטַנָּה. כְּגוֹן בּוּרְסְקִי שֶׁבְּצִידָן. לֹא סוֹף דָּבָר כּוּלָּהּ אֶלָּא אֲפִילוּ בַּיִת אֶחָד. הָיוּ שְׁתַּיִם זוֹ לְפָנִים מִזּוֹ הַפְּנִימִית חַייֶבֶת וְהַחִיצוֹנָה פְּטוּרָה. הָיְתָה אַחַת וְנַעֲשֵׂית שְׁתַּיִם שְׁתַּיִם וְנַעֲשֵׂית אַחַת. רִבִּי אַבִּין בְּשֵׁם רַבָּנִן דְּתַמָּן. זֹאת אוֹמֶרֶת שָׂדֶה שֶׁהִיא נְתוּנָה עַל גַּב הַדֶּרֶךְ אָסוּר לְהַשְׁכִּירָהּ לְגוֹיִם. מִפְּנֵי שֶׁנִּקְרֵאת עַל שֵׁם יִשְׂרָאֵל וְהֵן חוֹרְשִׁין בָּהּ בַּשַּׁבָּתוֹת וּבְיָמִים טוֹבִים.

פרק ב

הלכה א

משנה: אֵין מַעֲמִידִין בְּהֵמָה בְּפוּנְדָּקָאוֹת שֶׁל גּוֹיִם מִפְּנֵי שֶׁחֲשׁוּדִין עַל הָהַרְבָּעָה. וְלֹא תִתְיַיחֵד אִשָּׁה עִמָּהֶן מִפְּנֵי שֶׁחֲשׁוּדִין עַל הָעֲרָיוֹת. וְלֹא יִתְיַיחֵד אָדָם עִמָּהֶן מִפְּנֵי שֶׁחֲשׁוּדִין עַל שְׁפִיכוּת דָּמִים. בַּת יִשְׂרָאֵל לֹא תְיַילֵּד אֶת הַנָּכְרִית אֲבָל נָכְרִית מְיַלֶּדֶת בַּת יִשְׂרָאֵל. בַּת יִשְׂרָאֵל לֹא תָנִיק בְּנָהּ שֶׁל נָכְרִית אֲבָל נָכְרִית מְנִיקָה בְּנָהּ שֶׁל יִשְׂרְאֵלִית בִּרְשׁוּתָהּ׃

הלכה: אֵין מַעֲמִידִין בְּהֵמָה בְּפוּנְדָּקָאוֹת שֶׁלְּגוֹיִם כול'. רִבִּי זְעִירָא רִבִּי אַבָּהוּ בְּשֵׁם רִבִּי יוֹסֵי בֵּירִבִּי חֲנִינָה. רִבִּי בָּא רִבִּי יוֹנָה. תִּיפְתָּר כְּרִבִּי לְיֵיעֶזֶר. דְּרִבִּי לְיֵיעֶזֶר אָמַר. אֵינָהּ נִלְקַחַת מִן הַגּוֹיִם. רִבִּי יוֹנָה בָעֵי. וְלָמָּה לִי נָן פָּתְרִין לָהּ דִּבְרֵי הַכֹּל. כַּיי דְמַר רִבִּי לְעָזָר בְּשֵׁם רַב. וַאֲפִילוּ כְמָאן דְּמַר. מוּתָּר לְמְכוֹר אָסוּר לְיַיחֵד. עָבַר וְייִחֵד דִּבְרֵי הַכֹּל. אָמַר רִבִּי יִרְמְיָה. נִישְׁמְעִינָהּ מִן הָדָא. הָאִשָּׁה שֶׁנֶּחְבְּשָׁה בִּידֵי גוֹיִם. אָמַר רִבִּי יוֹסֵי. שַׁנְייָא הִיא אִשָּׁה שֶׁדַּרְכָּהּ לְצַוָּוחַ. הַגַּע עַצְמָךְ שֶׁהָיְתָה חֵרֶשֶׁת. דַּרְכָּהּ לְרַמֵּז. מַאי כְדוֹן. תִּיפְתָּר כְּרִבִּי לְיֵיעֶזֶר. דְּרִבִּי לְיֵיעֶזֶר אוֹמֵר. אֵינָהּ נִלְקַחַת מִן הַגּוֹיִם. הֲווֹן בָּעֵן מֵימַר. מַה פְּלִיגִין רִבִּי לְיֵיעֶזֶר וְרַבָּנִין. בְּפָרָה. עַל שׁוּם מַעֲלָה הִיא בְּפָרָה סִילְסוּל הִיא בְּפָרָה. מִן מַה דְּרַבָּנִין מְתִיבִין לְרִבִּי לְיֵיעֶזֶר. כָּל צֹאן קֵדָר יִקָּבְצוּ לָךְ. הָדָא אָמְרָה. אַף בִּשְׁאָר כָּל הַדְּבָרִים חָלוּק רִבִּי לְיֵיעֶזֶר. רִבִּי הוֹשַׁעְיָה בָעֵי. מֵשִׁיבִין דָּבָר שֶׁהוּא לְבֹאכ עַל דָּבָר שֶׁהוּא לְשֶׁעְבַר. רִבִּי אַבִּין בָּעֵי. מֵשִׁיבִין דָּבָר שֶׁיֵּצֵר הָרַע בָּטֵל עַל דָּבָר שֶׁיֵּצֵר הָרַע קַיָּים.

רַב הוֹשַׁעְיָה אָמַר. וְלָמָּה לִי נָן פָּתְרִין לָהּ דִּבְרֵי הַכֹּל. כַּיי דָמַר רַב הוּנָא בְּשֵׁם רַב. וַיִּשְׁקְלוּ אֶת שקלי שְׁלֹשִׁים כֶּסֶף. אֵילּוּ שְׁלֹשִׁים מִצְוֹת שֶׁעָתִידִין בְּנֵי נֹחַ לְקַבֵּל עֲלֵיהֶן. וְרַבָּנִן אָמְרֵי. אֵילּוּ שְׁלֹשִׁים צַדִּיקִים שֶׁאֵין הָעוֹלָם חָסֵר מֵהֶן. דָּמַר רִבִּי נַחְמָן בְּשֵׁם רִבִּי מָנָא. אֵין הָעוֹלָם יָכוֹל לִהְיוֹת פָּחוֹת מִלּ' צַדִּיקִים כְּאַבִינוּ אַבְרָהָם. וּמַה טַעַם. וְאַבְרָהָם הָיוֹ יִהְיֶה. יהיה מִינְיָין לּ'. פְּעָמִים שֶׁרוּבָּן בְּבָבֶל וּמִיעוּטָן בְּאֶרֶץ יִשְׂרָאֵל. פְּעָמִים שֶׁרוּבָּן בְּאֶרֶץ יִשְׂרָאֵל וּמִיעוּטָן בְּבָבֶל. סִימָן יָפֶה לָעוֹלָם בְּשָׁעָה שֶׁרוּבָּן בָּאָרֶץ. רִבִּי חִייָה בַּר לוּלְיָינִי בְּשֵׁם רִבִּי הוֹשַׁעְיָה. כָּל הַמִּצְוֹת עֲתִידִין בְּנֵי נֹחַ לְקַבֵּל עֲלֵיהֶם. וּמַה טַעַם. כִּי אָז אֶהְפּוֹךְ אֶל עַמִּים שָׂפָה בְרוּרָה. וּבַסּוֹף הֵן עֲתִידִין לַחֲזוֹר בָּהֶן. וּמַה טַעַם. נְנַתְּקָה אֶת מוֹסְרוֹתֵימוֹ וְנַשְׁלִיכָה מִמֶּנּוּ עֲבוֹתֵימוֹ. זוֹ מִצְוֹת תְּפִילִּין. זוֹ מִצְוַת צִיצִית.

רִבִּי יִצְחָק וְרִבִּי אִמִּי הֲווֹן יָתְבִין מַקְשֵׁיי. וְהָכְתִיב וַיִּזְבְּחוּ לַיי בַּיּוֹם הַהוּא מִן הַשָּׁלָל. וְקַיְימוּנָהּ. וְלָא יָדְעִין אִין חֲבֵרַיָיא קַיְימוּנָהּ וְאִין רִבִּי אִמִּי קַיְימִינָהּ עַל רֹאשָׁהּ. מִן הַשָּׁלָל שֶׁהָיָה בְיָדָם הִקְרִיבוּ. וְהָא כְתִיב וְאַנְשֵׁי בֵית שֶׁמֶשׁ הֶעֱלוּ עוֹלָה וַיִּזְבְּחוּ זְבָחִים לַיי פָּרִים. וְכִי מִסַּרְנֵי פְּלִשְׁתִּים אָנוּ לְמֵידִין. וְלֹא כֵן אָמַר רִבִּי אַבָּהוּ בְּשֵׁם רִבִּי יוֹסֵי בַּר חֲנִינָה. וַאֲפִילּוּ נְקֵיבוֹת הִקְרִיבוּ. וְאֶת הַפָּרוֹת הֶעֱלוּ עוֹלָה לַיי. וְהָכְתִיב וַיֹּאמֶר שְׁאוּל מַעֲמַלֵּקִי הֲבִיאוּם. אֵין לְמֵידִין מִשָּׁאוּל. דָּמַר רֵישׁ לָקִישׁ. שָׁאוּל גְּרוֹפְּית שֶׁלְּשִׁקְמָה הָיָה. וְהָכְתִיב וַיַּקְהֵל דָּוִד אֶת הַגּוֹרָן. קָנָה וְלֹא הִקְרִיב. וְהָכְתִיב וַיֹּאמֶר אֲרַוְנָה אֶל הַמֶּלֶךְ יְיָ אֱלֹהֶיךָ יִרְצֶךָּ. יִרְצָךְ בִּתְפִילָּה. וְהָכְתִיב וּמִיַּד בֶּן נֵכָר לֹא תַקְרִיבוּ אֶת לֶחֶם אֱלֹהֵיכֶם מִכָּל אֵלֶּה. מִכָּל אֵלֶּה אֵין אַתְּ מַקְרִיב. לוֹקֵחַ אַתָּה תְּמִימִים וּמַקְרִיב. מָה עָבַד לָהּ רִבִּי לִיעֶזֶר. לוֹקֵחַ אַתָּה בְּדָמִים וּמַקְרִיב. הוּא תַנֵּי בְּדָמִים. דִּלֹא כְרִבִּי לִיעֶזֶר.

תַּנֵּי. אֵין מַעֲמִידִין בְּהֵמָה בְּפוּנְדָּקָאוֹת אֲפִילּוּ זְכָרִים אֲצֶל זְכָרִים וּנְקֵיבוֹת אֲצֶל הַנְּקֵיבוֹת. וְאֵין צָרִיךְ לוֹמַר זְכָרִים אֲצֶל הַנְּקֵיבוֹת וּנְקֵיבוֹת אֲצֶל זְכָרִים. זְכָרִים אֲצֶל זְכָרִים מָה אִית לָךְ. אוֹהֲבָתוֹ בָאָת וְאֵינָהּ מוֹצְאָה אוֹתוֹ וְהִיא נִרְבַּעַת הֵימֶינּוּ. נְקֵיבוֹת אֲצֶל נְקֵיבוֹת מָה אִית לָךְ. אוֹהֲבָתוֹ בָּא וְאֵינוֹ מוֹצֵא אוֹתָהּ וְרוֹבְעָהּ. רִבִּי חַגַּיי בְּשֵׁם רִבִּי זְעִירָא. לֹא סוֹף דָּבָר בְּהֵמָתוֹ שֶׁלְּיִשְׂרָאֵל אֲצֶל הַגּוֹי אֶלָּא אֲפִילּוּ בְּהֵמָתוֹ שֶׁלְּגוֹי אֲצֶל שֶׁלְּיִשְׂרָאֵל לֹא יְיַחֲדֶינָּה אֶצְלוֹ שֶׁלְּגוֹי אַחֵר חֲבֵירוֹ שֶׁלֹּא תַמְצִיא לוֹ תְקָלָה. מַעֲתָּה אֲפִילּוּ שָׂכַר אֶת בְּהֶמְתּוֹ לֹא נָאֶה לַחֲזוֹר לְיַיחֲדָהּ אֶצְלוֹ שֶׁלֹּא תַמְצִיא לוֹ תְקָלָה. חָשׁוּד הוּא לְבוֹא עַל בְּהֶמְתּוֹ שֶׁלַּחֲבֵירוֹ וְאֵינוֹ חָשׁוּד לָבוֹא עַל בְּהֶמַת עַצְמוֹ. שֶׁמִּתּוֹךְ שֶׁיּוֹדֵעַ שֶׁאִם בָּא עָלֶיהָ הוּא מְעַקְּרָהּ אַף הוּא אֵינוֹ בָא עָלֶיהָ. אֲבָל מַעֲמִידִין בְּהֵמָה בְּפוּנְדָּקָאוֹת שֶׁלְּכוּתִים כולי'. הָדָא אָמְרָה. כּוּתִים לֹא נֶחְשְׁדוּ עַל הָעֲרָיוֹת. וְתַנֵּי כֵן. מִתְיַיחֶדֶת אִשָּׁה עִם שְׁנֵי אֲנָשִׁים אֲפִילּוּ שְׁנֵיהֶם עֲבָדִים אֲפִילּוּ אֶחָד כּוּתִי

וְאֶחָד עֶבֶד. אֲבָל לֹא תִתְיַיחֵד עִם הַגּוֹי. חֲמוֹתוֹ וַאֲחוֹת אִשְׁתּוֹ וּשְׁאָר כָּל הָעֲרָיוֹת לֹא יִתְיַיחֲדוּ עִמּוֹ אֶלָּא בִּפְנֵי שְׁנַיִם.

תַּנֵּי. אֵין מוֹכְרִין לָהֶן לֹא זַיִן וְלֹא כְלֵי זַיִן. וְאֵין מַשְׁחִיזִין לָהֶן אֶת הַזַּיִן. תִּיפְתָּר בְּעִיר שֶׁכּוּלָּהּ גּוֹיִם. וְאֵין הָאִשָּׁה בִּכְלָל שְׁפִיכוּת דָּמִים. אָמַר רִבִּי אִמִּי. תִּיפְתָּר בִּבְרִיאָה. אָמַר רִבִּי אַבִּין. וַאֲפִילוּ תֵּימַר יְכוֹלָה אִשָּׁה לְהַטְמִין אֶת עַצְמָהּ וְלוֹמַר. גּוֹיָה אֲנִי. וְאֵין הָאִישׁ יָכוֹל לְהַטְמִין עַצְמוֹ וְלוֹמַר. גּוֹי הוּא.

תַּנֵּי. נִזְדַּוֵּוג לוֹ גּוֹי לְיִשְׂרָאֵל נוֹתְנוֹ לִימִינוֹ. רִבִּי יִשְׁמָעֵאל בֵּירִבִּי יוֹסֵי אוֹמֵר. בְּסַיִיף לִימִינוֹ וּבְמַקֵּל לִשְׂמֹאלוֹ. עוֹלֶה עִמּוֹ לָעֲלִייָה וְיוֹרֵד עִמּוֹ לְחֵרוּת יִשְׂרָאֵל מִלְּמַעְלָה וְהַגּוֹי מִלְּמַטָּה. לֹא יָשׁוּחַ לְפָנָיו שֶׁלֹּא יִרוּץ אֶת גּוּלְגֹּולְתּוֹ. וּמַרְחִיב לוֹ אֶת הַדֶּרֶךְ. אִם שְׁאָלוֹ לְהֵיכָן הוֹלֵךְ יַפְלִיגֵינּוּ. כְּשֵׁם שֶׁהִפְלִיג יַעֲקֹב אָבִינוּ לְעֵשָׂו. שֶׁאָמַר לוֹ עַד אֲשֶׁר אָבוֹא אֶל אֲדוֹנִי שֵׂעִירָה. וְהָלַךְ לְסוּכּוֹת. אָמַר רִבִּי הוּנָא. לֹא מָצִינוּ שֶׁהָלַךְ יַעֲקֹב אָבִינוּ לְשֵׂעִיר. אָמַר רִבִּי יוּדָן בְּרִיהּ דְּרִבִּי. לְעָתִיד לָבוֹא אָמַר לֵיהּ. וְעָלוּ מוֹשִׁיעִים בְּהַר צִיּוֹן לִשְׁפּוֹט אֶת הַר עֵשָׂו.

בַּת יִשְׂרָאֵל לֹא תְיַילֵּד אֶת הַנָּכְרִית. מִפְּנֵי שֶׁמְּעַמֶּדֶת בֵּן לַעֲבוֹדָה זָרָה. אֲבָל נָכְרִית מְיַילֶּדֶת בַּת יִשְׂרָאֵל. וְתַנֵּי כֵן. מְיַילֶּדֶת מִבַּחוּץ אֲבָל לֹא מִבִּפְנִים. לֹא תַכְנִיס יָדָהּ לִפְנִים שֶׁלֹּא תַמִּיק אֶת הָעוּבָּר בְּמֵיעֶיהָ. וְלֹא תַשְׁקֶינָּה כּוֹס שֶׁל עִיקָּרִין. הָיְתָה חֲכָמָה. יֵיבָה כַּיי דָּמַר רִבִּי יַעֲקֹב בַּר אָחָא בְּשֵׁם רִבִּי יוֹחָנָן. אִם הָיְתָה רוֹפֵא אוּמָּן מוּתָּר. וְהָכָא. אִם הָיְתָה חֲכָמָה מוּתָּר.

בַּת יִשְׂרָאֵל לֹא תָנִיק בְּנָהּ שֶׁלְּנָכְרִית מִפְּנֵי שֶׁנּוֹתְנָהּ לוֹ חַיִּים. אָמַר רִבִּי יוֹסֵי. הָדָא אָמְרָה. שֶׁאָסוּר לְלַמְּדוֹ אוּמָּנוּת. כְּהָדָא תַּרְתֵּין אוּמָּנָוון הֲווֹן בְּגִירוּ. זַגָּגַייָא וְקוּבּוֹטְרַייָא. זַגָּגַייָא לָא אַלְפִּין וְקָמוּן. קוּבּוֹטְרַייָא אַלְפּוּן וְאִיתְעַקְּרוּן.

אֲבָל נָכְרִית מְנִיקָה בְּנָהּ שֶׁלְּבַת יִשְׂרָאֵל. דִּכְתִיב וְהָיוּ מְלָכִים אוֹמְנַיִיךְ וְשָׂרוֹתֵיהֶם מֵינִיקוֹתַיִיךְ. תַּנֵּי. יוֹנָק הַתִּינוֹק וְהוֹלֵךְ מִן הַנָּכְרִית וּמִן בְּהֵמָה טְמֵיאָה וּמֵבִיאִין לוֹ חֶלֶב מִכָּל מָקוֹם. וְאֵינוֹ חוֹשֵׁשׁ לֹא מִשּׁוּם שֶׁקֶץ וְלֹא מִשּׁוּם טוּמְאָה.

הלכה ב

משנה: מִתְרַפְּאִין מֵהֶן רִיפּוּי מָמוֹן אֲבָל לֹא רִיפּוּי נְפָשׁוֹת. וְאֵין מִסְתַּפְּרִין מֵהֶן בְּכָל מָקוֹם דִּבְרֵי רִבִּי מֵאִיר. וַחֲכָמִים אוֹמְרִים בִּרְשׁוּת הָרַבִּים מוּתָּר אֲבָל לֹא בֵינוֹ לְבֵינוֹ׃

הלכה: וּמִתְרַפִּין מֵהֶן רִיפּוּי מָמוֹן כול'. רִבִּי יַעֲקֹב בַּר זַבְדִּי בְּשֵׁם רִבִּי אַבָּהוּ. רִיפּוּי מָמוֹן בְּהֶמְתּוֹ. רִיפּוּי נְפָשׁוֹת גּוּפוֹ. רִבִּי בָּא בְּשֵׁם רַב יְהוּדָה. אִם הָיָה נֶחְמָם אָסוּר. כְּהָדָא רִבִּי אִמִּי סָלַק עִם רִבִּי יוּדָן נְשִׂיָיא לְחַמָּתָא דְּגַדֵּר. לָקָה בְאֶצְבָּעֵיהּ יְהַב עֲלֵיהּ אִיסְפִּלָנִי. חֲמָתָהּ מִתְחַלְחֲלָה וּקְלָמָהּ. וְלֹא שְׁמִיעַ כַּיי דָּמַר רִבִּי יַעֲקֹב בְּרִבִּי אָחָא בְּשֵׁם רִבִּי יוֹחָנָן. אִם הָיָה רוֹפֵא אוּמָּן מוּתָּר. וְלֹא דָמְיָיא. תַּמָּן נֶחְמָס מוּתָּר. בְּרַם הָכָא נֶחְמָס אָסוּר.

מָהוּ מִיכְחוֹל מִינְהוֹן. רַב אָמַר. מָאן דְּבָעֵי מִיסְתַּמְיָא אִיסְתְּמִי. לֵוִי אָמַר. מָאן דְּבָעֵי לְמַמֵּת יָמוּת. רַב לָא עֲבַד עֵינָא כְחַל לָהּ. לֵוִי עֲבַד עֵינָא כְחַל לָהּ. אָמַר רִבִּי בָּא. וְהָא אֲנָן חָמֵיי לוֹן טָעֲמִין הָדָא קִילּוֹרִיתָא. נֵימַר כַּדִּי טָבָא הוּא טָעֵם לָהּ. כַּד לֵית הִיא טָבָה הִיא קַיְימָה וְסַמְיָיא. אָהֲן אוֹפְיוֹן סַכָּנָה. הָדָא תֵּוּרְיֵיקֵי. רִבִּי סִימוֹן אָמַר. אֲסוּרָה. רִבִּי יוֹחָנָן אָמַר. מוּתֶּרֶת.

חֲבֵרַיָּיא בְשֵׁם רִבִּי בָּא בַּר זַבְדָּא. כָּל שֶׁהוּא מִן הַשָּׂפָה וְלִפְנִים מְרַפִּין אוֹתוֹ בַּשַּׁבָּת. הָתִיב רִבִּי זְעִירָא. הָא אֲנָן תְּנַן. הַחוֹשֵׁשׁ בְּשִׁינָּיו לֹא יְגַמֵּא בָּהֶן חוֹמֶץ. לֹא מִן הַשָּׂפָה וְלִפְנִים הֵן. רִבִּי זְעִירָא לֹא אָמַר כֵּן. אֶלָּא רִבִּי זְעִירָא בְשֵׁם רִבִּי אַבָּא בַּר זַבְדָּא. כָּל שֶׁהוּא מִן הֶחָלָל וְלִפְנִים מְרַפִּין אוֹתוֹ בַּשַּׁבָּת. רִבִּי זְעִירָא רִבִּי בָּא בַּר זוּטְרָא רִבִּי חֲנִינָה בְשֵׁם רִבִּי. מַעֲלִין עֶצֶם שֶׁלִּרְאֹשׁ בַּשַּׁבָּת. רִבִּי חִייָה בַּר מָדַיָּא רִבִּי יוֹנָה רִבִּי זְעִירָא רִבִּי בָּא בַּר זוּטְרָא רִבִּי חֲנִינָה בְשֵׁם רִבִּי. מַעֲלִין בְּנוֹת אָזְנַיִם בַּשַּׁבָּת. רִבִּי אַבָּהוּ בְשֵׁם רִבִּי יוֹחָנָן. עַיִן שֶׁמָּרְדָה מְרַפִּין אוֹתָהּ בַּשַּׁבָּת. תַּמָּן אָמְרִין בְּשֵׁם רִבִּי יוֹחָנָן. גַּבּוֹת יָדַיִם וְרַגְלַיִם סַכָּנָה. רִבִּי אַבָּהוּ בְשֵׁם רִבִּי יוֹחָנָן. אָהֲן סוּמְקָא סַכָּנָה. אָמַר רִבִּי אַבִּין. לוֹקְטִין לוֹ עוֹקֶץ עַקְרָב בַּשַּׁבָּת. רַב אָמַר. חַמְרָא לְבַר מֵעַיְנָא שָׁרֵי. לְגֵיו מִן עַיְנָא אֲסִיר. שְׁמוּאֵל אָמַר. וְאָהֲן רוֹק תְּפֵל אָסוּר לְעַיִן בַּשַּׁבָּת. מִינֵּיהּ אַתְּ יְלִיף לַחֲזָזִיתָא. רַבָּנִן דְּקֵיסָרִי אָמְרֵי. הָדָא עוּרְדְּעָנָא סַכָּנָה. רִבִּי חִזְקִיָּה אָמַר בְּשֵׁם רַבָּנִין דְּקֵיסָרִין. הָדָא עַכְשָׁבוּנִיתָא סַכָּנָה. רִבִּי שְׁמוּאֵל בַּר רַב יִצְחָק. הָדָא גוּמַרְתָּא סַכָּנָה. אָמַר רִבִּי יִרְמְיָה. נוֹתְנִין עָלֶיהָ חֹמֶץ בַּפֶּסַח. אָהֲן בְּלָעָה שָׁרֵי. אָמַר רִבִּי יוֹסֵי. מַתְנִיתָא אָמְרָה כֵן. מַחַט שֶׁלְּיָד לִיטוֹל בָּהּ אֶת הַקּוֹץ. דִּלְמָא כֵן מַה בֵּין קוֹץ מַה בֵּין בְּלַע. אָהֲן עִיימָא דְעַיְנָא. שְׁאָלוּן לְרִבִּי יִרְמְיָה. אֲמַר לוֹן. הָא רִבִּי בָּא קוֹמֵיכוֹן. שְׁאָלוּן לְרִבִּי בָּא וְשָׁרָא לוֹן. אֲמַר לוֹן. אוּף אֲנָא שָׁרֵי.

רִבִּי אַבָּהוּ בְשֵׁם רִבִּי יוֹחָנָן. אָהֲן צַפְּדוֹנָא סַכַּנְתָּא. רִבִּי יוֹחָנָן הֲוָה לֵיהּ כֵּן וַהֲוָה מִיתְסֵי קוֹמֵי דְּתֵימְטִינַיס בְּטִיבְּרְיָא. בָּעֲרוּבְתָא נְחַת לְגַבָּהּ. אֲמַר לָהּ. מִיצְרוֹךְ אֲנָא לְמָחָר כְּלוּם. אָמְרָה לֵיהּ. לֹא. וְאִין צָרְכַת סַב גַּרְעִינִין דְּתוּמְרִין. וְאִית דְּאָמְרֵי. דְּנִיקְלְבִיסִין בְּפַלְגֵּיהוֹן יְקִידִין וְאוּר דְּשָׁעְרִין וְצוֹאַת קָטָן נְגִיבָה וּשְׁחוֹק וּטְפוֹל וְלָא תֵימַר קוֹמֵי בַּר נַשׁ. לְמָחָר עָאַל וּדְרָשָׁהּ בְּבֵי מִדְרְשָׁא. שְׁמָעַת וְחָנְקַת גַּרְמָהּ. וְאִית דְּאָמְרִין. אִיתְגַּיֵּירַת. אַתְּ שְׁמַע מִינָּהּ תְּלַת. שְׁמַע מִינָּהּ. אָהֲן צוּפְדָּנָה סַכָּנָה. שְׁמַע מִינָּהּ. כָּל שֶׁהוּא מִן הַשָּׂפָה וְלִפְנִים מְרַפִּין אוֹתוֹ בַּשַּׁבָּת. שְׁמַע מִינָּהּ. כִּיי דָּמַר רִבִּי יַעֲקֹב בַּר אָחָא בְשֵׁם רִבִּי יוֹחָנָן. אִם הָיָה רוֹפֵא אוּמָן מוּתָּר.

רִבִּי יְהוֹשֻׁעַ בֶּן לֵוִי הֲוָה לֵיהּ קוֹלוֹס וְהוֹרוּן לֵיהּ רִבִּי חֲנִינָה וְרִבִּי יוֹנָתָן מִישְׁחוֹק תַּחְלוּסִין וּמִיתַּן גַּו חַמְרָא עֲתִיקָא וּמִישְׁתֵּי וְלָא יִסְכָּן.

בַּר בְּרִיהּ הֲוָה לֵיהּ בָּלַע. אֲתָא חַד וּלְחַשׁ לֵיהּ בִּשְׁמֵיהּ דְּיֵשׁוּ בֶּן פָּנְדֵרָא וְאִינְשָׁם. מִי נְפַק אֲמַר לֵיהּ. מַאי אֲמָרַת עֲלֵיי. אֲמַר לֵיהּ. מִילַּת פַּלָּן. אֲמַר. מָה הֲוָה לֵיהּ אִילּוּ מִית וְלָא שְׁמַע הָדָא מִילְּתָא. וַהֲוָות לֵיהּ כֵּן כִּשְׁגָגָה שֶׁיּוֹצֵא לִפְנֵי הַשַּׁלִּיט.

רִבִּי יַעֲקֹב בְּשֵׁם רִבִּי יוֹחָנָן. בַּכֹּל מִתְרַפִּין חוּץ מֵעֲבוֹדָה זָרָה וְגִילּוּי עֲרָיוֹת וּשְׁפִיכוּת דָּמִים. רִבִּי פִּינְחָס בָּעֵי. עַד כְּדוֹן. כְּשֶׁאָמַר לוֹ. הֲבֵא לִי עֲלִים מֵעֲבוֹדָה זָרָה. וְהֵבִיא לוֹ. אָמַר לוֹ. הֲבֵא לִי עֲלִים סְתָם. וְהֵבִיא לוֹ מֵעֲבוֹדָה זָרָה. נִישְׁמְעִינָהּ מִן הָדָא. רִבִּי אָחָה הֲוָה לֵיהּ צְמַרְמוֹרִין. אַייתוֹן לֵיהּ מִן זְכְרוּתֵיהּ דְּדוֹהִי וְלֹא אִישְׁתָּה. אַייתוֹן לְרִבִּי יוֹנָה וְאִישְׁתִּי. אָמַר רִבִּי מָנָא. אִילּוּ הֲוָה רִבִּי יוֹנָה אַבָּא יָדַע מֵאַן הֲווֹן לָא הֲוָה שָׁתֵי.

אָמַר רִבִּי הוּנָא. זֹאת אוֹמֶרֶת שֶׁאֵין מִתְרַפִּין מִגִּילּוּי עֲרָיוֹת. דְּתַנֵּי. שַׁבָּת הוּתְּרָה מִכְּלָלָהּ. נַעֲרָה הַמְאוֹרָסָה לֹא הוּתְּרָה מִכְּלָלָהּ. שַׁבָּת שֶׁהוּתְּרָה מִכְּלָלָהּ לֹא לְהִתְרַפּוֹת. וְדִכְוָותָהּ נַעֲרָה מְאוֹרָסָה לֹא הוּתְּרָה וַאֲפִילּוּ לְהִתְרַפּוֹת. וְלֹא סוֹף דָּבָר שֶׁאָמַר לוֹ. הֲבֵא לִי אֵשֶׁת אִישׁ. אֶלָּא אֲפִילּוּ לִשְׁמוֹעַ אֶת קוֹלָהּ. כְּהָדָא חַד בַּר נַשׁ רְחַם אִיתָּה בְּיוֹמוֹי דְּרִבִּי לָעְזָר וְסִכֵּן. אֲתוֹן שְׁאֲלוֹן לְרִבִּי לָעְזָר. מָהוּ דְּתֵיעֲבוֹר קוֹמוֹי וְייחִי. אֲמַר לוֹן. יָמוּת וְלֹא כֵן. מָהוּ דְּיִשְׁמַע קוֹלָהּ וְייחִי. אֲמַר לוֹן. יָמוּת וְלֹא כֵן. וּמַה הֲוָות. רִבִּי יַעֲקֹב בַּר אִידִי וְרִבִּי יִצְחָק בַּר נַחְמָן. חַד אָמַר. אֵשֶׁת אִישׁ הֲוויי. וְחַד אָמַר. פְּנוּיָה. מָאן דְּמַר אֵשֶׁת אִישׁ נִיחָא. וּמָאן דְּמַר פְּנוּיָה. וְהָא בַּר כּוֹחָא נַגָּרָא רְחַם אִיתְתָא בְּיוֹמוֹי דְּרִבִּי לָעְזָר וְסִכֵּן. כָּאן בְּאֵשֶׁת אִישׁ כָּאן בִּפְנוּיָה. וַאֲפִילּוּ תֵּימָא. כָּאן וְכָאן בִּפְנוּיָה וְכָאן וְכָאן בְּאֵשֶׁת אִישׁ. תִּיפְתָּר שֶׁנָּתַן עֵינָיו בָּהּ עַד שֶׁהִיא אֵשֶׁת אִישׁ. אִית דְּבָעֵי מֵימַר. אִיתָּה רוֹבָה הֲוָות וְלָא הֲוָות מַשְׁמַע לֵיהּ. וְכָל מַה דַּהֲוָה מֵעֲבַד בְּאִיסּוּר הֲוָה מֵעֲבַד. בְּגִין כֵּן לָא שָׁרָא לֵיהּ.

אָמַר רִבִּי חֲנִינָה. זֹאת אוֹמֶרֶת שֶׁאֵין מִתְרַפִּין מִשְּׁפִיכוּת דָּמִים. דְּתַנִּינָן תַּמָּן. יָצָא רוּבּוֹ אֵין נוֹגְעִין בּוֹ כול'. חַיישִׁינָן שֶׁלֹּא יָמוּת. וְאֵין דּוֹחִין נֶפֶשׁ מִפְּנֵי נֶפֶשׁ. לֹא סוֹף דָּבָר שֶׁאָמַר לוֹ. הֲרוֹג אֶת אִישׁ פְּלוֹנִי. אֶלָּא אָמַר לוֹ. חֲמוֹס אֶת אִישׁ פְּלוֹנִי. גּוֹי בְּגוֹי גּוֹי בְּיִשְׂרָאֵל חַייָב. יִשְׂרָאֵל בְּגוֹי פָּטוּר. רַב חִסְדָּא בָּעֵי. מָהוּ לְהַצִּיל אֶת הַגָּדוֹל בְּנַפְשׁוֹ שֶׁלְּקָטוֹן. הָתִיב רִבִּי יִרְמְיָה. וְהָתְנַן. יָצָא רוּבּוֹ אֵין נוֹגְעִין בּוֹ שֶׁאֵין דּוֹחִין נֶפֶשׁ מִפְּנֵי נֶפֶשׁ. רִבִּי יוֹסֵי בֵּירִבִּי בּוּן בְּשֵׁם רִבִּי לֵוִי. שַׁנְיָיא הִיא תַּמָּן דְּלֹא נוֹדַע מִי הוֹרֵג אֶת מִי.

מַעֲשֶׂה בְּאֶלְעָזָר בֶּן דָּמָא שֶׁנִּשְׁכוֹ נָחָשׁ וּבָא יַעֲקֹב אִישׁ כְּפַר סָמָא לְרַפּוֹתוֹ. אָמַר לוֹ. נִימָא לָךְ בְּשֵׁם יֵשׁוּ בֶּן פַּנְדֵּרָא. אָמַר לוֹ רִבִּי יִשְׁמָעֵאל. אִי אַתָּה רַשַּׁאי בֶּן דָּמָא. אָמַר לוֹ. אֲנִי אֲבִיא רְאָיָיה שֶׁיְּרַפְּאֵינִי. לֹא הִסְפִּיק לְהָבִיא רְאָיָיה עַד שֶׁמֵּת. אָמַר לוֹ רִבִּי יִשְׁמָעֵאל. אַשְׁרֶיךָ בֶּן דָּמָה. שֶׁיָּצָאתָ בְשָׁלוֹם מִן הָעוֹלָם וְלֹא פָרַצְתָּ גְּדֵירָן שֶׁלַּחֲכָמִים. לְקַיֵּים מַה שֶּׁנֶּאֱמַר וּפוֹרֵץ

גָּדֵר יִשְׁכָּנוּ נָחָשׁ. וְלֹא נָחָשׁ נְשָׁכוֹ. אֶלָּא שֶׁלֹּא יִשְׁכְּינוּ לְעָתִד לָבוֹא. וּמַה הֲוָה לֵיהּ לְמֵימַר. אֲשֶׁר יַעֲשֶׂה אוֹתָם הָאָדָם וָחַי בָּהֶם.

הַמְסַפֵּר לְגוֹי מְסַפֵּר עַד שֶׁמַּגִּיעַ לַבְּלוּרִית. וְכֵיוָן שֶׁמַּגִּיעַ לַבְּלוּרִית הֲרֵי זֶה מוֹשֵׁךְ אֶת יָדָיו. הַמְסַתֵּפֵר מִן הַגּוֹי הֲרֵי זֶה רוֹאֶה בַּמַּרְאָה. מִן הַכּוּתִי אֵינוֹ רוֹאֶה בַּמַּרְאָה. הִתִּירוּ לְבֵית רִבִּי שֶׁיְּהוּ רוֹאִין. שֶׁהָיוּ זְקוּקִין לַמַּלְכוּת. שִׁלְשָׁה דְבָרִים הִתִּירוּ לְבֵית רִבִּי. שֶׁיְּהוּ רוֹאִין בַּמַּרְאָה וְשֶׁיְּהוּ מְסַפְּרִין קוֹמֵי וְשֶׁיְּלַמְּדוּ אֶת בְּנֵיהֶן יְוָונִית. שֶׁהָיוּ זְקוּקִין לַמַּלְכוּת.

חַד גְּיוּר הֲוָה סָפַר וַהֲוָה אִיצְטְרוֹלוֹגוֹס וַהֲוָה חֲמִי בְּאִיצְטְרוֹלוֹגְיָא דִּידֵיהּ דִּיהוּדָאֵי שַׁפְכִין אַדְמֵיהּ וְלָא הֲווֹן אָלָּא אַמְגַיְירְתֵּיהּ. וַהֲוָה יוּדָאֵי אָזַל בָּעֵי מִיסְפָּרָה גַּבֵּיהּ קָטִיל לֵיהּ. כַּמָּן קָטַל. רִבִּי לְעָזָר בַּר יוֹסֵי אָמַר. שְׁמוֹנִים. רִבִּי יוֹסֵי בֵּירִבִּי בּוּן אָמַר. שְׁלֹשׁ מֵאוֹת. וּבְסוֹף נִתְפַּלְּלוּ עָלָיו וְחָזַר לְסִיאוּרוֹ.

תַּנֵּי. גּוֹי שֶׁמּוֹכֵר סְפָרִים תְּפִילִּין וּמְזוּזוֹת אֵין לוֹקְחִין מִמֶּנּוּ. וְהָתַנֵּי. מַעֲשֶׂה בְגוֹי אֶחָד בְּצִיְּדָן שֶׁהָיָה מוֹכֵר תְּפִילִּין סְפָרִים וּמְזוּזוֹת. וּבָא מַעֲשֶׂה לִפְנֵי חֲכָמִים וְאָמְרוּ. מוּתָּר לִיקַּח מִמֶּנּוּ. רִבִּי שְׁמוּאֵל בַּר נָתָן בְּשֵׁם רִבִּי חָמָא בַּר חֲנִינָה. בְּגֵר שֶׁחָזַר לְשִׁיאוּרוֹ הָיָה.

הלכה ג

משנה: אֵילּוּ דְבָרִים שֶׁל גּוֹיִם אֲסוּרִין וְאִסּוּרָן אִסּוּר הֲנָאָה הַיַּיִן וְהַחוֹמֶץ שֶׁל גּוֹיִם שֶׁהָיָה מִתְּחִילָּתוֹ יַיִן וְחָרֶס אַדְרְיָינִי וְעוֹרוֹת לְבוּבִין. רַבָּן שִׁמְעוֹן בֶּן גַּמְלִיאֵל אוֹמֵר בִּזְמַן שֶׁהַקֶּרַע שֶׁלּוֹ עָגוֹל אָסוּר וּמָשׁוּךְ מוּתָּר. וּבָשָׂר הַנִּכְנָס לַעֲבוֹדָה זָרָה מוּתָּר וְהַיּוֹצֵא אָסוּר מִפְּנֵי שֶׁהוּא זִבְחֵי מֵתִים דִּבְרֵי רִבִּי עֲקִיבָה. הַהוֹלְכִין לַתַּרְפּוּת אָסוּר מִלְּשֶׁאת וּמִלָּתֵת עִמָּהֶן.

הלכה: אֵילּוּ דְבָרִים שֶׁלְּגוֹיִם אֲסוּרִין כול'. רִבִּי יִצְחָק בַּר נַחְמָן בְּשֵׁם רִבִּי יְהוֹשֻׁעַ בֶּן לֵוִי הֲוָה אָמַר. מָתוֹק מַר חַד אֵין בָּהֶן מִשּׁוּם גִּילּוּי. רִבִּי סִימוֹן בְּשֵׁם רִבִּי יְהוֹשֻׁעַ בֶּן לֵוִי. חַמֵּד וְהַמַּר וְהַמָּתוֹק אֵין בָּהֶן מִשּׁוּם גִּילּוּי וְלֹא מִשּׁוּם יַיִן נֶסֶךְ. רִבִּי סִימוֹן מְפָרֵשׁ. חַמֵּד קוֹנְדִּיטוֹן. הַמַּר פְּסִינְתִּין. וְהַמָּתוֹק מָהוּ. חַמְרָא מְבַשְּׁלָה. רִבִּי יְהוֹשֻׁעַ בֶּן זַיְדָל הָיָה לוֹ יַיִן מְבוּשָּׁל שֶׁנִּתְיַיחֵד בִּרְשׁוּת הַגּוֹי. שָׁאַל לְרִבִּי יַנַּאי בֵּירִבִּי יִשְׁמָעֵאל. אָמַר לֵיהּ. כֵּן אָמַר רִבִּי שִׁמְעוֹן בֶּן לָקִישׁ. מָתוֹק אֵין בּוֹ לֹא מִשּׁוּם גִּילּוּי וְלֹא מִשּׁוּם יַיִן נֶסֶךְ. רִבִּי יַנַּאי בֵּירִבִּי יִשְׁמָעֵאל אִיבָּאֵשׁ. סָלְקוֹן רִבִּי זֵירָא וְרִבִּי יְהוֹשֻׁעַ וְרִבִּי בּוּן בַּר כַּהֲנָא וְרִבִּי חֲנַנְיָה חַבְרֵיהוֹן דְּרַבָּנִן מְבַקְּרֵתֵיהּ. אַשְׁכָּחוֹן רִבִּי יְהוֹשֻׁעַ בַּר זַיְדָל יְתִיב תַּמָּן. אָמְרֵי. הָא מָרֵהּ דִּשְׁמוּעָתָא וְהָא מָרֵהּ דְּעוּבְדָא מִישְׁאֲלוּנֵיהּ. אָמַר לוֹן. כֵּן אָמַר רֵישׁ לָקִישׁ. מָתוֹק אֵין בּוֹ לֹא מִשּׁוּם גִּילּוּי וְלֹא מִשּׁוּם יַיִן נֶסֶךְ. אָמַר לֵיהּ. דִּילְמָא מִן הָדָא דְּרִבִּי שִׁמְעוֹן בֶּן לָקִישׁ דְּאָכֵן אָכֵן. אָמַר לוֹן. לְעוּבְדָה וְסָמְכוּן עֲלוֹי. מִן דְּקָמוֹן רִבִּי אִילָא עִם רִבִּי בּוּן בַּר כַּהֲנָא אָמַר לֵיהּ. אִילּוּלֵא דַאֲתוּן רַחֲמִין שְׁמוּעָתָא.

וְלֹא מַתְנִיתָא הִיא. תַּנֵּי רִבִּי חִיָּיה. מְבוּשָׁל שֶׁלְּגוּי לָמָּה הוּא אָסוּר. שֶׁהָיָה מִתְחִילָּתוֹ יַיִן. אָמַר רִבִּי יוֹסֵי. מַתְנִיתָא אָמְרָה כֵן. הַיַּיִן וְהַחוֹמֶץ שֶׁהָיָה מִתְחִילָּתוֹ יַיִן.

רִבִּי אִמִּי הֲווּ לֵיהּ אוֹרְחִין. אָמַר לוֹן. אֵילּוּלֵי חַמְרָא מְבַשְּׁלָא דִידִי מַגְלֵי לָא הֲוִינָא מַשְׁקֵתְכוֹן. אָמַר לֵיהּ רַב בִּיבִי. אַיְתוֹן וַאֲנָן שָׁתְינָן. אָמַר. מָאן דְּבָעֵי מֵימַת יֵיזֵיל יָמוּת גַּו בֵּיתֵיהּ.

בַּר יוּדָנָה הֲוָה לֵי קוֹנְדִיטוֹן מַגְלֵי. שְׁאַל לְרַבָּנִין וְאָסְרוֹן. וְלֹא כֵן אָמַר רִבִּי יִצְחָק בַּר נַחְמָן בְּשֵׁם רִבִּי יְהוֹשֻׁעַ בֶּן לֵוִי. הַחַד וְהַמַּר וְהַמְּתוֹק אֵין בָּהֶן מִשּׁוּם גִּילּוּי. רַבָּנִן דְּקֵיסָרִין מִשּׁוּם רִבִּי יוּדָה בַּר טִיטוּס. בַּאוּ דִּשְׁחִיק חַד לִתְלָתָא.

בָּעוּן קוֹמֵי רִבִּי אַבָּהוּ. מְבוּשָׁל שֶׁנִּתְגַּלָּה מָהוּ. אָמַר לוֹן. קָרֵינָה צְרִיכָא לְרִבִּי יוֹחָנָן וְאַתּוּן שְׁאָלוּן לִי הָדָא. שְׁאָלוּן לְרִבִּי יִצְחָק וְאָסַר לוֹן. וְאֵינָהֵר רִבִּי אַבָּהוּ דָּמַר רִבִּי יוֹחָנָן אָסִיר.

(רִבִּי יַעֲקֹב בַּר אָחָא רִבִּי אִמִּי בְּשֵׁם רִבִּי לְעָזָר.) בַּר נְטוּזָא אִיתְגַּלְיָין לֵיהּ גִּינְּיתֵיהּ. שְׁאִיל לְרִבִּי בָּא בַּר מָמָל. אָמַר לֵיהּ. אִם הָיָה נִכְנָס וְיוֹצֵא מוּתָּר. רִבִּי יַעֲקֹב בַּר אָחָא רִבִּי אִמִּי בְּשֵׁם רִבִּי לְעָזָר. אִם הָיָה יָשֵׁן מוּתָּר. רִבִּי חֲנִינָה רִבִּי יְהוֹשֻׁעַ בֶּן לֵוִי. חַד אָמַר. יָשֵׁן מוּתָּר. וְחַד אָמַר. יָשֵׁן אָסוּר. מִסְתַּבְּרָא דְּרִבִּי חֲנִינָה אָמַר. יָשֵׁן מוּתָּר. דִּבְכָל אֲתַר סְמִיךְ רִבִּי לְעָזָר לְרִבִּי חֲנִינָה.

רִבִּי יוֹסֵי בֶּן שָׁאוּל מִשְׁתָּעֵי אָהֵן עוֹבְדָא. עוֹבְדָא הֲוָה אִיתָא חָדָא דַּהֲוָות רַחֲמָה מִצְוָותָא וּבַעֲלָהּ שָׂנָא מִצְוָותָא. אֲתָא חַד מִסְכֵּן וִיהֲבַת קוֹמוֹי וַאֲכַל. אַרְגִּישַׁת בְּבַעֲלָהּ. אִיסְלִיק וּטְמָרְתֵּיהּ בְּעִילִיתֵיהּ. תָּבַת קוֹמֵי בַּעֲלָהּ וַאֲכַל וּדְמָךְ לֵיהּ. אֲתָא חִיוָא וַאֲכַל מִן קוֹמוֹי. קָם בַּעֲלָהּ מִן שִׁינְתֵּיהּ וּבָעָא מֵיכוֹל. שָׁרֵי הַהוּא דְּעִילִיתָהּ מַלּוּלֵי. הָדָא אָמְרָה. יָשֵׁן מוּתָּר. כְּרִיךְ הֲוָה. וְאֵינוֹ אָסוּר מִשּׁוּם יִיחוּד. כִּי נִיאֲפוּ וְדָם בִּידֵיהֶם. מִכְּיוָן דְּלָא הֲוָה חֲשִׁיד עַל דָּא לָא חֲשִׁיד עַל דָּא.

מַעֲשֶׂה בְּחָסִיד אֶחָד שֶׁהָיָה מְגַלְגֵּל בְּגִילּוּיִם וְלָקָה בְדַלֶּקֶת. וְרָאוּ אוֹתוֹ יוֹשֵׁב וְדוֹרֵשׁ בְּיוֹם הַכִּיפּוּרִים וּצְלוֹחִית שֶׁל מַיִם בְּיָדוֹ.

מַעֲשֶׂה בְּטַבָּח אֶחָד בְּצִיפּוֹרִין שֶׁהָיָה מַאֲכִיל אֶת יִשְׂרָאֵל נְבֵילוֹת וּטְרֵיפוֹת. פַּעַם אַחַת עֶרֶב יוֹם הַכִּיפּוּרִים עִם חֲשֵׁיכָה שָׁתָה יַיִן הַרְבֵּה וְנִשְׁתַּכֵּר. וְעָלָה לְרֹאשׁ הַגַּג וְנָפַל וָמֵת. הִתְחִילוּ הַכְּלָבִים מְלַקְּקִין בְּדָמוֹ. אָתוּן שְׁאָלוּן לְרִבִּי חֲנִינָה. מַהוּ מֵיעֲבַרְתֵּיהּ מִן קוֹמֵיהוֹן. אָמַר לָהֶן. כְּתִיב וְאַנְשֵׁי קוֹדֶשׁ תִּהְיוּן לִי וּבָשָׂר בַּשָּׂדֶה טָרֵיפָה לֹא תֹאכְלוּ לַכֶּלֶב תַּשְׁלִיכוּן אֹתוֹ. זֶה גָּזַל אֶת הַכְּלָבִים וְהֶאֱכִיל אֶת יִשְׂרָאֵל נְבֵילוֹת וּטְרֵיפוֹת. אַרְפּוּן לוֹן. מִדִּידְהוֹן אִינּוּן אֲכָלִין.

חַד בַּר נַשׁ הֲוָה לֵיהּ חַד גְּרַב מָגְלֵי בָּעֲרוּבַת צוֹמָא רַבָּא. אֲזַל בָּעֵי לְמִישְׁפְּכֵיהּ. אָמַר לֵיהּ חַבְרֵיהּ. אַיְתִי וַאֲנָא שָׁתֵי לֵיהּ. אָמַר לֵיהּ. מָגְלֵי הֲוָה. אָמַר לֵיהּ. מָרֵיהּ דְּיוֹמָא קָאִים. לָא אִסְפַּק מִיטְעַם עַד דְּאִיתְחַלְחַל.

רִבִּי יִרְמְיָה בְּשֵׁם רִבִּי חִייָה בַּר בָּא. כָּל אִירְסִים מַעֲלִין חַטָּטִין וְשֶׁלָּנְחָשׁ מֵמִית. רִבִּי חִייָה אָמַר. אֵין נִשְׁאָלִין עַל הַגִּילּוּיִם. רִבִּי יִרְמְיָה בְעָא קוֹמֵי רִבִּי זְעִירָא. מָרֵיהּ דִּשְׁמוּעָתָא אִישְׁאִיל לֵיהּ.

מִתְנַמְנֵם הָוָה. רִבִּי זְעִירָא הֲוָה יְתִיב אֲכִיל בְּרַמְשָׁא. אִיטְפֵּי בּוּצִינָא יְיֵב יָדֵיהּ עַל תּוּמַנְתָּא. אַדְלְקוֹן בּוּצִינָא אַשְׁכְּחוֹן אָהֵן שְׁפִיפוֹנָא שֶׁהוּא דוֹמֶה לִשְׁעָרָה כָּרִיךְ עַל תּוּמַנְתָּה. אָמַר לֵיהּ. רְשִׁיעָא. לָא הֲוִינָא זְהִיר לָךְ.

אָמַר רִבִּי אִמִּי. צָרִיכִין אָנָן חֲשָׁשִׁין עַל מַה דְּבַרְיָיתָא חֲשָׁשִׁין. אֲסִיר לְמִיתַּן פְּרִיטִין גַּו פּוּמֵּהּ. פִּיתָּא תְּחוֹת בֵּי שִׁיחְיָיא. תַּבְשִׁילָא תּוּתֵי עַרְסָא. וּלְמִיצַּע סַכִּינָא גַּו אֵיטְרוֹגָא וְסַכִּינָא גַּו פּוּגְלָא. אָמַר רִבִּי יוֹסֵי בֵּירִבִּי בּוּן. כָּל זִיעָה דְּנָפְקָה מִבֵּר נַשָׁא סַם הַמָּוֶת הִיא חוּץ מִזִּיעַת הַפָּנִים.

אָמַר רִבִּי יַנַּאי. אֵין קָטָה קָטָה שֶׁיחוֹר. וְאֵין אוֹבַד אוֹבַד מַרְגָּלִי. רִבִּי יוֹנָתָן כִּי הֲוָה בַּר נַשׁ שְׁאִיל לֵיהּ אָמַר לֵיהּ. עַרְבָא דְּנַפְשָׁךְ אֲנָא. אָמַר רִבִּי שִׁמְעוֹן בֶּן לָקִישׁ. אִילּוּ לְלוּדִין זַבִּינְתְּ גַּרְמָךְ זַבִּינְתָּה גַּרְמָךְ בְּדָמִים יְתֵירִין. וָכָא בְּדָמִין קְלִילִין.

רִבִּי אַסִּי רִבִּי יוֹחָנָן בְּשֵׁם בֶּן בַּתִּירָה. יַיִן נֶסֶךְ שֶׁנִּפַּל לַבּוֹר יִמָּכֵר כּוּלּוֹ לְגוֹי חוּץ מִדְּמֵי יַיִן נֶסֶךְ שֶׁבּוֹ. רִבִּי אַסִּי בְּשֵׁם רִבִּי יוֹחָנָן. סְתָם יֵינוֹ שֶׁלְּגוֹי אָסוּר וְאֵינוֹ מְטַמֵּא. הִפְקִידוֹ אֶצְלוֹ אָסוּר בִּשְׁתַּיָיה וּמוּתָּר בַּהֲנָאָה. רִבִּי זְעִירָא בְעָא קוֹמֵי רִבִּי יָסָא. מַה. בְּמַיַּיחֵד. אָמַר לֵיהּ. בְּמַפְקִיד. אָתָא רִבִּי אַבָּהוּ בְּשֵׁם רִבִּי יוֹחָנָן. שָׁלֹשׁ יֵינוֹת הֵן. שֶׁרָאָה גּוֹי מְנַסְּכוֹ וְוַדַּאי דַּעֲבוֹדָה זָרָה מְטַמֵּא טוּמְאָה חֲמוּרָה כְּשֶׁרֶץ. סְתָם יֵינוֹ שֶׁלְּגוֹי אָסוּר וְאֵינוֹ מְטַמֵּא. הִפְקִידוֹ אֶצְלוֹ בְּחוֹתָם אֶחָד אָסוּר בִּשְׁתַּיָיה וּמוּתָּר בַּהֲנָאָה. אָמַר רִבִּי יִרְמְיָה קוֹמֵי רִבִּי זְעִירָה. חֲמִי מָה מַר. לֹא מַר אֶלָּא בְּחוֹתָם. הָא בְלֹא חוֹתָם אָסוּר בִּשְׁתַּיָיה וּבַהֲנָיָיה. הוֹרֵי רִבִּי לְעֻזָּר בִּמְיַיחֵד. וַהֲוָה רִבִּי זְעִירָה חֲדִי בָהּ.

תַּמָּן תַּנִּינָן. אֵצֶל נָכְרִי כְּפֵירוֹתָיו. רִבִּי שִׁמְעוֹן אוֹמֵר. דְּמַאי. רִבִּי חֲנַנְיָה בְעָא קוֹמֵי רִבִּי מָנִי. מַה. כְּפֵירוֹתָיו מַמָּשׁ טַעֲמוֹ פּוֹטֵר טֵבֶל בָּרוּר מִמָּקוֹם אַחֵר. אָמַר לֵיהּ. וּלְכֹל דְּבָרָהּ. וְלֹא עַל יְאוּת רִבִּי חֲנִינָה מַתְרֵס לְקִיבְּלֵיהּ.

הִפְקִידוֹ אֶצְלוֹ בְּחוֹתָם. רִבִּי חֲנַנְיָה וְרִבִּי מָנָא. חַד אָמַר אָסוּר. וְחַד אָמַר מוּתָּר. מַה פְּלִיגִין. בָּהֲנָאָה. אֲבָל בִּשְׁתַּיָיה אָסוּר.

רַב אָמַר. חבי״ת אָסוּר. חמפ״ג מוּתָּר. חֲתִיכַת דָּג שֶׁאֵין בָּהּ סִימָן. בָּשָׂר. יַיִן. תְּבֶלֶת. אָסוּר בְּחוֹתָם אֶחָד. חִלְתִּית. מוּרְיֵיס. פַּת. גְּבִינָה. מוּתָּר בְּחוֹתָם אֶחָד. אָמַר רִבִּי יוּדָן. טַעֲמָא דְּרַב. כָּל שֶׁאִיסּוּרוֹ מִגּוּפוֹ אָסוּר בְּחוֹתָם אֶחָד. עַל יְדֵי תַּעֲרוֹבֶת מוּתָּר בְּחוֹתָם אֶחָד. רִבִּי יַעֲקֹב בַּר

אָחָא רִבִּי שִׁמְעוֹן בַּר בָּא רִבִּי לָעְזָר בְּשֵׁם רִבִּי חֲנִינָה רִבִּי בָּא רִבִּי חִיָּיה בְּשֵׁם רִבִּי יוֹחָנָן רִבִּי זְעִירָא בְּשֵׁם רִבִּי יְהוֹשֻׁעַ בֶּן לֵוִי. הַכֹּל מוּתָּר בְּחוֹתָם אֶחָד חוּץ מִן הַיַּיִן.

וְחָרָס אַדְרְיָנִי. רִבִּי זְעִירָה בְּשֵׁם רִבִּי יִרְמְיָה. הֲלָכָה כְּרִבִּי מֵאִיר. הָא דְתַנֵּי. חֶרֶס אַדְרְיָנִי אָסוּר וְאִיסּוּרוֹ אִיסּוּר הֶנָּיָה. דִּבְרֵי רִבִּי מֵאִיר. וַחֲכָמִים אוֹמְרִים. אֵין אִיסּוּרוֹ אִיסּוּר הֶנָּיָה. רִבִּי יִרְמְיָה בָּעָא קוֹמֵי רִבִּי זְעִירָא. אֲהֵן בָּגֶד דְּתַנִּינָן הָכָא מָהוּ. וְאִיקְפַּד לְקוּבְלֵיהּ. אָמַר לֵיהּ. אֲפִילוּ כְּמָאן דְּמַר תַּמָּן מוּתָּר וְכָא אָסוּר. תַּמָּן אֵין אִיסּוּרוֹ נִיכָּר. בְּרַם הָכָא אִיסּוּרוֹ נִיכָּר. וּמַהוּ לִסְמוֹךְ בּוֹ אֶת הַמִּיטָּה. רִבִּי לָעְזָר אָמַר. מוּתָּר. וְרִבִּי יוֹחָנָן אָמַר. אָסוּר.

וְעוֹרוֹת לְבוּבִין. רִבִּי יִרְמְיָה בְּשֵׁם רַב. הֲלָכָה כְּרַבָּן שִׁמְעוֹן בֶּן גַּמְלִיאֵל.

כֵּיצַד הוּא עוֹשֶׂה. קוֹרְעָהּ עַד שֶׁהִיא בַחַיִּים וּמוֹצִיא לִבָּהּ לָעֲבוֹדָה זָרָה. כֵּיצַד הוּא יוֹדֵעַ. רִבִּי הוּנָא אָמַר. בְּשָׁעָה שֶׁקּוֹרְעָהּ עַד שֶׁהִיא בַחַיִּים הוּא נִסְלָל וְנֶעֱנָל. לְאַחַר שְׁחִיטָה הוּא נִמְשָׁךְ. אָמַר רִבִּי יוֹסֵי. וְתִשְׁמַע מִינָּהּ. שֶׁחַט בָּהּ סִימָן אֶחָד. אַף עַל גַּב דְּתֵימַר. אֵין דָּבָר שֶׁיֵּשׁ בּוֹ רוּחַ חַיִּים נֶאֱסָר. וְכָא נֶאֱסָר.

וּבָשָׂר הַנִּכְנָס לָעֲבוֹדָה זָרָה מוּתָּר. רִבִּי בָּא רִבִּי חִיָּיה בְּשֵׁם רִבִּי יוֹחָנָן אָמַר. לְהוֹצִיא מִדִּבְרֵי רִבִּי לְיֶעֱזֶר. שֶׁרִבִּי לְיֶעֱזֶר אוֹמֵר. מַחֲשֶׁבֶת נָכְרִי לַעֲבוֹדָה זָרָה.

וְהַיּוֹצֵא אָסוּר. רִבִּי אַבִּינָא בְּשֵׁם רַב יִרְמְיָה. בְּשֶׁהִכְנִיסוֹ לִפְנִים מִן הַקִּנְקָלִין. אֲבָל אִם לֹא הִכְנִיסוֹ לִפְנִים מִן הַקִּינְקָלִין אַף הַיּוֹצֵא מוּתָּר. בָּעֲבוֹדָה זָרָה שֶׁיֵּשׁ לָהּ קִינְקָלִין. אֲבָל בָּעֲבוֹדָה זָרָה שֶׁאֵין לָהּ קִינְקָלִין כָּל הַבַּיִת יְהוֹן לְשֵׁם קִנְקָלִין.

הַהוֹלְכִין בַּתַּרְפּוּת. רִבִּי חִיָּיה בְּשֵׁם רִבִּי יוֹחָנָן. תּוֹרִיבֹס. מוֹלִיכִין עֲבוֹדָה זָרָה גְּדוֹלָה אֶצֶל עֲבוֹדָה זָרָה קְטַנָּה. אִית תַּנֵּי תַּנֵּי תַּרְפּוּת. מָאן דְּאָמַר תַּרְפּוּת. תְּרָפִים. וּמָאן דְּמַר תַּרְבּוּת. תּוֹרִיבוֹס.

וְהַבָּאִין מוּתָּרִין. רִבִּי אַבִּינָא בְּשֵׁם רַב יִרְמְיָה. בְּשֶׁאֵין חֲזִירָתָן כַּהֲלִיכָתָן. אֲבָל אִם הָיְתָה חֲזִירָתָן כַּהֲלִיכָתָן אַף הַבָּאִין אֲסוּרִין.

הלכה ד

משנה: נוֹדוֹת הַגּוֹיִם וְקַנְקַנֵּיהֶם וְיֵין יִשְׂרָאֵל כְּנוּס בָּהֶן אֲסוּרִין וְאִיסּוּרָן אִיסּוּר הֶנָּאָה דִּבְרֵי רַבִּי מֵאִיר. וַחֲכָמִים אוֹמְרִים אֵין אִיסּוּרָן אִיסּוּר הֶנָּאָה.

הלכה: נוֹדוֹת הַגּוֹיִם וְקַנְקַנֵּיהֶם כול'. נוֹדוֹת הַגּוֹיִם גְּרוּדוֹת הֲרֵי אֵילּוּ מוּתָּרוֹת. זְפוּתוֹת הֲרֵי אֵילּוּ אֲסוּרוֹת. גּוֹי עוֹבְדָן וְדוֹבְבָן וְיִשְׂרָאֵל עוֹמֵד עַל גַּבָּיו כּוֹנֵס לְתוֹכָן יַיִן וְאֵינוֹ חוֹשֵׁשׁ. וְחָשׁ לוֹמַר. שֶׁמָּא נִיסַּךְ הוּא. אָמַר רִבִּי בָּא. אֵינוֹ מָצוּי לְנַסֵּךְ עַל גַּבֵּי דָּבָר מָאוּס. מֵעַתָּה אֲפִילוּ אֵין יִשְׂרָאֵל עוֹמֵד עַל גַּבָּיו. אֲנִי אוֹמֵר. שֶׁמָּא הֶחֱלִיף.

קַנְקַנֵּי גוֹיִם חֲדָשׁוֹת מוּתָּרוֹת אַף עַל פִּי שֶׁהֵן זְפוּתוֹת. יְשָׁנוֹת אֲסוּרוֹת אַף עַל פִּי שֶׁאֵינָן זְפוּתוֹת. הָכָא אַתְּ אָמַר זְפוּתוֹת מוּתָּרוֹת. וְהָכָא אַתְּ אָמַר זְפוּתוֹת אֲסוּרוֹת. אָמַר רִבִּי אַבָּהוּ. אֲנִי עָמַדְתִּי עַל זְפָתָן שֶׁל קַנְקַנִּים וְאֵין נוֹתְנִין לְתוֹכָן חוֹמֶץ בְּשָׁעָה שֶׁזּוֹפְתִין אוֹתָן.

רִבִּי יַעֲקֹב בַּר אָחָא בְּשֵׁם רַבָּנָן. יַיִן שֶׁאָסוּר בִּשְׁתִיָּיה וּמוּתָּר בַּהֲנָאָה וּכְנָסוֹ לְתוֹךְ קַנְקַנִּים נַעֲשׂוּ הַקַּנְקַנִּים כְּיַיִן. פִּינָּהוּ וְכָנַס לְתוֹכוֹ יַיִן אַחֵר נַעֲשָׂה יַיִן כְּקַנְקַנִּים. פִּינָּהוּ וְכָנַס לְתוֹכוֹ יַיִן אַחֵר הַיַּיִן אָסוּר וְהַקַּנְקַנִּין מוּתָּרִין. וְלָמָּה אָסוּר בִּשְׁתִיָּיה וּמוּתָּר בַּהֲנָאָה. בְּגִין דְּרִבִּי מֵאִיר אָמַר. אָסוּר בִּשְׁתִיָּיה וּבַהֲנָיָיה.

אָמַר רִבִּי בָּא. כְּשֶׁהָלַךְ רִבִּי עֲקִיבָה לְזִיפּוֹרִין אֲתוֹן שְׁאָלוּן לֵיהּ. קַנְקַנִּים שֶׁלְּגוֹיִם בַּמֶּה הִיא טְהֲרָתָן. אָמַר. מִזּוֹ לִימַדְתִּי עֲלֵיהֶם. מָה אִם בְּשָׁעָה שֶׁאֵינָן זְפוּתוֹת אַתְּ מַר מוּתָּרִין. בְּשָׁעָה שֶׁהֵן זְפוּתוֹת אֶלָּא שֶׁנִּתְקַלְּפָה זִיפָתָן לֹא כָּל שֶׁכָּן. וּכְשֶׁבָּאתִי אֶצֶל חֲבֵירַיי אָמְרוּ לִי. עַל יְדֵי זֶפֶת הֵן בּוֹלְעוֹת.

כָּנַס הַגּוֹי לְתוֹכָן מַיִם יִשְׂרָאֵל כּוֹנֵס לְתוֹכָן מַיִם וְחוֹזֵר וְכוֹנֵס לְתוֹכוֹ יַיִן וְאֵינוֹ חוֹשֵׁשׁ. כָּנַס הַגּוֹי לְתוֹכוֹ צִיר אוֹ מוּרֵייס יִשְׂרָאֵל כּוֹנֵס לְתוֹכָן יַיִן. כָּנַס הַגּוֹי לְתוֹכָן יַיִן יִשְׂרָאֵל כּוֹנֵס לְתוֹכָן צִיר אוֹ מוּרֵייס וְחוֹזֵר וְכוֹנֵס לְתוֹכָן יַיִן וְאֵינוֹ חוֹשֵׁשׁ.

רִבִּי יוֹחָנָן נְפַק לַפַּנְטִי דִּרְבִּי יוּדָן נְשִׂיָּיא לְעַכּוֹ. אֲתוֹן שְׁאָלוּן לֵיהּ. קַנְקַנִּים בַּמֶּה הִיא טְהֲרָתָן. אָמַר. מִזּוֹ לִימַדְתִּי עֲלֵיהֶם. מָה אִם בְּשָׁעָה שֶׁכָּנַס גּוֹי לְתוֹכוֹ צִיר אוֹ מוּרֵייס יִשְׂרָאֵל כּוֹנֵס לְתוֹכָן יַיִן. רִבִּי יָסָא בְּשֵׁם רִבִּי יוֹחָנָן. בְּשָׁעָה שֶׁמַּכְנִיסָן לָאוֹר לֹא כָּל שֶׁכָּן. רִבִּי חִייָה בְּשֵׁם רִבִּי יוֹחָנָן. בְּשָׁעָה שֶׁמַּשְׁחִיל אֶת זִיפָתָן לֹא כָּל שֶׁכָּן. קַייְמִין אִינּוּן. אֵין קָמִין קָמִין.

קַנְקַנִּין שֶׁאֵינָן זְפוּתוֹת. רִבִּי אַסִּי אָמַר. אֲסוּרוֹת. רִבִּי אִמִּי אָמַר מוּתָּרוֹת. רִבִּי יַעֲקֹב בַּר אָחָא אָמַר. רִבִּי אַסִּי מַקְשֵׁי. כִּי נָן אָמְרִין אֲהֵן כּוּזָה לֹא בָלַע. רִבִּי בָּא אָמַר. רַב שֵׁשֶׁת שְׁאִיל. מָאן אֲנָן אָמְרִין הָאֵין דָּהוֹן שֶׁלְּמֵימֵי רַגְלַיִם לֹא בָלַע.

רִבִּי יַעֲקֹב בַּר אָחָא רִבִּי שִׁמְעוֹן בַּר אַבָּא בְּשֵׁם רִבִּי חֲנִינָה. קַנְקַנֵּי גוֹיִם מְמַלְּאָן מַיִם ג׳ יָמִים מֵעֵת לְעֵת. רִבִּי יַעֲקֹב בַּר אָחָא אָמַר. רִבִּי אַסִּי מַקְשֵׁי וְעָבְדִין כֵּן. רִבִּי יוֹסֵי מְמַלְּחַייָא אֲעֵיל עוֹבָדָא קוֹמֵי רִבִּי מָנָא. אָמַר לֵיהּ. הָא לְשֶׁעָבַר. אָמַר לֵיהּ. שָׁרֵי. הָא לְכַתְּחִילָּה. אָמַר לֵיהּ. אָסִיר. רִבִּי יִרְמְיָה אֲזַל לְגוֹבְלָנָה. הוֹרֵי בְּאִילֵּין פִּיתְרַייָא רַבְרְבַייָא. מְמַלֵּא אוֹתָן מַיִם ג׳ יָמִים מֵעֵת לְעֵת.

אֲרַמַּייָא אִיתְבְּזָעַת זִיקֵיהּ וְקִיבְּלָהּ יִשְׂרָאֵל גַּו דִּידֵיהּ. אֲתָא עוֹבָדָא קוֹמֵי רַבָּנָן. אָמְרֵי. מְמַלֵּא אוֹתָן מַיִם ג׳ יָמִים מֵעֵת לְעֵת.

רִבִּי יָסָא אֲזַל לְצוֹר. חֲמָא יַתְהוֹן זָפְתִין זִיקוּקִין זְעִירִין וְיִשְׂרָאֵל זָבְנִין. אֲמַר. מָאן שָׁרָא לְכוֹן. שְׁאָלוּן לְרִבִּי יִצְחָק וּלְרִבִּי מָנִי וְאָסְרוּן.

הלכה ה

משנה: הַחָרְצַנִּים וְהַזָּגִין שֶׁל גּוֹיִם אֲסוּרִין וְאִיסּוּרָן אִיסּוּר הֲנָאָה דִּבְרֵי רַבִּי מֵאִיר. וַחֲכָמִים אוֹמְרִים לַחִין אֲסוּרִין יְבֵישִׁין מוּתָּרִין.

הלכה: הַחָרְצַנִּים וְהַזָּגִין שֶׁלְּגוֹיִם כול'. רַב שֵׁשֶׁת בְּשֵׁם רַב. לַחִים אֲסוּרִין אֲפִילוּ בְּהֲנָאָה. יְבֵישִׁין מוּתָּרִין אֲפִילוּ בַּאֲכִילָה. וְהָא תַנִּינָן. אֵינוֹ נַעֲשֶׂה יַיִן נֶסֶךְ עַד שֶׁיֵּרֵד לַבּוֹר. רִבִּי בָּא בְשֵׁם רִבִּי יוּדָה. בְּמֵשְׁלָם לְתוֹךְ הַבּוֹר הִיא מַתְנִיתָא.

תַּמָּן תַּנִּינָן. וְכֵן בְּגֶפֶת חָדָשָׁה. אֲבָל בִּישָׁנָה טָהוֹר. אֵי זוֹ הִיא חָדָשָׁה. בְּתוֹךְ י״ב חוֹדֶשׁ. יְשָׁנָה לְאַחַר י״ב חוֹדֶשׁ.

הלכה ו

משנה: הַמּוּרְיֵיס וְהַגְּבִינָה וְתֵירְיָקִי שֶׁל גּוֹיִם אֲסוּרִין וְאִיסּוּרָן אִיסּוּר הֲנָאָה דִּבְרֵי רַבִּי מֵאִיר. וַחֲכָמִים אוֹמְרִים אֵין אִיסּוּרָן אִיסּוּר הֲנָאָה׃

הלכה: הַמּוּרְיֵיס וְהַגְּבִינָה כול'. יַיִן לְמוּרְיֵיס רִבִּי מַתִּיר. רִבִּי לָעְזָר בֵּירִבִּי שִׁמְעוֹן אוֹסֵר. לְפִיכָךְ אִם עָבַר וְנָתַן רִבִּי אוֹסֵר לַזָּרִים. רִבִּי לָעְזָר בֵּירִבִּי שִׁמְעוֹן מַתִּיר לַזָּרִים. רִבִּי מָנָא בַּר תַּנְחוּם בָּעֵי. כְּדִבְרֵי מִי שֶׁהוּא מַתִּיר לַזָּרִים. וּמוּרְיֵיס הַגּוֹי לָמָּה הוּא אָסוּר. רִבִּי יִרְמְיָה בְּשֵׁם רִבִּי חִייָה בַּר בָּא. מִשּׁוּם תַּבְשִׁילֵי גוֹיִם. וְהָתַנֵּי. אוּמָן מוּתָּר. שֶׁאֵינוֹ אוּמָן אָסוּר. אוּמָן מוּתָּר לֹא בְשֶׁאֵינוֹ מְבוּשָּׁל. וְדִכְוָותָהּ שֶׁאֵינוֹ אוּמָן אָסוּר אַף עַל פִּי שֶׁמְּבוּשָּׁל. מַאי כְּדוֹן. אֶת שֶׁהוּא לִיטּוֹל אֶת הַזּוֹהֲמָא מַחְמַת עֲבוֹדָה זָרָה אָסוּר. הָדָא אָמְרָה. הֲנָאַת עֲבוֹדָה זָרָה אֲסוּרָה וַהֲנָאַת תְּרוּמָה מוּתֶּרֶת. אָמַר רִבִּי יוֹחָנָן בַּר מַדָּיָא. כְּדִבְרֵי מִי שֶׁהוּא אוֹמֵר אוּמָן מוּתָּר וּבִלְבַד בְּיוֹדְעוֹ.

וְרִבִּי יוֹחָנָן וְרִבִּי לָעְזָר. חַד אָמַר. מִפְּנֵי שֶׁמְּמָעֲטוֹ מִמִּידָּתוֹ. וְחַד אָמַר. מִפְּנֵי שֶׁמְּמָעֲטוֹ מִשּׁוּתָּיו. וְלֹא יָדְעִין מָאן מַר דָּא וּמָאן מַר דָּא. מִן מַה דָּמַר רִבִּי יוֹחָנָן. מִחְלָפָה שִׁיטָּתֵהּ דְּרִבִּי יוּדָה. וְמַר רִבִּי לָעְזָר. אֵינָהּ מֻחְלֶפֶת. תַּמָּן בְּכֹהֵן וְהָכָא בִּבְעָלִים. הֲווֹי דְּרִבִּי יוֹחָנָן דּוּ אָמַר. מִפְּנֵי שֶׁמְּמָעֲטוֹ מִשּׁוּתָּיו.

הלכה ז

משנה: אָמַר רִבִּי יְהוּדָה שָׁאַל רִבִּי יִשְׁמָעֵאל אֶת רִבִּי יְהוֹשֻׁעַ כְּשֶׁהָיוּ מְהַלְּכִין בַּדֶּרֶךְ מִפְּנֵי מָה אָסְרוּ גְּבִינוֹת הַגּוֹיִם. אָמַר לוֹ מִפְּנֵי שֶׁמַּעֲמִידִין אוֹתָהּ בְּקֵיבָה שֶׁל נְבֵילָה. אָמַר לוֹ וַהֲלֹא קֵיבַת עוֹלָה חֲמוּרָה מִקֵּיבַת נְבֵילָה וְאָמְרוּ כֹּהֵן שֶׁדַּעְתּוֹ יָפָה שׁוֹרְפָהּ חַיָּה וְלֹא הוֹדוּ לוֹ אֶלָּא אָמְרוּ לֹא נֶהֱנִין וְלֹא מוֹעֲלִין. חָזַר וְאָמַר לוֹ מִפְּנֵי שֶׁמַּעֲמִידִין אוֹתָהּ בְּקֵיבַת עֻגְלֵי עֲבוֹדָה זָרָה. אָמַר לוֹ אִם כֵּן לָמָּה לֹא אֲסָרוּהָ בַּהֲנָאָה. הִשִּׁיאוֹ לְדָבָר אַחֵר אָמַר לוֹ יִשְׁמָעֵאל אָחִי הֵיאַךְ

אַתָּה קוֹרֵא כִּי טוֹבִים דֹּדֶיךָ מִיָּיִן אוֹ כִּי טוֹבִים דּוֹדַיִיךְ. אָמַר לוֹ כִּי טוֹבִים דּוֹדַיִיךְ. אָמַר לוֹ אֵין הַדָּבָר כֵּן שֶׁהֲרֵי חֲבֵרוֹ מְלַמֵּד עָלָיו לְרֵיחַ שְׁמָנֶיךָ טוֹבִים׃

הלכה: אָמַר רִבִּי יְהוּדָה שָׁאַל רִבִּי יִשְׁמָעֵאל אֶת רִבִּי יְהוֹשֻׁעַ כּוּל׳. רִבִּי יַעֲקֹב בַּר אָחָא רִבִּי שִׁמְעוֹן בַּר בָּא בְּשֵׁם רִבִּי יְהוֹשֻׁעַ בֶּן לֵוִי. מִפְּנֵי עֲגָלִים שֶׁשָּׁם נִשְׁחְטִין לְשֵׁם עֲבוֹדָה זָרָה. שָׁמַע רִבִּי יוֹחָנָן וְאָמַר. יָפֶה לִימְּדָנוּ רִבִּי. שֶׁכֵּן הַשּׁוֹחֵט בְּהֵמָה לַעֲבוֹדָה זָרָה אֲפִילּוּ פִּירְשָׁהּ אָסוּר. רִבִּי יוֹחָנָן בָּעֵי. מָצָא בָהּ טַבַּעַת. אָמַר רִבִּי יוֹסֵי. טַבַּעַת בְּעֵינָהּ הִיא. פִּירְשָׁהּ גּוּפָהּ הִיא. רִבִּי חִייָה בַּר בָּא בְּשֵׁם רִבִּי יוֹחָנָן. בְּרֵאשׁוֹנָה הָיוּ אוֹמְרִין. אֵין מַעֲמִידִין לֹא בְקֵיבַת הַנְּבֵילָה וְלֹא בְקֵיבַת הַגּוֹי. חָזְרוּ לוֹמַר. מַעֲמִידִין בְּקֵיבַת הַנְּבֵילָה וְאֵין מַעֲמִידִין בְּקֵיבַת הַגּוֹי. רִבִּי בָּא בַּר זַבְדָּא רִבִּי שְׁמוּאֵל בַּר רַב יִצְחָק בָּעֵי. זוֹ לְהוֹצִיא מִדִּבְרֵי רִבִּי לִיעֶזֶר. שֶׁרִבִּי לִיעֶזֶר אוֹמֵר. שֶׁמַּחֲשֶׁבֶת נָכְרִי לַעֲבוֹדָה זָרָה. אָתָא רִבִּי אַסִּי בְּשֵׁם רִבִּי יוֹחָנָן. בְּרֵאשׁוֹנָה הָיוּ אוֹמְרִין. מַעֲמִידִין בְּקֵיבַת הַנְּבֵילָה וְלֹא בְקֵיבַת הַגּוֹי. חָזְרוּ לוֹמַר. מַעֲמִידִין בֵּין בְּקֵיבַת נְבֵילָה בֵּין בְּקֵיבַת הַגּוֹי. לִישָׁן מַתְנִיתָא מְסַיְיעָא לְרִבִּי חִייָה בַּר בָּא. קֵיבַת הַנָּכְרִי וְשֶׁלַּנְּבֵילָה אָסוּרָה כְּמִשְׁנָה הָרִאשׁוֹנָה. טְרֵיפָה שֶׁיְּנָקָה מִן הַכְּשֵׁירָה קֵיבָתָהּ מוּתֶּרֶת כְּמִשְׁנָה הָאַחֲרוֹנָה. כְּשֵׁירָה שֶׁיְּנָקָה מִן הַטְּרֵיפָה קֵיבָתָהּ אֲסוּרָה כְּמִשְׁנָה הָאַחֲרוֹנָה. וַאֲפִילּוּ דִּיסְבְּרוּן בֵּית שַׁמַּי כְּבֵית הִלֵּל בַּמִּשְׁנָה הָרִאשׁוֹנָה הֲוֵי בֵיצָה גִּידּוּלֵי גוּפָהּ. קֵיבָה מִמָּקוֹם אֶחָד בָּאָת. וְאַתְייָא כַּיי דָּמַר רִבִּי יוֹסֵי בֵּירִבִּי בּוּן בְּשֵׁם רִבִּי יוֹחָנָן. מַעֲשֶׂה בִּבְנוֹ שֶׁלְרִבִּי יְהוּדָה בֶּן שַׁמּוּעַ שֶׁשִּׁבְּקָעוּ לָהֶן זְאֵיבִים יוֹתֵר מִשְּׁלֹשׁ מֵאוֹת צֹאן. וּבָא מַעֲשֶׂה לִפְנֵי חֲכָמִים וְהִתִּירוּ קֵיבוֹתֵיהֶן. אָמְרוּ. בֵּיצָה גִּידּוּלֵי גוּפָהּ. קֵיבָה מִמָּקוֹם אֶחָד בָּאָת לוֹ.

מִפְּנֵי שֶׁמַּעֲמִידִין אוֹתָהּ כּוּל׳. חֲבֵרַייָה בְּשֵׁם רִבִּי. דּוֹרִים דִּבְרֵי סוֹפְרִים לְדִבְרֵי תוֹרָה וַחֲבִיבִים יוֹתֵר מִדִּבְרֵי תוֹרָה. וְחִכֵּךְ כְּיֵין הַטּוֹב. שִׁמְעוֹן בַּר בָּא בְּשֵׁם רִבִּי יוֹחָנָן. דּוֹרִים דִּבְרֵי סוֹפְרִים לְדִבְרֵי תוֹרָה וַחֲבִיבִים יוֹתֵר מִדִּבְרֵי תוֹרָה. כִּי טוֹבִים דּוֹדֶיךָ מִיָּיִן. רִבִּי בָּא בַּר כֹּהֵן בְּשֵׁם בַּר פָּזִי. תֵּדַע לָךְ שֶׁדִּבְרֵי סוֹפְרִין חֲבִיבִין יוֹתֵר מִדִּבְרֵי תוֹרָה. שֶׁהֲרֵי רִבִּי טַרְפוֹן אִילּוּ לֹא קָרָא לֹא הָיָה עוֹבֵר אֶלָּא בְּעֲשֵׂה. מִפְּנֵי שֶׁעָבַר עַל דִּבְרֵי בֵית הִלֵּל חַייָב מִיתָה. עַל שֵׁם וּפוֹרֵץ גָּדֵר יִשְׁכָּנוּ נָחָשׁ.

תַּנֵּי רִבִּי יִשְׁמָעֵאל. דִּבְרֵי תוֹרָה יֵשׁ בָּהֶן אִיסּוּר וְיֵשׁ בָּהֶן הֵיתֵר וְיֵשׁ בָּהֶן קַלִּין וְיֵשׁ בָּהֶן חֲמוּרִין. אֲבָל דִּבְרֵי סוֹפְרִין כּוּלָּן חוֹמֶר. דְּתַנִּינָן תַּמָּן. הָאוֹמֵר. אֵין תְּפִילִּין. לַעֲבוֹר עַל דִּבְרֵי תוֹרָה. פָּטוּר. חָמֵשׁ טוֹטָפוֹת. לְהוֹסִיף עַל דִּבְרֵי סוֹפְרִים. חַייָב. רִבִּי חֲנִינָה בְּשֵׁם רִבִּי אִידִי בְּשֵׁם רִבִּי תַּנְחוּם בַּרְבִּי חִייָה. חֲמוּדִין דִּבְרֵי זְקֵינִים מִדִּבְרֵי נְבִיאִים. דִּכְתִיב אַל תּוֹסֵף עַל דְּבָרָיו פֶּן יוֹכִיחֲךָ וְנִכְזָב. וּכְתִיב אַטִּיחַ לְךָ לַיַּיִן וְלַשֵּׁכָר. נָבִיא וְזָקֵן לְמָה הֵן דּוֹמִין. לַמֶּלֶךְ שֶׁשִּׁילַּח שְׁנֵי סִימַנְטִירִין שֶׁלּוֹ לִמְדִינָה. עַל אֶחָד מֵהֶן כָּתַב. אִם אֵינוֹ מַרְאֶה לָכֶם חוֹתָם שֶׁלִּי וְסִימַנְטִירִין שֶׁלִּי אַל תַּאֲמִינוּ

לוֹ. וְעַל אֶחָד מֵהֶן כָּתַב. אַף עַל פִּי שֶׁאֵינוֹ מַרְאֶה לָכֶם חוֹתָם שֶׁלִּי וְסִימַנְטֵירִין שֶׁלִּי הֶאֱמִינוּ לוֹ. כָּךְ בְּנָבִיא כָּתוּב וְנָתַן אֵלֶיךָ אוֹת אוֹ מוֹפֵת. בְּרַם הָכָא. עַל פִּי הַתּוֹרָה אֲשֶׁר יוֹרוּךָ.
רִבִּי יַעֲקֹב בַּר אָחָא רִבִּי שִׁמְעוֹן בַּר בָּא בְּשֵׁם רִבִּי יְהוֹשֻׁעַ בֶּן לֵוִי. מִפְּנֵי שֶׁרוֹב עֲגָלִים שֶׁשָּׁם נִשְׁחָטִין לְשֵׁם עֲבוֹדָה זָרָה. שָׁמַע רִבִּי יוֹחָנָן וְמַר. יָפֶה לִימְּדָנוּ רִבִּי. שֶׁכֵּן הַשּׁוֹחֵט בְּהֵמָה לַעֲבוֹדָה זָרָה אֲפִילוּ פִּירְשָׁהּ אָסוּר. רִבִּי יוֹחָנָן בָּעֵי. מָצָא בָהּ טַבַּעַת. אָמַר רִבִּי יוֹסֵי. טַבַּעַת בְּעֵינָהּ הִיא. פִּירְשָׁהּ גּוּפָהּ הִיא.
מַה שׁוֹרְפָהּ. גָּמִי לָהּ. רִבִּי שִׁמְעוֹן בֶּן לָקִישׁ אָמַר. בְּכוֹס זוֹהֵם. הָדָא אָמְרָה. הַשּׁוֹתֶה בְכוֹס זוֹהֵם לֹא נֶהֱנֶה וְלֹא מוֹעֵל.
מִפְּנֵי מַה לֹא גִילָּה לוֹ. אָמַר רִבִּי יוֹחָנָן. מִפְּנֵי שֶׁבְּקֵרוֹב אָסְרוּם. וְרִבִּי יִשְׁמָעֵאל הָיָה קָטָן.
רִבִּי חוֹנְיָיה אָמַר. רִבִּי חָמָא בַּר עוּקְבָא מַקְשֵׁי. אִם לְהַפְלִיגוֹ בְדָבָרִים הָיָה מְבַקֵּשׁ הָיָה לוֹ לְהַשִּׁיאוֹ בֶּחָמֵשׁ הַשְׁאוֹת שֶׁבַּתּוֹרָה. וְאֵילּוּ הֵן. שְׁאֵת. אָרוּר. מָחָר. מְשׁוּקָדִים. וְקָם. הֲלֹא אִם תֵּיטִיב שְׂאֵת אוֹ שְׂאֵת אִם לֹא תֵיטִיב. כִּי בְאַפָּם הָרְגוּ אִישׁ וּבִרְצֹנָם עִקְּרוּ שׁוֹר אָרוּר אוֹ אָרוּר אַפָּם כִּי עָז. וַיֹּאמֶר מֹשֶׁה אֶל יְהוֹשֻׁעַ צֵא הִלָּחֵם בַּעֲמָלֵק מָחָר אוֹ מָחר אָנכִי נִצָּב עַל רֹאשׁ הַגִּבְעָה. וּבַמְּנוֹרָה אַרְבָּעָה גְבִיעִים מְשׁוּקָדִים או מְשׁוּקָדִים כַּפְתֹּרֶיהָ וּפְרָחֶיהָ.
וַיֹּאמֶר יְיָ אֶל מֹשֶׁה הִנְךָ שֹׁכֵב עִם אֲבֹתֶיךָ וְקָם אוֹ וְקָם הָעָם הַזֶּה וְזָנָה. רִבִּי תַּנְחוּמָא מוֹסִיף הָדָא. וּבְנֵי יַעֲקֹב בָּאוּ מִן הַשָּׂדֶה כְּשָׁמְעָם אוֹ כְּשָׁמְעָם וַיִּתְעַצְּבוּ הָאֲנָשִׁים. אָמַר רִבִּי לָא. יֵשׁ דְּבָרִים שֶׁמַּשִׁיקִין עֲלֵיהֶן אֶת הַפֶּה. הֵיכְמַה דְאַתְּ אָמַר יִשָּׁקֵנִי מִנְּשִׁיקוֹת פִּיהוּ. אָמַר רִבִּי יִצְחָק. כָּתוּב וְאוֹתִי צִוָּה יְיָ. אוֹתִי וְאוֹתִי. נֶאֱמְרוּ לִי דְבָרִים שֶׁנֶּאֱמְרוּ לָכֶם. וְנֶאֱמְרוּ לִי דְבָרִים שֶׁנֶּאֱמְרוּ בֵּינִי לְבֵין עַצְמִי.
רִבִּי שִׁמְעוֹן בֶּן חַלְפּוּתָא רִבִּי חַגַּי בְּשֵׁם רִבִּי שְׁמוּאֵל בַּר נַחְמָן. כְּבָשִׂים לִלְבוּשָׁךְ וּמְחִיר שָׂדֶה עַתּוּדִים. כְּבָשִׂים כְּתִיב. הָא כֵיצַד. בְּשָׁעָה שֶׁתַּלְמִידִין קְטַנִּים כְּבוֹשׁ לִפְנֵיהֶן דִּבְרֵי תוֹרָה. הִגְדִּילוּ וְנַעֲשׂוּ כָעַתּוּדִים גַּלֵּה לָהֶם רָזֵי תוֹרָה. וְדָא מְסַיְּעָה לְמַה דְתַנֵּי רִבִּי שִׁמְעוֹן בֶּן יוֹחַי. וְאֵלֶּה הַמִּשְׁפָּטִים אֲשֶׁר תָּשִׂים לִפְנֵיהֶם. מָה הַסִּימָה הַזֹּאת אֵינָהּ נִגְלֵית לְכָל בְּרִייָה כָּךְ אֵין לְךָ רְשׁוּת לְשַׁקֵּעַ אֶת עַצְמְךָ בְּדִבְרֵי תוֹרָה אֶלָּא לִפְנֵי בְנֵי אָדָם כְּשֵׁירִין.

הלכה ח

משנה: אֵילּוּ דְבָרִים שֶׁל גּוֹיִם אֲסוּרִין וְאֵין אִיסּוּרָן אִיסּוּר הֲנָאָה חֶלְבָּ שֶׁחֶלְבּוֹ גּוֹי וְאֵין יִשְׂרָאֵל רוֹאֵהוּ הַפַּת וְהַשֶּׁמֶן שֶׁלָּהֶן וּשְׁלָקוֹת. רִבִּי וּבֵית דִּינוֹ הִתִּירוּ בַּשָּׁמֶן. כְּבָשִׁין שֶׁדַּרְכָּן לָתֵת בָּהֶן יַיִן וְחוֹמֶץ וְטָרִית טְרוּפָה וְצִיר שֶׁאֵין בָּהּ דָּגָה וְהַחִילֵק וְקוֹרֶט שֶׁל חִלְתִּית וּמֶלַח סַלּוֹקָנְרִית הֲרֵי אֵלּוּ אֲסוּרִין וְאֵין אִיסּוּרָן אִיסּוּר הֲנָאָה:

הלכה: אֵילּוּ דְבָרִים שֶׁלְגוֹיִם אֲסוּרִין כול'. חֶלְבָּ הַגּוֹי לָמָּה הוּא אָסוּר. רִבִּי בָּא בַּר רַב יְהוּדָה רִבִּי סִימוֹן בְּשֵׁם רִבִּי יְהוֹשֻׁעַ בֶּן לֵוִי. חֶלְבָּ הַגּוֹי לָמָּה הוּא אָסוּר. מִשּׁוּם גִּילּוּי. וְיַעֲמִיד. אָמַר רִבִּי שְׁמוּאֵל בַּר רַב יִצְחָק. מִפְּנֵי הָאֵירֶס הַנָּתוּן בֵּין הַנְּקָבִים. וְתַנֵּי כֵן. ג' אֵירְסִים הֵן. אֶחָד צַף וְאֶחָד שׁוֹקֵעַ וְאֶחָד דּוֹמֶה לִשְׁבָּכָה. פְּעָלַיָּיא הָווֹן בְּחַקְלָיָא. אִיתְגַּלְיַית קוּלְתָא דְּמַיָּא. אַשְׁתּוֹן קַמַּיָּא וְאַנְכוֹן. תִּינְיֵינִי וּמַיְתִין. אֲנִי אוֹמֵר. אֵירֶס שׁוֹקֵעַ הָיָה. בְּיוֹמוֹי דְּרִבִּי יִרְמְיָה אִיתְגַּלְיִין גִּיגְיָיתָיָה דְּסִדְרָא רוֹבָא. אִישְׁתּוֹן קַמַּיָּא וְלָא אִינְכוֹן. תִּינְיֵינִי וּמַיְתוּ. אֲנִי אוֹמֵר. אֵירֶס שׁוֹקֵעַ הָיָה. וְתַנֵּי כֵן. אֲבַטִּיחַ שֶׁנִּיקַּר וְאָכְלוּ מִמֶּנּוּ עֲשָׂרָה בְנֵי אָדָם וְכֵן יַיִן שֶׁנִּתְגַּלָּה וְשָׁתוּ מִמֶּנּוּ עֲשָׂרָה בְנֵי אָדָם אָסוּר לוֹכַל וְלִשְׁתּוֹת אַחֲרֵיהֶן. אֲנִי אוֹמֵר. אֵירֶס שׁוֹקֵעַ הָיָה. אָמַר רִבִּי יִרְמְיָה. חֶלְבָּ הַגּוֹי לָמָּה הוּא אָסוּר. מִשּׁוּם תַּעֲרוֹבֶת בְּהֵמָה טְמֵאָה. וְתַנֵּי כֵן. יִשְׂרָאֵל יוֹשֵׁב בָּעֶדֶר וְהַגּוֹי חוֹלֵב וּמֵבִיא לוֹ וְאֵינוֹ חוֹשֵׁשׁ.

פִּיתָּן. רִבִּי יַעֲקֹב בַּר אָחָא בְּשֵׁם רִבִּי יוֹנָתָן. פַּת מַהֲלָכוֹת שֶׁלְעִימְעוּם הִיא. כָּךְ אֲנִי אוֹמֵר. מָקוֹם שֶׁפַּת יִשְׂרָאֵל מְצוּיָה בְּדִין הוּא שֶׁתְּהָא פַת גּוֹיִם אֲסוּרָה. וְעִימְעָמוּ עָלֶיהָ וְהִתִּירוּהָ. אוֹ מָקוֹם שֶׁאֵין פַּת יִשְׂרָאֵל מְצוּיָה בְּדִין הוּא שֶׁתְּהָא פַת גּוֹיִם מוּתֶּרֶת. וְעִימְעָמוּ עָלֶיהָ וְאַסְרוּהָ. אָמַר רִבִּי מָנָא. וְכִי יֵשׁ עִימְעוּם לְאֵיסּוּר. וּפַת לֹא כְתַבְשִׁילֵי גוֹיִם הוּא. כָּךְ אָנוּ אוֹמְרִים. מָקוֹם שֶׁאֵין תַּבְשִׁילֵי יִשְׂרָאֵל מְצוּיִין בְּדִין הוּא שֶׁיְּהוּ תַבְשִׁילֵי גוֹיִם מוּתָּרִין. אֶלָּא כֵינִי. מָקוֹם שֶׁאֵין פַּת יִשְׂרָאֵל מְצוּיָה בְּדִין הוּא שֶׁתְּהֵא פַת גּוֹיִם אֲסוּרָה. וְעִימְעָמוּ עָלֶיהָ וְהִתִּירוּהָ מִפְּנֵי חַיֵּי נֶפֶשׁ. רַבָּנִן דְּקֵיסָרִין בְּשֵׁם רִבִּי יַעֲקֹב בַּר אָחָא. כְּדִבְרֵי מִי שֶׁהוּא מַתִּיר וּבְלִבַּד מִן הַפְּלָטֵר. וְלֹא עָבְדִין כֵּן.

אָמְרוּן קוֹמֵי רִבִּי חִייָה רוֹבָה. תַּנֵּי רִבִּי שִׁמְעוֹן בֶּן יוֹחַי כֵּן. אוֹכֶל תִּשְׁבְּרוּ מֵאִתָּם בַּכֶּסֶף וַאֲכַלְתֶּם וגו'. מַה מַיִם לֹא נִשְׁתַּנּוּ מִבְּרִייָתָן אַף כָּל דָּבָר שֶׁלֹּא נִשְׁתַּנָּה מִבְּרִייָתוֹ. הָתִיבוּן. הֲרֵי מוּטָלְיָא וּפַנְקְרֵיסִין וְקוּבְטִיוֹת וּקְלָיוֹת וְחַמִּים שֶׁלָּהֶן הֲרֵי אֵילּוּ מוּתָּרִין. נִיחָא כּוּלְהוֹן שֶׁהֵן יְכוֹלִין לְהִישָּׁרוֹת לַחֲזוֹר לִכְמוֹת שֶׁהָיוּ. קְלָיוֹת לָמָּה. רִבִּי יוֹסֵי בֵּירִבִּי בּוּן בְּשֵׁם רַב. כָּל אוֹכֶל שֶׁהוּא נֶאֱכָל כְּמוֹת שֶׁהוּא כְחֵי אֵין בּוֹ מִשּׁוּם בִּישּׁוּלֵי גוֹיִם. עִם הַפַּת יֵשׁ בּוֹ מִשּׁוּם בִּישּׁוּלֵי גוֹיִם. מַה מְקַיֵּים רִבִּי חִייָה רוֹבָה אוֹכֶל תִּשְׁבְּרוּ מֵאִתָּם. בְּאוֹכֶל תִּשְׁבְּרוּ. הֶאֱכָלְתּוֹ שִׁבַּרְתּוֹ. אִם הָיָה קָשֶׁה עָלֶיךָ בָּאוֹכֶל תְּשַׁבְּרוֹ וְאִם לְאוּ הַכֶּרַע (הַרְבֵּה) עָלָיו כֶּסֶף. אָמְרִין. כֵּן הָווּ רִבִּי יוֹנָתָן עָבִיד. כַּד הָווּ בַּר נַשׁ רַב עֲלִיל לְקַרְתָּא הָווּ מְשַׁלַּח לֵיהּ אִיקְרִין. דְּאִין אָתָא דַּיִן דְּיָתֵם אוֹ דַיִן דְּאַרְמְלָא יִשְׁכַּח אַפִּין מְפַיְּסָא.

מִי אָסַר אֶת הַשָּׁמֶן. רַב יְהוּדָה אָמַר. דָּנִיֵּאל אֲסָרוֹ. וַיָּשֶׂם דָּנִיֵּאל עַל לִבּוֹ וגו'.

וּמִי הִתִּירוֹ. רִבִּי הִתִּירוֹ וּבֵית דִּינוֹ. בִּשְׁלֹשָׁה מְקוֹמוֹת נִקְרָא רִבִּי יְהוּדָה הַנָּשִׂיא. רַבּוֹתֵינוּ. בְּגִיטִּין וּבַשֶּׁמֶן וּבְסַנְדָּל. וְקָרוּ לֵיהּ בֵּי דִינָא דְשָׁרוּ מִישְׁחָא. כָּל בֵּית דִּין דְּשָׁרוּ ג' דְּבָרִים נִקְרָא

בֵּי דִינָא שָׁרְיָא. אָמַר רִבִּי יוּדָן. בֵּית דִּינוֹ חָלוּק עָלָיו בְּגִיטִּין. מָהוּ שֶׁתְּהֵא מוּתֶּרֶת לְהִינָּשֵׂא. רִבִּי חַגַּיי אָמַר. מוּתֶּרֶת לְהִינָּשֵׂא. רִבִּי יוֹסֵי אָמַר. אֲסוּרָה לְהִינָּשֵׂא.

רִבִּי אָחָא רִבִּי תַּנְחוּם בַּר חִייָה בְּשֵׁם רִבִּי חֲנִינָה וְאָמְרֵי לָהּ בְּשֵׁם רִבִּי יְהוֹשֻׁעַ בֶּן לֵוִי. שֶׁהָיוּ עוֹלִין לְהַר הַמֶּלֶךְ וְנֶהֱרָגִין עָלָיו. יִצְחָק בַּר שְׁמוּאֵל בַּר מַרְתָּא נָחַת לְנְצִיבִין. אַשְׁכַּח שִׁמְלַאי הַדְּרוֹמִי יְתִיב דְּרַשׁ. רִבִּי וּבֵית דִּינוֹ הִתִּירוּ בַּשָּׁמָן. אָמַר שְׁמוּאֵל אֲבָל. רַב לָא קְבִיל עֲלֵיהּ מֵיכוּל. אָמַר לֵיהּ שְׁמוּאֵל. אֲכוֹל. דִּלָּא כֵן אֲנָא כְתַב עָלָיךְ זְקֵן מַמְרֵא. אֲמַר לֵיהּ. עַד דַּאֲנָא תַּמָּן אֲנָא יָדַע מָאן עָרַר עֲלֵיהּ שִׁמְלַאי הַדְּרוֹמִי. אָמַר לֵיהּ. מַר בְּשֵׁם גַּרְמֵיהּ לֹא בְשֵׁם רִבִּי יוּדָן נְשַׂייָא. אַטְרַח עֲלוּי וְאָכַל.

רִבִּי יוֹחָנָן בָּעֵי. וְלֹא כֵן תַּנִּינָן. שְׁאֵין בֵּית דִּין יָכוֹל לְבַטֵּל דִּבְרֵי בֵית דִּין חֲבֵירוֹ עַד שֶׁיִּהְיֶה גָּדוֹל מִמֶּנּוּ בַּחָכְמָה וּבַמִּנְיָין. וְרִבִּי וּבֵית דִּינוֹ מַתִּירִין מַה שֶּׁאָסַר דָּנִיֵּאל וַחֲבֵירָיו. רִבִּי יוֹחָנָן כְּדַעְתֵּיהּ. אָמַר רִבִּי יוֹחָנָן. מְקוּבָּל אֲנִי מֵרִבִּי לְעָזָר בֵּירִבִּי צָדוֹק שֶׁכָּל גְּזֵירָה שֶׁבֵּית דִּין גּוֹזְרִין וְאֵין רוֹב צִיבּוּר מְקַבְּלִין עֲלֵיהֶן אֵינָהּ גְּזֵירָה. בָּדְקוּ וּמָצְאוּ בִּגְזֵירָתוֹ שֶׁלְּשֶׁמֶן וְלֹא מָצְאוּ שֶׁקִּיבְּלוּ רוֹב הַצִּיבּוּר עֲלֵיהֶן.

בֵּיצָה צְלוּיָה שֶׁלָּהֶן. בַּר קַפָּרָא שָׁרִי. חִזְקִיָּה אָסַר. עַד כְּדוֹן בְּשֶׁנִּצְלֵית לְדַעַת. נִצְלֵית שֶׁלֹּא לְדַעַת. נִישְׁמְעִינָהּ מִן הָדָא. מַעֲשֶׂה שֶׁנָּפְלָה דְּלֵיקָה בְּאִשַּׁת קָנִים וּבַאֲגַם תְּמָרִים וְהָיוּ שָׁם חֲגָבִים וְנִצְלוּ. אֶתָא עוֹבְדָא קוֹמֵי רִבִּי מָנָא וְאָסַר. אָמַר רִבִּי אַבָּהוּ. מְשׁוּם תַּעֲרוֹבֶת חֲגָבִים טְמֵאִים. אָמַר רִבִּי יוֹסֵי בֵּירִבִּי בּוּן. וְהָדָא מִן חֲמִירְתָא דְּרַב. רַב נָחַת לְתַמָּן חַמְתּוֹן מְקַלְּלִין וַחֲמַר עֲלֵיהוֹן. חַד בַּר נַשׁ הֲוָה טָעִין קוּפַּד מְהַלֵּךְ בְּשׁוּקָא. אֲתַת דַּייְתָא וַחֲטַפְתֵּיהּ מִן יָדֵיהּ אֲתַר תּוּתֵיהּ. אֲזַל בָּעֵי מִיסְבֵּינֵיהּ. אֲמַר לֵיהּ רַב. אֲסִיר לָךְ. דָּנָא אֲמַר דִּנְבֵילָה הֲוָת טְעִינָה וַאֲתַר תְּתֵיהּ וּנְסִיבַת דֵּין תְּחוּתוּי. חַד בַּר נַשׁ אֲזַל בָּעֵי מְשַׁזְּגָא אֵיסְקוֹפְתֵּיהּ גַּו נַהֲרָא. אַנְשֵׁיתֵיהּ וּסְלַק לֵיהּ. אֲזַל בָּעֵי מִיסְבֵּינֵיהּ. אֲמַר לֵיהּ רַב. אֲסִיר לָךְ. דָּנָא אֲמַר הַהִיא שְׁטָפָה נַהֲרָא וְאַייְתִי חוּרֵי דִּנְבֵילָה תּוּתֵיהּ.

תּוּרְמוּסִין שֶׁלָּהֶן מָה הֵן. רִבִּי אוֹסֵר. גָּנִיבָה מַתִּיר. אָמַר רִבִּי. אֲנִי זָקֵן וְהוּא זָקֵן. אֲנִי עָלַת עַל לִיבִּי לֶאֱסוֹר וְהוּא עָלַת עַל דַּעְתּוֹ לְהַתִּיר. רִבִּי מָנָא בַּר תַּנְחוּם אֲזַל לְצוֹר וְהִתִּיר תּוּרְמוּסִין שֶׁלָּהֶן. רִבִּי חִייָה בַּר בָּא אֲזַל לְצוֹר וְאַשְׁכַּח לְרִבִּי מָנָא בַּר תַּנְחוּם שֶׁהִתִּיר תּוּרְמוּסִין שֶׁלָּהֶן. אָתָא גַבֵּי רִבִּי יוֹחָנָן. אָמַר לֵיהּ. מַה מַעֲשֶׂה אִירַע לְיָדֵךְ. אָמַר לֵיהּ. אַשְׁכְּחִית לְרִבִּי מָנָא בַּר תַּנְחוּם שֶׁהִתִּיר תּוּרְמוּסִין שֶׁלָּהֶן. אָמַר לֵיהּ. וְלֹא פָגַעְתָּ בֵּיהּ. אָמַר לֵיהּ. אָדָם גָּדוֹל הוּא וְהוּא יוֹדֵעַ לְמַתֵּק אֶת הַיָּם הַגָּדוֹל. אָמַר לוֹ. לָאו בְּנִי. חֶשְׁבּוֹן מַיִם הוּא יוֹדֵעַ. וּבְשָׁעָה שֶׁהַמַּיִם מְקַלְקְסִין אֶת בּוֹרָאָן הֵן מִתְמַתְּקִין. אָמַר רִבִּי יִצְחָק בַּר לָעְזָר. בָּא לוֹמַר גְּנַייוֹ וְאָמַר שִׁבְחוֹ.

אָמַר רִבִּי יוֹסֵי בֵּירִבִּי בוּן. חֶשְׁבּוֹן גָּדוֹל הוּא. רִבִּי זַכַּאי דַּאֲלֶכְסַנְדְּרִיאָה הֲוָה יְדַע לָהּ. אָמַר. וְאִי בָּעִית יְלַפְתָּהּ מִינֵּיהּ.

חָלוּט שֶׁלָּהֶן מָהוּ. נִישְׁמְעִינָהּ מִן הָדָא. רִבִּי אִמִּי סָלַק עִם רִבִּי יוּדָן נְשִׂיָּיא לְחַמְתָּא דְּגָדֵר וְהִתִּיר חָלוּט שֶׁלָּהֶן. רִבִּי בָּא בַּר מָמָל בָּעֵי. מַה בֵּין חָלוּט לְתוּרְמוּסִין. אָמַר רִבִּי יוֹסֵי. חָלוּט מְחוּסָּר מַעֲשֶׂה יְדֵי הָאוֹר הוּא. תּוּרְמוּסִין אֵינָן מְחוּסָּר מַעֲשֶׂה יְדֵי הָאוֹר הוּא.

חֲוָורְנָס אֵין בּוֹ מִשּׁוּם בֵּישׁוּלֵי גוֹיִם וְיוֹצְאִין בּוֹ מִשּׁוּם עֵירוּבֵי תַבְשִׁילִין. רִבִּי בָּא בְשֵׁם רַב אִתַּי. מַרְטִיסָה אֵין בּוֹ מִשּׁוּם בֵּישׁוּלֵי גוֹיִם וְיוֹצְאִין בּוֹ מִשּׁוּם עֵירוּבֵי תַבְשִׁילִין. רִבִּי יוֹסֵי בֵּירִבִּי בוּן בְשֵׁם רַב הוּנָא. כָּל אוֹכֶל שֶׁהוּא נֶאֱכָל חַי כְּמוֹת שֶׁהוּא אֵין בּוֹ מִשּׁוּם בֵּישׁוּלֵי גוֹיִם וְיוֹצְאִין בּוֹ מִשּׁוּם עֵירוּבֵי תַבְשִׁילִין.

הלכה ט

משנה: אֵילּוּ מוּתָּרִין בַּאֲכִילָה חֶלֶב שֶׁחֶלְבּוֹ גּוֹי וְיִשְׂרָאֵל רוֹאֵהוּ וְהַדְּבָדְבָנִיּוֹת אַף עַל פִּי שֶׁמְּנַטְּפוֹת אֵין בָּהֶן מִשּׁוּם הֶכְשֵׁר מַשְׁקֶה. וּכְבָשִׁים שֶׁאֵין דַּרְכָּן לְתֵת בָּהֶן יַיִן וְחוֹמֶץ. וְטָרִית שֶׁאֵינָהּ טְרוּפָה וְצִיר שֶׁיֵּשׁ בּוֹ דָּגָה וְעָלֶה שֶׁל חִלְתִּית וְזֵיתֵי קֶלוּסְקָא הַמְגוּלְגָּלִין. רִבִּי יוֹסֵי אוֹמֵר הַשְּׁלוּחִין אֲסוּרִין. וְהַחֲגָבִים מִן הַסְּלִילָה אֲסוּרִין וּמִן הַהֶפְתֵּק מוּתָּרִין. וְכֵן לַתְּרוּמָה:

הלכה: אֵילּוּ מוּתָּרִין בַּהֲנָיָיה כול'. אָמַר רִבִּי לָעְזָר. הָדָא דְאַתְּ אָמַר. בְּתַבְשִׁיל שֶׁאֵין דַּרְכּוֹ לָתֵת לְתוֹכוֹ יַיִן וְחוֹמֶץ. הָא דָבָר בָּרִיא שֶׁנִּתַּן אָסוּר אֲפִילּוּ בַהֲנָאָה. רִבִּי יַעֲקֹב בַּר אָחָא רִבִּי חִייָה בְשֵׁם רִבִּי יוֹחָנָן. יִשְׂרָאֵל וְגוֹי שֶׁהֵן שׁוּתָּפִין בִּקְדֵירָה. יִשְׂרָאֵל שׁוֹפֶת וְהַגּוֹי מְנַעֵר. מִי מַחֲזִיר. סָבְרִין מֵימַר. יִשְׂרָאֵל מַחֲזִיר. אָמַר רִבִּי בִנְיָמִין בַּר לִיוַאי. וְהוּא שֶׁנִּתְבַּשֵּׁל כְּמַאֲכָל בֶּן דְּרוֹסַאי. רִבִּי יוֹסֵי בָעֵי. אִם בְּשֶׁנִּתְבַּשֵּׁל כַּאֲכִילַת בֶּן דְּרוֹסַאי לָמָּה לֵיהּ יִשְׂרָאֵל מַחֲזִיר. אֲפִילּוּ הַגּוֹי מַחֲזִיר.

אֵי זֶהוּ הַחִילֵּק. רַב אָמַר. סוֹלְתָנִיתָא. אָמַר רִבִּי יוֹחָנָן. הוּא חִילֵּק הוּא טָרִית טְרוּפָה. רִבִּי זְעִירָא כַּהֲנָא בַּר תַּחְלִיפָא חָנָן בַּר בָּא בְשֵׁם רַב. לִחְלוּחָתָא אֲסוּרָה מִשּׁוּם תַּעֲרוֹבֶת דָּגִים טְמֵאִים. רִבִּי בָּא בְשֵׁם רַב יְהוּדָה. הָדָא דְתֵימַר. בְּמָקוֹם שֶׁאֵין הַמַּיִם מְהַלְּכִין. אֲבָל בְּמָקוֹם שֶׁהַמַּיִם מְהַלְּכִין אֵין דָּג טָהוֹר מְהַלֵּךְ עִם דָּג טָמֵא. וְהָא יַמָּא דְטִיבֶּרְיָה כְּגוֹן הַמַּיִם הַמְּהַלְּכִין הֵן. אָמַר רִבִּי יוֹסֵי בֵּירִבִּי בוּן. וּבִלְבַד בְּשָׁעָה שֶׁהַדָּג טוֹרֵף. שְׁמוּאֵל אָמַר. הָדָא חֲפִיתָה יְהַבֵּיהּ גַּו קְלִיפְתָּהּ. אֵין עֲבַדַת לַחְלוּחֵי שְׁרָיֵיא. וְאִילֵּא אֲסִירָה.

אֵי זוֹ הַטָּרִית שֶׁאֵינָהּ טְרוּפָה. כָּל שֶׁהָרְאשִׁים וְהַשְּׁזוּרוֹת שָׁלֵהּ קַיָּימִין. רִבִּי לָעְזָר בְּשֵׁם רִבִּי חֲנִינָה. מַעֲשֶׂה בְּסִפִּינָה אַחַת מִשֶּׁלְּבִית רִבִּי שֶׁהָיוּ בָהּ יוֹתֵר מִשְּׁלֹשׁ מֵאוֹת חֲבִיּוֹת. וּבָדַק רִבִּי אֶת כּוּלְּהוֹן וְלֹא מָצָא אֶלָּא אַחַת שֶׁהָרְאשִׁים וְהַשְּׁזוּרוֹת שָׁלֵהּ קַיָּימִין. וְהִתִּיר אֶת כּוּלְּהֶן. רִבִּי

יַעֲקֹב בַּר אָחָא אָמַר. רִבִּי אַסִּי מַקְשֵׁי. לֹה מִסְתַּבְּרָה דְלֹא אוֹתָהּ חֲבִית תְּהֵא מוּתֶּרֶת וּשְׁאָר כָּל חֲבִיוֹת יְהוּ אֲסוּרוֹת. אֶלָּא עַל יְדֵי עִילָּא. זְבִינְתָא אִיתְקַלְקְלַת. שְׁאַל רִבִּי חַגַּיי לְרִבִּי בָּא בַּר זַבְדָּא. אָמַר לֵיהּ. אֵין דָּבָר שֶׁלְּרַבִּים נֶאֱסָר. רִבִּי יַעֲקֹב בַּר זַבְדִּי אָמַר. רִבִּי יִצְחָק מַקְשֵׁי. וְאִילֵּין אִיגַּרְתָּא לֹא גַּוִּים לוּקִין כְּתִיב בָּהֶן. וְאַתְּ אָמַר. עַל יְדֵי עִילָּא. וְהָכָא עַל יְדֵי עִילָּא. תַּנֵּי עוֹלָא שַׁכָּפָא קוֹמֵי רִבִּי דוֹסָא. דְּג טָמֵא מַשְׁרִיץ. דְּג טָהוֹר מַטִּיל בֵּיצִים. חָזַר וְתַנָּא קוֹמוֹי. מֵעֵי דָגִים וְקֵירְבֵי דָגִים אֵינָן נֶאֱכָלִין אֶלָּא עַל פִּי מוּמְחֶה. אָמַר לֵיהּ. חֲזוֹר בָּךְ. הָדָא תְנִי אוֹ הָדָה. הֲוָה בָּעֵי מֵיחֲזוֹר בֵּיהּ. אָמַר לֵיהּ רִבִּי זְעִירָא. לֹא תַחֲזוֹר בָּךְ. בִּיצִיאָתָן הֵן נִגְמָרוֹת. רִבִּי בָּא בְּשֵׁם רַב יְהוּדָה. אִם אָמַר לְךָ. מְלַחְתִּים. נֶאֱמָן. נָתָן בַּר בָּא אָמַר קוֹמֵי שְׁמוּאֵל. יָדַע אֲנָא מִפְּרָשָׁה בֵּין עוּבְּרֵי דָגִים טְמֵאִין לְעוּבְּרֵי דָגִים טְהוֹרִין. עוּבְּרֵי דָגִים טְמֵאִים עֲגוֹלִין. עוּבָּרֵי דָגִים טְהוֹרִין אֲרוֹכִין. אַחֲוֵי לֵיהּ הָדָא סַלְפִּיתָא. אָמַר לֵהּ. כָּזֶה מָהוּ. אָמַר לֵיהּ. טָמֵא. אָמַר לֵיהּ. לֹא בִישׁ לִי דְּאָמַרְתָּ עַל טָהוֹר טָמֵא. אֶלָּא סוֹפֵךְ דְּאָמַר עַל טָמֵא טָהוֹר.

תַּנֵּי. אֵין לוֹקְחִין מֵעֵי דָגִים וְקֵירְבֵי דָגִים אֶלָּא עַל פִּי מוּמְחֶה. אֵין לוֹקְחִין תְּכֵלֶת אֶלָּא עַל פִּי מוּמְחֶה. אֵין לוֹקְחִין גְּבִינָה וּתִינֵייקִי אֶלָּא עַל פִּי מוּמְחֶה. אֵין לוֹקְחִין יַיִן בְּסוּרְיָא אֶלָּא עַל פִּי מוּמְחֶה. אֵין לוֹקְחִין בָּשָׂר שֶׁאֵין בּוֹ סִימָן אֶלָּא עַל פִּי מוּמְחֶה. וְכוּלָּן נֶאֱכָלִין אֶצֶל מִי שֶׁאֵינוֹ מוּמְחֶה וְאֵינוֹ חוֹשֵׁשׁ.

רִבִּי אָחָא רִבִּי תַּנְחוּם בְּשֵׁם רִבִּי יְהוֹשֻׁעַ בֶּן לֵוִי. שִׁילַּח לוֹ חִלְתִּית נֶאֱמָן. רִבִּי יַעֲקֹב בַּר אָחָא רִבִּי יַעֲקֹב בַּר אִידִי בְּשֵׁם רִבִּי יְהוֹשֻׁעַ בֶּן לֵוִי. שִׁילַּח לוֹ תְּכֵלֶת נֶאֱמָן. טַלְיָיא דְּלֵוִי צַנְבָּרַיָּיא הֲוָה מַזְבֵּן פֵּירִין. רִבִּי יַעֲקֹב בַּר אָחָא בְּשֵׁם רִבִּי יָסָא. עַבְדּוּ שֶׁלְּנֶאֱמָן כְּנֶאֱמָן. גֶּרְמָנָא עַבְדִּיהּ דְּרִבִּי יוּדָן נְשִׂייָא הֲוָה לֵיהּ תּוֹכְלָא. רִבִּי יָסָא בְּשֵׁם רִבִּי יוֹחָנָן. עַבְדּוּ שֶׁל מוּמְחֶה כְּמוּמְחֶה. וּמֶלַח סַלּוֹקָנְרִית. אִית תַּנֵּיי תַנֵּי. שְׁחוֹרָה אֲסוּרָה וּלְבָנָה מוּתֶּרֶת. אִית תַּנֵּיי תַנֵּי. לְבָנָה אֲסוּרָה וּשְׁחוֹרָה מוּתֶּרֶת. מָאן דָּמַר. שְׁחוֹרָה אֲסוּרָה. שֶׁנּוֹתֵן לְתוֹכָהּ שֶׁרֶץ שְׁחוֹר. וּמָאן דָּמַר. לְבָנָה אֲסוּרָה. שֶׁנּוֹתֵן לְתוֹכָהּ שֶׁרֶץ לָבָן. רִבִּי חֲנַנְיָה בֶּן גַּמְלִיאֵל אָמַר מִשּׁוּם רִבִּי יְהוּדָה בֶּן גַּמְלִיאֵל. זוֹ וְזוֹ אֲסוּרָה. אָמַר רִבִּי חֲנַנְיָה. שָׁכֵן חַד הֲוָה לָנָא וְהָיָה נוֹתֵן לְתוֹכָהּ שׁוּמָן שֶׁלְּחַזִּיר.

הֵן סְכָכוֹת הֵן פְּרָעוֹת. הֵן רְפָפוֹת הֵן רְעָלוֹת. הֵן אִיסְטָגְיוֹת הֵן סָפָיוֹת. הֵן כּוֹסוֹת הֵן גּוּמּוֹת. הִיא מָקוֹם תַּחַת הַכּוֹסוֹת הִיא מָקוֹם הֲנָחַת חֲתִיכוֹת. הֵן זֵיתֵי קֶלּוּסְקָא הֵן זֵיתִים מְגוּלְגָּלִין. וְהַשְּׁלוּחִין אֲסוּרִין. רִבִּי חִייָה בְּשֵׁם רִבִּי יוֹחָנָן אָמַר. מִין הוּא וְהֵן נוֹתְנִין לְתוֹכָן חוֹמֶץ שֶׁיְּהוּ חוֹלְצִין אֶת גַּלְעִינֵיהֶן.

פרק ג

הלכה א

משנה: כָּל הַצְּלָמִים אֲסוּרִין מִפְּנֵי שֶׁהֵן נֶעֱבָדִין פַּעַם אַחַת בַּשָּׁנָה דִּבְרֵי רִבִּי מֵאִיר. וַחֲכָמִים אוֹמְרִים אֵינוֹ אָסוּר אֶלָּא כָל שֶׁיֵּשׁ בְּיָדוֹ מַקֵּל אוֹ צְפוֹר אוֹ כַדּוּר. רַבָּן שִׁמְעוֹן בֶּן גַּמְלִיאֵל אוֹמֵר כָּל שֶׁיֵּשׁ בְּיָדוֹ כָּל דָּבָר׃

הלכה: כָּל הַצְּלָמִים אֲסוּרִין כול׳. אָמַר רִבִּי חִייָה בַּר בָּא. מִפְּנֵי שֶׁהֵן נֶעֱבָדִין בְּכָרָךְ גָּדוֹל שֶׁבְּרוֹמֵי פַּעֲמַיִים בַּשָּׁבוּעַ. מֵעַתָּה בְּמָקוֹם שֶׁנֶּעֱבָדִין יְהוּ אֲסוּרִין וּמָקוֹם שֶׁאֵינָן נֶעֱבָדִין יְהוּ מוּתָּרִין. אָמַר רִבִּי יוֹסֵי. מִכַּיוָן שֶׁנֶּאֶסְרוּ בְּמָקוֹם אֶחָד נֶאֱסָר מִינָן בְּכָל מָקוֹם.

מָה אֲנָן קַייָמִין. אִם דָּבָר בָּרִיא שֶׁהֵן שֶׁל מָלְכִים. דִּבְרֵי הַכֹּל. אָסוּר. אִם דָּבָר בָּרִיא שֶׁהֵן שֶׁלְּשַׁלְטוֹנוֹת. דִּבְרֵי הַכֹּל. מוּתָּר. אֶלָּא כֵן אֲנָן קַייָמִין בִּסְתָם. רִבִּי מֵאִיר אוֹמֵר. סְתָמָן שֶׁלְּמָלְכִים. וְרַבָּנִן אָמְרֵי. סְתָמָן שֶׁלְּשַׁלְטוֹנוֹת.

אַשׁייָאן נִגָּרָא בְּשֵׁם רִבִּי יוֹחָנָן. אֵיקוֹנִיוֹת לָמָּה הֵן אֲסוּרוֹת. מִפְּנֵי שֶׁמַּקְטִירִין לִפְנֵיהֶן בְּשָׁעָה שֶׁהֵן עוֹלוֹת. אָמַר רִבִּי יוֹחָנָן. מוּתָּר לִרְאוֹתָן בְּשָׁעָה שֶׁהֵן יוֹרְדוֹת. מַה טַעַם. בְּהַכָּרֵת רְשָׁעִים תִּרְאֶה. כְּתַב הַמְהַלֵּךְ תַּחַת הַצּוּרוֹת אוֹ תַחַת הָאֵיקוֹנִיוּת אֵין מִסְתַּכְּלִין בָּהֶן בַּשַּׁבָּת. וְלֹא עוֹד אֶלָּא אַף בַּחוֹל אֵין מִסְתַּכְּלִין בְּאֵיקוֹנוֹת. וּמַה טַעַם. אַל תִּפְנוּ אֶל הָאֱלִילִים. אַל תִּפְנֶה לְעוֹבְדָן. רִבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר. אַל תִּפְנֶה לִרְאוֹתָן מַמָּשׁ.

כַּד דְּמָךְ רִבִּי נָחוּם בַּר סִימַאי חָפוּן אִיקוֹנְתָא מְחַצְלָן. אָמְרֵי. כְּמַה דְּלָא חָמָתוֹן בְּחַייֵי לָא יַחֲמִינוֹן בְּדָמְכוּתֵיהּ. וְחָכְמִין אִינּוּן כְּלוּם. אָמַר רִבִּי שִׁמְעוֹן בֶּן לָקִישׁ. אֵין בֵּינֵינוּ וְלַצַּדִּיקִים אֶלָּא דִּיבּוּר פֶּה בִּלְבָד. אָמַר רִבִּי זְעִירָא. שׁוֹמֵעַ הוּא הַמֵּת קִילּוּסוֹ כְּמִתּוֹךְ הַחֲלוֹם. אָמַר רִבִּי אַשׁייָן. שׁוֹמֵעַ הַמֵּת קִילּוּסוֹ כְּמִתּוֹךְ חֲלוֹם. וְלָמָּה נִקְרָא שְׁמוֹ נָחוּם אִישׁ קוֹדֶשׁ קָדְשִׁים. שֶׁלֹּא הִבִּיט בְּצוּרַת מַטְבֵּעַ מִיָּמָיו. וְלָמָּה נִקְרָא שְׁמוֹ רַבֵּינוּ הַקָּדוֹשׁ. שֶׁלֹּא הִבִּיט בְּמִילָתוֹ מִיָּמָיו.

כַּד דְּמָךְ רִבִּי אָחָא אִיתְחֲמִי בְּטִיהֲרָא כוֹכְבָא. כַּד דְּמָךְ רִבִּי חָנָן אִיתְכְּפוּן אַנְדְּרְטַיָּא. כַּד דְּמָךְ רִבִּי יוֹחָנָן אִיתְכָּפוּן אֵיקוֹנַייָא. אָמְרִין. דְּלָא הֲווֹת אֵיקוֹנִין דִּכְווֹתֵיהּ. כַּד דְּמָךְ רִבִּי חֲנִינָא דִּבְרַת חַוּוֹרָן אִיתְבְּזַע יַמָּא דְּטִיבֶּרְיָא. אָמְרִין. כַּד הֲווֹ סְלִיק לְעֵיבוּרָא הֲווֹ יַמָּא מִתְבְּזַע קוֹמוֹ. כַּד דְּמָךְ רַב הוֹשַׁעְיָה נְפַל קָלוֹן דְּטִיבֶּרְיָא. כַּד דְּמָךְ רִבִּי יִצְחָק בֶּן אֶלְיָשִׁיב אִיתְעַקְרוּן שׁוּבְעִין אִיסְקוֹפִין מְבַּעֲלֵי בָתִּים דְּגָלִילָא. אָמְרִין. דַּהֲווּ תַלְיִין בִּזְכוּתֵיהּ.

כַּד דְּמָךְ רִבִּי שְׁמוּאֵל בַּר רַב יִצְחָק אִיתְעַקְרוּן אַרְזַייָא דְּאַרְעָא דְּיִשְׂרָאֵל. אָמְרִין. דַּהֲווֹ נְסִיב שׁוֹשִׁיבְתָּה וּמְקַלֵּס קוֹמֵי כַלַּייָה. וַהֲווֹן רַבָּנִן מְרַנְנִין בֵּיהּ. אָמַר לוֹן רִבִּי זְעִירָא. אַרְפּוֹן לֵיהּ. לֵית אָהֵן סַבָּא יְדַע מָה עֲבִיד. כֵּיוָן דְּדָמְךְ נַחְתַּת אֵישְׁתָּא מִן שְׁמַייָא וְאַפְסְקַת בֵּין עַרְסָא

לִקְהָלָא וַהֲווֹן תְּלַת שָׁעִין קָלִין וּבְרָקִין בְּעָלְמָא. חייא דְּאָהֲן סַבָּא דְּעָבְדַת לֵיהּ שׁוֹשְׁבְּתָא. וְנַפְקַת בַּת קָלָא וְאָמְרָה. וַוי דִּדְמָךְ שְׁמוּאֵל בַּר רַב יִצְחָק גְּמִיל חִיסְדָּא.

כַּד דְּמָךְ רִבִּי יָסָא בַּר חַלְפוּתָא מָשְׁכוּ צִינּוֹרוֹת דָּם בָּלַדּוֹקְיָא. אָמְרִין. דִּיהַב נַפְשֵׁיהּ עַל גְּזוּרְתָא.

כַּד דְּמָךְ רִבִּי אַבָּהוּ בָּכָן עָמוּדַיָּא דְקַיְסָרִין. אָמְרִין כּוּתַיָּא. לֵית אִינּוּן אֶלָּא מְרִיעִין. אֲמַר לוֹן יִשְׂרָאֵל. יָדְעִין רְחִיקַיָּא כְּמַה דְקָרִיבַיָּא מְרִיעִין. רִבִּי אַבָּהוּ מִי דְמָךְ עָבְרוּן קוֹמוֹי י״ג נְהָרִין דַּאֲפַרְסְמוֹן. אֲמַר לוֹן. כָּל אִילֵּין לְמָאן. אָמְרוּ לֵיהּ. דִּידָךְ. אֲמַר לוֹן. וְכָל אִילֵּין דְּאַבָּהוּ. וַאֲנִי אָמַרְתִּי לְרִיק יָגַעְתִּי וגו׳.

הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא מַרְאֶה לָהֶן לַצַּדִּיקִים מַתָּן שְׂכָרָן בְּעוֹלָם הַזֶּה וְנַפְשָׁם שְׂבִיעָה וְהֵן יְשֵׁינִין לָהֶן. לַמֶּלֶךְ שֶׁעָשָׂה סְעוּדָה וְצָר כָּל מִינֵי סְעוּדָה בְמַפָּה. כֵּיוָן שֶׁנִּכְנְסוּ הָאוֹרְחִין רָאוּ אוֹתָן וְנַפְשָׁם שְׂבִיעָה וְיִשְׁנוּ לָהֶן.

זַבְדַּיי בַּר לִיוַאי וְרִבִּי יוֹסֵי בַּר פִּיטְרָס וְרִבִּי יְהוֹשֻׁעַ בֶּן לֵוִי אָמְרִין תְּלָתָא פְּסוּקִין מִי דָמְכִין. חַד מִינְהוֹן אָמַר עַל זֹאת יִתְפַּלֵּל כָּל חָסִיד אֵלֶיךָ וגו׳. וְחַד אָמַר וְיִשְׂמְחוּ כָל חוֹסֵי בָךְ וגו׳. וְחַד אָמַר מָה רַב טוּבְךָ אֲשֶׁר צָפַנְתָּ לִירֵיאֶיךָ וגו׳.

רִבִּי יַעֲקֹב בַּר אִידִי בְּשֵׁם רִבִּי יְהוֹשֻׁעַ בֶּן לֵוִי. מַעֲשֶׂה שֶׁנִּכְנְסוּ זְקֵינִים לָעֲלִיַּית בֵּית גַּדְיָיא בִּירִיחוֹ. יָצְתָה בַת קוֹל וְאָמְרָה לָהֶן. יֵשׁ בֵּינֵיכֶם שְׁנַיִם רְאוּיִין לְרוּחַ הַקּוֹדֶשׁ וְהִלֵּל הַזָּקֵן אֶחָד מֵהֶן. נָתְנוּ עֵינֵיהֶם בִּשְׁמוּאֵל הָקָטָן. שׁוּב נִכְנְסוּ זְקֵינִים לָעֲלִיָּיה בְּיִבְנֶה וְיָצְתָה בַת קוֹל וְאָמְרָה לָהֶן. יֵשׁ בֵּינֵיכֶם שְׁנַיִם רְאוּיִין לְרוּחַ הַקּוֹדֶשׁ וּשְׁמוּאֵל הָקָטָן אֶחָד מֵהֶן. וְנָתְנוּ עֵינֵיהֶן בְּרִבִּי לִיעֶזֶר. וְהָיוּ שְׁמֵיחִין שֶׁהִסְכִּימָה דַּעְתָּן עַל דַּעַת רוּחַ הַקּוֹדֶשׁ.

חַד מִן אִילֵּין דִּנְשִׁיתָא דְמָךְ וְקִלְקְטָת מְעָרְתָא וּסְכַנְתָּן נַפְשָׁתָא. עָאַל רִבִּי יוֹסֵי וְאַפְטַר עֲלוֹי. אַשְׁרֵי אָדָם שֶׁיָּצָא מִן הָעוֹלָם בְּשָׁלוֹם. כַּד דְּמָךְ רִבִּי יָסָא נָפַל קִסְיטוֹלִין דְּטִיבֶּרְיָה וַהֲווֹן אִילֵּין דִּנְשִׁיתָא חַדְיִין. אֲמַר לוֹן רִבִּי זְעִירָא. לָא דַמְיָיא. תַּמָּן סַכָּנָן נַפְשָׁתָא בְּרַם הָכָא לֹא סַכָּנָן נַפְשָׁתָא. תַּמָּן לָא אִיתְעֲקַרַת עֲבוֹדָה זָרָה בְּרַם הָכָא אִיתְעֲקַרַת עֲבוֹדָה זָרָה.

רִבִּי יַעֲקֹב בַּר אִידִי בְּשֵׁם רִבִּי יְהוֹשֻׁעַ בֶּן לֵוִי. רַבָּן יוֹחָנָן בֶּן זַכַּאי מִי דְמָךְ אָמַר. פַּנּוּ הַבַּיִת מִפְּנֵי הַטּוּמְאָה וּתְנוּ כִסֵּא לְחִזְקִיָּה מֶלֶךְ יְהוּדָה. רִבִּי לִיעֶזֶר תַּלְמִידֵיהּ מִי דְמָךְ אָמַר. פַּנּוּ אֶת הַבַּיִת מִפְּנֵי הַטּוּמְאָה וּתְנוּ כִסֵּא לְרַבָּן יוֹחָנָן בֶּן זַכַּאי. וְאִית דְּאָמְרֵי. כְּמַא דַּחֲמָא רַבֵּיהּ חֲמָא אַף הוּא.

חַד מִן אִילֵּין דְּבֵי רִבִּי פָּזִי הֲווֹן אִילֵּין דִּנְשִׁיתָא בָּעֵי מְחוּתְנֵיתֵיהּ וְהוּא לֹא מְקַבֵּל עֲלוֹי. אָמַר. דְּלָא יְהוֹן מִיתְגַּנּוּ בִי. מִי דְמָךְ אֲמַר. פַּנּוּ אֶת הַבַּיִת מִפְּנֵי הַטּוּמְאָה וּתְנוּ מָקוֹם כִּסֵּא לִיהוֹשָׁפָט מֶלֶךְ יְהוּדָה. אָמְרוּ. יָבוֹא זֶה שֶׁרֹּץ אַחַר כְּבוֹד אַחַר זֶה שֶׁבָּרַח מִן הַכָּבוֹד.

וַחֲכָמִים אוֹמְרִים אֵינוֹ אָסוּר אֶלָּא כָּל שֶׁיֵּשׁ בְּיָדוֹ מַקֵּל אוֹ צִיפּוֹר אוֹ כַּדּוּר. מַקֵּל. שֶׁהָיָה רוֹדֶה בּוֹ אֶת הָעוֹלָם. צִיפּוֹר. וַתִּמְצָא כַקֵּן יָדִי לְחֵיל הָעַמִּים. כַּדּוּר. שֶׁהָעוֹלָם עָשׂוּי כַּכַּדּוּר.

אָמַר רִבִּי יוֹנָה. אֶלְכְּסַנְדְּרוֹס מַקְדוֹן כַּד בָּעָא מֵיסַק לְעֵילּ. וַהֲוָה סְלַק וּסְלַק סְלַק עַד שֶׁרָאָה אֶת הָעוֹלָם כַּכַּדּוּר וְאֶת הַיָּם כִּקְעָרָה. בְּגִין כֵּן צַיְירִין לֵיהּ בְּכַדּוּרָא בְיַדֵיהּ. וִיצוּרֶינָה קְעָרָה בְיַדֵיהּ. אֵינוּ שַׁלִּיט בַּיָּם. אֲבָל הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא שַׁלִּיט בַּיָּם וּבַיַּבָּשָׁה. מַצִּיל בַּיָּם וּמַצִּיל בַּיַּבָּשָׁה.

דָּרַשׁ רִבִּי זְעִירָא בְּרֵיהּ דְּרִבִּי אַבָּהוּ קוֹמֵי רִבִּי לָעְזָר. אַשְׁרֵי שֶׁאֵל יַעֲקֹב בְּעֶזְרוֹ. וּמַה כְתִיב בַּתְרֵיהּ. עוֹשֶׂה שָׁמַיִם וָאָרֶץ. וּמַה עִנְיָין זֶה לָזֶה. אֶלָּא מֶלֶךְ בָּשָׂר וָדָם יֵשׁ לוֹ פַּטְרוֹן בְּאֵיפְרְכִיָּא זוֹ אֵינוֹ שַׁלִּיט. שָׁמָּא באחֶרֶת. וְאִם תֹּאמַר קוֹזְמוֹקְרָטוֹר שַׁלִּיט בַּיַּבָּשָׁה. שָׁמָּא בַיָּם. אֲבָל הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא אֵינוֹ כֵן. שַׁלִּיט בְּיָם וְשַׁלִּיט בַּיַּבָּשָׁה. וְלֹא עוֹד אֶלָּא חָרֵב עַל צַוָּאר הָאָדָם הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא מַצִּילוֹ. הוֹא שֶׁמִּשֶּׁה אוֹמֵר וַיַּצִּילֵנִי מֵחֶרֶב פַּרְעֹה. אֵין כְּתִיב כָּאן אֶלָּא מֵחֶרֶב. אֲפִילּוּ חֶרֶב נְתוּנָה עַל צַוָּארוֹ הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא מַצִּילוֹ הֵימֶינָּה.

הוֹסִיפוּ עֲלֵיהֶן הַסַּייִף וְהָעֲטָרָה וְהַטַּבַּעַת. הַסַּייִף שֶׁהוֹרֵג בּוֹ. וְהָעֲטָרָה שֶׁמִּתְעַטֵּר בָּהּ. טַבַּעַת שֶׁחוֹתֵם בָּהּ.

טַבַּעַת שֶׁיֵּשׁ עָלֶיהָ עֲבוֹדָה זָרָה אָסוּר לַחְתּוֹם בָּהּ. רִבִּי יוּדָה אוֹמֵר. אִם הָיָה חוֹתָמָהּ שׁוֹקֵעַ אָסוּר לַחְתּוֹם בָּהּ. בּוֹלֵט מוּתָּר לַחְתּוֹם בָּהּ. רִבִּי חֲנִינָה בֶּן גַּמְלִיאֵל אוֹמֵר. שֶׁלְּבֵית אַבָּא הָיוּ חוֹתְמִין בְּפְרָסוֹפוֹת. רִבִּי לָעְזָר בֵּירִבִּי שִׁמְעוֹן אוֹמֵר. כָּל פְּרָסוֹפוֹת הָיוּ בִירוּשָׁלַיִם חוּץ מִשֶּׁלְאָדָם.

רַבָּן שִׁמְעוֹן בֶּן גַּמְלִיאֵל אוֹמֵר כָּל שֶׁיֵּשׁ בְּיָדוֹ כָּל דָּבָר. וּבִלְבַד דָּבָר שֶׁהוּא שֶׁלְּכְבוֹד. הַסֵּל וְהַסּוּלָּיִם וְהַסְּמָלִים דָּבָר שֶׁלְּבִיזָּיוֹן הוּא. הַנְּיָיר וְהַקּוֹלַמּוֹס דָּבָר שֶׁלְּכְבוֹד הוּא. קֻלְמָרִין צְרִיכָה.

הלכה ב

משנה: הַמּוֹצֵא שִׁיבְרֵי כֵלִים הֲרֵי אֵילּוּ מֻתָּרִין. מָצָא תַּבְנִית יָד אוֹ תַּבְנִית רֶגֶל הֲרֵי אֵילּוּ אֲסוּרִין מִפְּנֵי שֶׁכַּיּוֹצֵא בָהֶן נֶעֱבָד׃

הלכה: הַמּוֹצֵא שִׁיבְרֵי כֵלִים כול׳. רִבִּי יוֹסֵי בְּשֵׁם רִבִּי יוֹחָנָן. מִפְּנֵי שֶׁרוּבָּן בָּאִין מִן הַדַּלְפַּקְיוֹת. מֵעַתָּה תַּבְנִית יָד וְתַבְנִית רֶגֶל. שַׁנְייָא הוּא. מִפְּנֵי שֶׁכְּיוֹצֵא בָּהֶן נֶעֱבָד.

כְּתוּב וְאַנְשֵׁי בָבֶל עָשׂוּ אֶת סֻכּוֹת בְּנוֹת. תַּרְנְגוֹלְתָּא וּפְרַחְיֵהּ. וְאַנְשֵׁי כוּת עָשׂוּ אֶת נֶרַגַל. רִיגְלֵיהּ דְּיַעֲקֹב וְרִיגְלֵיהּ דְּיוֹסֵף. נִיחַשְׁתִּי וַיְבָרְכֵנִי יְיָ בִּגְלָלֶךָ. וַיְבָרֶךְ יְיָ אֶת בֵּית הַמִּצְרִי בִּגְלַל יוֹסֵף. וְאַנְשֵׁי חֲמָת עָשׂוּ אֶת אֲשִׁימָה. אִימְרָא כְּמָה דְתֵימַר וְהַכֹּהֵן יְכַפֵּר עָלָיו בְּאֵיל הָאָשָׁם.

וְהָעוֹפִים עָשׂוּ אֶת נִבְחַן. כַּלְבָּא. וְאֶת תַּרְתָּק. חֲמָרָא. וְהַסְפָּרְוִים שׁוֹרְפִים אֶת בְּנֵיהֶם בָּאֵשׁ. טַוְוסָא וּפִיסְיוֹנֵי.

עֲבוֹדָה זָרָה שֶׁנִּשְׁבְּרָה. רִבִּי יוֹחָנָן אָמַר. אֲסוּרָה. רִבִּי שִׁמְעוֹן בֶּן לָקִישׁ אָמַר. מוּתֶּרֶת. מָה אָנָן קַיְימִין. אִם בְּעָתִיד לְהַחֲזִירָן לְכֶלְיָין. דִּבְרֵי הַכֹּל. אָסוּר. אִם בְּשֶׁאֵינוֹ עָתִיד לְהַחֲזִירָן לְכֶלְיָין. דִּבְרֵי הַכֹּל. מוּתָּר. אֶלָּא כִּי נָן קַיְימִין בִּסְתָם. רִבִּי יוֹחָנָן אָמַר. סְתָם כְּמִי שֶׁעָתִיד לְהַחֲזִירָן לְכֶלְיָין. רִבִּי שִׁמְעוֹן בֶּן לָקִישׁ אָמַר. סְתָם כְּמִי שֶׁאֵין עָתִיד לְהַחֲזִירָן לְכֶלְיָין. אָמַר רִבִּי יוּדָן אֲבִיו דְּרִבִּי מַתַּנְיָיה. אִם הָיוּ מוּנָּחִין בִּמְקוֹמָן כְּמִי שֶׁעָתִידִין לְהַחֲזִירָן לְכֶלְיָין. מָתִיב רֵישׁ לָקִישׁ לְרִבִּי. וְהָא כְתִיב עַל כֵּן לֹא יִדְרְכוּ כֹהֲנֵי דָגוֹן עַל מִפְתַּן דָּגוֹן. אָמַר לֵיהּ. מְלַמֵּד שֶׁהָיוּ נוֹהֲגִין בְּמִפְתַּן יוֹתֵר מִדָּגוֹן. רִבִּי יִרְמְיָה בְשֵׁם רִבִּי חִייָה בַּר בָּא אָמַר. אוּמּוֹת הָעוֹלָם עָשׂוּ מִפְתָּן אֶחָד. יִשְׂרָאֵל עָשׂוּ כַּמָּה מִפְתָּנִים. וּמַה טַעַם וּפָקַדְתִּי עַל הַדּוֹלֵג עַל הַמִּפְתָּן.

הַמּוֹצֵא עֲבוֹדָה זָרָה. רַב אָמַר מְשַׁבְּרָהּ אֵבֶר אֵבֶר וְהִיא בְּטֵילָה. וּשְׁמוּאֵל אָמַר. אֵינָהּ בְּטֵילָה לְעוֹלָם.

רִבִּי אַבִּין בְּשֵׁם רִבִּי שִׁמְעוֹן. הָדָא אָמְרָה בְּשֶׁאֵין עֲלֵיהֶן בָּסִיס. אֲבָל יֶשׁ עֲלֵיהֶן בָּסִיס אֲנִי אוֹמֵר. מִן הַשְּׁבָרִים בָּאוּ.

הלכה ג

משנה: הַמּוֹצֵא כֵלִים וַעֲלֵיהֶן צוּרַת חַמָּה צוּרַת לְבָנָה צוּרַת הַדְּרָקוֹן יוֹלִיכֵם לְיָם הַמֶּלַח. רַבָּן שִׁמְעוֹן בֶּן גַּמְלִיאֵל אוֹמֵר עַל הַמְכוּבָּדִים אֲסוּרִין עַל הַמְבוּזִין מוּתָּרִין. רִבִּי יוֹסֵי אוֹמֵר שׁוֹחֵק וְזוֹרֶה לָרוּחַ אוֹ מַטִּיל לַיָּם. אָמְרוּ לוֹ אַף הוּא נַעֲשֶׂה זֶבֶל וְנֶאֱמַר וְלֹא יִדְבַּק בְּיָדְךָ מְאוּמָה מִן הַחֵרֶם:

הלכה: הַמּוֹצֵא כֵלִים כולי. לֹא שָׁנוּ אֶלָּא כֵלִים שֶׁעֲלֵיהֶם צוּרַת הַחַמָּה וְצוּרַת הַלְּבָנָה. הָא שְׁאָר כָּל הַמַּזָּלוֹת לֹא. לֹא שָׁנוּ אֶלָּא דְּרָקוֹן. הָא כָל הַנְּחָשִׁים לֹא. אֵי זֶהוּ דְּרָקוֹן. כָּל שֶׁצִּיצִין יוֹצְאִין בְּצַוָּארוֹ. וְתַנֵּי כֵן. רִבִּי שִׁמְעוֹן בֶּן (אֶלְעָזָר) [עַזַּאי] אוֹמֵר. אֵי זֶהוּ דְּרָקוֹן. כָּל שֶׁצִּיצִין יוֹצְאִין מִצַּוָּארוֹ. הֶחָלָק מוּתָּר. הַמּוֹצֵא דְּרָקוֹן עָשׂוּי כְּמִין רָחוּשׁ אֲסוּרָה. רָחוּשׁ וְעָלָיו דְּרָקוֹן. נוֹטֵל אֶת הָרָחוּשׁ וּמַשְׁלִיךְ אֶת הַדְּרָקוֹן.

שְׁמוּאֵל אָמַר. כּוֹס בָּסִיס לְדָרָקוֹן אָסוּר. וּדְרָקוֹן בָּסִיס לַכּוֹס מוּתָּר. רִבִּי בָּא בְשֵׁם רַב. שִׁבְרֵי דְּרָקוֹן הֲרֵי אֵילּוּ מוּתָּרִין. דָּרָקוֹן שָׁלֵם וְנִשְׁבַּר הֲרֵי אֵילּוּ אֲסוּרִין. וּשְׁבוּרִים מִן הַשָּׁלֵם בָּאוּ. רִבִּי חִזְקִיָּה בְשֵׁם רַב. כֵּינִי. רָאָה אוֹתָן מִשְׁתַּחֲוִים לְדָרָקוֹן שָׁלֵם וְנִשְׁבַּר אֲסוּרִין.

מָה נָן קַיְימִין. אִם דָּבָר בָּרִיא שֶׁנֶּעֱבָדִין אֲפִילּוּ מְבוּזִין אָסוּר. אִם דָּבָר בָּרִיא שֶׁאֵינָן נֶעֱבָדִין אֲפִילּוּ מְכוּבָּדִין מוּתָּר. אֶלָּא כִּי נָן קַיְימִין בִּסְתָם. אָמַר רִבִּי קִרִיסְפָּא. וְהָדָא כוֹסוֹת דְּבָר שֶׁל בִּיזָיוֹן הוּא. דְּרִבִּי חִייָה בַּר בָּא הָוָה לֵיהּ קְוָוקִין וַהֲוָות טִימֵי דְרוֹמֵי צִיירָה בָּגְוָוהּ. אָתָא

שָׁאַל לְרִבִּי יוֹחָנָן. אָמַר לֵיהּ. מִכֵּיוָן שֶׁהַמַּיִם צָפִין עַל גַּבָּהּ דָּבָר שֶׁלְּבִיזָּיוֹן הוּא. וְאַהֲן קִיתוֹנָא מִכֵּיוָן שֶׁאַתָּה מַשְׁקֵעוֹ בַּמַּיִם דָּבָר שֶׁלְּבִיזָּיוֹן הוּא. בְּיוֹמוֹי דְּרִבִּי יוֹחָנָן שָׁרוּן צָיְירִין עַל כּוֹתָלָא וְלֹא מָחֵי בְּיָדֵייהוּ. [בְּיוֹמוֹי דְּרִבִּי אַבּוּן שָׁרוּן צָיְירִין עַל פִּסְיפְּסָס וְלֹא מָחֵי בְּיָדוֹן.]

מָתִיב רִבִּי יוֹסֵי לְרַבָּנִן. וְהָכְתִיב וְאֶת חֲטַאתְכֶם אֲשֶׁר עֲשִׂיתֶם אֶת הָעֵגֶל. אָמְרוּ לֵיהּ. מְלַמֵּד שֶׁהָיָה מְבַקֵּשׁ לְבוֹדְקָן כְּשֵׁם שֶׁבּוֹדְקִין אֶת הַסּוֹטוֹת. וַיֵּזֶר עַל פְּנֵי הַמַּיִם. אָמַר לוֹן. וְהָכְתִיב וְגַם מַעֲכָה אֵם אַסָּא הַמֶּלֶךְ הֱסִירָהּ מִגְּבִירָה. אָמְרוּ לוֹ. מִשָּׁם רְאָיָיה. וַיִּכְרֹת אָסָא וגו'. אָמַר לוֹן. וּכְתַת נְחַשׁ הַנְּחוֹשֶׁת. וְכִי עֲבוֹדָה זָרָה הִיא. וַהֲלֹא מֹשֶׁה עֲשָׂאוֹ. אֶלָּא מְלַמֵּד שֶׁהָיוּ יִשְׂרָאֵל תּוֹעִין אַחֲרָיו עַד שֶׁבָּא חִזְקִיָּהוּ וְהֶעֱבִירוֹ.

כְּתוּב אֶחָד אוֹמֵר וַיַּעַזְבוּ שָׁם אֶת עֲצַבֵּיהֶם וַיִּשָּׂאֵם דָּוִד וַאֲנָשָׁיו. וְכָתוּב אַחֵר אוֹמֵר וַיֹּאמֶר דָּוִד וַיִּשָּׂרְפוּ בָאֵשׁ. רִבִּי יוֹסֵי בַּר חַלְפּוּתָה וְרַבָּנָן. רִבִּי יוֹסֵי בַּר חַלְפּוּתָה אוֹמֵר. מַה שֶּׁהָיָה שֶׁלְּמַתֶּכֶת וַיִּשָּׂאֵם דָּוִד וַאֲנָשָׁיו. וּמַה שֶּׁהָיָה שֶׁלְּעֵץ וַיֹּאמֶר דָּוִד וַיִּשָּׂרְפוּ בָאֵשׁ. וְרַבָּנָן אָמְרֵי. מַה שֶּׁהָיָה אִיתַי הַגִּיתִּי מְבַטֵּל וַיִּשָּׂאֵם דָּוִד וַאֲנָשָׁיו. וּמַה שֶּׁלֹּא הָיָה מְבַטֵּל וַיֹּאמֶר דָּוִד וַיִּשָּׂרְפוּ בָאֵשׁ. מַה מְקַיֵּים רִבִּי יוֹסֵי בֶּן חַלְפּוּתָא וַיִּשָּׂאֵם דָּוִד וַאֲנָשָׁיו. נִטְלוּם בִּשְׁפָיָיו.

הלכה ד

משנה: שְׁאַל פְּרִקְלוֹס בֶּן פְּלוֹסְלוֹס אֶת רַבָּן גַּמְלִיאֵל בְּעַכּוֹ שֶׁהָיָה רוֹחֵץ בַּמֶּרְחָץ שֶׁל אַפְרוֹדִיטֵי אָמַר לוֹ כָּתוּב בְּתוֹרָתְכֶם וְלֹא יִדְבַּק בְּיָדְךָ מְאוּמָה מִן הַחֵרֶם. מִפְּנֵי מָה אַתָּה רוֹחֵץ בַּמֶּרְחָץ שֶׁל אַפְרוֹדִיטֵי. אָמַר לוֹ אֵין מְשִׁיבִין בַּמֶּרְחָץ. כְּשֶׁיָּצָא אָמַר לוֹ אֲנִי לֹא בָאתִי בִגְבוּלָהּ הִיא בָּאת בִּגְבוּלִי. אֵין אוֹמְרִים נַעֲשָׂה מֶרְחָץ נוֹי לְאַפְרוֹדִיטֵי אֶלָּא אוֹמְרִים נַעֲשִׂית אַפְרוֹדִיטֵי נוֹי לַמֶּרְחָץ. דָּבָר אַחֵר אִם נוֹתְנִין לְךָ מָמוֹן הַרְבֵּה אַתָּה נִכְנָס לַעֲבוֹדָה זָרָה שֶׁלְּךָ עָרוֹם וּבַעַל קֶרִי וּמַשְׁתִּין בְּפָנֶיהָ וְזוֹ עוֹמֶדֶת עַל פִּי הַבִּיב וְכָל אָדָם מַשְׁתִּינִין לְפָנֶיהָ. לֹא נֶאֱמַר אֶלָּא אֱלֹהֵיהֶם. אֶת שֶׁהוּא נוֹהֵג בּוֹ מִשּׁוּם אֱלוֹהַּ אָסוּר. וְאֶת שֶׁאֵינוֹ נוֹהֵג בּוֹ מִשּׁוּם אֱלוֹהַּ מוּתָּר:

הלכה: שְׁאַל פְּרִקְלוֹס בֶּן פְּלוֹסְלוֹס כול'. מָה אֲנָן קַיָּימִין. אִם בְּשֶׁשְּׁאָלוֹ בְּהִילְכוֹת הַמֶּרְחָץ הָיָה לוֹ לְהָשִׁיב. וְאִם בְּשֶׁלֹּא שְׁאָלוֹ בְּהִילְכוֹת הַמֶּרְחָץ לֹא הָיָה לוֹ לְהָשִׁיב. דְּמַר רִבִּי יַעֲקֹב בַּר אִידִי בְּשֵׁם רִבִּי יְהוֹשֻׁעַ בֶּן לֵוִי. שׁוֹאֲלִין הִילְכוֹת הַמֶּרְחָץ בְּבֵית הַמֶּרְחָץ. הִילְכוֹת בֵּית הַכִּסֵּא בְּבֵית הַכִּסֵּא. כְּהָדָא רִבִּי שִׁמְעוֹן בֶּן לָקִישׁ עָאַל מִיסְחֵי עִם רִבִּי מֵאִיר. אָמַר לֵיהּ. מָהוּ שֶׁנִּדְיחַ. אָמַר לֵיהּ. אָסוּר. מָהוּ שֶׁנַּנְקְנִיחַ. אָמַר לֵיהּ. אָסוּר. וְלֹא כֵן שְׁמוּאֵל שָׁאַל לְרַב. מָהוּ לַעֲנוֹת אָמֵן בְּמָקוֹם מְטוּנָּף. אָמַר לֵיהּ. אָסִיר. וַאֲסִיר דְּאַמְרִית לָךְ אֲסִיר. אַשְׁכַּח תַּנֵּי. שׁוֹאֲלִין הִילְכוֹת הַמֶּרְחָץ בְּבֵית הַמֶּרְחָץ. הִילְכוֹת בֵּית הַכִּסֵּא בְּבֵית הַכִּסֵּא. אָמַר רִבִּי יוּדָן אֲבִיו דְּרִבִּי מַתַּנְיָה. מֵהִילְכוֹת הַמֶּרְחָץ שֶׁאֲלוֹ אֶלָּא שֶׁאֵין דֶּרֶךְ לַעֲנוֹת בַּמֶּרְחָץ. אָמַר רִבִּי

שְׁמוּאֵל בַּר אֲבְדִימִי. מֵהֵילְכוֹת הַמֶּרְחָץ שֶׁאָלוּ אֶלָּא שֶׁהֶבֶל הַמֶּרְחָץ רַע לַשִּׁינַיִים. חֲבֵרַיָּיא רִבִּי חָמָא בַּר יוֹסֵי בְּשֵׁם רִבִּי הוֹשַׁעְיָה רִבִּי זְעִירָא בְּשֵׁם רִבִּי יְהוֹשֻׁעַ בֶּן לֵוִי. תְּשׁוּבַת הַפְּלֶג הָשִׁיבוּ. דִּלֹּא כֵן הָיָה לוֹ לַהֲשִׁיבוּ מִבַּעַל פְּעוֹר שֶׁאֵין עֲבוֹדָתוֹ אֶלָּא בִּפְעִירָה. מַאי כְּדוֹן. אֶת שֶׁהוּא נוֹהֵג בּוֹ מִשּׁוּם אֱלוֹהַּ אָסוּר. וְאֶת שֶׁאֵינוֹ נוֹהֵג בּוֹ מִשּׁוּם אֱלוֹהַּ מוּתָּר.

הלכה ה

משנה: הַגּוֹיִם הָעוֹבְדִים אֶת הֶהָרִים וְאֶת הַגְּבָעוֹת הֵם מוּתָּרִין וּמַה שֶּׁעֲלֵיהֶן אֲסוּרִין שֶׁנֶּאֱמַר לֹא תַחְמוֹד כֶּסֶף וְזָהָב עֲלֵיהֶם וְלָקַחְתָּ לָךְ. רִבִּי יוֹסֵי הַגְּלִילִי אוֹמֵר אֱלֹהֵיהֶם עַל הֶהָרִים וְלֹא הֶהָרִים אֱלֹהֵיהֶם. אֱלֹהֵיהֶם עַל הַגְּבָעוֹת וְלֹא הַגְּבָעוֹת אֱלֹהֵיהֶם. וּמִפְּנֵי מָה אֲשֵׁירָה אֲסוּרָה מִפְּנֵי שֶׁיֵּשׁ בָּהּ תְּפִישַׁת יְדֵי אָדָם. וְכָל שֶׁיֵּשׁ בָּהּ תְּפִישַׁת יְדֵי אָדָם אָסוּר. אָמַר רִבִּי עֲקִיבָה אֲנִי אֶהְיֶה אוֹבִין לְפָנֶיךָ. כָּל מָקוֹם שֶׁאַתָּה מוֹצֵא הַר גָּבוֹהַּ וְגִבְעָה נִישָּׂאָה וְעֵץ רַעֲנָן דַּע שָׁיֵּשׁ שָׁם עֲבוֹדָה זָרָה׃

הלכה: הַגּוֹיִם הָעוֹבְדִים אֶת הֶהָרִים כול׳. רִבִּי זְעִירָא רִבִּי יָסָא רִבִּי יוֹסֵי בַּר חֲנִינָה בְּשֵׁם רִבִּי הוֹשַׁעְיָה. כְּתוּב אֶחָד אוֹמֵר לֹא תַחְמוֹד כֶּסֶף וְזָהָב עֲלֵיהֶם וְלָקַחְתָּ לָךְ. וְכָתוּב אַחֵר אוֹמֵר כֶּסֶף וְזָהָב אֲשֶׁר עַמָּהֶם. אִם עֲלֵיהֶם לָמָּה עִמָּהֶם. וְאִם עִמָּהֶם לָמָּה עֲלֵיהֶם. מָה עֲלֵיהֶם דָּבָר שֶׁהוּא מְיוּחָד לָהֶם תַּכְשִׁיט לָהֶם. אַף עִמָּהֶם דָּבָר שֶׁהוּא מְיוּחָד לָהֶם תַּכְשִׁיט לָהֶם.
רִבִּי יוֹחָנָן בְּשֵׁם רִבִּי יַנַּאי. כָּל שֶׁהִכְנִיסוֹ לִפְנִים מִקַּנְקַלִּין אֲסָרוֹ. כְּגוֹן כִּיסִּים שֶׁלְּמָעוֹת. אָמַר רִבִּי יָסָא. סִימָן הָוֶה לָנוּ וְהָדָר רִבִּי הוֹשַׁעְיָה פְּלִיגָא עַל דְּרִבִּי יַנַּאי. וְלֵית הִיא אֶלָּא מְסַיְּעָה לְהּ. מָה עֲלֵיהֶן דָּבָר שֶׁהוּא שְׁמִיּוּחָד לָהֶן תַּכְשִׁיט לָהֶן. אַף עִמָּהֶן דָּבָר שֶׁהוּא מְיוּחָד לָהֶן תַּכְשִׁיט לָהֶן. יְצָאוּ כִיסִּים שֶׁלְּמָעוֹת. רִבִּי בָּא בְּשֵׁם רַב יְהוּדָה. וַאֲפִילוּ מַיִם וּמֶלַח. מֶלַח לְשׁוּף וּמַיִם לַדַּיחַ. וְאָהֵין אֲפִילוּ. אֶלָּא כְּגוֹן מַיִם וּמֶלַח.
הַנֶּעֱבָד. אִית תַּנָּיֵי תַּנֵּי. בֵּין שֶׁלּוֹ בֵּין שֶׁלַּחֲבֵירוֹ אָסוּר. וְאִית תַּנָּיֵי תַּנֵּי. שֶׁלּוֹ אָסוּר וְשֶׁלַּחֲבֵירוֹ מוּתָּר. מָן דְּמַר. בֵּין שֶׁלּוֹ וּבֵין שֶׁל חֲבֵירוֹ אָסוּר. רִבִּי יְהוּדָה. וּמָן דְּמַר. שֶׁלּוֹ אָסוּר וְשֶׁל חֲבֵירוֹ מוּתָּר. רִבִּי יוֹסֵי וְרִבִּי שִׁמְעוֹן. רִבִּי יוֹסֵי בְּשֵׁם רִבִּי אִילָא. דִּבְרֵי הַכֹּל הֵיא. כְּמַה דְתֵימַר תַּמָּן. דָּבָר שֶׁיֵּשׁ בּוֹ רוּחַ חַיִּים אַף עַל פִּי שֶׁאֵינוֹ נֶאֱסָר לְהֶדְיוֹט נֶאֱסָר לַגְּבוֹהַּ. וְדִכְוָותָהּ. דָּבָר שֶׁאֵינוֹ שֶׁלְּךָ אַף עַל פִּי שֶׁאֵינוֹ נֶאֱסָר לְהֶדְיוֹט (אֵינוֹ) נֶאֱסָר לַגְּבוֹהַּ.
רִבִּי בּוּן בַּר חִייָה אָמַר. אֲפִילוּ סוֹלֶת שֶׁלּוֹ אָסוּר וְשֶׁלַּחֲבֵירוֹ מוּתָּר. מַה כְּמָאן דְּמַר בֵּין שֶׁלּוֹ בֵּין שֶׁלַּחֲבֵירוֹ אָסוּר אָמַר. לֹא אִיתְפַּלְגוֹן בַּדָּבָר שֶׁאֵין בּוֹ רוּחַ חַיִּים. אָתָא רִבִּי בּוּן בַּר חִייָה מֵימַר לְךָ. בַּדָּבָר שֶׁיֵּשׁ בּוֹ רוּחַ חַיִּים הִיא מַתְנִיתָא. בֵּין מַה דְּאִיפְּלְגוֹן בַּדָּבָר שֶׁאֵין בּוֹ רוּחַ חַיִּים. הָא דָּבָר שֶׁיֵּשׁ בּוֹ רוּחַ חַיִּים אָסוּר. וְדָבָר שֶׁאֵין בּוֹ רוּחַ חַיִּים לֹא כָל שֶׁכֵּן. הֲוֵי שֶׁלֹּא

תֵּאמַר כְּמַא דְאַתְּ אָמַר תַּמָּן. דָּבָר שֶׁיֵּשׁ בּוֹ רוּחַ חַיִּים אַף עַל פִּי שֶׁאֵינוֹ נֶאֱסַר לְהֶדְיוֹט נֶאֱסַר לַגְּבוֹהַּ. וְדִכְוָותָהּ. דָּבָר שֶׁאֵינוֹ שֶׁלָּךְ אַף עַל פִּי שֶׁאֵינוֹ נֶאֱסַר לְהֶדְיוֹט נֶאֱסַר לַגְּבוֹהַּ. הִשְׁתַּחֲוָוה לְבֵיצָה. חִזְקִיָּה אָמַר. לֹא אֶסְרָהּ. רִבִּי יוֹחָנָן אָמַר. אֶסְרָהּ. אָמַר רִבִּי זְעִירָה. בְּבֵיצָה פְּלִיגִין. חֲבֵרַיָּיא אָמְרִין. בַּחֲלוּקֵי נַחַל פְּלִיגִין. אָמַר רִבִּי הוּנָא. וּקְרָא מְסַיֵּעַ לְמָאן דְּאָמְרֵי חֲבֵרַיָּיא. בְּחַלְקֵי נַחַל חֶלְקֵךְ הֵם הֵם גּוֹרָלֵךְ. חֲייֵלֵיהּ דְּחִזְקִיָּה מִן הָדָא. מִפְּנֵי מָה אֲשֵׁירָה אֲסוּרָה מִפְּנֵי שֶׁיֵּשׁ בָּהּ תְּפוּסַת יַד בְּנֵי אָדָם. וְכָל שֶׁיֵּשׁ בָּהּ תְּפוּסַת יְדֵי אָדָם אָסוּר. הַכֹּל מוֹדִין בַּחִיטִּין שֶׁאֲסוּרוֹת. דָּמַר רִבִּי חֲנִינָה בַּר יָסָא בְּשֵׁם רַב יְהוּדָה. שׁוֹרְשֵׁי חִיטָּה בּוֹקְעִין בָּאָרֶץ חֲמִשִּׁים אַמָּה. שׁוֹרְשֵׁי תְּאֵינָה רַכִּים בּוֹקְעִין בַּצּוּר. אִם כֵּן מַה יַּעֲשׂוּ שׁוֹרְשֵׁי חָרוּב וְשָׁרְשֵׁי שִׁקְמָה. אָמַר רִבִּי חֲנִינָה. אַחַת לִשְׁלֹשִׁים יוֹם הַתְּהוֹם עוֹלָה וּמַשְׁקֶה אוֹתָן. וּמַה טַּעַם. אֲנִי יְיָ נֹצְרָהּ לְרָגָעִים אַשְׁקֶנָּה. תַּנֵּי. רִבִּי שִׁמְעוֹן בֶּן אֶלְעָזָר אוֹמֵר. מְלַמֵּד שֶׁאֵין הָאָרֶץ שׁוֹתָה אֶלָּא לְפִי חִיסּוּמָהּ.

בֵּיצַת עֲבוֹדָה זָרָה שֶׁנַּעֲשֵׂית אֶפְרוֹחַ. רִבִּי חַגַּיי בְּשֵׁם רִבִּי יֹאשִׁיָּה. אִיתְפַּלְּגוֹן כַּהֲנָא וְחִזְקִיָּה. כַּהֲנָא אָמַר. מוּתֶּרֶת. וְחִזְקִיָּה אָמַר. אֲסוּרָה. וְקַשְׁיָא עַל דַּעְתֵּיהּ דְּחִזְקִיָּה. הֵיךְ אֵיפְשַׁר לְבֵיצַת עֲבוֹדָה זָרָה שֶׁתֵּיעָשֶׂה אֶפְרוֹחַ. מָה אֲנָן קַיְימִין. אִם בְּשֶׁפְּחָסָה אֵין כָּאן אֶפְרוֹחַ. אִם בְּשֶׁהִכְנִיסָהּ לִכְפָנִים מִן הַקִּינְקְלִין. תֵּא חֲמִי. אִילּוּ הִשְׁתַּחֲוָוה לָהּ לֹא אֲסָרָהּ. וּמִפְּנֵי שֶׁהִכְנִיסָהּ לִכְפָנִים מִן הַקִּינְקְלִין אֲסָרָהּ. אָמַר רִבִּי יוּדָן אֲבוֹי דְּרִבִּי מַתַּנְיָה. תִּיפְתָּר שֶׁגִּיירָהּ בָּהּ לַעֲבוֹדָה זָרָה.

אֱגוֹז שֶׁלְּעֵרְלָה שֶׁנִּטְעוֹ וְכֵן בֵּיצַת הֶקְדֵּשׁ שֶׁנַּעֲשֵׂית אֶפְרוֹחַ. רִבִּי יָסָא. אִיתְפַּלְּגוֹן כַּהֲנָא וְרִבִּי יוֹחָנָן. כַּהֲנָא אָמַר. אֲסוּרָה. וְרִבִּי יוֹחָנָן אָמַר. מוּתֶּרֶת. אָמַר רִבִּי זְעִירָא קוֹמֵי רִבִּי יָסָא. וְהָאָמַר רִבִּי. מוּתֶּרֶת. אַף הוּא אֵינוֹ פּוֹדֶה בְּזְמַן זַרְעָהּ. אָתָא רִבִּי חֲנַנְיָה וְרִבִּי יוֹנָה רִבִּי לְעָזָר בְּשֵׁם כַּהֲנָא. פּוֹדֶה אוֹתָהּ בְּזְמַן זַרְעָהּ. רִבִּי חֲנַנְיָה בְּשֵׁם רִבִּי פִּינְחָס אָמַר מְתַקְּנָתָא. כַּהֲנָא אָמַר. אֲסוּרָה וּפוֹדֶה אוֹתָהּ כְּמוֹת שֶׁהִיא. רִבִּי יוֹחָנָן אָמַר. מוּתֶּרֶת פּוֹדֶה אוֹתָהּ בְּזְמַן זַרְעָהּ.

אָמַר רִבִּי עֲקִיבָה אֲנִי אוֹבִין לְפָנֶיךָ כולי'. אֲנָן תַּנִּינָן. אוֹבִין. אִית תַּנֵּי. אוֹבִיל לְפָנֶיךָ. מָאן דָּמַר. אוֹבִין. נָבִין. וּמָאן דָּמַר. אוֹבִיל. נְיִיבֵּל.

תַּנֵּי רִבִּי בּוֹרְקַי קוֹמֵי רִבִּי מָנָא. מְלַמֵּד שֶׁלֹּא הִנִּיחוּ הַכְּנַעֲנִים לֹא הַר וְלֹא גִּבְעָה שֶׁלֹּא עָבְדוּ עָלָיו. וְלֹא כֵן סָבְרִנָן מֵימַר. דָּבָר שֶׁיֵּשׁ בּוֹ רוּחַ חַיִּים אַף עַל פִּי שֶׁאֵינוֹ אָסוּר לְהֶדְיוֹט אָסוּר לְגַבּוֹהַּ. בֵּית הַבְּחִירָה אֵיכָן נִבְנָה. עַל פִּי נָבִיא. וַיַּעַל דָּוִד בִּדְבַר גָּד אֲשֶׁר דִּבֶּר בְּיַד יְיָ.

הלכה ו

משנה: מִי שֶׁהָיָה בֵּיתוֹ סָמוּךְ לְבֵית עֲבוֹדָה זָרָה וְנָפַל אָסוּר לִבְנוֹתוֹ. כֵּיצַד יַעֲשֶׂה כּוֹנֵס בְּתוֹךְ שֶׁלּוֹ וּבוֹנֶה. הָיָה שֶׁלּוֹ וְשֶׁל עֲבוֹדָה זָרָה נִדּוֹן מֶחֱצָה לְמֶחֱצָה. אֲבָנָיו וְעֵצָיו וַעֲפָרוֹ

מְטַמְּאִין כַּשֶּׁרֶץ שֶׁנֶּאֱמַר שֵׁקֶץ תְּשַׁקְּצֻנּוּ וגו׳. רִבִּי עֲקִיבָה אוֹמֵר כַּנִּדָּה שֶׁנֶּאֱמַר תִּזָּרֶם כְּמוֹ דָוָה צֵא תֹּאמַר לוֹ. מַה הַנִּידָּה מְטַמֵּא בְּמַשָּׂא אַף עֲבוֹדָה זָרָה מְטַמֵּא בְּמַשָּׂא׃

הלכה: מִי שֶׁהָיָה בֵּיתוֹ סָמוּךְ לְבֵית עֲבוֹדָה זָרָה כול׳. כָּתוּב תּוֹעֵבָה בְּנִידָּה וְכָתוּב תּוֹעֵבָה בְּשִׁרְצִים וְכָתוּב תּוֹעֵבָה בָּעֲבוֹדָה זָרָה. בְּנִידָּה כִּי כָל אֲשֶׁר יַעֲשֶׂה מִכֹּל הַתּוֹעֵבוֹת. בִּשְׁרָצִים לֹא תֹאכַל כָּל תּוֹעֵבָה. בָּעֲבוֹדָה זָרָה וְלֹא תָבִיא תּוֹעֵבָה אֶל בֵּיתֶךָ. אֲבָל אֵינִי יוֹדֵעַ לְאֵי זוֹ דָּבָר הוּקְּשָׁה. רִבִּי עֲקִיבָה אוֹמֵר לְתוֹעֵיבָה דְנִידָּה הוּקְּשָׁה. מַה הַנִּידָּה מְטַמֵּא בְּמַשָּׂא אַף עֲבוֹדָה זָרָה מְטַמֵּא בְּמַשָּׂא. אוֹ מַה הַנִּידָּה מְטַמֵּא עַל גַּב אֶבֶן מִסַּמֵּא אַף עֲבוֹדָה זָרָה מְטַמֵּא בְּאֶבֶן מִסַּמֵּא. רִבִּי זְרִיקָא בְּשֵׁם רִבִּי חֲנִינָה. וְאִית אָמְרִין לָהּ. בְּשֵׁם רַב חִסְדָּא. מוֹדֶה רִבִּי עֲקִיבָה לַחֲכָמִים שֶׁאֵין עֲבוֹדָה זָרָה מְטַמֵּא בְּאֶבֶן מִסַּמֵּא. וְרַבָּנִן אָמְרֵי. לְתוֹעֵיבָה שֶׁבִּשְׁרָצִים הוּקְּשָׁה. מַה הַשֶּׁרֶץ מְטַמֵּא בְּהֶיסֵּט אַף עֲבוֹדָה זָרָה מְטַמֵּא בְּהֶיסֵּט. אוֹ מַה הַשֶּׁרֶץ מְטַמֵּא בְּכַעֲדָשָׁה יָכוֹל אַף עֲבוֹדָה זָרָה תְּטַמֵּא בְּכַעֲדָשָׁה. רִבִּי זְעִירָא רִבִּי יִצְחָק בַּר נַחְמָן רִבִּי לָעְזָר רִבִּי אַבָּהוּ בְּשֵׁם רִבִּי יוֹחָנָן. וַיִּצָּמְדוּ לְבַעַל פְּעוֹר וַיֹּאכְלוּ זִבְחֵי מֵתִים. מַה הַמֵּת מְטַמֵּא בְּכַזַּיִת אַף עֲבוֹדָה זָרָה תְּטַמֵּא בְּכַזַּיִת. אוֹ מַה הַמֵּת מְטַמֵּא מְשַׁיְּכְנִיס רָאשֵׁי אֵצְבָּעוֹתָיו יָכוֹל אַף עֲבוֹדָה זָרָה מְשַׁיְּכְנִיס רָאשֵׁי אֵצְבָּעוֹתָיו. נְתִיצָה נְתִיצָה גָּמַר מִבֵּית הַמְנוּגָּע. מַה בֵּית הַמְנוּגָּע מְשַׁיְּכְנִיס רֹאשׁוֹ וְרוּבּוֹ אַף עֲבוֹדָה זָרָה מְשַׁיְּכְנִיס רֹאשׁוֹ וְרוּבּוֹ. אָמַר רִבִּי חֲנִינָה. זֹאת אוֹמֶרֶת שֶׁאֵין טוּמְאַת עֲבוֹדָה זָרָה מְחוּוֶּרֶת. דִּילֹא כֵן מַקִּישָׁהּ לַקְּלִים וְאֵינוֹ מַקִּישָׁהּ לַחוֹמְרִין. אָמַר רִבִּי מָנָא. מְחוּוֶּרֶת הִיא. וְלָמָּה הוּא מַקִּישָׁהּ לָמֵת וּלְשֶׁרֶץ. לְלַמֵּד מִמֶּנָּהּ לַקְּלִים שֶׁבָּהּ. הָדָא דְאַתְּ אָמַר בַּעֲבוֹדָה זָרָה שְׁבוּרָה. אֲבָל בַּעֲבוֹדָה זָרָה שְׁלֵימָה כָּל שֶׁהִיא. דָּמַר רִבִּי יוֹסֵי בֵּירִבִּי בּוֹן רַב חָמָא בַּר גּוּרְיוֹן בְּשֵׁם רב. בַּעַל רֹאשׁ גְּוִיָּיה הֲוָה וּכְאִפּוּן הֲוָה. וּמָה טַעַם. וַיָּשִׂימוּ לָהֶם בַּעַל בְּרִית לֵאלֹהִים.

מַה טַּעֲמֵיהּ דְּרִבִּי עֲקִיבָה. תַּעֵב תִּתַּעֲבֻנּוּ כְּנִידָּה. מַה טַּעֲמוֹן דְּרַבָּנִן. שֵׁקֶץ תְּשַׁקְּצֻנּוּ כְּשֶׁרֶץ. מַה מְקַיְּימִין רַבָּנִן טַעֲמֵיהּ דְּרִבִּי עֲקִיבָה תַּעֵב תִּתַּעֲבֻנּוּ. צְאֵהוּ נַבְּלֵיהוּ. מָה הֵן לְרַבָּנִין נַבְּלֵיהוּ. רִבִּי שְׁמוּאֵל רִבִּי אַבָּהוּ בְּשֵׁם רִבִּי לָעְזָר. צֵא תֹּאמַר לוֹ. אֶת שֶׁקּוֹרִין אוֹתוֹ פְּנֵי אֱלוֹהַּ קוֹרִין אוֹתוֹ פְּנֵי כֶלֶב. עֵין כּוֹס קוֹרִין אוֹתָהּ עֵין קוֹץ. גְּדָיֶיה קוֹרִין אוֹתוֹ גְלֵייָא. רִבִּי תַּנְחוּמָא בָּעֵי רִבִּי הוּנָא. כָּתוּב הָעֵי אֲשֶׁר עִם בֵּית אָוֶן מִקֶּדֶם לְבֵיתְאֵל. מִקֶּדֶם קוֹרִין אוֹתוֹ בֵּיתְאֵל וְעַכְשָׁיו קוֹרִין אוֹתוֹ בֵּית אָוֶן. תַּנֵּי בְשֵׁם רִבִּי לָעְזָר. לֹא רָצָה לְקָרוֹת עוֹמְדָה קוֹרִין אוֹתוֹ עֲמִידָה. וְצָווּחִין לְדָהוֹן שֶׁלְּמֵימֵי רַגְלַיִם עֲמִידָה. מַה מְקַיְּימִין רַבָּנִין צֵא תֹּאמַר לוֹ. רִבִּי יוֹסֵי בֵּירִבִּי אַבִּין רִבִּי הוּנָא בְשֵׁם רַב יוֹסֵף. מְנַיִין שֶׁאֵין אוֹמְרִים לְאָדָם צֵא עַד שֶׁיַּכְנִיס רֹאשׁוֹ וְרוּבּוֹ. אִית מַתְנִיתָא אָמְרָה. עֲבוֹדָה זָרָה כְּנִידָּה וּמְשַׁמְּשֶׁיהָ כְּשֶׁרֶץ. מָאן דְּמַר. עֲבוֹדָה זָרָה כְּנִידָּה וּמְשַׁמְּשֶׁיהָ כְּנִידָּה. וְאִית מַתְנִיתָא אָמְרָה. עֲבוֹדָה זָרָה כְּנִידָּה וּמְשַׁמְּשֶׁיהָ כְּשֶׁרֶץ. מָאן דְּמַר. עֲבוֹדָה זָרָה כְּנִידָּה וּמְשַׁמְּשֶׁיהָ כְּנִידָּה. נִיחָא. וּמָאן

דְּמַר. עֲבוֹדָה זָרָה כְּנִידָּה וּמְשַׁמְּשֶׁיהָ כְּשֶׁרֶץ. כָּל עַצְמוֹ אֵינוֹ קָרוּי נִידָּה אֶלָּא בְּמְשַׁמְּשֶׁיהָ. תִּיפְתָּר בַּחֲקוּקִין עַל גּוּפָּהּ. דְּאָמַר רִבִּי יַעֲקֹב דִּכְפַר חָנָן. תִּיפְתָּר בְּמִשְׁתַּחֲוֶה לָאֲפוֹד עַצְמוֹ. כְּעִנְיָין שֶׁנֶּאֱמַר וַיַּעַשׂ גִּדְעוֹן אֵפוֹד. מַתְנִיתִין כְּמָאן דְּאָמַר. עֲבוֹדָה זָרָה כְּנִידָּה וּמְשַׁמְּשֶׁיהָ כְּנִידָּה. וְתַנִּינָן. אֲבָנָיו וְעֵצָיו וַעֲפָרוֹ מְטַמְּאִין כַּשֶּׁרֶץ. תִּיפְתָּר בְּמִשְׁתַּחֲוֶה לַבַּיִת עַצְמוֹ. דְּאָמַר רִבִּי בָּא בַּר הוּנָא בְשֵׁם רַב. הַמִּשְׁתַּחֲוֶה לַבַּיִת אָסְרוּ. רִבִּי זְעִירָא רִבִּי אַבָּהוּ בְשֵׁם רִבִּי יוֹחָנָן. הַמַּקְדִּישׁ אֶת הַבַּיִת אֵין מוֹעֲלִין בּוֹ. וּמָאן דְּאָמַר. אֵין מוֹעֲלִין בּוֹ. אָסְרוּ. הָתִיב רִבִּי חַגַּיי קוֹמֵי רִבִּי יוֹסֵי. וְהָא מַתְנִיתָא פְּלִינָא עַל רַב. הַשּׁוֹקֶת שֶׁבַּסְּלַע אֵין מְמַלְּאִין בָּהּ וְאֵין מְקַדְּשִׁין בָּהּ וְאֵין מַזִּין מִמֶּנָּהּ וְאֵינָהּ צְרִיכָה צְמִיד פָּתִיל וְאֵינָהּ פּוֹסֶלֶת אֶת הַמְּקָוֶה. הָיְתָה כֶלִי וְחִיבְּרָהּ בַּסִּיד וכולי עַד פּוֹסֶל אֶת הַמְּקָוֶה. מִפְּנֵי שֶׁחֲקָקָהּ וְאַחַר כָּךְ חִיבְּרָהּ. הָא אִם חִיבְּרָהּ וְאַחַר כָּךְ חֲקָקָהּ מָה אַתְּ עָבֵד לָהּ. פָּתַר לָהּ כְּרִבִּי יוֹחָנָן. סִיתוּתָן שֶׁלְּאֲבָנִים הִיא גְּמַר מְלָאכְתָּן. לֵית הָדָא פְּלִיגָא עַל רִבִּי שִׁמְעוֹן בֶּן לָקִישׁ דְּאָמַר. עֲבוֹדָה זָרָה שֶׁנִּשְׁבְּרָה מוּתֶּרֶת. וְכֵן סָבְרִנָן מֵימַר. אִם בָּעֶתִיד לְהַחֲזִירָן לְכִלְיָין דִּבְרֵי הַכֹּל אָסוּר. תִּיפְתָּר לְמִשְׁתַּחֲוֶה לְכָל אֶבֶן וַאֲבֶן וְאַחַר כָּךְ בְּנָיִין. לֵית הָדָא פְּלִיגָא עַל רִבִּי יוֹחָנָן. דְּרִבִּי יוֹחָנָן אָמַר. עֲבוֹדָה זָרָה שֶׁנִּשְׁבְּרָה אָסוּרָה. וְכֵן סָבְרִנָן מֵימַר. אִם בְּשֶׁאֵינוֹ עָתִיד לְהַחֲזִירָן לְכִלְיָין דִּבְרֵי הַכֹּל מוּתָּר. תִּיפְתָּר בְּמִשְׁתַּחֲוֶה לַזְּמוֹרָה וְאַחַר כָּךְ נְטָעָהּ.

לֵוִי אָמַר. מִשְׁתַּחֲוֶה לַבַּיִת אָסְרוּ. לְמַעֲרָה לֹא אָסָרָהּ. מַה בֵּין בַּיִת לְמַעֲרָה. אָמַר רִבִּי חֲנִינָה בֵּירִבִּי הִלֵּל. בַּיִת הָיָה לוֹ שְׁעַת תְּלִישָׁה. מְעָרָה לֹא הָיְתָה לָהּ שְׁעַת תְּלִישָׁה.

רִבִּי יוֹחָנָן פָּתַר מַתְנִיתִין בְּגֵר וְגוֹי שֶׁיָּרְשׁוּ אֶת אֲבִיהֶן גּוֹי. וְלָמָּה לֹא פָּתַר לָהּ בְּשֶׁבָּאת עֲבוֹדָה זָרָה וְנִסְמְכָה לוֹ. תַּנֵּי. בֵּת עֲבוֹדָה זָרָה וְנִסְמְכָה לוֹ וְאַחַר כָּךְ הָלְכָה לָהּ מוּתָּר. אֲבָל גֵּר וְגוֹי שֶׁיָּרְשׁוּ אֶת אֲבִיהֶן גּוֹי אָסוּרָה. תַּנֵּי. בֵּית עֲבוֹדָה זָרָה וְנִסְמְכָה לוֹ וְאַחַר כָּךְ הָלְכָה לָהּ מוּתָּר. אֲבָל אִם בָּא הוּא וְנִסְמָךְ לַעֲבוֹדָה זָרָה כָּל הַבַּיִת לְשֵׁם עֲבוֹדָה זָרָה. אָמַר רִבִּי יוֹסֵי. מַתְנִיתִין אָמְרָה כֵן. הָיָה שָׁלוּ וְשֶׁל עֲבוֹדָה זָרָה יְדוֹן מֶחֱצָה לְמֶחֱצָה.

הלכה ז

משנה: שָׁלֹשׁ בָּתִּים הֵן. בַּיִת שֶׁבָּנָאוּ מִתְּחִילָּה לַעֲבוֹדָה זָרָה הֲרֵי זֶה אָסוּר. סִיְּידוּ וְכִיְּירוּ לַעֲבוֹדָה זָרָה וְחִידֵּשׁ נוֹטֵל מַה שֶׁחִידֵּשׁ. הִכְנִיס לְתוֹכָהּ עֲבוֹדָה זָרָה וְהוֹצִיאָהּ הֲרֵי זֶה מוּתָּר.

הלכה: שָׁלֹשׁ בָּתִּים הֵן כול'. רַב וְרִבִּי יוֹחָנָן תְּרוֹיהוֹן אָמְרִין. בְּהַכְנָסָתָן לָאָרֶץ הִיא מַתְנִיתָא. עַל דַּעְתֵּיהּ דְּרַב דְּאָמַר. הַמִּשְׁתַּחֲוֶה לַבַּיִת אָסְרוּ. בְּגִין כֵּן הוּא פָּתַר לָהּ בִּכְנִיסָתָן לָאָרֶץ. עַל דַּעְתֵּיהּ דְּרִבִּי יוֹחָנָן דּוּ אָמַר. הַמַּקְדִּישׁ אֶת הַבַּיִת אֵין מוֹעֲלִין בּוֹ. וְיִפְתְּרִינָהּ בְּמִשְׁתַּחֲוֶה לַבַּיִת. הַמִּשְׁתַּחֲוֶה לַבַּיִת יֵשׁ לוֹ בִיטוּל. הַכְנָסָתָן לָאָרֶץ אֵין לוֹ בִיטוּל. כֵּיצַד הוּא עוֹשֶׂה. מְפָרֵק אֶת פְּצִימָיו וְהוּא מוּתָּר.

רִבִּי אִילָא בְּשֵׁם רִבִּי לָעְזָר. וְהוּא שֶׁהִכְנִיס לְתוֹכוֹ עֲבוֹדָה זָרָה. עַל דַּעְתֵּיהּ דְּרִבִּי שְׁנֵי בָתִּים הֵן. וְהָתַנִּינָן. ג' בָּתִּים. כָּאן לְשָׁעָה וְכָאן לְשָׁהוֹת.

הלכה ח

משנה: שְׁלֹשָׁה אֲבָנִים הֵן. אֶבֶן שֶׁחֲצָבָהּ מִתְּחִלָּה לַבִּימוֹס הֲרֵי זוֹ אֲסוּרָה. סְיֵיד וְכִיְּירָהּ לְשֵׁם עֲבוֹדָה זָרָה וְחִידֵּשׁ נוֹטֵל מַה שֶׁחִידֵּשׁ. הֶעֱמִיד עָלֶיהָ עֲבוֹדָה זָרָה וְסִלְּקָהּ הֲרֵי זוֹ מוּתֶּרֶת.

הלכה: שְׁלֹשָׁה אֲבָנִים הֵן כול'. רִבִּי בָּא בְּשֵׁם רַב. מִזּוֹ הַמְיוּתָּכִים לָעֲבוֹדָה זָרָה נֶאֱסָר מִיָּד. רִבִּי יִרְמְיָה בְּשֵׁם רִבִּי לָעְזָר. מִזּוֹ הַמַּתִּיךְ כּוֹס לָעֲבוֹדָה זָרָה נֶאֱסָר מִיָּד.

רִבִּי הִילָא בְּשֵׁם רִבִּי לָעְזָר. וְהוּא שֶׁהֶעֱמִיד עָלֶיהָ עֲבוֹדָה זָרָה. מְחַלְפָה שִׁיטָתֵיהּ דְּרַב. תַּמָּן הוּא אָמַר. מִזּוֹ הַמַּתִּיךְ כּוֹס לָעֲבוֹדָה זָרָה נֶאֱסָר מִיָּד. וְהָכָא הוּא אָמַר הֲכֵין. פְּתַר לָהּ כְּהָדֵין תַּנָּיָא. דְּתַנִּינָן תַּמָּן. עֲבוֹדָה זָרָה שֶׁלְּנָכְרִי אֲסוּרָה מִיָּד. וְשֶׁלְּיִשְׂרָאֵל מִשֶּׁתֵּעָבֵד. כְּלוּם פְּלִיגִין לָהּ בָּעֲבוֹדָה זָרָה. דִּילְמָא בִּמְשַׁמְּשָׁיו. רִבִּי שִׁמְעוֹן בְּשֵׁם רִבִּי לָעְזָר. אַף בִּמְשַׁמְּשֵׁי עֲבוֹדָה זָרָה בְּמַחֲלוֹקֶת.

רִבִּי אִילָא בְּשֵׁם רִבִּי לָעְזָר. וְהוּא שֶׁהֶעֱמִיד עָלֶיהָ עֲבוֹדָה זָרָה. עַל דַּעְתֵּיהּ דְּרִבִּי לָעְזָר שְׁתֵּי אֲבָנִים. וְהָא תַנִּינָן. שָׁלֹשׁ אֲבָנִים הֵן. כָּאן לְשָׁעָה כָאן לְשָׁהוֹת.

הלכה ט

משנה: שָׁלֹשׁ אֲשֵׁירוֹת הֵן. אִילָן שֶׁנִּטְּעוּ מִתְּחִלָּה לְשֵׁם עֲבוֹדָה זָרָה הֲרֵי זֶה אָסוּר. גִּדְּעוּ וּפִסְּלוּ לְשֵׁם עֲבוֹדָה זָרָה וְהֶחֱלִיף נוֹטֵל מַה שֶּׁהֶחֱלִיף. הֶעֱמִיד תַּחְתָּיו עֲבוֹדָה זָרָה וּבִיטְּלָהּ הֲרֵי זֶה מוּתָּר.

הלכה: שָׁלֹשׁ אֲשֵׁירוֹת הֵן כול'. רִבִּי אִמִּי בְּשֵׁם רִבִּי שִׁמְעוֹן בֶּן לָקִישׁ אָמַר. פִּיתַּח בָּהּ פִּיתּוּחִים אֵינָהּ בְּטֵילָה. לָכֵן צְרִיכָה אֲפִילּוּ הֶעֱבִיר הַפִּיתּוּחִים. תַּנֵּי. הִרְכִּיב נוֹטֵל מַה שֶּׁהִרְכִּיב. אָמַר רִבִּי יַנַּאי. וְהוּא שֶׁהִרְכִּיב בָּהּ לָעֲבוֹדָה זָרָה. רִבִּי הִילָא בְּשֵׁם רִבִּי לָעְזָר. וְהוּא שֶׁהֶעֱמִיד תַּחְתֶּיהָ עֲבוֹדָה זָרָה. מִחְלְפָא שִׁיטָתֵיהּ דְּרִבִּי שִׁמְעוֹן בֶּן לָקִישׁ. תַּמָּן אָמַר רִבִּי אִמִּי פִּיתַּח בָּהּ פִּיתּוּחִים אֵינָהּ בְּטֵילָה. וְסָבְרָנָן מֵימַר. אֲפִילּוּ הֶעֱבִיר אֶת הַפִּיתּוּחִים. וְכָא אָמַר אָכֵן. חוֹמֶר הוּא בַּפִּיתּוּחַ.

תַּנֵּי. הִרְכִּיב נוֹטֵל מַה שֶּׁהִרְכִּיב. אָמַר רִבִּי יַנַּאי. וְהוּא שֶׁהִרְכִּיב בָּהּ לָעֲבוֹדָה זָרָה. רִבִּי הִילָא בְּשֵׁם רִבִּי לָעְזָר. וְהוּא שֶׁהֶעֱמִיד בָּהּ עֲבוֹדָה זָרָה.

עַל דַּעְתֵּיהּ דְּרִבִּי לָעְזָר שְׁתֵּי אֲשֵׁירוֹת הֵן. וְהָתַנִּינָן. ג' אֲשֵׁירוֹת הֵן. כָּאן לְשָׁעָה כָאן לְשָׁהוֹת.

הלכה י

משנה: אֵיזוֹ הִיא אֲשֵׁירָה כֹּל שֶׁיֵּשׁ תַּחְתֶּיהָ עֲבוֹדָה זָרָה. רִבִּי שִׁמְעוֹן אוֹמֵר כֹּל שֶׁעוֹבְדִין אוֹתָהּ. וּמַעֲשֶׂה בְצַיידָן בְּאִילָן שֶׁהָיוּ עוֹבְדִין אוֹתוֹ וְהָיָה תַחְתָּיו גָּל. אָמַר לָהֶן רִבִּי יְהוֹשֻׁעַ בִּדְקוּ אֶת הַגַּל הַזֶּה וּבְדָקוּהוּ וּמָצְאוּ בוֹ צוּרָה. אָמַר לָהֶן הוֹאִיל וְלַצוּרָה הֵן עוֹבְדִין נַתִּיר לָהֶן אֶת הָאִילָן׃

הלכה: אֵיזוֹ הִיא אֲשֵׁירָה כול׳. אָמַר רַב חִסְדָּא. בְּסָתָם חֲלוּקִין. מָה נָן קַיָימִין. אִם דָּבָר בָּרִיא שֶׁהֵן עוֹבְדִין לַצוּרָה וְלָאִילָן דִּבְרֵי הַכֹּל אָסוּר. וְאִם דָּבָר בָּרִיא שֶׁהֵן עוֹבְדִין לַצוּרָה וְאֵינָן עוֹבְדִין לָאִילָן דִּבְרֵי הַכֹּל מוּתָּר. אֶלָּא כֵּן אֲנָן קַיָימִין בְּסָתָם. רִבִּי שִׁמְעוֹן אוֹמֵר. סְתָמָן עוֹבְדִין לַצוּרָה וְלָאִילָן. וְרַבָּנָן אָמְרֵי. סְתָמָן עוֹבְדִין לַצוּרָה וְאֵינָן עוֹבְדִין לָאִילָן. וְקַשְׁיָא. רִבִּי שִׁמְעוֹן חָלוּק עַל הַחֲכָמִים וְעוֹשֶׂה מַעֲשֶׂה כַּיוֹצֵא בוֹ.

הלכה יא

משנה: לֹא יֵשֵׁב בְּצִילָּהּ וְאִם יָשַׁב טָהוֹר. וְלֹא יַעֲבוֹר תַּחְתֶּיהָ וְאִם עָבַר תַּחְתֶּיהָ טָמֵא. הָיְתָה גוֹזֶלֶת אֶת הָרַבִּים וְעָבַר תַּחְתֶּיהָ טָהוֹר. וְזוֹרְעִים תַּחְתֶּיהָ יְרָקוֹת בֵּימוֹת הַגְּשָׁמִים אֲבָל לֹא בֵּימוֹת הַחַמָּה. וְהַחַזְרִין לֹא בֵּימוֹת הַחַמָּה וְלֹא בֵּימוֹת הַגְּשָׁמִים. רִבִּי יוֹסֵי אוֹמֵר אַף לֹא יְרָקוֹת בֵּימוֹת הַגְּשָׁמִים מִפְּנֵי שֶׁהַנִּבְיָה נוֹשֶׁרֶת עֲלֵיהֶן וְהִוָּוה לָהֶן לְזֶבֶל׃

הלכה: לֹא יֵשֵׁב בְּצִילָּהּ כול׳. תַּמָּן אָמְרֵי בְשֵׁם רַב חִסְדָּא. צִילָּהּ אָסוּר. צֵל צִילָּהּ מוּתָּר. אִי זֶהוּ צֵל צִילָּהּ וְאֵי זֶהוּ צִילָּהּ. תַּמָּן אָמְרֵי. כָּל שֶׁאֵילּוּ תִיפּוֹל וְהִיא נוֹגַעַת בּוֹ זֶהוּ צִילָּהּ. וְכָל שֶׁאֵילּוּ תִיפּוֹל וְאֵינָהּ נוֹגַעַת זֶהוּ צֵל צִילָּהּ.

מִפְּנֵי מַה צִילָּהּ אָסוּר. מִשּׁוּם שֶׁהוּא בַהֲנָאָה. הֲרֵי הַקֶּבֶר אָסוּר בַהֲנָאָה וְצִילּוֹ מוּתָּר. הֲרֵי הֵיכָל הֲרֵי הוּא אָסוּר בַהֲנָאָה וְרַבָּן יוֹחָנָן בֶּן זַכַּאי יוֹשֵׁב וְשׁוֹנֶה בְּצִילּוֹ שֶׁלְהֵיכָל. הֲוֵי לֵית טַעַם דִּלְא מִשּׁוּם שֶׁהוּא אָסוּר בַהֲנָאָה. רַב אַבִּין בְּשֵׁם רַבָּנָן דְּתַמָּן. זֹאת אוֹמֶרֶת שֶׁאֵין טוּמְאַת הַמֵּתִים מְחוּוֶּרֶת. דִּלְא כֵן אִילּוּ קֶבֶר שֶׁהוּא גוֹזֵל אֶת הָרַבִּים וְעָבַר תַּחְתָּיו טָהוֹר.

גַּמְלִיאֵל זוּגָא הֲוָה מִיסְתַּמֵיךְ בְּרִבִּי שִׁמְעוֹן בֶּן לָקִישׁ. מַטּוֹן בָּהוּ תַּבְנִיתָא. אָמַר לֵיהּ. מָהוּ נִיעֲבוֹר קוּמוּי. אָמַר לֵיהּ. עֲבוֹר קוֹמוֹי וְסַמֵי עֵינֶיהָ. רִבִּי יִצְחָק בַּר מַתָּנָה הֲוָה מִיסְתַּמֵיךְ בְּרִבִּי יוֹחָנָן. מַטּוֹן צִלְמָא דְבוּלֵי. אָמַר לֵיהּ. מָהוּ נִיעֲבוֹר קוּמוּי. אָמַר לֵיהּ. עֲבוֹר קוֹמוֹי וְסַמֵי עֵינֶיהָ. רִבִּי יַעֲקֹב בַּר אִידִי הֲוָה מִיסְתַּמֵיךְ בְּרִבִּי יְהוֹשֻׁעַ בֶּן לֵוִי. מַטּוֹן לְאַדּוּרֵי צִלְמָא. אָמַר לֵיהּ. נָחוּם אִישׁ קוֹדֶשׁ קְדֵשִׁים עֲבַר וְאַתְּ לֵית אַתְּ עָבַר. עֲבוֹר קוֹמוֹי וְסַמֵי עֵינֶיהָ.

לֵית הָדָא פְלִינָא עַל רִבִּי יוֹחָנָן. דְּרִבִּי יוֹחָנָן אָמַר. עֲבוֹדָה זָרָה שֶׁנִּשְׁתַּבְּרָה אֲסוּרָה. לֹא כֵן סָבְרִנָן מֵימַר. אִם בְּשֶׁאֵינוֹ עָתִיד לְהַחֲזִירָן לְכְלַיִין דִּבְרֵי הַכֹּל מוּתָּר. תִּיפְתַּר בַּעֲבוֹדָה זָרָה

שֶׁלְּיִשְׂרָאֵל. לֵית הָדָא פְלִיגָא עַל רַב. דְּרַב אָמַר. לְצוֹרְכָהּ הִיא אֲסוּרָה וּשְׁפָיֶיהָ מוּתָּרִין. עוֹד הִיא תִּיפְתַּר בָּעֲבוֹדָה זָרָה שֶׁלְּיִשְׂרָאֵל. מִפְּנֵי מַה הַכֹּל פּוֹרְשִׁין הֵימֶּינָּהּ. מִפְּנֵי שֶׁנִּיבּוּלָהּ רַע.

הלכה יב

משנה: נָטַל מִמֶּנָּה עֵצִים אֲסוּרִין בַּהֲנָיָיה. הִסִּיק בָּהֶן אֶת הַתַּנּוּר אִם חָדָשׁ יוּתָּץ. וְאִם יָשָׁן יוּצַן. אָפָה בוֹ אֶת הַפַּת הַפַּת אֲסוּרָה בַהֲנָיָיה. נִתְעָרְבָה בַאֲחֵרוֹת כּוּלָּן אֲסוּרוֹת בַּהֲנָאָה. רִבִּי לִיעֶזֶר אוֹמֵר יוֹלִיךְ הֲנָיָיה לְיָם הַמֶּלַח. אָמְרוּ לוֹ אֵין פִּדְיוֹן לַעֲבוֹדָה זָרָה.

הלכה: נָטַל מִמֶּנָּה עֵצִים כולי׳. אָמַר רַב חַסְדָּאי. בְּסָתָם חֲלוּקִין. מָה נָן קַיָימִין. אִם לְהַסִּיק דִּבְרֵי הַכֹּל מוּתָּר. אִם לְעַשֵּׁן דִּבְרֵי הַכֹּל אָסוּר. אֶלָּא כֵן אָנָן קַיָימִין בְּסָתָם.

הלכה יג

משנה: נָטַל מִמֶּנָּה כָּרְכַּר אָסוּר בַּהֲנָאָה. אָרַג בּוֹ אֶת הַבֶּגֶד הַבֶּגֶד אָסוּר בַּהֲנָאָה. נִתְעָרֵב בַּאֲחֵרִים כּוּלָּן אֲסוּרִין בַּהֲנָאָה. רִבִּי אֱלִיעֶזֶר אוֹמֵר יוֹלִיךְ הֲנָאָה לְיָם הַמֶּלַח. אָמְרוּ לוֹ אֵין פִּדְיוֹן לַעֲבוֹדָה זָרָה׃

הלכה: נָטַל מִמֶּנָּה כָּרְכַּד כולי׳. אָמַר רִבִּי חַגַּיי. כַּד נַחְתִּית מִן אִילְפָא אַשְׁכַּחִית רִבִּי יַעֲקֹב בַּר אָחָא יְתִיב מַקְשֵׁי. נָטַל הִימֶּינָּה כָּרְכַּד אָסוּר בַּהֲנָיָיה. אָרַג בּוֹ אֶת הַבֶּגֶד אָסוּר בַּהֲנָיָיה. וְתַנִּינָן. יִמְכֹּר כּוּלּוֹ לַגּוֹי חוּץ מִדְּמֵי יֵין נֶסֶךְ שֶׁבּוֹ. אָמַר רִבִּי יַעֲקֹב בַּר אָחָא. חַגַּיי קְשָׁתָהּ חַגַּיי קַיְימָהּ. מַאי כְדוֹן. תַּמָּן אֵין דֶּרֶךְ בְּנֵי אָדָם לִיקַּח מִן הַגּוֹי. בְּרַם הָכָא דֶּרֶךְ בְּנֵי אָדָם לִיקַּח בֶּגֶד מִן הַגּוֹי.

הלכה יד

משנה: כֵּיצַד מְבַטְּלָהּ. קִירְסֵם זֵירַד נָטַל מִמֶּנָּה מַקֵּל אוֹ שַׁרְבִיט אֲפִילּוּ עֳלֶה הֲרֵי זוֹ בִיטֵּלָה. שְׁפָאָהּ לְצוֹרְכָהּ אֲסוּרָה וְשֶׁלֹּא לְצוֹרְכָהּ מוּתֶּרֶת׃

הלכה: כֵּיצַד מְבַטְּלָהּ כולי׳. רַב אָמַר. לְצוֹרְכוֹ בֵּין הִיא בֵּין שְׁפָיֶיהָ מוּתָּרִין. לְצוֹרְכָהּ הִיא אֲסוּרָה וּשְׁפָיֶיהָ מוּתָּרִין. שְׁמוּאֵל אָמַר. לְצוֹרְכָהּ בֵּין הִיא בֵּין שְׁפָיֶיהָ אֲסוּרִין. לְצוֹרְכוֹ הִיא אֲסוּרָה וּשְׁפָיֶיהָ מוּתָּרִין. רִבִּי יוֹחָנָן אָמַר. לְצוֹרְכָהּ הִיא אֲסוּרָה וּשְׁפָיֶיהָ מוּתָּרִין.

פרק ד

הלכה א

משנה: רִבִּי יִשְׁמָעֵאל אוֹמֵר שָׁלֹשׁ אֲבָנִים זוֹ בְצַד זוֹ בְצַד מֻרְקוּלִיס אֲסוּרוֹת. וּשְׁתַּיִם מוּתָּרוֹת. וַחֲכָמִים אוֹמְרִים אֶת שֶׁהוּא נִרְאֶה עִמּוֹ אָסוּר וְאֶת שֶׁאֵינוֹ נִרְאֶה עִמּוֹ מוּתָּר׃

הלכה: רִבִּי יִשְׁמָעֵאל אוֹמֵר כול' אָמַר רִבִּי אִמִּי. טַעֲמֵיהּ דְּרִבִּי יִשְׁמָעֵאל מִשּׁוּם מֶרְקוּלִיס גָּדוֹל אֶצֶל מֶרְקוּלִיס קָטָן. וְרַבָּנִן אָמְרֵי. מִשּׁוּם רַגְלֵי מֶרְקוּלִיס. כַּמָּה הֵן רַגְלֵי מֶרְקוּלִיס. רִבִּי בָּא בְשֵׁם רַבָּנִן דְּתַמָּן. נ' אַמָּה.

הֵילְכַת מֶרְקוּלִיס כְּדִּ הִיא. בִּ' אֲבָנִים זוֹ עַל גַּבֵּי זוֹ וְהַשְּׁלִישִׁית מִלְמַעֲלָה. נָתַן אֶת הַשְּׁנִיָּיה וְהִתְרוּ בוֹ מִשּׁוּם אוֹתוֹ וְאֶת בְּנוֹ לוֹקֶה. מִשּׁוּם עֲבוֹדָה זָרָה נִסְקָל. נָתַן אֶת הַשְּׁלִישִׁית. פְּלוּגְתָּא דְּרִבִּי יוֹחָנָן וְרִבִּי שִׁמְעוֹן בֶּן לָקִישׁ. דְּאִיתְפַּלְגּוֹן. הַשּׁוֹחֵט אוֹתוֹ וְאֶת בְּנוֹ לְשֵׁם עֲבוֹדָה זָרָה. רִבִּי יוֹחָנָן אָמַר. אִם הִתְרוּ בוֹ מִשּׁוּם אוֹתוֹ וְאֶת בְּנוֹ לוֹקֶה. מִשּׁוּם עֲבוֹדָה זָרָה נִסְקָל. רִבִּי שִׁמְעוֹן בֶּן לָקִישׁ אָמַר. אֲפִילוּ הִתְרוּ בוֹ מִשּׁוּם אוֹתוֹ וְאֶת בְּנוֹ אֵינוֹ לוֹקֶה מֵאַחַר שֶׁאִילּוּ הִתְרוּ בוֹ לְשֵׁם עֲבוֹדָה זָרָה הָיָה נִסְקָל.

אִי זוֹ הִיא מֶרְקוּלִיס. כָּל שֶׁהוּא סָג אֶת הַיָּם וְאֶת הַדְּרָכִים. הֵילְכַת מֶרְקוּלִיס בִּזְרִיקָה. הִשְׁתַּחֲוֶה לָהּ מָהוּ. אָמַר רִבִּי יוֹסֵי. כָּל עַצְמוֹ אֵינוֹ קָרוּי מֶרְקוּלִיס אֶלָּא בְּהִשְׁתַּחֲוָיָה. וְאֶבֶן מַשְׂכִּית לֹא תִתְּנוּ בְּאַרְצְכֶם לְהִשְׁתַּחֲוֹת עָלֶיהָ. יָכוֹל לֹא יִתֵּן שְׁנֵי אֲבָנִים זוֹ עַל גַּב זוֹ וְיִתֵּן קוּפְּתוֹ עֲלֵיהֶם. תַּלְמוּד לוֹמַר לְהִשְׁתַּחֲוֹת עָלֶיהָ. עָלֶיהָ אִי אַתָּה מִשְׁתַּחֲוֶה. אֲבָל נוֹתֵן אַתְּ אֶת קוּפְּתְךְ עָלֶיהָ. עָלֶיהָ אִי אַתָּה מִשְׁתַּחֲוֶה. מִשְׁתַּחֲוֶה אַתָּה עַל אַבְנֵי בֵית הַמִּקְדָּשׁ.

רַב מְפַקֵּד לְבֵית רַב אָחָא. רִבִּי אִמִּי מְפַקֵּד לְאֵינְשֵׁי בֵיתֵיהּ. כַּד תְּהַווֹן נָפְקִין לְתַעֲנִיתָא לָא תְהַווֹן רָבְעִין כְּאוֹרְחֵיכוֹן. רִבִּי יוֹנָה רְבַע עַל סִיטְרֵיהּ. רִבִּי אָחָא רְבַע עַל סִיטְרֵיהּ. אָמַר רִבִּי שְׁמוּאֵל. אֲנָא חֲמִית רִבִּי אַבָּהוּ רְבַע כְּאוֹרְחֵיהּ. אָמַר רִבִּי יוֹסֵי. קַשִּׁיתָהּ קוֹמֵי רִבִּי אַבָּהוּ. וְהָכְתִיב וְאֶבֶן מַשְׂכִּית לֹא תִתְּנוּ בְּאַרְצְכֶם לְהִשְׁתַּחֲוֹת עָלֶיהָ. תִּיפְתָּר בְּקוֹבֵעַ לוֹ מָקוֹם וְהָכְתִיב וַיְהִי דָוִד בָּא עַד הָרֹאשׁ אֲשֶׁר יִשְׁתַּחֲוֶה שָׁם לֵאלֹהִים. בִּלְבַד שְׁתַּחֲוָיָיהּ שֶׁאֵינָהּ עַל הָאָרֶץ. וְכִי יֵשׁ שְׁתַּחֲוָיָיה שֶׁאֵינָהּ עַל הָאָרֶץ. וַיִּכְרְעוּ אַפַּיִם אַרְצָה עַל הָרִצְפָּה וַיִּשְׁתַּחוּ. רִבִּי אַבָּהוּ מוֹסִיף עַל הוֹדוּ לַיהוָה כִּי טוֹב. רִבִּי מָנָא מוֹסִיף עַל כִּי לְעוֹלָם חַסְדּוֹ עַל יִשְׂרָאֵל. רִבִּי יוֹחָנָן אָמַר לְרִבִּי חִייָה בַּר בָּא. בַּבְלָיֵיא תְּרִין מִילִּין סָלְקִין מִן גַּבֵּיכוֹן. מַפְשׁוּטֵיתָא דְתַעֲנִיתָא וַעֲרוּבְתָא דְיוֹמָא שְׁבִיעָאִי. רַבָּנִן דְּקֵיסָרִין אָמְרִין. אוּף הָדָא מַקַּזְתָּא. וְאַתְיָיא כְּיֵי דְּמַר רִבִּי אִמִּי. בַּבְלָיֵיא בְשֵׁם רַבָּנִן דְּתַמָּן. לֹא הִתִּירוּ שְׁתַּחֲוָיָיה אֶלָּא לְתַעֲנִית צִיבּוּר. וּבִלְבַד עַל הַצַּד. רִבִּי יַנַּאי זְעִירָא בְשֵׁם אַבְהֲתֵיהּ כָּל מִי שֶׁאֵינוֹ כְשֵׁר כִּיהוֹשֻׁעַ. שֶׁאִם יִפּוֹל עַל פָּנָיו יֹאמַר לוֹ הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא קוּם לָךְ. אַל יִפּוֹל. וּבִלְבַד יָחִיד עַל הַצִּיבּוּר.

וַחֲכָמִים אוֹמְרִים. אֶת שֶׁהוּא נִרְאֶה עִמּוֹ אָסוּר. וְאֶת שֶׁאֵינוֹ נִרְאֶה עִמּוֹ מוּתָּר. אֶת שֶׁהוּא נִרְאֶה עִמּוֹ גּוּפוֹ אָסוּר. וְאֶת שֶׁאֵינוֹ נִרְאֶה עִמּוֹ מוּתָּר. אֶת שֶׁהוּא נִרְאֶה עִמּוֹ גּוּפוֹ. וְאֶת שֶׁאֵינוֹ נִרְאֶה עִמּוֹ אֵינוֹ גּוּפוֹ. אֶת שֶׁהוּא נִרְאֶה עִמּוֹ אָסוּר. לֵית הָדָא פְלִיגָא עַל רֵישׁ לָקִישׁ. דְּרֵישׁ לָקִישׁ אָמַר. עֲבוֹדָה זָרָה שֶׁנִּשְׁתַּבְּרָה מוּתֶּרֶת. לֹא כֵן סָבְרִנָן מֵימַר. אִם בְּעָתִיד לְהַחֲזִירָן

לְכָלְיַיִן דִּבְרֵי הַכֹּל מוּתָּר. וְלֵית הִיא פְּלִיגָא עַל רִבִּי יוֹחָנָן. דְּרִבִּי יוֹחָנָן אָמַר. עֲבוֹדָה זָרָה שֶׁנִּשְׁתַּבְּרָה אֲסוּרָה. וְלֹא כֵן סָבְרָנָן מֵימַר. אִם בְּשֶׁאֵינוֹ עָתִיד לְהַחֲזִירָן לְכָלְיַיִן דִּבְרֵי הַכֹּל מוּתָּר.

וַמַר רִבִּי יוּדָן אָבוֹי דְּרִבִּי מַתַּנְיָיה. אִם הָיוּ מוּנָּחִין בִּמְקוֹמָן כְּמִי שֶׁהוּא עָתִיד לְהַחֲזִירָן לְכָלְיַיִן. וְאֵילּוּ בִּמְקוֹמָן.

רִבִּי בָּא בְשֵׁם רַב. זִמְנִין דְּאָתְּ אָמַר. שִׁיבְרֵי עֲבוֹדָה זָרָה אֵין לָהֶן בִּיטּוּל. וְזִמְנִין דְּאָתְּ אָמַר. מְשַׁמְּשֵׁי עֲבוֹדָה זָרָה אֵין לָהֶן בִּיטּוּל. מָאן דְּאָמַר. מְשַׁמְּשִׁין. כָּל שֶׁכֵּן עֲבוֹדָה זָרָה. וּמָאן דְּמַר. עֲבוֹדָה זָרָה. הָא מְשַׁמְּשִׁין לֹא. רִבִּי שְׁמוּאֵל רִבִּי אַבָּהוּ בְשֵׁם רַב. אַבְנֵי מֶרְקוּלִיס שֶׁנִּתְפַּזְּרוּ אֵין לָהֶן בִּיטּוּל לְעוֹלָם מִשּׁוּם עֲבוֹדַת עֲבוֹדָה זָרָה. שָׁמַע רִבִּי יוֹחָנָן וַמַר. יָפֶה לִימְּדָנוּ רַבֵּינוּ. שֶׁכֵּן הַמִּשְׁתַּחֲוֶה לְעֲבוֹדָה זָרָה שֶׁלְּאַבְלִים אֵין לָהֶן בִּיטּוּל לְעוֹלָם.

כֵּיצַד הוּא מְבַטְּלָהּ. רִבִּי חִייָה בַּר אַדָּא אָמַר. בְּרוֹק. וְהָתַנֵּי רִבִּי חִייָה. אַבְנֵי מֶרְקוּלִיס שֶׁנִּתְפַּזְּרוּ אֵין לָהֶן בִּיטּוּל. אָמַר רִבִּי פִּינְחָס. כָּאן בְּנִזְרָקוֹת לָהּ וְכָאן בְּשֶׁאֵין נִזְרָקוֹת לָהּ. כְּהָדָא רִבִּי שִׁמְעוֹן בְּרִבִּי הֲוָה לֵיהּ מֶרְקוּלִיס גַּו חַקְלָא. אֲתָא גַבֵּיהּ בּוּרְגָנֶרָהּ. אָמַר לֵיהּ. בְּגִין דִּשְׁמָעִית דְּאַרְכוֹנָא בָעֵי מֵיעֲבוֹר הָכָא לְמָחָר אֶלָּא בְחַייָךְ דְּאַתְּ מֵרִים אִילֵּין כֵּיפַייָא. מִן דְּרִימוֹן אֲזַל בָּעֵי מֵיסָּבִינוֹן. אָמַר לֵיהּ. דִּידִי אִינּוּן. שָׁמַע רִבִּי חִייָה בַּר וָוה וַמַר. וְאִית לְאֵימֵיהּ בַּר. וְלֹא רִבִּי חִייָה רַבָּה תַּנֵּיתָהּ. אֶלָּא מִן דִּשְׁמָעָהּ מִינֵּיהּ חִזַּק וּקְבָעָהּ.

הלכה ב

משנה: מָצָא בְרֹאשׁוֹ מָעוֹת כְּסוּת אוֹ כֵלִים הֲרֵי אֵילּוּ מוּתָּרִין. פְּרַכִּילֵי עֲנָבִים וַעֲטָרוֹת שֶׁל שִׁבֳּלִים וְיֵינוֹת וּשְׁמָנִים וּסְלָתוֹת וְכָל דָּבָר שֶׁכַּיּוֹצֵא בוֹ קָרֵב עַל גַּבֵּי הַמִּזְבֵּחַ אָסוּר׃

הלכה: מָצָא בְרֹאשׁוֹ מָעוֹת כול׳. אָמַר רִבִּי יוֹנָתָן. לֹא סוֹף דָּבָר עֲטָרוֹת שִׁיבֳּולִים אֶלָּא אֲפִילּוּ עֲטָרוֹת שֶׁלְּוָורֶד. אָמַר רִבִּי יוֹסֵי. לֹא סוֹף דָּבָר מֶרְקוּלִיס וּבְרֹאשׁוֹ מָעוֹת אֶלָּא אֲפִילּוּ עֲבוֹדָה זָרָה שֶׁאֵין לָהּ קַנְקַלִּין מָצָא בְתוֹכָהּ כְּסוּת אוֹ כֵלִים הֲרֵי אֵילּוּ מוּתָּרִין.

הלכה ג

משנה: עֲבוֹדָה זָרָה שֶׁיֵּשׁ בָּהּ גִּינָּה וּמֶרְחָץ נֶהֱנִין מֵהֶן שֶׁלֹּא בְטוֹבָה וְאֵין נֶהֱנִין מֵהֶן בְּטוֹבָה. הָיָה שָׁלַהּ וְשֶׁל אֲחֵרִים נֶהֱנִין מֵהֶן בְּטוֹבָה וְשֶׁלֹּא בְטוֹבָה׃

הלכה: עֲבוֹדָה זָרָה שֶׁהָיָה לָהּ גִּינָּה כול׳. כֵּינִי מַתְנִיתָא. בְּטוֹבַת הַכּוֹמְרִין וְשֶׁלֹּא בְטוֹבַת הַכּוֹמְרִין. חָלִילִין שֶׁלְּעֲבוֹדָה זָרָה אָסוּר לְמוֹכְרָן. אִם הָיוּ מַעֲלִין שָׂכָר לַמְּדִינָה אַף עַל פִּי שֶׁעוֹשִׂין בָּהֶן צוֹרֶךְ לְעֲבוֹדָה זָרָה מוּתָּר לְמוֹכְרָן. חִנּוּת שֶׁלְּעֲבוֹדָה זָרָה אָסוּר לְשׁוֹכְרָהּ. אִם הָיְתָה מַעֲלָה שָׂכָר לַמְּדִינָה אַף עַל פִּי שֶׁעוֹשִׂין בָּהּ צוֹרֶךְ לְעֲבוֹדָה זָרָה מוּתָּר לְשׁוֹכְרָהּ. הַגּוֹבָה לְשֵׁם עֲבוֹדָה זָרָה אָסוּר לִיתֵּן לוֹ. אִם הָיָה מַעֲלֶה שָׂכָר לַמְּדִינָה אַף עַל פִּי שֶׁהוּא

גוֹבֶה לְשֵׁם עֲבוֹדָה זָרָה מוּתָּר לִיתֵּן לוֹ. וּמַתְנִיתָא אָמְרָה כֵן. הָיָה שָׁלְחָהּ וְשֶׁל אֲחֵרִים נָהֲנִין מֵהֶן בְּטוֹבָה וְשֶׁלֹּא בְטוֹבָה.

הלכה ד

משנה: עֲבוֹדָה זָרָה שֶׁל נָכְרִי אֲסוּרָה מִיָּד וְשֶׁל יִשְׂרָאֵל מִשְׁתֵּיעָבֵד. נָכְרִי מְבַטֵּל עֲבוֹדָה זָרָה שֶׁלּוֹ וְשֶׁל יִשְׂרָאֵל. וְיִשְׂרָאֵל אֵינוֹ מְבַטֵּל עֲבוֹדָה זָרָה שֶׁל נָכְרִי. הַמְבַטֵּל עֲבוֹדָה זָרָה בִּיטֵּל מְשַׁמְּשֶׁיהָ. בִּיטֵּל מְשַׁמְּשֶׁיהָ מְשַׁמְּשֶׁיהָ מְבוּטָּלִין וְהִיא אֲסוּרָה:

הלכה: עֲבוֹדָה זָרָה שֶׁלְּנָכְרִי אֲסוּרָה מִיָּד כול'. רִבִּי שִׁמְעוֹן בֶּן לָקִישׁ אָמַר. בְּאוּמָּן שֶׁעוֹשֶׂה לְמְכוֹר לַשּׁוּק הִיא מַתְנִיתָא. שֶׁכֵּיוָן שֶׁגְּמָרָהּ דָּבָר בָּרִיא שֶׁהִשְׁתַּחֲוֶה לָהּ. רִבִּי יוֹסֵי בְעֵי. אִם דָּבָר בָּרִיא שֶׁהִשְׁתַּחֲוֶה לָהּ בְּדָא תַנִּינָן. עֲבוֹדָה זָרָה שֶׁלְּנָכְרִי אֲסוּרָה מִיָּד וְשֶׁלְּיִשְׂרָאֵל עַד שֶׁתִּיעָבֵד.

רִבִּי הִילָא בְשֵׁם רִבִּי שִׁמְעוֹן בֶּן לָקִישׁ. הַחוֹצֵב צֶלֶם לַעֲבוֹדָה זָרָה. אַף עַל גַּב דְּאַתְּ אָמַר. אֵין קַרְקַע נֶאֱסָר. מַתְרִין בּוֹ עַל כָּל סִיתּוּת וְסִיתּוּת. לְכְשֶׁיִּתְלֵשׁ לוֹקֶה. אָמַר רִבִּי יוֹסֵי. אַתְּ שְׁמַע מִינָּהּ. הָעוֹשֶׂה צֶלֶם לַעֲבוֹדָה זָרָה. אַף עַל גַּב דְּאַתְּ אָמַר. אֵין דָּבָר שֶׁיֵּשׁ בּוֹ רוּחַ חַיִּים נֶאֱסָר. מַתְרִין בּוֹ עַל כָּל קוּרְנָס וְקוּרְנָס. לְכְשֶׁיִּגְמֹר לוֹקֶה.

עֲבוֹדָה זָרָה שֶׁלְּנָכְרִי אֲסוּרָה מִיָּד לְפִיכָךְ יֵשׁ לָהּ בִּיטוּל. וְשֶׁלְּיִשְׂרָאֵל מִשְׁתֵּיעָבֵד לְפִיכָךְ אֵין לָהּ בִּיטוּל. אָמַר רִבִּי זְעִירָא. לֵית כָּאן לְפִיכָךְ. אֶלָּא אֵין לָהּ בִּיטוּל וְיֵשׁ לָהּ בִּיטוּל. עֲבוֹדָה זָרָה שֶׁלְּנָכְרִי אֲסוּרָה מִיָּד. דִּכְתִיב תְּאַבְּדוּן. מִיָּד. וְשֶׁלְּיִשְׂרָאֵל עַד שֶׁתִּיעָבֵד. דִּכְתִיב אַרוּר הָאִישׁ אֲשֶׁר יַעֲשֶׂה פֶסֶל וּמַסֵּכָה וגו'. לְכְשֶׁיְּשִׂימִם. וְאִית דְּמַחְלְפִין לֵיהּ. עֲבוֹדָה זָרָה שֶׁלְּיִשְׂרָאֵל אֲסוּרָה מִיָּד. דִּכְתִיב אַרוּר הָאִישׁ. וְשֶׁלְּנָכְרִי עַד שֶׁתִּיעָבֵד. דִּכְתִיב אַבֵּד תְּאַבְּדוּן אֶת כָּל הַמְּקֹמוֹת אֲשֶׁר עָבְדוּ שָׁם הַגּוֹיִם. רִבִּי יִצְחָק בַּר נַחְמָן בְּשֵׁם שְׁמוּאֵל שָׁמַע לָהּ מִן הָדָא. אִם יָרַשְׁתּוֹ כְּשֶׁהוּא אֱלוֹהַּ בָּאֵשׁ תִּשְׂרְפוּ. וְאִם לָאו אֲשֶׁר אַתֶּם יוֹרְשִׁים אוֹתָם אֶת אֱלֹהֵיהֶם. רִבִּי יוֹחָנָן בְּשֵׁם רִבִּי יַנַּאי שָׁמַע לוֹן מִן הָדָא. לֹא תַחְמוֹד כֶּסֶף וְזָהָב עֲלֵיהֶם. אַתְּ אֵין אַתְּ חוֹמֵד וְלוֹקֵחַ. אֲחֵרִים חוֹמְדִין וְאַתְּ לוֹקֵחַ.

רִבִּי יוֹחָנָן אָמַר לְבַר דְּרוֹסַיי. חוּת וּתְבַר כָּל אִילֵּין צְלָמַיָּיא דְּגוֹ דִּימוֹסִין. וּנְחַת וּתְבַר כּוּלְהוֹן פָּרָא חַד. וְלָמָּה כֵן. אָמַר רִבִּי יוֹסֵי בֵּירִבִּי בּוּן. מִפְּנֵי שֶׁנֶּחֱשָׁד יִשְׂרָאֵל אַחַר לִהְיוֹת מַקְטִיר עֲלֵיהֶן.

רִבִּי חִייָה בַּר אַשִׁי בְשֵׁם רַב. רִבִּי הֲוָה יְתִיב מַתְנֵי לְרִבִּי שִׁמְעוֹן במה. הַנָּכְרִי מְבַטֵּל עֲבוֹדָה זָרָה שֶׁלּוֹ וְשֶׁלַּחֲבֵירוֹ. אָמַר לֵיהּ. עַד דַּהֲוָה חַייֶלְךָ עֲלָךְ. כֵּן אִית תַּנֵּיי תַנֵּי. הַנָּכְרִי מְבַטֵּל עֲבוֹדָה זָרָה שֶׁלּוֹ וְשֶׁלְּיִשְׂרָאֵל. אָמַר לוֹ. לָאו בְנִי. עֲבוֹדָה זָרָה שֶׁעָבְדָהּ יִשְׂרָאֵל אֵין לָהּ בִּיטוּל

לְעוֹלָם. וְתַנֵּי כֵן. רִבִּי שִׁמְעוֹן בֶּן מְנַסְיָא אוֹמֵר. עֲבוֹדָה זָרָה שֶׁעֲבָדָהּ יִשְׂרָאֵל אֵין לָהּ בִּיטּוּל לְעוֹלָם. רַב מַתְנִי בְּשֵׁם טַעֲמָא דְאָהֳנֵי תַּנָּייָא אַרוּר הָאִישׁ אֲשֶׁר יַעֲשֶׂה פֶּסֶל וּמַסֵּכָה. לְעוֹלָם. בַּר קַפָּרָא אַשְׁכַּח חַד עֵיזְקָא צָר. חַד טָלִי אֲרָמַאי הֲוָה פְּרִי בַּתְרֵיהּ. הֲוָה מָחֵי לֵיהּ הֲוָה מֵיקַל לֵיהּ. הֲוָה אָמַר לֵיהּ. רוֹק עָלָהּ. וְהוּא לָא מְקַבֵּל עָלוֹי. אַשְׁתִּין עָלָהּ. וְהוּא לָא מְקַבֵּל עָלוֹי. הָדָא אָמְרָה. נָכְרִי מְבַטֵּל עֲבוֹדָה זָרָה שֶׁלּוֹ וְשֶׁלַּחֲבֵירוֹ עַל כַּרְחוֹ. וְהוּא שֶׁיּוֹדֵעַ טִיב עֲבוֹדָה זָרָה שֶׁלּוֹ. הָדָא אָמְרָה. עֲבוֹדָה זָרָה שֶׁעֲבָדָהּ יִשְׂרָאֵל אֵין לָהּ בִּיטּוּל לְעוֹלָם. וְתֵיעָשֶׂה כַּעֲבוֹדָה זָרָה שֶׁהִנִּיחוּהָ עוֹבְדֶיהָ וּתְהֵא בְטֵילָה. אָמַר רִבִּי זְעִירָא. כָּל שֶׁאֵילּוּ מֵאֵילֶּיהָ הִיא בְטֵילָה יִשְׂרָאֵל מְבַטְּלָהּ. וְכָל שֶׁאֵילּוּ מֵאֵילֶּיהָ אֵינָהּ בְּטֵילָה אֵין יִשְׂרָאֵל מְבַטְּלָהּ.

רַב אָמַר. בִּימוֹס לָא בְטִיל. הָא אִם בִּיטְּלוֹ בָּטֵל. מְחֻלְפָּת שִׁיטָּתֵיהּ דְּרַב. תַּמָּן הוּא אָמַר. מִזּוֹ הַמַּתִּיךְ כּוֹס לְעֲבוֹדָה זָרָה נֶאֱסָר מִיָּד. וְהָכָא אַתְּ אָמַר הָכֵין. כָּאן בְּשֶׁקִּיטֵּר וְכָאן בְּשֶׁלֹּא קִיטֵּר. וַאֲפִילּוּ תֵּימַר. כָּאן וְכָאן בְּשֶׁקִּיטֵּר. רַב כְּדַעְתֵּיהּ. דְּרַב אָמַר. מִזּוֹ הַמַּתִּיךְ כּוֹס לְעֲבוֹדָה זָרָה נֶאֱסָר מִיָּד.

רַב אָמַר. בִּימוֹס לֹא בָטֵל. הָא מְשַׁמְּשִׁין בָּטְלוּ. מְחֻלְפָּה שִׁיטָּתֵיהּ דְּרַב. תַּמָּן אָמַר רַב שֵׁשֶׁת בְּשֵׁם רַב. בְּשֶׁהֵילְכוּ לָהֶם הַמְהַלְּכִים בְּדֶרֶךְ אֲחֶרֶת. וְהָכָא הוּא אָמַר הָכֵן. כָּאן בְּשֶׁקִּיטֵּר וְכָאן בְּשֶׁלֹּא קִיטֵּר. וַאֲפִילּוּ תֵּימַר. כָּאן וְכָאן בְּשֶׁקִּיטֵּר. רַב כְּדַעְתֵּיהּ. דְּרַב אָמַר. מִזּוֹ הַמַּתִּיךְ כּוֹס לְעֲבוֹדָה זָרָה נֶאֱסָר מִיָּד.

אָמַר רִבִּי יוֹחָנָן. מַצֵּבָה כָּל שֶׁהִיא יְחִידִית. מִזְבֵּחַ כָּל שֶׁאֲבָנָיו מְרוּבּוֹת. חִזְקִיָּה אָמַר. מַצֵּבָה כֵּיוָן שֶׁנִּפְגְּמָה בִּיטְּלָה. מִזְבֵּחַ צָרִיךְ לְפַגֵּם כָּל אֶבֶן וְאֶבֶן. מַתְנִיתָא דְּחִזְקִיָּה פְלִיגָא עָלוֹי. נָתְצָהּ אֶת הַמִּזְבֵּחַ הַנַּח לוֹ. שִׁבַּרְתָּ אֶת הַמַּצֵּבָה הַנַּח לָהּ. רִבִּי זְעִירָא רִבִּי יִצְחָק בַּר נַחְמָן בְּשֵׁם רִבִּי הוֹשַׁעְיָה רִבִּי חִייָה רִבִּי בָּא רִבִּי לְעָזָר בְּשֵׁם רַב הוֹשַׁעְיָה. בְּשׁוּמוֹ כָּל אַבְנֵי מִזְבֵּחַ כְּאַבְנֵי גִיר מְנוּפָּצוֹת. רְדוֹף אַחֲרֵיהֶם עַד שֶׁתְּקַעְקֵעַ בֵּיצָתָם מִן הָעוֹלָם. בְּרֵם הָכָא. שִׁבַּרְתָּ הַמַּצֵּבָה הַנַּח לָהּ. נָתְצָהּ הַמַּצֵּבָה הַנַּח לָהּ.

כְּתִיב לֹא תַעֲשׂוּ לָכֶם אֱלִילִים וּפֶסֶל וּמַצֵּבָה לֹא תָקִימוּ לָכֶם. לֹא הִיא עֲשׂוּיָיה הִיא קִימָה. אָמַר רִבִּי הִילָא. עֲשׂוּיָיה כַּתְּחִילָּה. קִימָה כָּל שֶׁאֵילּוּ תִּפּוֹל לֹא יְקִימֶינָּה. כְּתִיב וְנִתַּצְתֶּם אֶת מִזְבְּחוֹתָם וְשִׁבַּרְתֶּם אֶת מַצֵּבוֹתָם. וּמְנַיִין לִיתֵּן אֶת הָאָמוּר בָּזֶה לָזֶה וְאֶת הָאָמוּר בָּזֶה לָזֶה. אָמַר רִבִּי בּוּן בַּר חִייָה לְצָדְדִין אִיתְאֲמַרַת. אוֹ שִׁיבּוּר אוֹ גִידּוּעַ אוֹ נְתִיצָה לְכָל אַחַת וְאַחַת.

הלכה ה

משנה: כֵּיצַד מְבַטְּלָהּ קָטַע רֹאשׁ אוֹזְנָהּ רֹאשׁ חוֹטְמָהּ רֹאשׁ אֶצְבָּעָהּ. פְּחָסָהּ אַף עַל פִּי שֶׁלֹּא חִיסְּרָהּ בִּיטְּלָהּ. רָקַק בְּפָנֶיהָ הִשְׁתִּין בְּפָנֶיהָ גֵּרְרָהּ וְזָרַק בָּהּ אֶת הַצּוֹאָה הֲרֵי זוֹ אֵינָהּ בְּטֵילָה. מְכָרָהּ אוֹ מִישְׁכְּנָהּ רִבִּי אוֹמֵר בִּיטֵּל וַחֲכָמִים אוֹמְרִים לֹא בִיטֵּל:

הלכה כֵּיצַד הוּא מְבַטְּלָהּ כול'. אָמַר רִבִּי זְעִירָה. הָדָא דְתֵימַר. בְּשֶׁמְּכָרָהּ מִתּוֹךְ שָׁלוֹם. אֲבָל מְכָרָהּ מִתּוֹךְ הַקְּפָדָה דִּבְרֵי הַכֹּל בְּטֵילָה. וְהָיָה כִי יִרְעַב וְהִתְקַצַּף וְקִלֵּל בְּמַלְכּוֹ וגו'. זְעוּר בַּר חִינְנָה בְּשֵׁם רִבִּי חֲנִינָה. בְּשֶׁמְּכָרָהּ לְצוֹרֵךְ נָחְלְקוּ. אֲבָל אִם מְכָרָהּ לְעוֹבְדָהּ דִּבְרֵי הַכֹּל. אֵינָהּ בְּטֵילָה. רַב יִרְמְיָה בְּשֵׁם רַב. בְּשֶׁמְּכָרָהּ לְעוֹבְדֶיהָ נָחְלְקוּ. אֲבָל אִם מְכָרָהּ לְצוֹרֵךְ דִּבְרֵי הַכֹּל. בְּטֵילָה הִיא. רִבִּי יַעֲקֹב בַּר אָחָא בְּשֵׁם רִבִּי יוֹחָנָן דִּבְרֵי הַכֹּל. רִבִּי הִילָא בְּשֵׁם רִבִּי שִׁמְעוֹן בֶּן לָקִישׁ בְּמַחֲלוֹקֶת. וְאַתְיָיא דְּרִבִּי חֲנִינָה כִּרְבִּי יוֹחָנָן וּדְרַב יִרְמְיָה כְּרֵישׁ לָקִישׁ. מַאי כְדוֹן. בְּשֶׁמְּכָרָהּ לְצוֹרֵךְ נָחְלְקוּ. אֲבָל אִם מְכָרָהּ לְעוֹבְדֶיהָ דִּבְרֵי הַכֹּל. אֵינָהּ בְּטֵילָה.

הלכה ו

משנה: עֲבוֹדָה זָרָה שֶׁהִנִּיחוּהָ עוֹבְדֶיהָ בְּשִׁעַת שָׁלוֹם מוּתֶּרֶת. בְּשִׁעַת מִלְחָמָה אֲסוּרָה. בִּימוֹסְיָאוֹת שֶׁל מְלָכִים הֲרֵי אֵלּוּ מוּתָּרִין מִפְּנֵי שֶׁמַּעֲמִידִין אוֹתָן בְּשָׁעָה שֶׁהַמְּלָכִים עוֹבְרִין׃

הלכה: עֲבוֹדָה זָרָה שֶׁהִנִּיחוּהָ עוֹבְדֶיהָ כול'. תַּנֵּי. מִלְחֶמֶת יְהוֹשֻׁעַ אֲסוּרָה. בְּמִלְחֶמֶת יְהוֹשֻׁעַ מוּתֶּרֶת. מִלְחֶמֶת דָּוִד מוּתֶּרֶת. בְּמִלְחֶמֶת דָּוִד אֲסוּרָה. מִלְחֶמֶת יְהוֹשֻׁעַ אֲסוּרָה. דִּכְתִיב כִּי הַחֵרֶם תַּחֲרִימֵם. בְּמִלְחֶמֶת יְהוֹשֻׁעַ מוּתֶּרֶת. שֶׁהִיא לְשָׁעָה. מִלְחֶמֶת דָּוִד מוּתֶּרֶת. מַה שֶּׁהָיָה אִיתַּיי הַגִּיתִּי מְבַטֵּל. בְּמִלְחֶמֶת דָּוִד אֲסוּרָה. שֶׁהִיא לְעוֹלָם.

הלכה ז

משנה: שְׁאֲלוּ אֶת הַזְּקֵנִים בְּרוֹמֵי אִם אֵין רְצוֹנוֹ בַּעֲבוֹדָה זָרָה לָמָּה אֵינוֹ מְבַטְּלָהּ. אָמְרוּ לָהֶן אִילּוּ לְדָבָר שֶׁאֵין צוֹרֶךְ לָעוֹלָם בּוֹ הָיוּ עוֹבְדִין הָיָה מְבַטְּלוֹ. הֲרֵי הֵן עוֹבְדִין לַחַמָּה וְלַלְּבָנָה וְלַכּוֹכָבִים וְלַמַּזָּלוֹת לְהָרִים וְלִגְבָעוֹת. יְאַבֵּד עוֹלָמוֹ מִפְּנֵי הַשּׁוֹטִין. אָמְרוּ לָהֶן אִם כֵּן יְאַבֵּד דָּבָר שֶׁאֵין צוֹרֶךְ לָעוֹלָם בּוֹ וְיִקַּיֵּם דָּבָר שֶׁצּוֹרֶךְ הָעוֹלָם בּוֹ. אָמְרוּ לָהֶן אַף אָנוּ מַחֲזִיקִין יְדֵי עוֹבְדֵיהֶם שֶׁל אֵילּוּ שֶׁאוֹמְרִים תֵּדְעוּ שֶׁהֵן אֱלוֹהוֹת שֶׁהֲרֵי אֵילּוּ בָטְלוּ וְאֵילּוּ וְאֵילּוּ לֹא בָטְלוּ׃

הלכה: שְׁאֲלוּ אֶת הַזְּקֵנִים בְּרוֹמֵי כול'. גֵּזֶל זֶרַע וְזֶרַע אֵין סוֹפוֹ לִצְמֹחַ. הַבָּא עַל אֵשֶׁת אִישׁ אֵין סוֹפוֹ לְהוֹלִיד מַמְזֵר. אֶלָּא הַנִּיחוּ לָעוֹלָם שֶׁיִּנְהוֹג כְּמִנְהָגוֹ. שׁוֹטִים שֶׁקִּילְקְלוּ עֲתִידִין לִיתֵּן דִּין וְחֶשְׁבּוֹן.

אָמַר רִבִּי זְעוּרָא. אִילּוּ הָוָה כְתִיב כְּמוֹהֶם יִהְיוּ עוֹבְדֵיהֶם קַשְׁיָא. עוֹבְדֵי הַחַמָּה כַחַמָּה וְעוֹבְדֵי הַלְּבָנָה כַלְּבָנָה. אֶלָּא כְּמוֹהֶם יִהְיוּ עוֹשֵׂיהֶם. אָמַר רִבִּי מָנָא. אִילּוּ כְתִיב כְּמוֹהֶם יִהְיוּ עוֹבְדֵיהֶם לֹא קַשְׁיָא. דִּכְתִיב וְחָפְרָה הַלְּבָנָה וּבוֹשָׁה הַחַמָּה. רִבִּי נַחְמָן בְּשֵׁם רִבִּי מָנָא. עֲתִידָה עֲבוֹדָה זָרָה לִהְיוֹת בָּאָה וְרוֹקֶקֶת בִּפְנֵי עוֹבְדֶיהָ וּמְבַיְּישָׁתָן וּבְטֵילָה מִן הָעוֹלָם. וּמַה

טַעַם. יֵבוֹשׁוּ כָּל עוֹבְדֵי פֶּסֶל. רִבִּי נַחְמָן בְּשֵׁם רִבִּי מָנָא. עֲתִידָה עֲבוֹדָה זָרָה לִהְיוֹת בָּאָה וְכוֹרַעַת לִפְנֵי הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא וּבְטֵילָה מִן הָעוֹלָם. וּמַה טַעַם. יִשְׁתַּחֲווּ לוֹ כָּל אֱלֹהִים.

הלכה ח

משנה: לוֹקְחִין גַּת בְּעוּטָה מִן הַנָּכְרִי אַף עַל פִּי שֶׁהוּא נוֹטֵל בְּיָדוֹ וְנוֹתֵן לְתוֹךְ הַתַּפּוּחַ. וְאֵינוֹ נַעֲשֶׂה יֵין נֶסֶךְ עַד שֶׁיֵּרֵד לַבּוֹר. יָרַד לַבּוֹר מַה שֶּׁבַּבּוֹר אָסוּר וְהַשְּׁאָר מוּתָּר׃

הלכה: לוֹקְחִין גַּת בְּעוּטָה כול'. תַּנֵּי רִבִּי חָנָן. וְהוּא שֶׁלֹּא הֶעֱלִים יִשְׂרָאֵל אֶת עֵינָיו מִמֶּנּוּ. אֲבָל אִם הֶעֱלִים עֵינָיו מִמֶּנּוּ לֹא בָדָא. עַד כְּדוֹן כְּשֶׁהָיָה נוֹטֵל יַיִן וַעֲנָבִים כְּאַחַת וְנוֹתֵן עַל הַתַּפּוּחַ. הָיָה נוֹתֵן אֵילּוּ בִּכְנֵי עַצְמָן וְאֵילּוּ בִּכְנֵי עַצְמָן אֲפִילּוּ מִן מוֹתַר גּוֹמְמִיוֹת. שְׁתַּחַת הָאֶשְׁכּוֹלוֹת אָסוּרוֹת. שֶׁבְּצִידֵיהֶן מוּתָּרוֹת. רִבִּי יוֹסֵי בֵּירִבִּי בּוּן בְּשֵׁם רִבִּי יוֹחָנָן. הֵן עַצְמָן נַעֲשׂוֹת יַיִן נֶסֶךְ.

גַּת שֶׁפְּקָקָהּ גּוֹי מִבִּפְנִים אָסוּרָה וּמִבַּחוּץ מוּתֶּרֶת. שֶׁאֵי אֶיפְשַׁר שֶׁלֹּא הָיָה שָׁם שִׁיפָּה אַחַת טְלוּלָה וְנוֹגַעַ בָּהּ וּמְנַסֵּךְ כָּל הַבּוֹר.

רַב הוּנָא בְּשֵׁם רַב. הַקִּילּוּחַ כַּבּוֹר. רִבִּי זְעִירָה בָּעֵי. בְּכָל אֲתַר לֵית אַתְּ עֲבַד הַנְצוֹק חִיבּוּר. וְהָכָא אַתְּ עֲבַד הַנְצוֹק חִיבּוּר. סָבַר רַב הוּנָא. נִתְנַסֵּךְ הַבּוֹר נִתְנַסֵּךְ הַקִּילּוּחַ. נִתְנַסֵּךְ הַקִּילּוּחַ לֹא נִתְנַסֵּךְ הַבּוֹר. רִבִּי בָּא לֹא אָמַר כֵּן. אֶלָּא נִתְנַסֵּךְ הַבּוֹר לֹא נִתְנַסֵּךְ הַקִּילּוּחַ. נִתְנַסֵּךְ הַקִּילּוּחַ נִתְנַסֵּךְ הַבּוֹר. מַאי דְּאָמַר רַב הוּנָא בְּשֵׁם רַב. הַקִּילּוּחַ כַּבּוֹר. סָבַר רַב הוּנָא. כְּשֵׁם שֶׁהַבּוֹר מִתְנַסֵּךְ כָּךְ הַקִּילּוּחַ מִתְנַסֵּךְ. תְּמַן אָמְרֵי בְּשֵׁם רַב. מַגָּעוֹ שֶׁלְּגוֹי עוֹשֶׂה יַיִן נֶסֶךְ. רַב נַחְמָן בַּר יַעֲקֹב אָמַר. וּבְלָבַד בְּשׁוֹתֶת.

אַרְמַיָּא נָפַל לְגוֹבָא. אֲתָא עוֹבְדָא קוֹמֵי רִבִּי הוּנָא. אָמַר. כּוֹבְשִׁין עָלָיו עַד דְּתִזְחָלוּן גּוֹבָה. אָמַר רִבִּי חֲנִינָה. יָדָא אוֹשִׁיט. אָמַר. אַיְיתוֹן נִיצְרִין וְזִלְפוּן מִתּוּתֵי יָדֵיהּ.

שִׁמְעוֹן בַּר חִייָה הֲוָה מַתְנֵי לְחִייָה בַּר רַב. גּוֹי מֵאֵימָתַי עוֹשֶׂה יַיִן נֶסֶךְ. אָמַר לֵיהּ. מִשֶּׁיּוֹדֵעַ בְּטִיב עֲבוֹדָה זָרָה. אַפִּיק רַב יאשיה מִכֵּילְתָּא אָמַר לֵיהּ. הָדָא דְאַתְּ אָמַר. בְּלוֹקֵחַ עֲנָבִים מִן הַגּוֹי. אֲבָל הגּוֹי עַצְמוֹ בֶּן יוֹמוֹ עוֹשֶׂה יַיִן נֶסֶךְ.

גּוֹי מָהוּ שֶׁיַּעֲשֶׂה בְּפִיו יַיִן נֶסֶךְ. רִבִּי אָדָא בְּשֵׁם רִבִּי לָעְזָר. אֵין גּוֹי עוֹשֶׂה יַיִן נֶסֶךְ בְּפִיו. רִבִּי יִרְמְיָה בְּשֵׁם רִבִּי אַבָּהוּ. הַגּוֹי עוֹשֶׂה יַיִן נֶסֶךְ בְּפִיו. וְתַנֵּי כֵן. אֲגַרְנִיסוֹם שֶׁטָּעַם מִן הַכּוֹס אוֹ מִן הַמֵּינֶיקֶת וְהֶחֱזִיר לְחָבִית אָסוּר. עַל דַּעְתֵּיהּ דְּרִבִּי אָדָא בְּשֵׁם רִבִּי לָעְזָר. וְהוּא שֶׁהֶחֱזִיר הַגּוֹי. עַל דַּעְתֵּיהּ דְּרִבִּי יִרְמְיָה בְּשֵׁם רִבִּי אַבָּהוּ. וַאֲפִילּוּ הֶחֱזִיר יִשְׂרָאֵל.

הלכה ט

משנה: דּוֹרְכִין עִם הַנָּכְרִי בַּגַּת אֲבָל לֹא בוֹצְרִין עִמּוֹ. יִשְׂרָאֵל שֶׁהוּא עוֹשֶׂה בְּטוּמְאָה לֹא דוֹרְכִין וְלֹא בוֹצְרִין עִמּוֹ. אֲבָל מוֹלִיכִין עִמּוֹ חָבִיּוֹת לַגַּת וּמְבִיאִין עִמּוֹ מִן הַגַּת.

הלכה: דּוֹרְכִין עִם הַנָּכְרִי בַּגַּת כול׳. אָמַר רִבִּי יוֹנָה. הָדָא דְאַתְּ אָמַר. וְהוּא שֶׁהֵילְכוּ עֲלֵיהֶן דְּרוּכִית שְׁתֵּי וָעֶרֶב. אֲבָל לֹא הֵילְכוּ עֲלֵיהֶן דְּרוּכִית שְׁתֵּי וָעֶרֶב לֹא בְדָא. רִבִּי יוֹסֵי בָּעֵי. אִם בְּשֶׁהֵילְכוּ עֲלֵיהֶן דְּרוּכִית שְׁתֵּי וָעֶרֶב אֲפִילוּ כְמִשְׁנָה הָרִאשׁוֹנָה. דְּתַנֵּי. בָּרִאשׁוֹנָה הָיוּ אוֹמְרִין. בּוֹצְרִין עִם הַנָּכְרִי וְדוֹרְכִין עִם יִשְׂרָאֵל מִפְּנֵי שֶׁעוֹשֶׂה בְטוּמְאָה. וְאֵין דּוֹרְכִין עִם הַגּוֹי. חָזְרוּ לוֹמַר. אֵין בּוֹצְרִין עִם הַנָּכְרִי וְאֵין דּוֹרְכִין עִם יִשְׂרָאֵל שֶׁהוּא עוֹשֶׂה בְטוּמְאָה. אֲבָל דּוֹרְכִין עִם הַגּוֹי וּמְסַיְּעִין עִמּוֹ עַד שֶׁיִּתְעַלֵּם מֶעֱיניֵיהֶם. נִתְעַלֵּם מֶעֱיניֵיהֶם נַעֲשָׂה יַיִן נָסָךְ. מַה טַּעֲמֵיהּ דְּרִבִּי יוֹנָה. שֶׁכְּבָר נִיטְמוּ מֵהֶכְשֵׁר בְּצִירָה. מַה טַּעֲמֵיהּ דְּרִבִּי יוֹסֵי. טְהוֹרִים הָיוּ דְּבַר תּוֹרָה. אַתְּ הוּא שֶׁגָּזַרְתָּה עֲלֵיהֶן טוּמְאָה. חֵיילֵיהּ דְּרִבִּי יוֹסֵי מֵהָדָא. דָּמַר רִבִּי יוֹסֵי בְּשֵׁם רִבִּי הִילָא. בְּדִין הָיָה שֶׁיְּהֵא אָדָם פּוֹטֵר אֶת טִיבְלוֹ דְּבַר תּוֹרָה. דִּכְתִיב וּנְתַתֶּם מִמֶּנּוּ אֶת תְּרוּמַת יְהוָֹה לְאַהֲרֹן הַכֹּהֵן. עֲשֵׂה שֶׁנָּתַנּוּ לְאַהֲרֹן הַכֹּהֵן בִּכְהוּנָּתוֹ. וְכָאן הוֹאִיל וְאֵין אַתְּ יָכוֹל לִיתְּנוֹ לְאַהֲרֹן הַכֹּהֵן בִּכְהוּנָּתוֹ רַשַּׁאי אַתָּה לְטַמּוֹתָן.

הלכה י

משנה: נָחְתּוֹם שֶׁהוּא עוֹשֶׂה בְטוּמְאָה לֹא לָשִׁין וְלֹא עוֹרְכִין עִמּוֹ אֲבָל מוֹלִיכִין עִמּוֹ פַּת לַפַּלְטָר.

הלכה: נָחְתּוֹם שֶׁעוֹשֶׂה בְטוּמְאָה כול׳. וְתַנֵּי עֲלָהּ לֹא לוֹתְתִין וְלֹא טוֹחֲנִין וְלֹא בוֹלְלִין עִמּוֹ. אָמַר רִבִּי הִילָא. כָּאן דְּחוּלִין כָּאן דִּתְרוּמָה. וְהָתַנִּינָן. נָחְתּוֹם. אִית לָךְ מֵימַר נָחְתּוֹם בִּתְרוּמָה. חֲבֵרַייָא אָמְרֵי. כָּאן בְּלוֹתֶת כָּאן בְּשֶׁאֵינוֹ לוֹתֶת. וְהָא תַנִּינָן. אֲבָל מְשַׁתֵּטִיל לַמַּיִם לֹא תִגַּע אֶצְלָהּ שֶׁאֵין מְחֲזִקִין יְדֵי עוֹבְרֵי עֲבֵירָה.

רִבִּי חִייָה וְרִבִּי אִמִּי. חַד אָמַר. חֲרוֹשׁ בָּהּ טַבָּאוּת וַאֲנָא נָסֵב לָהּ מִינָּךְ בָּתָר שְׁמִיטְתָהּ. וְחַד אָמַר. אַיַּשֵׁר. מָאן דְּאָמַר. חֲרוֹשׁ בָּהּ טַבָּאוּת וַאֲנָא נָסֵב לָהּ מִינָּךְ בָּתָר שְׁמִיטְתָהּ. מָהוּ שׁוֹאֲלִין בְּשָׁלוֹמָן. אַיַּשֵׁר. וּמָאן דְּאָמַר לְגוֹי. אַיַּשֵׁר. מָהוּ שׁוֹאֲלִין בִּשְׁלוֹמָן שֶׁל יִשְׂרָאֵל. שָׁלוֹם עֲלֵיכֶם. דֵּילְמָא. רִבִּי חֲנִינָה בַּר פַּפָּא וְרִבִּי שְׁמוּאֵל בַּר נַחְמָן עָבְרוּן עַל חַד מִן חוֹרְשֵׁי שְׁבִיעִית. אָמַר לֵיהּ רִבִּי שְׁמוּאֵל בַּר נַחְמָן. אַיַּשֵׁר. אָמַר לֵיהּ רִבִּי חֲנִינָה בַּר פַּפָּא. לֹא כֵן אִלְפָן רִבִּי. וְלֹא אָמְרוּ הָעוֹבְרִים וגו׳. שֶׁאָסוּר לוֹמַר לְחוֹרְשֵׁי שְׁבִיעִית. אַיַּשֵׁר. אָמַר לִקְרוֹת אֶת יוֹדֵעַ לִדְרוֹשׁ אֵי אַתְּ יוֹדֵעַ. וְלֹא אָמְרוּ הָעוֹבְרִים. אֵילּוּ הָאוּמּוֹת שֶׁהֵן עוֹבְרִין מִן הָעוֹלָם שֶׁלֹּא אָמְרוּ לְיִשְׂרָאֵל. בָּרְכַת יְיָ עֲלֵיכֶם. וּמַה יִשְׂרָאֵל אוֹמְרִין לָהֶם. בֵּרַכְנוּ אֶתְכֶם בְּשֵׁם יְיָ. וְיִשְׂרָאֵל אוֹמְרִים לָהֶם. לֹא דַיֵּיכֶם כָּל הַטּוֹבוֹת וְהַנֶּחָמוֹת הַבָּאִים לָעוֹלָם בִּשְׁבִילֵינוּ. וְאֵין אַתֶּם אוֹמְרִים לָנוּ. בּוֹאוּ וּשְׁאוּ לָכֶם מִן הַבְּרָכוֹת. וְלֹא עוֹד אֶלָּא שֶׁאַתֶּם מְגַלְגְּלִין עָלֵינוּ פִּיסִים וְזִימִיוֹת וְגוּלְגֹּלִיּוֹת וְאַרְנוֹנוֹת.

הוֹרֵי רִבִּי אִמִּי. לִרְדוֹת עִמּוֹ אָסוּר. וְדִכְוָותָהּ. לִזְלוֹף עִמּוֹ אָסוּר.

הלכה יא

משנה: נְכְרִי שֶׁנִּמְצָא עוֹמֵד בְּצַד הַבּוֹר שֶׁל יַיִן אִם יֵשׁ לוֹ עָלָיו מִלְוָה אָסוּר אֵין לוֹ עָלָיו מִלְוָה מוּתָּר. נָפַל לַבּוֹר וְעָלָה וּמָדְדוֹ בַקָּנֶה הִתִּיז אֶת הַצַּרְעָה בַקָּנֶה אוֹ שֶׁהָיָה מְטַפֵּחַ עַל פִּי חָבִית מְרוּתַּחַת בְּכָל אֵילּוּ הָיָה מַעֲשֶׂה וְאָמְרוּ יָמֵכֹר. וְרַבִּי שִׁמְעוֹן מַתִּיר. נָטַל אֶת הֶחָבִית וּזְרָקָהּ לַבּוֹר זֶה הָיָה מַעֲשֶׂה וְהִכְשִׁירוּ׃

הלכה: נְכְרִי שֶׁנִּמְצָא כול׳. רַב שֵׁשֶׁת בְּשֵׁם רַב. וְהוּא שֶׁיִּהְיֶה לוֹ עָלָיו מִלְוָה עַל אוֹתוֹ הַבּוֹר. אֲבָל אֵין לוֹ מִלְוָה עַל אוֹתוֹ הַבּוֹר שֶׁכֵּן דֶּרֶךְ בַּעֲלֵי הַחוֹב לַעֲמוֹד בַּגִּיתוֹת וּבְגָרְנוֹת. הֲוון בָּעוּ מֵימַר. מָאן דְּמַר. וְהוּא שֶׁיִּהְיֶה לוֹ עָלָיו מִלְוָה עַל אוֹתוֹ הַבּוֹר. בְּתוֹךְ לְפִישׁוּט יָדַיִם. וּמָאן דְּמַר. אַף עַל פִּי שֶׁאֵין עָלָיו מִלְוָה עַל אוֹתוֹ הַבּוֹר. חוּץ לְפִישׁוּט יָדַיִם. וְלֹא כֵן אָמַר רַבִּי בָּא בְּשֵׁם רַב שֵׁשֶׁת. כְּשֵׁם שֶׁנָּתְנוּ פִּישׁוּט יָדַיִם בְּטָהֳרוֹת כָּךְ נָתְנוּ פִּישׁוּט יָדַיִם בְּיַיִן נָסֶךְ. אֶלָּא כֵינִי. מָאן דְּמַר. וְהוּא שֶׁיִּהְיֶה לוֹ עָלָיו מִלְוָה עַל אוֹתוֹ הַבּוֹר. בְּתוֹךְ פִּישׁוּט יָדַיִם. וּמָאן דְּמַר. אַף עַל פִּי שֶׁאֵין לוֹ עָלָיו מִלְוָה עַל אוֹתוֹ הַבּוֹר. וּבִלְבַד חוּץ לְפִישׁוּט יָדַיִם.

הַמְטַהֵר יֵינוֹ שֶׁלְּנָכְרִי כול׳. רִבִּי אַבִּין בְּשֵׁם רִבִּי שְׁמוּאֵל. הֲלָכָה כְּרִבִּי שִׁמְעוֹן. רִבִּי אַבִּין בְּשֵׁם שְׁמוּאֵל. אֲנִי כַּפָּרַת רִבִּי שִׁמְעוֹן. אוֹ מַתִּיר בִּשְׁתִיָּיה אוֹ אוֹסֵר בַּהֲנָיָיה. אָמַר רִבִּי יִרְמְיָה בְּשֵׁם רִבִּי אַבָּהוּ. מַעֲשֶׂה הָיָה וְהוֹרֵי בִשְׁתִיָּיה כְּרִבִּי שִׁמְעוֹן. רִבִּי שְׁמוּאֵל בְּשֵׁם רִבִּי אַבָּהוּ. אֵין הַגּוֹי עוֹשֶׂה יַיִן נָסֶךְ בִּזְרִיקָה. גּוֹי מָהוּ שֶׁיַּעֲשֶׂה יַיִן נָסֶךְ בַּחֲמָתוֹ. נִישְׁמְעִינָהּ מִן הָדָא. אֲרַמָּיָא הֲוָה לֵיהּ קוּפִּין גַּו מַעֲצַרְתָּא. אֲתָא יִשְׂרָאֵל וּזְלַף בְּהוֹן חֲמַר. אֲתָא אֲרַמָּיָא קוֹלְתָהּ וּשְׁפָכוֹן לְגוֹבָהּ. אֲתָא עוֹבְדָא קוֹמֵי רַבָּנִן. אָמְרֵי. אֵין הַגּוֹי עוֹשֶׂה יַיִן נָסֶךְ מֵחֲמָתוֹ.

רִבִּי יִרְמְיָה בְּשֵׁם רִבִּי חִיָּיה בַּר בָּא. זֶה שֶׁמּוֹזֵג. בַּחֲמִין אָסוּר. בַּצּוֹנִין מוּתָּר. יְבוֹא עָלַי שֶׁלֹּא עָשִׂיתִי מֵימַיי. רִבִּי יָסָא אֲזַל לְצוֹר. חַמְתּוֹן שְׁתַן חֲמַר וַחֲמִימִין וַאֲרַמָּיָא מְזַג. אֲמַר לוֹן. מַה שְׁרָא לְכוֹן.

הלכה יב

משנה: הַמְטַהֵר יֵינוֹ שֶׁל נָכְרִי וְנוֹתְנוֹ בְרְשׁוּתוֹ בְּבֵית הַפְּתוּחַ לִרְשׁוּת הָרַבִּים בְּעִיר שֶׁיֵּשׁ בָּהּ גּוֹיִם וְיִשְׂרְאֵל מוּתָּר. בְּעִיר שֶׁכּוּלָּהּ גּוֹיִם אָסוּר עַד שֶׁיּוֹשִׁיב שָׁם שׁוֹמֵר. וְאֵין שׁוֹמֵר צָרִיךְ לִהְיוֹת יוֹשֵׁב וּמְשַׁמֵּר אַף עַל פִּי שֶׁהוּא יוֹצֵא וְנִכְנָס מוּתָּר. רַבִּי שִׁמְעוֹן בֶּן אֶלְעָזָר אוֹמֵר כָּל רְשׁוּת גּוֹיִם כְּאַחַת׃ הַמְטַהֵר יֵינוֹ שֶׁל נָכְרִי וְנוֹתְנוֹ בִרְשׁוּתוֹ וְהַלָּה כוֹתֵב לוֹ שְׁנִתְקַבַּלְתִּי מִמְּךָ מָעוֹת מוּתָּר. אֲבָל אִם יִרְצֶה יִשְׂרָאֵל לְהוֹצִיאוֹ וְאֵינוֹ מַנִּיחוֹ עַד שֶׁיִּתֶּן לוֹ אֶת מְעוֹתָיו זֶה הָיָה מַעֲשֶׂה בְּבֵית שְׁאָן וְאָסְרוּ חֲכָמִים׃

הלכה: הַמְטַהֵר יֵינוֹ שֶׁלְּנָכְרִי כול׳. רִבִּי אַבָּהוּ בְשֵׁם רִבִּי יוֹסֵי בְּרִבִּי חֲנִינָה. לֹא סוֹף דָּבָר פֶּתַח אֶלָּא אֲפִילּוּ חַלּוֹן וְיֵשׁ בָּהּ אַרְבַּע עַל אַרְבַּע עַל רוּם עֲשָׂרָה. וּבִלְבַד מְקוּרֶה וּבְמְגוּפָּף.

הָיָה לִרְבִי. נִימַר. אִם הָיָה נִרְאֶה עוֹלֶה וְיוֹרֵד בּוֹ אָסוּר וְאִם לָאו מוּתָּר. רִבִּי בָּא בְשֵׁם רַב יְהוּדָה. בְּעִיר שֶׁיֵּשׁ בָּהּ דְּלָתַיִם וּבְרִיחַ הִיא מַתְנִיתָא. בְּדָא תַנֵּי. שׁוֹמֵר אַף עַל פִּי שֶׁאֵינוֹ בָא אַחַת לְקִיצִים.

תַּנֵּי. יִשְׂרָאֵל וְגוֹי שֶׁכָּנְסוּ אֶת יֵינָן בְּפַרכִייָא שֶׁלָּעִיר. אֲפִילּוּ שׁוֹמְרִים גּוֹיִם אֲפִילּוּ חֲבִיּוֹת פְּתוּחוֹת מוּתָּרוֹת שֶׁאֵין מְנַסְּכִין כֵּן.

רִבִּי הִילָא בְשֵׁם רִבִּי יַנַּאי. הַלּוֹקֵחַ כְּמוֹכֵר. וְתַנֵּי כֵן. אֶחָד הַלּוֹקֵחַ וְאֶחָד הַמּוֹכֵר בִּרְשׁוּת הַגּוֹי. בִּזְמַן שֶׁהַיַּיִן שֶׁל יִשְׂרָאֵל וְיִשְׂרָאֵל דָּר שָׁם מוּתָּר. וְהוּא שֶׁיְּהֵא עָלָיו מַפְתֵּחַ וְחוֹתָם. וּבִזְמַן שֶׁהַיַּיִן שֶׁלְּגוֹי וְיִשְׂרָאֵל דָּר שָׁם מוּתָּר. וְהוּא שֶׁיְּהֵא לוֹ עָלָיו מַפְתֵּחַ וְחוֹתָם. וְאִם אֵין יִשְׂרָאֵל דָּר שָׁם אָסוּר אַף עַל פִּי שֶׁיֵּשׁ עָלָיו מַפְתֵּחַ וְחוֹתָם.

רִבִּי יִילַי בְשֵׁם רִבִּי יַנַּאי. חֲלוּקִים עַל רִבִּי שִׁמְעוֹן בֶּן לָעְזָר. לֹא עַל הָדָא אִתְאֲמַרַת אֶלָּא עַל הָדָא דְתַנֵּי. הַמְטַהֵר יֵינוֹ שֶׁלְּנָכְרִי וכו'.

פרק ה

הלכה א

משנה: הַשּׂוֹכֵר אֶת הַפּוֹעֵל לַעֲשׂוֹת עִמּוֹ בְיֵין נֶסֶךְ שְׂכָרוֹ אָסוּר. שְׂכָרוֹ לַעֲשׂוֹת עִמּוֹ מְלָאכָה אֲחֶרֶת אַף עַל פִּי שֶׁאָמַר לוֹ הַעֲבֵר לִי חָבִית שֶׁל יֵין נֶסֶךְ מִמָּקוֹם לְמָקוֹם שְׂכָרוֹ מוּתָּר.

הלכה: הַשּׂוֹכֵר אֶת הַפּוֹעֵל כול'. וְלֹא שְׂכָרוֹ הוּא נוֹתֵן לוֹ. רִבִּי אַבָּהוּ בְשֵׁם רִבִּי יוֹחָנָן. קִנָּס קְנָסוּהוּ.

תַּנֵּי. הַחַמָּרִים וְהַכַּתָּפִים וְכָל הָעוֹשִׂין בַּשְּׁבִיעִית שְׂכָרָן שְׁבִיעִית. אָמַר רִבִּי זְעִירָא. בְּפֵירוֹת הֵיתֵר הִיא מַתְנִיתָא. וְהַהִיא דְהוֹרֵי רִבִּי יוֹחָנָן לְאִילֵּין דְּבֵית רִבִּי יַנַּאי שֶׁלֹּא יְהוּ נוֹטְלִין שָׂכָר בִּידֵיהֶן יַיִן אֶלָּא מָעוֹת כְּרִבִּי יְהוּדָה וּכְרִבִּי נְחֶמְיָה הוֹרֵי לְהוֹן. אָמַר רִבִּי יִילַי. בְּפֵירוֹת עֲבוֹדָה זָרָה הִיא מַתְנִיתָא. כְּדָמַר רִבִּי אַבָּהוּ בְשֵׁם רִבִּי יוֹחָנָן. בְּיַיִן נֶסֶךְ קִנָּס קְנָסוּהוּ.

כִּיתֵּף עִמּוֹ חָבִית בְּחָבִית אַתְּ קוֹנְסוֹ בְחָבִיתוֹ עַד כְּדֵי שְׂכָרוֹ. נָתַן לוֹ קַרְקַע בִּשְׂכָרוֹ. בְּכָל אָתָר אַתְּ אָמַר. אֵין קַרְקַע נֶאֱסָר. וְכָא נֶאֱסַר. נָתַן לוֹ בְּהֵמָה בִשְׂכָרוֹ. בְּכָל אָתָר אַתְּ אָמַר. אֵין דָּבָר שֶׁיֵּשׁ בּוֹ רוּחַ חַיִּים נֶאֱסָר. וְכָא נֶאֱסַר. נָתַן לוֹ הַכֹּל בִּשְׂכָרוֹ הַכֹּל אָסוּר אוֹ אֵינוֹ אָסוּר אֶלָּא עַד כְּדֵי שְׂכָרוֹ. הָיָה עוֹשֶׂה עִמּוֹ בְטוֹבַת הֲנָאָה אַתְּ מְמַשְׁכְּנוֹ מִנְכָסָיו עַד כְּדֵי שְׂכָרוֹ.

הָיָה עוֹשֶׂה עִמּוֹ חֲצִי יוֹם בְּאִיסּוּר חֲצִי יוֹם בְּהֵיתֵר. הָיָה מוֹכֵר חוּלִּין וְשֵׁינִי בְּכֶרֶךְ אֶחָד אֵי זֶה שֶׁיִּרְצֶה חוּלִּין יַעֲשֶׂה. וְשֵׁינִי יַעֲשֶׂה. וְהָכָא כֵן. נִישְׁמְעִינָהּ מִן הָדָא. הַשּׂוֹכֵר אֶת הַפּוֹעֵל לְהָבִיא יַיִן לַחוֹלָה. אִם הֵבִיא לוֹ חַיָּיב לִיתֵּן לוֹ. וְאִם לָאו אֵין חַיָּיב לִיתֵּן לוֹ. אֲבָל אִם אָמַר

לוֹ. יַיִן לַחוֹלֶה מִמָּקוֹם פְּלוֹנִי וְתַפּוּחַ לַחוֹלֶה מִמָּקוֹם פְּלוֹנִי. בֵּין הֲבִיא בֵּין לֹא הֲבִיא חַיָּיב לִיתֵּן לוֹ. דְּמֵי רַגְלָיו נוֹתֵן לוֹ. וְכָא לֹא דְמֵי רַגְלָיו נוֹתֵן לוֹ.

רִבִּי יִרְמְיָה בָּעֵי. שְׂכָרוֹ לְשַׁבֵּר חָבִיּוֹת שֶׁלְיַיִן נָסָךְ. אֲפִילוּ כֵן שְׂכָרוֹ אָסוּר.

אַסִּי אָמַר. דְּמֵי יַיִן נָסָךְ בְּיַד גּוֹי אָסוּר. דְּמֵי עֲבוֹדָה זָרָה בְּיַד גּוֹי. רִבִּי יוֹנָתָן אָמַר. מוּתָּר. רִבִּי יוֹחָנָן אָמַר. אָסוּר. מַתְנִיתָא מְסַיְיעָה לְדֵין וּמַתְנִיתָא מְסַיְיעָה לְדֵין. מַתְנִיתָא מְסַיְיעָה לְרִבִּי יוֹחָנָן. גּוֹי שֶׁהָיָה חַיָּיב מָעוֹת לְיִשְׂרָאֵל. לֹא יֹאמַר לוֹ. הַמְתֵּן עַד שֶׁאֶמְכּוֹר יַיִן נָסָךְ עַד שֶׁאֶמְכּוֹר עֲבוֹדָה זָרָה וְאֶתֵּן לְךָ. אֲנִי אוֹמֵר. שֶׁמָּא הֶחֱלִיף. מַתְנִיתָא מְסַיְיעָה לְרִבִּי יוֹנָתָן. גּוֹי שֶׁהָיָה חַיָּיב מָעוֹת לְיִשְׂרָאֵל הֲרֵי זֶה מוֹכֵר יַיִן נָסָךְ וְנוֹתֵן לוֹ. עֲבוֹדָה זָרָה וְנוֹתֵן לוֹ. מִפְּנֵי מַרְאִית הָעַיִן.

הַכֹּל מוֹדִין בַּחֲלִיפִין שֶׁאָסוּרוֹת. חֲלִיפֵי חֲלִיפִין מָהוּ. אָמַר רִבִּי חֲנִינָה. מַחֲלוֹקֶת רִבִּי יִשְׁמָעֵאל וְרַבָּנָן. רִבִּי יִשְׁמָעֵאל בֵּירִבִּי יוֹסֵי אָמַר. אָסוּר. וְרַבָּנָן אָמְרֵי. מוּתָּר. רִבִּי לְעָזָר בַּר הוֹשַׁעְיָה. טַעֲמוֹן דְּרַבָּנָן וְהָיִיתָ חֵרֶם כָּמוֹהוּ. כָּל שֶׁאַתְּ יָכוֹל לְקַיְימוֹ מִמֶּנּוּ הֲרֵי זֶה כָּמוֹהוּ. מַאי כְדוֹן. אָמַר רִבִּי יוֹסֵי בֵּירִבִּי בוּן. כָּמוֹהוּ כָּמוֹהוּ ב' פְּעָמִים עַל שֵׁם לֹא יִדְבַּק בְּיָדְךָ מְאוּמָה מִן הַחֵרֶם.

הלכה ב

משנה: הַשּׂוֹכֵר אֶת הַחֲמוֹר לְהָבִיא עָלֶיהָ יַיִן נָסָךְ שְׂכָרָהּ אָסוּר. שְׂכָרָהּ לֵישֵׁב עָלֶיהָ אַף עַל פִּי שֶׁהִנִּיחַ לָגִינוֹ עָלֶיהָ שְׂכָרָהּ מוּתָּר:

הלכה: הַשּׂוֹכֵר אֶת הַחֲמוֹר כול'. עַד הֵיכָן. עַד כְּדֵי שֶׁלֹּא יְהֵא הַחֲמוֹר מַקְפִּיד.

הלכה ג

משנה: יַיִן נָסָךְ שֶׁנָּפַל עַל גַּבֵּי עֲנָבִים יְדֵיחֵם וְהֵן מוּתָּרוֹת וְאִם הָיוּ מְבוּקָּעוֹת אֲסוּרוֹת. מַעֲשֶׂה בְּבֵיתוֹס בֶּן זוֹנִין שֶׁהֵבִיא גְּרוֹגְרוֹת בִּסְפִינָה וְנִשְׁתַּבְּרוּ חָבִיּוֹת שֶׁל יַיִן נָסָךְ עַל גַּבֵּיהֶן וּבָא מַעֲשֶׂה לִפְנֵי חֲכָמִים וְהִתִּירוּ. זֶה הַכְּלָל כֹּל שֶׁהוּא בַהֲנָיֶיתוֹ בְּנוֹתֵן טַעַם אָסוּר וְכָל שֶׁאֵינוֹ בַהֲנָיֶיתוֹ בְּנוֹתֵן טַעַם מוּתָּר כְּגוֹן הַחוֹמֶץ שֶׁנָּפַל לְגַּרִיסִים:

הלכה: יַיִן נָסָךְ שֶׁנָּפַל עַל גַּבֵּי עֲנָבִים כול'. מַתְנִיתִין בְּשֶׁלֹּא נִידַּלְדֵּל חוֹתָמָן. אֲבָל נִידַּלְדֵּל חוֹתָמָן כִּמְבוּקָּעוֹת הֵן.

מָה אַתְּ עָבֵד לָהּ. כְּיַיִן בְּיַיִן אוֹ כְיַיִן לְתַבְשִׁיל. אֵין תַּעֲבִידִינָהּ כְּיַיִן לְתַבְשִׁיל דִּבְרֵי הַכֹּל אָסוּר. וְאֵין תַּעֲבִידִינָהּ כְּיַיִן בְּיַיִן מַחֲלוֹקֶת רִבִּי מֵאִיר וַחֲכָמִים.

אָמַר רִבִּי יוֹחָנָן. הָדָא דְאַתְּ אָמַר בְּרוֹתְחִין. אֲבָל בְּצוֹנְנִין אָסוּר. שֶׁכֵּן דֶּרֶךְ בְּנֵי צִיפּוֹרִין עוֹשִׂין כֵּן וְקוֹרִין אוֹתוֹ שְׁהֲלְיָיא. הָיוּ רוֹתְחִין וְצִינְנָן. מַעֲתָּה אֲפִילוּ רוֹתְחִין יְהוּ אָסוּרִין מֵאַחַר שֶׁדַּרְכָּן לְצוֹנֵן.

דְּתַנֵּי. כָּל נוֹתְנִין טַעַם בֵּין לִשְׁבָח בֵּין לְפָגָם אָסוּר. דִּבְרֵי רִבִּי מֵאִיר. וַחֲכָמִים אוֹמְרִים. לִשְׁבָח אָסוּר. לְפָגָם מוּתָּר. כְּגוֹן חוֹמֶץ שֶׁנָּפַל לַגְּרִיסִין. רִבִּי יָסָא בְשֵׁם רִבִּי יוֹחָנָן. דְּרִבִּי מֵאִיר הִיא. דְּתַנִּינָן תַּמָּן. וְכֵן שְׁעוֹרִים שֶׁנָּפְלוּ בְתוֹךְ הַבּוֹר שֶׁל מַיִם. אַף עַל פִּי שֶׁהִבְאִישׁוּ מֵימָיו מֵימָיו מוּתָּרִין. וְהָדָא מַתְנִיתָא רִבִּי מֵאִיר אוֹמֵר. בְּמַחֲלוֹקֶת. רִבִּי יוֹחָנָן וְרִבִּי שִׁמְעוֹן בֶּן לָקִישׁ דִּבְרֵי הַכֹּל. רִבִּי יוֹסֵי בֵּירִבִּי בּוּן אָמַר. שְׁמוּעָתָה כֵן. עַל דַּעְתֵּיהּ דְּרִבִּי מֵאִיר בְּמַחֲלוֹקֶת. עַל דַּעְתִּין דְּרִבִּי יוֹחָנָן וְרִבִּי שִׁמְעוֹן בֶּן לָקִישׁ דִּבְרֵי הַכֹּל.

הלכה ד

משנה: נָכְרִי שֶׁהָיָה מַעֲבִיר עִם יִשְׂרָאֵל כַּדֵּי יַיִן מִמָּקוֹם לְמָקוֹם אִם הָיָה בְחֶזְקַת הַמִּשְׁתַּמֵּר מוּתָּר. אִם הוֹדִיעוֹ שֶׁהוּא מַפְלִיג כְּדֵי שֶׁיִּשְׁתּוֹם וְיִסְתּוֹם וְיִגּוֹב רַבָּן שִׁמְעוֹן בֶּן גַּמְלִיאֵל אוֹמֵר כְּדֵי שֶׁיִּפְתַּח וְיִגּוֹף וְתִגּוֹב׃

הלכה: נָכְרִי שֶׁהָיָה מַעֲבִיר כול׳. אָמַר רִבִּי שְׁמוּאֵל. מַעֲשֶׂה בְנָכְרִי אֶחָד שֶׁהָיָה מַעֲבִיר עִם יִשְׂרָאֵל כַּדֵּי יַיִן מִמָּקוֹם לְמָקוֹם. אֲתָא עוֹבְדָא קוֹמֵי רִבִּי אַבָּהוּ וְאָסַר. אָמְרֵי. בִּפְתוּחוֹת הָיָה עוֹבְדָא. אָמַר רִבִּי זְרִיקָן. לֹא סוֹף דָּבָר מְלֵיאוֹת אֶלָּא אֲפִילּוּ חֲסֵירוֹת. דְּטָרַף וְנָגַע בְּיָדָהּ וְחָזַר. אַתְּ סָבַר דְּהָדָא דְרַבָּן שִׁמְעוֹן בֶּן גַּמְלִיאֵל לְקוּלָּא וְלֵית הִיא אֶלָּא לְחוּמְרָא. דְּשִׁיתּוֹמְהוֹן דְּרַבָּנִן מְעַט מַגֵּף.

רִבִּי יְהוּדָה בַּר פָּזִי בְשֵׁם רִבִּי אִמִּי. בֵּיצָה צְלוּיָה שֶׁלְּכוּתִים הֲרֵי זוֹ מוּתֶּרֶת. רִבִּי יַעֲקֹב בַּר אָחָא בְשֵׁם רִבִּי לָעְזָר. תַּבְשִׁילֵי כוּתִים הֲרֵי אֵילּוּ מוּתָּרִין. הָדָא דְאָתְּ אָמַר. בְּתַבְשִׁיל שֶׁאֵין דַּרְכּוֹ לָתֵת לְתוֹכוֹ יַיִן וְחוֹמֶץ. הָא דָּבָר בָּרִיא שֶׁנִּתַּן אָסוּר אֲפִילּוּ בַהֲנָיָה. כְּהָדָא דְתַנֵּי. בָּרִאשׁוֹנָה הָיוּ אוֹמְרִין. יֵינָהּ שֶׁל אוּגְדּוֹר לָמָּה הוּא אָסוּר. מִפְּנֵי כְּפֶר פַּגִּשׁ. וְשֶׁלְּבוּרְגָּתָה מִפְּנֵי בִּירַת סוֹרִיקָה. שֶׁלְּעֵין כּוּשִׁית מִפְּנֵי כְּפַר שָׁלֵם. חָזְרוּ לוֹמַר. פְּתוּחָה בָּכָל מָקוֹם אֲסוּרָה וּסְתוּמָה מוּתֶּרֶת. נְקוּבָה וּשְׁתוּמָה הֲרֵי הִיא כִסְתוּמָה. רִבִּי יִצְחָק בֶּן חֲקוּלָה אָמַר. הֲרֵי זוֹ כְּפְתוּחָה. אָמַר רִבִּי חֲנִינָה. וַאֲנָא יְכִיל קַיָּים. אֵין הֲוָה עֵילּוֹיהּ יְקִיר לֹא אִיתְפַּתַּחַת. וְאֵין לָא אִיתְפַּתַּחַת. כְּהָדָא רִבִּי שִׁמְעוֹן בֶּן לָעְזָר אֲזַל לְחָדָא קַרְיָיה דְשַׁמְרַיִן. אֲתָא סַפְרָא לְגַבֵּיהּ. אָמַר לֵיהּ. אַיְיתִי לִי חָדָא קוּלָּא שְׁתִימָא. אָמַר לוֹ. הָא מַבּוּעָא קַמָּךְ שְׁתִי. אַטְרַח עֲלוֹי. אָמַר לֵיהּ. הָא מַבּוּעָא קַמָּךְ שְׁתִי. חֲמַתֵּיהּ מַטְרַח עֲלוֹי. אָמַר לֵיהּ. אֵין אַתְּ מָרֵיהּ דְּנַפְשָׁךְ הָא מַבּוּעָא קַמָּךְ שְׁתִי. וְאֵין נַפְשָׁךְ מַרְתָּךְ וְשַׁמְתְּ סַכִּין בְּלוֹעֶךָ אִם בַּעַל נֶפֶשׁ אַתָּה. כְּבָר נִתְקַלְקְלוּ הַכּוּתִים.

רִבִּי יִשְׁמָעֵאל בֵּירִבִּי יוֹסֵי אֲזַל לְהָדָא נַיְפּוֹלִיס. אֲתוּן כּוּתַיֵּיא לְגַבֵּיהּ. אָמַר לוֹן. אֲנָא מַחְמֵי לְכוֹן דְּלֵית אַתּוֹן סָגְדִין לַאֲהֵין טוּרָא אֶלָּא לְצַלְמַיָּיא דִּתְחוּתוֹי. דִּכְתִיב וַיִּטְמוֹן אוֹתָם יַעֲקֹב

תַּחַת הָאֵלָה אֲשֶׁר עִם שְׁכֶם. שְׁמַע קָלִין אָמְרִין. נִקְרוֹץ נִסְדַּר לְאֵילֵין כּוּבַּיָיא. וִידַע דְּאִינּוּן בָּעוּ מִיקְטְלוּנֵיהּ. וּקְרַץ וּנְפַק לֵיהּ.

רִבִּי אָחָא אָזַל לְמַאוּס וַאֲכַל חֲלִיטִן. רִבִּי יִרְמְיָה אֲכַל חַמְצִין. רִבִּי חִזְקִיָּה אֲכַל קַמְצִין. רִבִּי אַבָּהוּ אָסַר יֵינָן מִפִּי רִבִּי חִיָּיה וְרִבִּי אַסִּי וְרִבִּי אִמִּי שֶׁהָיוּ עוֹלִין בְּהַר הַמֶּלֶךְ וְרָאוּ גּוֹי אֶחָד שֶׁהָיָה חָשׁוּד עַל יֵינָן. אֲתוֹן אָמְרוּן לֵיהּ קוֹמוֹי. אֲמַר לוֹן. וְלָא עַל יְדֵי עִילָּא. וְאִית דְּבָעֵי מֵימַר. חָדָא עֲרוּבַת שׁוּבָא לָא אִישְׁתַּכַּח חַמְרָא בְכָל סַמַרְטִיקִי. בְּפוּקֵי שׁוּבָא אִישְׁתַּכַּחַת מַלְיָיא מִן מַה דְּאַייתוּן אֲרַמַיָיא וְקַבְּלוּנֵיהּ כּוּתַיָיא מִינְּהוֹן. וְאִית דְּבָעֵי מֵימַר. כַּד סָלִיק דִּיקְלְטְיָנוּס מַלְכָּא לְהָכָא גְּזַר וַאֲמַר. כָּל אוּמַיָיא יְנַסְּכוּן בַּר מִן יְהוּדָאֵיי. וְנָסְכוּן כּוּתַיָיא וְנָאֲסָר יֵינָן. וְאִית דְּבָעֵי מֵימַר. כְּמִין יוֹן אִית לְהוֹן וּמְנַסְּכִין לֵיהּ.

כּוּתַיָיא דְּקֵיסָרֵי בָּעוּ מֵרִבִּי אַבָּהוּ. אֲבוֹתֵיכֶם הָיוּ מִסְתַּפְּקִין בְּשֶׁלָּנוּ. אַתֶּם מִפְּנֵי מָה אֵינְכֶם מִסְתַּפְּקִין מִמֶּנּוּ. אָמַר לָהֶן. אֲבוֹתֵיכֶם לֹא קִילְקְלוּ מַעֲשֵׂיהֶם. אַתֶּם קִילְקַלְתֶּם מַעֲשֵׂיכֶם.

תַּמָּן תַּנִּינָן. אֶרֶץ יִשְׂרָאֵל טְהוֹרָה וּמְקוָואֶיהָ טְהוֹרִין. אֶרֶץ כּוּתִים טְהוֹרָה וּמְקוָואֶיהָ וּמָדוֹרוֹתֶיהָ וּשְׁבִילֶיהָ טְהוֹרִין. שְׁבִילֶיהָ טְהוֹרִין. חֲזָקָה שֶׁאֵין בּוֹרְרִין לָהֶן שְׁבִיל אֶלָּא מִסְּהָרָה. וּמְקוָואֶיהָ טְהוֹרִין. רִבִּי לָעְזָר בֵּירִבִּי יוֹסֵי הָדָא דַּתְּ מַר. לְהַאֲמִינָן שֶׁאֵינָן שְׁאוּבִין. הָא לְמִידַּת אַרְבָּעִים לֹא. דְּדָרְשֵׁי אַךְ מַעְיָין וּבוֹר מִקְוֵה מַיִם. מַה מַעְיָין מְטַהֵר כָּל שֶׁהוּא אַף מִקְוֵה מְטַהֵר כָּל שֶׁהוּא.

בָּעוּן מֵרִבִּי אַבָּהוּ. חָלוּט שֶׁלָּהֶן מָהוּ. אָמַר לוֹן. הַלְוַאי הָיֵינוּ יְכוֹלִין לוֹסַר גַּם מֵימֵיהֶן. רִבִּי יַעֲקֹב בַּר אָחָא בְּשֵׁם רִבִּי חֲנִינָה. כּוּתָאֵי דְּקֵיסָרִין מוּתָּר לְהַלְווֹתָן בָּרִיבִּית. רִבִּי יוֹסֵי בְּעֵי. מַעֲתָּה לֹא נָחוּשׁ לְחַלְּתָן. וְנָן חֲמֵיי רַבָּנָן חֲשָׁשׁוּן.

הלכה ה

משנה: הַמַּנִּיחַ יֵינוֹ בַּקָּרוֹן אוֹ בַסְּפִינָה וְהָלַךְ לוֹ בְּקַפָּנְדַּרְיָא נִכְנַס לַמְּדִינָה וְרָחַץ מוּתָּר. אִם הוֹדִיעוֹ שֶׁהוּא מַפְלִיג כְּדֵי שֶׁיִּשְׁתּוֹם וְיִסְתּוֹם וְיִגּוֹב. רַבָּן שִׁמְעוֹן בֶּן גַּמְלִיאֵל אוֹמֵר כְּדֵי שֶׁיִּפְתַּח וְיִגּוֹף וְתִיגּוֹב.

הלכה: הַמַּנִּיחַ יֵינוֹ בַּקָּרוֹן כול'. אָמַר רִבִּי חֲנִינָה. מַעֲשֶׂה בְקָרוֹן אַחַת מִשֶּׁל בֵּית רִבִּי שֶׁהִפְלִיגָה יוֹתֵר מֵאַרְבָּעַת מִיל. אֲתָא עוֹבְדָא קוֹמֵי רַבָּנָן וְאַכְשְׁרוּן. אָמְרִין. בְּהָדָא אִיסְטְרָטָא דְּצַיְידָן הֲוָת וְכוּלָּהּ מִישְׁרָאֵל הֲוָות. אָמַר רִבִּי חֲנִינָה. זִמְנִין דּוּ חֲמִי סַיְיגִין כּוּבִין וְהוּא סָבוּר דִּינּוּן בְּנֵי נַשׁ וְהוּא מִתְבָּעֵת.

הלכה ו

משנה: הַמַּנִּיחַ אֶת הַנָּכְרִי בַּחֲנוּתוֹ אַף עַל פִּי שֶׁהוּא יוֹצֵא וְנִכְנָס מוּתָּר. וְאִם הוֹדִיעוֹ שֶׁהוּא מַפְלִיג כְּדֵי שֶׁיִּשְׁתּוֹם וְיִסְתּוֹם וְיִגּוֹב. רַבָּן שִׁמְעוֹן בֶּן גַּמְלִיאֵל אוֹמֵר כְּדֵי שֶׁיִּפְתַּח וְיִגּוֹף וְתִיגּוֹב:

הלכה: הַמַּנִּיחַ אֶת הַנָּכְרִי בַּחֲנוּתוֹ כול'. וּכְרִבִּי מֵאִיר. דְּרִבִּי מֵאִיר אָמַר. בֵּין כָּךְ וּבֵין כָּךְ הַבַּיִת טָמֵא. רִבִּי חָמָא בְשֵׁם רִבִּי יוֹסֵי בַּר חֲנִינָה. בְּחָצֵר הַחֲלוּקָה בִּמְסִיפָּס בְּטָהֳרוֹת טָמֵא. בְּיֵין נָסֵךְ טָהוֹר. וְהָא רִבִּי מֵאִיר מַחְמִיר בָּטָהֳרוּת וּמֵיקֵל בְּיֵין נָסֵךְ. אוּף רַבָּנִן מַחְמִירִין בְּטָהֳרוּת וּמֵקִילִין בְּיֵין נָסֵךְ.

הלכה ז

משנה: הָיָה אוֹכֵל עִמּוֹ עַל הַשּׁוּלְחָן וְהִנִּיחַ לָפָנָיו לְגִין עַל הַשּׁוּלְחָן וְלְגִין עַל הַדֶּוּלְפְּקֵי וְהִנִּיחוֹ וְיָצָא מַה שֶּׁעַל הַשּׁוּלְחָן אָסוּר וּמַה שֶּׁעַל הַדֶּוּלְפְּקֵי מוּתָּר. וְאִם אָמַר לוֹ הֱוֵי מוֹזֵג וְשׁוֹתֶה אַף שֶׁעַל הַדֶּוּלְפְּקֵי אָסוּר. חֲבִיּוֹת פְּתוּחוֹת אֲסוּרוֹת סְתוּמוֹת כְּדֵי שֶׁיִּפְתַּח וְיִגּוֹף וְתִיגּוֹב:

הלכה: הָיָה אוֹכֵל עִמּוֹ כול'. הֶוּוֹן בַּעַיִין מֵימַר. מַה שֶּׁעַל הַשּׁוּלְחָן אָסוּר בְּתוֹךְ פִּישׁוּט יָדַיִים. וּמַה שֶּׁעַל הַדֶּוּלְפְּקֵי מוּתָּר חוּץ מִפִּישׁוּט יָדַיִים. וְלֹא כֵן אָמַר רִבִּי בָּא בְשֵׁם רַב שֵׁשֶׁת. כְּשֵׁם שֶׁנִּתְּנוּ פִּישׁוּט יָדַיִים בַּטָּהֳרוֹת כָּךְ נִתְּנוּ פִּישׁוּט יָדַיִים בְּיֵין נָסֵךְ. אֶלָּא כֵינִי. מָאן דְּאָמַר. מַה שֶּׁעַל הַשּׁוּלְחָן אָסוּר. בְּתוֹךְ פִּישׁוּט יָדַיִים. וּמַה שֶּׁעַל הַדֶּוּלְפְּקֵי מוּתָּר. וּבִלְבַד חוּץ לְפִישׁוּט יָדַיִים.

הלכה ח

משנה: בּוֹלֶשֶׁת שֶׁנִּכְנְסָה לְעִיר בְּשָׁעַת שָׁלוֹם חֲבִיּוֹת פְּתוּחוֹת אֲסוּרוֹת וּסְתוּמוֹת מוּתָּרוֹת. בְּשָׁעַת מִלְחָמָה אֵילּוּ וָאֵילּוּ מוּתָּרוֹת לְפִי שֶׁאֵין פְּנַאי לְנַסֵּךְ:

הלכה: בּוֹלֶשֶׁת שֶׁנִּכְנְסָה לָעִיר כול'. בְּשָׁעַת הַשְׁמַד הַכֹּל אָסוּר. שֶׁאֵי אֶיפְשָׁר שֶׁלֹּא הָיָה שָׁם יִשְׂרָאֵל שֶׁלֹּא עָבָדָהּ עַל כּוֹרְחוֹ. הָדָא אָמְרָה. עֲבוֹדָה זָרָה שֶׁעָבָדָהּ יִשְׂרָאֵל אֵינָהּ בְּטֵילָה לְעוֹלָם. אָמַר רִבִּי יוֹסֵי. וְאַתְּ שְׁמַע מִינָּהּ. עֲבוֹדָה זָרָה שֶׁעָבָדָהּ יִשְׂרָאֵל עַל כּוֹרְחוֹ אֵינָהּ בְּטֵילָה לְעוֹלָם.

אָמַר רִבִּי יוֹחָנָן. לֵית כָּאן אֲסוּרוֹת אֶלָּא מוּתָּרוֹת. אָמַר רִבִּי זְעִירָא. אִית כָּאן אֲסוּרוֹת. דְּאִין מַטֶּה בֵּיהּ הוּא מוֹדַע לֵיהּ. וְאִין לָא מַטֶּה בֵּיהּ לָא מוֹדַע לֵיהּ דְּלָא יְהֵא שְׁלִים לֵיהּ טִיבוּ. רִבִּי אִמִּי בְשֵׁם רִבִּי יוֹחָנָן. בְּשָׁלוֹם בּוֹלֶשֶׁת וּבְמִלְחֶמֶת בּוֹלֶשֶׁת.

חִיוְיָא מִי פָּרֵי בַתְרֵיהּ נְפַל לְגוֹבָא. אֲתָא עוֹבְדָא קוֹמֵי רַבָּנִין וְאַכְשְׁרוּן. אָמְרִין. אֵין פְּנַאי לְהַטִּיל אֵירֶס.

הלכה ט

משנה: אוּמָּנִים יִשְׂרָאֵל שֶׁשָּׁלַח לָהֶם נָכְרִי חֲבִית שֶׁל יַיִן נָסֵךְ מוּתָּר שֶׁיֹּאמְרוּ לוֹ תֵּן לָנוּ אֶת דָּמֶיהָ. אִם מִשֶּׁנִּכְנַס לִרְשׁוּתָן אָסוּר.

הלכה: אוּמָנִין יִשְׂרָאֵל כול'. וְאֵין אָסוּר מִשּׁוּם יַיִן נָסֵךְ. תַּנֵּי בַּר קַפָּרָא. בְּמִשְׁלַחַ בַּבָּתִּים.

הלכה י

משנה: הַמּוֹכֵר יֵינוֹ לַנָּכְרִי פָּסַק עַד שֶׁלֹּא מָדַד דָּמָיו מוּתָּרִין. מָדַד עַד שֶׁלֹּא פָסַק דָּמָיו אֲסוּרִין. נָטַל אֶת הַמַּשְׁפֵּךְ וּמָדַד לְתוֹךְ צְלוֹחִיתוֹ שֶׁל נָכְרִי וּנְטָלוֹ וּמָדַד לְתוֹךְ צְלוֹחִיתוֹ שֶׁל יִשְׂרָאֵל אִם יֶשׁ בּוֹ עַקֶּבֶת יַיִן אָסוּר. הַמְעָרֶה מִכֶּלִי אֶל כֶּלִי אֶת שֶׁעֵרָה מִמָּנּוּ מוּתָּר אֶת שֶׁעֵרָה לְתוֹכוֹ אָסוּר׃

הלכה: הַמּוֹכֵר יֵינוֹ לַנָּכְרִי כול'. רִבִּי בָּא רַב הוּנָא בְּשֵׁם רַב. וְאֲהֵן דִּנְגַד בְּזִיקָא וְהִיא מִיבָּזְעָא בְיָדֵיהּ לָא חַיָּיב בָּהּ. אָמַר רִבִּי יוֹסֵי בֵּירִבִּי בּוּן. לָכֵן צְרִיכָה אֲפִילּוּ מְעִיל לָהּ גַּו חַנוּתָהּ וְלָא אִתְכַּוֵון אֶלָּא דְלָא יְזָקָה בָהּ חוֹרוֹן. מָהוּ שֶׁתְּקָנֶה לוֹ כְּשַׁעַר הַפָּחוֹת. אָמַר רִבִּי חַגַּיי קוֹמֵי רִבִּי יוֹסֵי. מַתְנִיתָא אָמְרָה שֶׁאֵינָהּ נִקְנֵית לוֹ כְּשַׁעַר הַפָּחוֹת. דְּתַנִּינָן תַּמָּן. הַמּוֹכֵר יֵינוֹ לַנָּכְרִי. פָּסַק עַד שֶׁלֹּא מָדַד דָּמָיו מוּתָּרִין. מָדַד עַד שֶׁלֹּא פָסַק דָּמָיו אֲסוּרִין. אִם אַתָּה אוֹמֵר לִקָּנוֹת לוֹ כְּשַׁעַר הַפָּחוֹת אֲפִילּוּ מָדַד עַד שֶׁלֹּא פִיסֵּק יֵיעָשֶׂה כְמִי שֶׁפִּיסֵּק עַד שֶׁלֹּא מָדַד וְיִהְיוּ דָמָיו מוּתָּרִין.

מָהוּ עֲקֶבֶת יַיִן. בְּהַהוּא דְמִלַּכְלֵךְ. כְּמָה דְתֵימַר עֲקוּבָּה מִדָּם.

פְּשִׁיטָא דְּא מִילְּתָא. יִשְׂרָאֵל תּוֹפֵשׂ בְּפִי הַמַּשְׁפֵּךְ וְהַגּוֹי מְעָרֶה דִּבְרֵי הַכֹּל אָסוּר. גּוֹי תּוֹפֵשׂ בַּמַּשְׁפֵּךְ וְיִשְׂרָאֵל מְעָרֶה. רִבִּי אַסִּי אוֹסֵר וְרִבִּי אִמִּי מַתִּיר. גּוֹי תּוֹפֵשׂ בְּפִי הַנּוֹד וְיִשְׂרָאֵל מְעָרֶה. רִבִּי יִרְמְיָה בְּשֵׁם רִבִּי זְעִירָא. הִיא הַמַּחֲלוֹקֶת. רִבִּי מָנָא בָּעֵי קוֹמֵי רִבִּי יוֹסֵי. הַיְדָּא מַחֲלוֹקֶת. אָמַר לֵיהּ. מַחֲלוֹקֶת רִבִּי אַסִּי וְרִבִּי אִמִּי. יִשְׂרָאֵל תּוֹפֵשׂ בַּנּוֹד וְגוֹי מְעָרֶה. סָבְרִין מֵימַר. דִּבְרֵי הַכֹּל מוּתָּר. רִבִּי שְׁמוּאֵל כָּל גַּרְמָא אָמַר שֶׁאָסוּר. שֶׁפְּעָמִים שֶׁיִּשְׂרָאֵל מְרַפֶּה יָדָיו וְנִמְצָא כָּל הָעִירוּי מַחְמַת הַגּוֹי. וָאהוּ דְמָרְגִּל זִיקָא מֵעֵיל לְרַע אֵין בּוֹ מִשּׁוּם מְעָרֶה מִכֶּלִי לְכֶלִי.

הלכה יא

משנה: יַיִן נָסֵךְ אָסוּר וְאוֹסֵר בְּכָל שֶׁהוּא. יַיִן בְּיַיִן וּמַיִם בְּמַיִם כָּל שֶׁהוּא. יַיִן בְּמַיִם וּמַיִם בְּיַיִן בְּנוֹתֵן טַעַם. זֶה הַכְּלָל מִין בְּמִינוֹ כָּל שֶׁהוּא. וְשֶׁלֹּא בְמִינוֹ בְּנוֹתֵן טַעַם׃

הלכה: יַיִן נָסֵךְ אָסוּר כול'. חִזְקִיָּה אָמַר. הָדָא דְתֵימַר. בְּמָקוֹם שֶׁאֵין הַמַּיִם נִמְכָּרִין בְּמִידָּה. אֲבָל בְּמָקוֹם שֶׁהַמַּיִם נִמְכָּרִין בְּמִידָּה כְּיַיִן בְּיַיִן הֵן.

חִזְקִיָּה אָמַר. כּוֹס שֶׁמָּזְגוּ מֵאִיסּוּר וּמֵהֵיתֵּר וְנָפַל אִיסּוּר בְּתוֹךְ אִיסּוּר וְהֵיתֵּר בְּתוֹךְ הֵיתֵּר. אָמַר רִבִּי שְׁמוּאֵל. דְּרִבִּי לִיעֶזֶר הִיא. דְּרִבִּי לִיעֶזֶר אָמַר. אַחַר אַחֲרוֹן אֲנִי בָא. אָמַר רִבִּי יִרְמְיָה. חוֹמֶר הוּא בְיֵין נָסֵךְ. רִבִּי יוֹסֵי בָּעֵי. אִם חוֹמֶר הוּא בְיֵין נָסֵךְ אֲפִילּוּ נָפַל הֵיתֵּר בְּסוֹף

יְהֵא אָסוּר. רִבִּי אַסִּי בְּשֵׁם רִבִּי יוֹחָנָן. כּוּס שֶׁמְּזָגוֹ מֵאִיסּוּר וּמֵהֵיתֵר אַתְּ רוֹאֶה אֶת הַהֵיתֵר כְּמִי שֶׁאֵינוֹ. וְהָאִיסּוּר אִם יֵשׁ בּוֹ בְּנוֹתֵן טַעַם אָסוּר. וְאִם לָאו מוּתָּר. אָמַר רִבִּי הוֹשַׁעְיָה. וְהוּא שֶׁנִּפַּל הֵיתֵר בְּסוֹף. רִבִּי אִמִּי בְּשֵׁם רִבִּי יוֹחָנָן. וְלֹא שַׁנְיָיא בֵּין שֶׁנִּפַּל אִיסּוּר בַּתְּחִילָּה וְהֵיתֵר בְּסוֹף הֵיתֵר בַּתְּחִילָּה וְאִיסּוּר בְּסוֹף. אֲפִילּוּ מַיִם בְּיַיִן אֲפִילּוּ נִמְזָג כַּל צוֹרְכוֹ מֵהֵיתֵר אַתְּ רוֹאֶה אֶת הַהֵיתֵר כְּמִי שֶׁאֵינוֹ. וְהָאִיסּוּר אִם יֵשׁ בּוֹ בְּנוֹתֵן טַעַם אָסוּר. וְאִם לָאו מוּתָּר. אָמַר רִבִּי זֵירָא. הָדָא לְמַעֲלָן אִיתְאֲמַרַת וְכוּלָּהּ תִּינְיִין הֵיךְ עֲבִידָא. רִבִּי יוֹסֵי בֵּירִבִּי בּוּן רִבִּי אַבָּהוּ בְּשֵׁם רִבִּי יוֹחָנָן. צְלוֹחִית יֵין נָסָךְ שֶׁנִּפְלָה לְחָבִית שֶׁל מַיִם וְאַחַר כָּךְ נָפְלָה לְתוֹךְ בּוֹר שֶׁל מַיִם. אַתְּ רוֹאֶה אֶת הַהֵיתֵר כְּמִי שֶׁאֵינוֹ. וְהָאִיסּוּר אִם יֵשׁ בּוֹ בְּנוֹתֵן טַעַם אָסוּר. וְאִם לָאו מוּתָּר.

עַד כְּדוֹן בְּשֶׁנִּפְלוּ זֶה אַחַר זֶה. נָפְלוּ שְׁנַיִם כְּאַחַת. נִישְׁמְעִינָהּ מֵהָדָא. מֵאֵימָתַי חָמֵץ כּוּתִּים מוּתָּר לְאַחַר הַפֶּסַח. שֶׁל בַּעֲלֵי בָּתִּים שָׁלֹשׁ שַׁבָּתוֹת שֶׁלַּאֲפִייָה. וְשֶׁלְּנַחְתּוֹמִין בַּכְּרָכִים אַחַר ג' יָמִים. בַּכְּפָרִים אַחַר ג' תַּנּוּרִים. רִבִּי שִׁמְעוֹן בֶּן אֶלְעָזָר אוֹמֵר. אַף כְּשֶׁאָמְרוּ. שֶׁלְּבַעֲלֵי בָּתִּים אַחַר ג' שַׁבָּתוֹת שֶׁלַּאֲפִייָה. וְהוּא שֶׁיְּהֵא אָדָם גָּדוֹל אוֹ שֶׁהָיָה מַשִּׂיא לִבְנוֹ וְאָפָה ג' תַּנּוּרִין בְּשַׁבָּת אֶחָד זוּ אַחַר זוֹ מוּתָּר. אַף כְּשֶׁאָמְרוּ שֶׁלְּנַחְתּוֹמִין בַּכְּפָרִין אַחַר ג' יָמִים. אִם נִדְחַק וְאָפָה ג' תַּנּוּרִין בְּיוֹם אֶחָד זֶה אַחַר זֶה מוּתָּר. תַּנֵּי. רִבִּי שִׁמְעוֹן אוֹמֵר. אַף כְּשֶׁאָמְרוּ שֶׁלְּנַחְתּוֹמִין בַּכְּפָרִים אַחַר ג' תַּנּוּרִין. אִסּוּר עַד ג' יָמִים. שֶׁמִּשֶּׁחֲרִית בּוֹרֵר לוֹ שְׁאוֹר לְכָל אוֹתוֹ הַיּוֹם. אוֹתָהּ הָעִיסָּה הַשְּׁנִייָה לֹא מֵאִיסּוּר וְהֵיתֵר מִתְחַמֶּצֶת. אָמַר רִבִּי יִרְמְיָה בְּשֵׁם רֵישׁ לָקִישׁ. מָאן תַּנָּא חָמֵיצָן שֶׁלְּכוּתִּים. רִבִּי לְעָזָר. אָמַר רִבִּי יוֹסֵי לְרִבִּי חֲנִינָה עֲנְתוֹנַייָא. נָהֲירְתְּ דַּהֲוִיתוֹן מָרִין אַתְּ וְרִבִּי יִרְמְיָה בְּשֵׁם רֵישׁ לָקִישׁ. מָאן תַּנָּא חָמֵיצָן שֶׁל כּוּתִּים. רִבִּי לְיֶעֱזֶר. וְכָאן לָא הֲווִינָן מָרִין אֶלָּא רִבִּי הִילָא בְּשֵׁם רֵישׁ לָקִישׁ. יָרְדוּ לְחָמֵיצָן שֶׁל כּוּתִּים כְּרִבִּי לְיֶעֱזֶר. וְעוֹד מֵהָדָא דְּמַר רִבִּי חֲנַנְיָה בַּר רִבִּי אַבָּהוּ. אַבָּא הֲוָה לֵיהּ עוֹבָדָא. שָׁלַח שָׁאַל לְרִבִּי חִייָה וּלְרַבְּמִי וּלְרַבְּסִי וְהוֹרוּן לֵיהּ כְּרִבִּי לְיֶעֱזֶר. מַה. וּכְיִחְיְדָאָה מוֹרִין. לֹא. מִשּׁוּם שֶׁיָּרְדוּ לְחָמֵיצָן שֶׁל כּוּתִּים כְּרִבִּי לְיֶעֱזֶר.

אָמַר רִבִּי מָנִי קוֹמֵי רִבִּי יוֹסֵי. כְּמַה דַּתְּ מַר תַּמָּן. הֲלָכָה כְרִבִּי לְיֶעֱזֶר. אוּף הָכָא הֲלָכָה כְרִבִּי לְיֶעֱזֶר. אָמַר לֵיהּ. וּלְכָל דְּבָרָה.

הלכה יב

משנה: אֵילּוּ אֲסוּרִין וְאוֹסְרִין כָּל שֶׁהֵן. יֵין נָסָךְ וַעֲבוֹדָה זָרָה וְעוֹרוֹת לְבוּבִין וְשׁוֹר הַנִּסְקָל וְעֶגְלָה עֲרוּפָּה וְצִיפֳּרֵי מְצוֹרָע וְשִׁיעֵר נָזִיר וּפֶטֶר חֲמוֹר וּבָשָׂר בְּחָלָב וְחוּלִּין שֶׁנִּשְׁחֲטוּ בָּעֲזָרָה. הֲרֵי אֵילּוּ אֲסוּרִין וְאוֹסְרִין בְּכָל שֶׁהֵן׃

הלכה: אֵילוּ אֲסוּרִין וְאוֹסְרִין כָּל שֶׁהֵן כול׳. יֵין נֶסֶךְ וַעֲבוֹדָה זָרָה וְעוֹרוֹת לְבוּבִין עַל שֵׁם וְלֹא יִדְבַּק בְּיָדְךָ מְאוּמָה מִן הַחֵרֶם.
וְשׁוֹר הַנִּסְקָל. מִמַּשְׁמַע שֶׁנֶּאֱמַר יִסָּקֵל הַשּׁוֹר אֵינִי יוֹדֵעַ שֶׁלֹּא יֵאָכֵל. מַה תַּלְמוּד לוֹמַר לֹא יֵאָכֵל. מִיכָּן שֶׁאָסוּר אַף בַּהֲנָיָיה.
עֶגְלָה עֲרוּפָה. שָׁם שָׁם. מַה שָׁם הָאָמוּר לְהַלָּן אָסוּר בַּהֲנָיָיה אַף שָׁם הָאָמוּר כָּאן אָסוּר בַּהֲנָיָיה.
וְצִיפֳּרֵי מְצוֹרָע. כָּל צִפּוֹר טְהוֹרָה תֹּאכֵלוּ זוֹ הַחַיָּה. וְזֶה אֲשֶׁר לֹא תֹאכְלוּ מֵהֶם זֶה הַשְּׁחוּטָה. אוֹ חִילּוּף. רִבִּי יוֹחָנָן בְּשֵׁם רִבִּי יִשְׁמָעֵאל. לֹא הִתְפִּישָׁה הַתּוֹרָה אִיסּוּר הֲנָיָיה דָּבָר שֶׁיֵּשׁ בּוֹ רוּחַ חַיִּים.
וְשֵׂיעָר נָזִיר. וְנָתַן עַל הָאֵשׁ אֲשֶׁר תַּחַת זֶבַח הַשְּׁלָמִים.
וּפֶטֶר חֲמוֹר. עֲרֵיפָה עֲרֵיפָה. מַה לְהַלָּן קוֹבְרוֹ וְאָסוּר בַּהֲנָיָיה אַף כָּאן קוֹבְרוֹ וְאָסוּר בַּהֲנָיָיה.
וּבָשָׂר בָּחָלָב. תַּנֵּי. בִּשְׁלֹשָׁה מְקוֹמוֹת כָּתוּב לֹא תְבַשֵּׁל גְּדִי. לַאֲכִילָה וְלַהֲנָיָיה וּלְבִישׁוּל.
וְחוּלִּין שֶׁנִּשְׁחֲטוּ בָּעֲזָרָה. רִבִּי יוֹחָנָן בְּשֵׁם רִבִּי יִשְׁמָעֵאל. אָמְרָה תוֹרָה. שְׁחוֹט שֶׁלִּי בְּשֶׁלִּי וְשֶׁלְּךָ בְּשֶׁלְּךָ. מַה שֶׁלִּי בְּשֶׁלְּךָ אָסוּר. אַף שֶׁלְּךָ בְּשֶׁלִּי עָנוּשׁ כָּרֵת. וְלָאו רִבִּי יִשְׁמָעֵאל אָמַר. לְמֵידִין מִקַּל וָחוֹמֶר וְאֵין עוֹנְשִׁין מִקַּל וָחוֹמֶר.
וְלָמָּה לֹא תַנִּינָן נְבֵילָה עִמָּהֶן. אָמַר רִבִּי יוֹסֵי בֵּירִבִּי בּוּן. לֹא מַתְנֵי אֶלָּא דָּבָר שֶׁאָסוּר בַּהֲנָיָיה. נְבֵילָה מוּתֶּרֶת בַּהֲנָיָיה. הָתִיבוֹן. הֲרֵי חֻמֵּץ בַּפֶּסַח. חֻמֵּץ יֵשׁ בּוֹ כָּרֵת וְאֵילּוּ אֵין בָּהֶן כָּרֵת.
רִבִּי יוֹסֵי בְּשֵׁם רִבִּי חֲנִינָה בָּעֵי. אִיסּוּרֵי הֲנָיָיה מָהוּ שֶׁיִּבָּטְלוּ (בְּצֵירוּף) [בְּטֵירוּף]. וְהָתַנִּינָן שׁוֹר הַנִּסְקָל. תִּיפְתָּר בַּחֲתִיכוֹת. וְהָתַנִּינָן צִיפֳּרֵי מְצוֹרָע. תִּיפְתָּר צִיפּוֹר בְּצִיפֳּרִין. וְהָתַנִּינָן שֵׂיעָר נָזִיר. אִית לָךְ מֵימַר צִיפּוֹר בְּצִיפֳּרִין. כַּד מַטוּן לְעֶרְלָה הָתִיב רִבִּי יַעֲקֹב קוֹמֵי רִבִּי יוֹסֵי. וְהָתַנִּינָן הָאוֹרֵג מְלֹא הַסִּיט מִצֶּמֶר בְּכוֹר בַּבֶּגֶד יִדְלֵק הַבֶּגֶד. מִשֵּׂיעָר נָזִיר מִפֶּטֶר חֲמוֹר בְּשֵׁשׁ יִדְלֵק הַשֵּׁשׁ. אֲמַר לֵיהּ. אִילּוּ אֲמַר תְּנָא קַמָּן אִיתְיְהִיבַת יְאוּת.

הלכה יג

משנה: יֵין נֶסֶךְ שֶׁנִּפַּל לַבּוֹר כּוּלּוֹ אָסוּר בַּהֲנָיָיה. רַבָּן שִׁמְעוֹן בֶּן גַּמְלִיאֵל אוֹמֵר יִמָּכֵר כּוּלּוֹ לְגוֹי חוּץ מִדְּמֵי יֵין נֶסֶךְ שֶׁיֵּשׁ בּוֹ׃

הלכה: יֵין נֶסֶךְ שֶׁנִּפַּל לַבּוֹר כול׳. רִבִּי יוֹסֵי רִבִּי יוֹחָנָן בְּשֵׁם בֶּן בְּתֵירָה. יֵין נֶסֶךְ שֶׁנִּפַּל לַבּוֹר יִמָּכֵר כּוּלּוֹ לְגוֹי חוּץ מִדְּמֵי יֵין נֶסֶךְ. רִבִּי שְׁמוּאֵל בַּר נָתָן בְּשֵׁם רִבִּי חָמָא. הֲלָכָה כְּרַבָּן שִׁמְעוֹן בֶּן גַּמְלִיאֵל. אָמַר רִבִּי יָסָא. חַד רַבָּנִין נְפַק מִבֵּית וַוּעָדָא. אָמַר. אִיתְפַּלְגוֹן רִבִּי יוֹחָנָן וְרֵישׁ לָקִישׁ. חַד אָמַר. הֲלָכָה כְּרַבָּן שִׁמְעוֹן בֶּן גַּמְלִיאֵל. וְחַד אָמַר. אֵין הֲלָכָה כְּרַבָּן שִׁמְעוֹן בֶּן גַּמְלִיאֵל. וּמוֹדֶה רַבָּן שִׁמְעוֹן בֶּן גַּמְלִיאֵל בְּיַיִן לְתַבְשִׁיל שֶׁהוּא אָסוּר. רִבִּי בּוּן בְּשֵׁם רַב.

מוֹדִין חֲכָמִים לְרַבָּן שִׁמְעוֹן בֶּן גַּמְלִיאֵל בְּחָבִית בֵּין חֲבִיּוֹת לִימָכֵר כּוּלּוֹ לְגוֹי חוּץ מִדְּמֵי יַיִן נָסָךְ שֶׁבּוֹ. אָמַר רִבִּי זֵירָא קוֹמֵי רִבִּמִי. עַד דְּלָא אִיתְאֲמַרַת הָדָא מִילְּתָא לָא הֲוִינָן יַדְעִין דּוּ כֵן. לָא אִיתְאֲמַרַת אֶלָּא מוֹדִין חֲכָמִים לְרַבָּן שִׁמְעוֹן בֶּן גַּמְלִיאֵל. אוֹ דִילְמָא לָא אִיתְאֲמַרַת אֶלָּא מוֹדֵי רַבָּן שִׁמְעוֹן בֶּן גַּמְלִיאֵל לַחֲכָמִים. אָמַר רִבִּי יוּדָן. יְדַע הֲוָה רִבִּי זְעִירָא דּוּ כֵן אֶלָּא כְּאִינַּשׁ דִּשְׁמַע מִילָּה וּמַקְשֵׁי עֲלָהּ.

הלכה יד

משנה: גַּת שֶׁל אֶבֶן שֶׁזִּפְּתָתָהּ גּוֹי מְנַגְּבָהּ וְהִיא טְהוֹרָה. וְשֶׁל עֵץ רִבִּי אוֹמֵר יְנַגֵּב. וַחֲכָמִים אוֹמְרִים יְקַלּוֹף אֶת הַזֶּפֶת. וְשֶׁל חֶרֶס אַף עַל פִּי שֶׁקִּלְקֵל אֶת הַזֶּפֶת הֲרֵי זוֹ אֲסוּרָה:

הלכה: גַּת שֶׁלְּאֶבֶן שֶׁזִּפְּתָתָהּ גּוֹי כול'. מַתְנִיתִין דְּרִבִּי. שֶׁלְּעֵץ רִבִּי אוֹמֵר. יְנַגֵּב. וַחֲכָמִים אוֹמְרִים. יְקַלּוֹף אֶת הַזֶּפֶת. וְשֶׁלְּחֶרֶס דְּלֹא כְרִבִּי. דְּתַנֵּי. הַגַּת וְהַמַּחַץ וְהַמַּשְׁפֵּךְ שֶׁלְּגוֹי. רִבִּי מַתִּיר וַחֲכָמִים (אוֹמְרִים). מוֹדָה רִבִּי בַּקַּנְקַנִּים שֶׁאֲסוּרוֹת. וּמִפְּנֵי מַה אֵילּוּ אֲסוּרִין וְאֵילּוּ מוּתָּרִין. אֵילּוּ מַכְנְסָן לְכָךְ וְאֵילּוּ אֵין מַכְנְסָן לְכָךְ. רִבִּי יוֹסֵי בְּשֵׁם רִבִּי יוֹחָנָן. הֲלָכָה כְּרִבִּי. כְּלֵי פַּפְיָיר שֶׁזִּפְּתָן גּוֹי. רִבִּי יוֹסֵי בְּרִבִּי בּוּן בְּשֵׁם שְׁמוּאֵל. הֲלָכָה כְּרִבִּי. מַחֲלוֹקֶת רִבִּי וַחֲכָמִים. דְּתַנֵּי. הָיְתָה גִיתּוֹ טְמֵיאָה וּמְבַקֵּשׁ לְטַהֲרָהּ. הַלּוּלְבִין וְהַדַּפִּין וְהָעֲדָשָׁה מַנַּגְבָן וּטְהוֹרִין. וְהָעֵקֶל שֶׁלְּנְצָרִים וְשֶׁלְּבַטְבּוּט וְשֶׁלְּעֵץ שֶׁלְּשִׁיפָּה שֶׁלְּחוּטִין שֶׁלְּנִמְי מְיַישְׁנָן כָּל שְׁנַיִם עָשָׂר חוֹדֶשׁ. רַבָּן שִׁמְעוֹן בֶּן גַּמְלִיאֵל אוֹמֵר. מִבֵּד לְבֵד וּמִגַּת לְגַת. תַּנֵּי. אָמַר רַבָּן שִׁמְעוֹן בֶּן גַּמְלִיאֵל. אִם רָצָה לְטַהֲרָן מִיָּד נוֹתֵן בְּצִינּוֹר שֶׁמֵּימָיו מְקַלְּחִין אוֹ בְּנָהָר שֶׁמֵּימָיו מְהַלְּכִין כְּדֵי עוֹנָה. כְּשֵׁם שֶׁאַתְּ מְנַגֵּב בְּטָהֳרוֹת כָּךְ מְנַגֵּב בְּיֵין נָסָךְ. כַּמָּה הִיא עוֹנָה. רִבִּי יוֹסֵי בְּשֵׁם רִבִּי יוֹחָנָן אוֹמֵר. חֲצִי יוֹם. וַחֲצִי לַיְלָה. תַּנֵּי רִבִּי חִייָה. אוֹ יוֹם אוֹ לַיְלָה. מַה וּפְלִיג. אֶלָּא כָּאן שֶׁהַיּוֹם וְהַלַּיְלָה שָׁוִין וְכָאן בְּשֶׁאֵין הַיּוֹם וְהַלַּיְלָה שָׁוִין.

הלכה טו

משנה: הַלּוֹקֵחַ כְּלֵי תַשְׁמִישׁ מִן הַגּוֹי אֶת שֶׁדַּרְכּוֹ לְהַטְבִּיל יַטְבִּיל לְהַגְעִיל יַגְעִיל. לְלַבֵּן בָּאוּר יְלַבֵּן. הַשִּׁפּוּד וְהָאֶסְכָּלָה מְלַבְּנָן בָּאוּר וְהַסַּכִּין שָׁפָה וְהִיא טְהוֹרָה:

הלכה: הַלּוֹקֵחַ כְּלֵי תַשְׁמִישׁ מִן הַגּוֹי כול'. הַלּוֹקֵחַ כְּלֵי תַשְׁמִישׁ מִן הַגּוֹי דְּבָרִים שֶׁיּוֹדֵעַ שֶׁעוֹשִׂין בָּהֶן אוֹכֶל נֶפֶשׁ כְּגוֹן כּוֹסוֹת מַדִּיחָן וּטְהוֹרִין. אֲבָל יוֹרוֹת וְקוּמְקְמִין מַגְעִילָן בַּחֲמִין. וְכוּלָּן שֶׁנִּשְׁתַּמֵּשׁ בָּהֶן אַף עַל פִּי שֶׁלֹּא הִטְבִּיל וְהִגְעִיל וְשָׁף וְלִיבֵּן הֲרֵי אֵילּוּ טְהוֹרִין. תַּנֵּי רִבִּי הוֹשַׁעְיָה. צָרִיךְ לְהַטְבִּיל. כְּהָדָא. רִבִּמִי סְלַק עִם רִבִּי יוּדָן נְשַׂייָא לְחַמְתָּא דְגֻדַּר וְשָׁאֲלוֹן כַּסָּף מִן אִילֵּין דְּאוֹסִינּוּס. שָׁאֲלוֹן לְרִבִּי יִרְמְיָה אָמַר. צָרִיךְ לְהַטְבִּיל לְפִי שֶׁיָּצְאוּ מִטּוּמְאַת הַגּוֹי וְנִכְנְסוּ לְקְדוּשַׁת יִשְׂרָאֵל. יצא לחוץ ונלמד. נַפְקוֹן וְשָׁמְעוֹן רִבִּי יַעֲקֹב בַּר אָחָא שִׁמְעוֹן

בַּר בָּא בְּשֵׁם רִבִּי יוֹחָנָן. לֹא שָׁנוּ אֶלָּא לוֹקֵחַ. אֲבָל שׁוֹאֵל מוּתָּר. מֵעַתָּה אֲפִילוּ כֵּלִים. רִבִּי הוֹשַׁעְיָה זְבִין כֵּלִים וּמַטְבִּילָן.

הָכָא אַתְּ אָמַר. מַדִּיחָן וְהֵן טְהוֹרִין. וָכָא אַתְּ אָמַר. מַגְעִילָן בַּחֲמִין. חוֹמֶר הוּא בְּגִיעוּלֵי גּוֹיִם. סַכִּין תּוֹחֲבָהּ בָּאָרֶץ ג׳ פְּעָמִים וְדַייוֹ. רִבִּי בָּא בְּשֵׁם רַב יְהוּדָה. הָדָא דְתֵימַר בְּסַכִּין קְטַנָּה. אֲבָל בְּסַכִּין גְּדוֹלָה צְרִיכָה לִיבּוּן. וְהַלִּיבּוּן צָרִיךְ שֶׁיְּהוּ נִיצּוֹצוֹת מְנַתְּזִין מִמֶּנָּה.